ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

13 Ιουνίου 2025 | ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ | Αρ. Φύλλου **100**

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 5209

Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ Α'
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
Άρθρο 1 Σκοπός
Άρθρο 2 Αντικείμενο
Άρθρο 3 Πεδίο εφαρμογής
Άρθρο 4 Ορισμοί
Άρθρο 5 Εισαγωγή σε κυκλοφορία ή χρήση μη νόμιμου μέσου
ΜΕΡΟΣ Β'
ΣΗΜΑΝΣΗ - ΣΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ - ΟΔΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΣΗΜΑΝΣΗ - ΔΙΑΓΡΑΜΜΙΣΗ - ΣΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
Άρθρο 6 Υποδείξεις και σήματα που δίνουν οι τροχονόμοι
Άρθρο 7 Σήμανση οδών με πινακίδες
Άρθρο 8 Οριζόντια σήμανση οδών, υποχρεώσεις οδηγών, κατηγορίες παραβάσεων
Άρθρο 9 Φωτεινή σηματοδότηση για την κυκλοφορία οχημάτων
Άρθρο 10 Φωτεινή σηματοδότηση για ποδηλάτες
Άρθρο 11 Φωτεινή σηματοδότηση για τους πεζούς
Άρθρο 12 Σήμανση ισόπεδων σιδηροδρομικών διαβάσεων
Άρθρο 13 Σήμανση των εργασιών που εκτελούνται στις οδούς
Άρθρο 14 Εγκατάσταση μέσων σήμανσης και σηματοδότησης
Άρθρο 15 Επιγραφές - Διαφημίσεις
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΚΑΝΟΝΕΣ ΟΔΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ
Άρθρο 16 Κανόνες οδικής συμπεριφοράς
Άρθρο 17 Οδηγοί
Άρθρο 18 Ζώα, αναβάτες αλόγων, συνοδοί και οδηγοί ζώων
Άρθρο 19 Εκπομπές ρύπων και θόρυβοι
Άρθρο 20 Θέση επί της οδού
Άρθρο 21 Προσπέραση, κυκλοφορία σε στοίχους, επιτρεπτή αλλαγή λωρίδας και κίνηση μοτοποδηλάτων και μοτοσυκλετών σε πυκνή κυκλοφορία
Άρθρο 22 Διέλευση οχημάτων που κινούνται αντίθετα
Άρθρο 23 Ταχύτητα και απόσταση μεταξύ οχημάτων
Άρθρο 24 Όρια ταχύτητας, αρμοδιότητα καθορισμού τους, έλεγχος τήρησής τους, κατηγορίες παραβάσεων και κυρώσεις για μη τήρηση ορίων ταχύτητας, ελλιπή εξοπλισμό επαγγελματικών οχημάτων και παρεμβάσεις σε αυτόν, κατοχή μηχανισμών παρεμπόδισης ελέγχου ταχύτητας, μη ορθή χρήση Ελαφρού Προσωπικού Ηλεκτρικού Οχήματος
Άρθρο 25 Κανόνες για τους ελιγμούς των οχημάτων
Άρθρο 26 Κίνηση προς τα πίσω
Άρθρο 27 Αλλαγή κατεύθυνσης
Άρθρο 28 Επιβράδυνση
Άρθρο 29 Ειδικοί κανόνες για τα οχήματα των δημόσιων συγκοινωνιών
Άρθρο 30 Ισόπεδοι οδικοί κόμβοι και υποχρέωση παραχώρησης προτεραιότητας
Άρθρο 31 Ισόπεδες σιδηροδρομικές διαβάσεις
Άρθρο 32 Τροχιοδρομικά οχήματα που κινούνται σε σιδηροτροχιές
Άρθρο 33 Κίνηση οχημάτων σε αυτοκινητόδρομους, οδούς ταχείας κυκλοφορίας και σήραγγες
Άρθρο 34 Άνοιγμα των θυρών οχημάτων
Άρθρο 35 Εμπόδια στο οδόστρωμα
Άρθρο 36 Φόρτωση οχημάτων
Άρθρο 37 Μεταφορά επιβατών με οχήματα
Άρθρο 38 Στάση και στάθμευση
Άρθρο 39 Κανόνες χρήσης φώτων εντοπισμού θέσης
Άρθρο 40 Κανόνες χρήσης των φώτων οχημάτων
Άρθρο 41 Ηχητικές και φωτεινές προειδοποιήσεις
Άρθρο 42 Κανόνες κυκλοφορίας πεζών
Άρθρο 43 Συμπεριφορά των οδηγών προς τους πεζούς
Άρθρο 44 Ειδικοί κανόνες για τους οδηγούς ποδηλάτων, μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών, τρίτροχων οχημάτων και Ελαφρών Προσωπικών Ηλεκτρικών Οχημάτων

Άρθρο 45 Ειδικοί κανόνες για συνοδείες, πομπές και κίνηση αμαξιδίων ατόμων με αναπηρία ή βρεφών
Άρθρο 46 Οδήγηση υπό την επίδραση οινοπνεύματος, φαρμάκων ή τοξικών ουσιών
Άρθρο 47 Συμπεριφορά σε περίπτωση ατυχήματος
Άρθρο 48 Οχήματα άμεσης ανάγκης - Έργα στις οδούς
Άρθρο 49 Ειδικές υποχρεώσεις οδηγών και πεζών προς τα αστυνομικά όργανα και τους σχολικούς τροχονόμους
Άρθρο 50 Ακινητοποίηση οχήματος
Άρθρο 51 Εργασίες και εναπόθεση υλικών στις οδούς
Άρθρο 52 Κατάληψη τμήματος οδού και πεζόδρομου
Άρθρο 53 Αγώνες στις οδούς
Άρθρο 54 Τεκμήριο υπαιτιότητας
Άρθρο 55 Μέτρα ρύθμισης οδικής κυκλοφορίας
Άρθρο 56 Μέτρα ρύθμισης οδικής κυκλοφορίας στους χερσαίους χώρους λιμένων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ, ΒΑΡΗ ΚΑΙ ΕΛΞΗ ΟΧΗΜΑΤΩΝ
Άρθρο 57 Διαστάσεις και βάρη
Άρθρο 58 Έλξη οχημάτων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΤΡΟΧΟΠΕΔΗΣΗ ΟΧΗΜΑΤΩΝ
Άρθρο 59 Τροχοπέδηση αυτοκινήτων οχημάτων
Άρθρο 60 Τροχοπέδηση ρυμουλκούμενων
Άρθρο 61 Τροχοπέδηση συνδυασμών οχημάτων
Άρθρο 62 Τροχοπέδηση μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών και τρίτροχων οχημάτων
Άρθρο 63 Τροχοπέδηση ποδηλάτων και Ελαφρών Προσωπικών Ηλεκτρικών Οχημάτων
Άρθρο 64 Τροχοπέδηση ζωήλατων οχημάτων
Άρθρο 65 Τροχοπέδηση αγροτικών μηχανημάτων
Άρθρο 66 Τροχοπέδηση μηχανημάτων έργων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΦΩΤΑ ΚΑΙ ΑΝΤΑΝΑΚΛΑΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΑΝΤΑΝΑΚΛΑΣΤΗΡΕΣ)
Άρθρο 67 Φώτα πορείας (μεγάλα)
Άρθρο 68 Φώτα διασταύρωσης (μεσαία)
Άρθρο 69 Φώτα θέσης (μικρά)
Άρθρο 70 Φώτα όγκου και φώτα πλευρικά
Άρθρο 71 Φως πινακίδας αριθμού κυκλοφορίας
Άρθρο 72 Φώτα τροχοπέδησης
Άρθρο 73 Φώτα ομίχλης
Άρθρο 74 Φώτα οπισθοπορείας
Άρθρο 75 Φώτα δεικτών κατεύθυνσης (φλας) και φώτα έκτακτης ανάγκης
Άρθρο 76 Αντανακλαστήρες
Άρθρο 77 Γενική διάταξη ηλεκτρικού συστήματος
Άρθρο 78 Φώτα μοτοποδηλάτων και μοτοσικλετών
Άρθρο 79 Φώτα τρίτροχων οχημάτων
Άρθρο 80 Φώτα ποδηλάτων και Ελαφρών Προσωπικών Ηλεκτρικών Οχημάτων (Ε.Π.Η.Ο.)
Άρθρο 81 Φώτα ζωήλατων οχημάτων
Άρθρο 82 Φώτα αγροτικών μηχανημάτων
Άρθρο 83 Φώτα μηχανημάτων έργου
Άρθρο 84 Γενικές διατάξεις για τον φωτισμό
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ’
ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΟΧΗΜΑΤΩΝ
Άρθρο 85 Μηχανισμοί, εξαρτήματα και συσκευές οχημάτων
Άρθρο 86 Ειδικές διατάξεις
Άρθρο 87 Εξωτερική εμφάνιση αυτοκινήτων οχημάτων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ’
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ, ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΘΕΣΗ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ
Άρθρο 88 Έγκριση τύπου οχημάτων
Άρθρο 89 Στοιχεία αναγνώρισης πλαισίου και κινητήρα
Άρθρο 90 Τεχνικός έλεγχος οχημάτων
Άρθρο 91 Γενική απογραφή και ταξινόμηση οχημάτων
Άρθρο 92 Άδεια κυκλοφορίας οχημάτων
Άρθρο 93 Μεταβολή στοιχείων της αδείας κυκλοφορίας
Άρθρο 94 Πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας
Άρθρο 95 Κυκλοφορία αυτοκινήτων οχημάτων στο εξωτερικό - Κυκλοφορία ξένων αυτοκινήτων
Άρθρο 96 Αφαίρεση άδειας και αριθμού κυκλοφορίας
Άρθρο 97 Παύση κυκλοφορίας οχήματος
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η’
ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΟΔΗΓΗΣΗΣ - ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΠΟΔΕΙΞΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ - ΕΙΔΙΚΗ ΣΗΜΑΝΣΗ
Άρθρο 98 Άδειες οδήγησης - Κυρώσεις - Άδειες εκπαιδευτών υποψήφιων οδηγών
Άρθρο 99 Ισχύς αδειών οδήγησης
Άρθρο 100 Άδειες οδήγησης αγροτικών μηχανημάτων και μηχανημάτων έργου
Άρθρο 101 Ειδικές περιπτώσεις αφαίρεσης άδειας οδήγησης
Άρθρο 102 Παραχώρηση της οδήγησης οχήματος
Άρθρο 103 Έγγραφα τα οποία πρέπει να φέρει ο οδηγός
Άρθρο 104 Χρήση βοηθητικών οργάνων κατά την οδήγηση
Άρθρο 105 Ειδικό σήμα αναγνώρισης νέων οδηγών αυτοκινήτων οχημάτων
ΜΕΡΟΣ Γ’
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ - ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΤΡΟΠΗ
Άρθρο 106 Επιβολή διοικητικών μέτρων
Άρθρο 107 Επιβολή διοικητικών προστίμων από αστυνομικά όργανα
Άρθρο 108 Κατηγοριοποίηση παραβάσεων
Άρθρο 109 Ανάκληση άδειας ικανότητας οδηγού
Άρθρο 110 Υποτροπή - Σύστημα ελέγχου συμπεριφοράς των οδηγών
Άρθρο 111 Δημοσίευση αποφάσεων
ΜΕΡΟΣ Δ’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΤΕΛΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
Άρθρο 112 Εξουσιοδοτικές διατάξεις
Άρθρο 113 Τελικές διατάξεις
Άρθρο 114 Μεταβατικές διατάξεις
Άρθρο 115 Καταργούμενες διατάξεις
ΜΕΡΟΣ Ε’
ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΑΙΘΡΙΑ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ
Άρθρο 116 Προσθήκη χώρων στους οποίους απαγορεύεται η υπαίθρια διαφήμιση και πρόβλεψη εξαιρέσεων - Τροποποίηση παρ. 1 και 2 άρθρου 2 ν. 2946/2001
Άρθρο 117 Χώροι στους οποίους επιτρέπεται η υπαίθρια διαφήμιση - Τροποποίηση παρ. 1 και 3 άρθρου 3 ν. 2946/2001

Άρθρο 118 Γενικοί όροι για την προβολή υπαίθριας διαφήμισης - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 4 ν. 2946/2001
Άρθρο 119 Άδεια για την υπαίθρια διαφήμιση και την τοποθέτηση πλαισίων διαφημίσεων - Τροποποίηση παρ. 2 και 4 άρθρου 5 ν. 2946/2001
Άρθρο 120 Προσθήκη των υπαίτιων εκμισθωτών στα πρόσωπα στα οποία επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 8 ν. 2946/2001
Άρθρο 121 Προϋποθέσεις καταχώρισης υπαίθριων διαφημίσεων από φορείς του Δημοσίου - Προσθήκη παρ. 5 στο άρθρο 14 του ν. 2946/2001
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΑΜΑΞΟΣΤΑΣΙΩΝ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ
Άρθρο 122 Τεχνικές προδιαγραφές αμαξοστασίων αστικών, ημιαστικών και υπεραστικών λεωφορείων - Αντικατάσταση παρ. 3 άρθρου 12 ν. 4974/2022
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ
Άρθρο 123 Συγκρότηση και λειτουργία της διοίκησης της Ρυθμιστικής Αρχής Σιδηροδρόμων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 23, παρ. 1, 2 και 4 άρθρου 27 ν. 3891/2010
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΡΥΘΜΙΣΗ ΑΛΛΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
Άρθρο 124 Συμβάσεις εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου για την κάλυψη των αναγκών της παρ. 13 του άρθρου 25 του ν. 5049/2023
Άρθρο 125 Θέματα Μητρώων συντελεστών παραγωγής δημοσίων και ιδιωτικών έργων, μελετών, τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών - Τροποποίηση παρ. 1 και 2 άρθρου 39 και παρ. 1 και 6 άρθρου 65 π.δ. 71/2019
Άρθρο 126 Διαδικασία διαιτησίας στις συγχρηματοδοτούμενες συμβάσεις δημοσίων έργων που υλοποιούν δημόσιες επιχειρήσεις του ν. 3429/2005 - Προσθήκη παρ. 12 στο άρθρο 25Β του ν. 3614/2007
Άρθρο 127 Παράταση προθεσμίας παραχώρησης υπαίθριων χώρων στάθμευσης για την εξυπηρέτηση του αεροδρομίου Ηρακλείου Κρήτης
Άρθρο 128 Προσωρινή λειτουργία συνεργείων βαρέων οχημάτων στη νησιωτική χώρα - Μεταβατική διάταξη
Άρθρο 129 Ανανέωση συμβάσεων ΙΔΟΧ στον τομέα φύλαξης του Ο.Σ.Ε. Α.Ε. και στο συγκοινωνιακό έργο του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ
Άρθρο 130 Συντήρηση και αναβάθμιση υφιστάμενου δικτύου στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Θέρμης
Άρθρο 131 Αποστολή κατ’ οίκον φαρμακευτικών ιδιοσκευασμάτων για θεραπεία σοβαρών ασθενειών - Τροποποίηση άρθρου 15 ν. 5057/2023
ΜΕΡΟΣ ΣΤ’
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ
Άρθρο 132 Έναρξη ισχύος
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α’

ΜΕΡΟΣ Α’
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1
Σκοπός

Σκοπός του παρόντος είναι:

α) η προσαρμογή του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας στις σύγχρονες ανάγκες ασφαλούς κυκλοφορίας πεζών και οχημάτων,

β) η ενίσχυση του αποτρεπτικού χαρακτήρα των κυρώσεων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, και

γ) η απλούστευση των διαδικασιών με την αποσύνδεση των κυρώσεων από το όχημα, πλην ελαχίστων εξαιρέσεων.

Άρθρο 2
Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος είναι ιδίως:

α) η θέσπιση διατάξεων για την ασφαλή συνύπαρξη πεζών και οχημάτων στο οδικό δίκτυο της χώρας και τη διαμόρφωση συνθηκών βιώσιμης αστικής κινητικότητας,

β) ο εξορθολογισμός και η κατηγοριοποίηση των παραβάσεων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, ανάλογα με την επικινδυνότητα και τον αντίκτυπό τους στη λοιπή κυκλοφορία,

γ) η τροποποίηση ρυθμίσεων που αφορούν στη φόρτωση των οχημάτων, την ασφαλή κυκλοφορία μοτοσικλετών, μοτοποδηλάτων και Ελαφρών Προσωπικών Ηλεκτρικών Οχημάτων (Ε.Π.Η.Ο.) και στην αποσύνδεση των κυρώσεων για παραβάσεις οδικής συμπεριφοράς από το όχημα,

δ) η διευθέτηση ζητημάτων που προέκυψαν, λόγω διατάξεων που αποδείχθηκαν προβληματικές στην εφαρμογή τους ή ασαφών διατάξεων που αφορούν στην υποτροπιάζουσα οδική συμπεριφορά και

ε) η επικαιροποίηση του υφισταμένου πλαισίου, ώστε να ανταποκρίνονται στην πρόοδο της τεχνολογίας και το σύγχρονο μοντέλο μετακίνησης και μεταφοράς.

Άρθρο 3
Πεδίο εφαρμογής

Ο Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας εφαρμόζεται σε οδούς και σε χώρους που χρησιμοποιούνται για δημόσια κυκλοφορία οχημάτων, πεζών και ζώων.

Άρθρο 4
Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος ισχύουν οι παρακάτω ορισμοί:

1. «Αντανακλαστικό στοιχείο»: Αντικείμενο που χρησιμοποιείται για να δείχνει την παρουσία οχήματος με αντανάκλαση φωτός που δεν προέρχεται από αυτό το όχημα.

2. «Απόβαρο κενού οχήματος»: Το βάρος του οχήματος χωρίς πλήρωμα, επιβάτες ή φορτίο, αλλά με τη δεξαμενή καυσίμου γεμάτη καύσιμα, μέχρι το ενενήντα τοις εκατό (90%) της χωρητικότητας, με ψυκτικό μέσο, λιπαντικά, τα συνήθως φερόμενα εργαλεία και τον εφεδρικό τροχό.

3. «Απόβαρο οχήματος σε ετοιμότητα λειτουργίας»: Το απόβαρο του κενού οχήματος μαζί με το βάρος του πληρώματος.

4. «Αυτοκίνητο ή αυτοκίνητο όχημα»: Το μηχανοκίνητο όχημα, το οποίο χρησιμοποιείται κυρίως για τη μεταφορά προσώπων ή πραγμάτων ή για τη ρυμούλκηση στις οδούς οχημάτων που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά προσώπων ή πραγμάτων. Ο όρος αυτός δεν περιλαμβάνει τα οχήματα, όπως οι γεωργικοί ελκυστήρες, τα οποία χρησιμοποιούνται παρεμπιπτόντως μόνο για την οδική μεταφορά προσώπων ή πραγμάτων ή για ρυμούλκηση, στις οδούς, οχημάτων που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά προσώπων ή πραγμάτων.

5. «Αυτοκίνητο δημόσιας χρήσης»: Το αυτοκίνητο όχημα με το οποίο εκτελούνται μεταφορές προσώπων ή πραγμάτων ή μικτές με ολική ή μερική μίσθωση ή με κόμιστρο ανά επιβάτη.

6. «Αυτοκίνητο επιβατηγό»: Το προοριζόμενο κυρίως για τη μεταφορά προσώπων αυτοκίνητο όχημα, το οποίο διαθέτει κατ’ ανώτατο όριο εννέα (9) θέσεις, μαζί με τη θέση του οδηγού.

7. «Αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης»: Το αυτοκίνητο όχημα με το οποίο εκτελούνται μεταφορές προσώπων χωρίς κόμιστρο και πραγμάτων που ανήκουν στον ιδιοκτήτη ή κάτοχο αυτού.

8. «Αυτοκίνητο λεωφορείο»: Το αυτοκίνητο όχημα που προορίζεται κυρίως για τη μεταφορά προσώπων και το οποίο διαθέτει τουλάχιστον δέκα (10) θέσεις, συμπεριλαμβανομένης και της θέσης του οδηγού.

9. «Αυτοκίνητο φορτηγό»: Το αυτοκίνητο όχημα που προορίζεται κυρίως για τη μεταφορά πραγμάτων.

10. «Αυτοκινητοδρόμιο»: Ειδικό γήπεδο ή χώρος κατάλληλα διαμορφωμένος που προορίζεται για αγώνες ταχύτητας, δεξιοτεχνίας, επίδειξης ή αντοχής αυτοκινήτων ή μοτοσικλετών, ασκήσεις οδήγησης και ψυχαγωγίας, καθώς επίσης και δοκιμές μηχανοκίνητων οχημάτων με σκοπό τον έλεγχο της καλής λειτουργίας τους.

11. «Αυτοκινητόδρομος»: Οδός ειδικής μελέτης και κατασκευής για την κυκλοφορία αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσικλετών, η οποία δεν εξυπηρετεί τις συνορεύουσες με αυτήν ιδιοκτησίες και η οποία:

α) διαθέτει, εκτός ειδικών σημείων ή προσωρινά, χωριστά οδοστρώματα για τις δύο κατευθύνσεις της κυκλοφορίας, που διακρίνονται μεταξύ τους είτε με διαχωριστικές νησίδες είτε, κατ’ εξαίρεση, με άλλα μέσα,

β) δεν διασταυρώνεται ισόπεδα με άλλη οδό, μονοπάτι, σιδηροδρομική ή τροχιοδρομική γραμμή και

γ) έχει χαρακτηριστεί με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών και έχει ειδική σήμανση με πινακίδες ως αυτοκινητόδρομος.

12. «Δεξιά κατεύθυνση κυκλοφορίας»: Η επί της οδού διπλής κατεύθυνσης κυκλοφορίας κίνηση, με τρόπο ώστε στην αριστερή πλευρά του οδηγού να κινούνται οι αντίθετα ερχόμενοι.

13. «Δημόσια κυκλοφορία»: Η αόριστη και απροσδιόριστη εκ των προτέρων κυκλοφορία σε δημόσιες ή ιδιωτικές οδούς ή χώρους πεζών, οχημάτων ή ζώων.

14. «Διάβαση πεζών»: Το τμήμα του οδοστρώματος που ορίζεται με ειδική σήμανση ή διαγράμμιση ή σηματοδότηση για τη διέλευση των πεζών.

15. «Διακοπή πορείας»: Η σύντομη ακινησία του οχήματος είτε για την αποφυγή σύγκρουσης με εμπόδιο ή εμπλοκής με άλλο όχημα, πεζό ή ζώο που χρησιμοποιεί την οδό είτε για συμμόρφωση με τους κανονισμούς της κυκλοφορίας.

16. «Διαχωριστική νησίδα»: Το υπερυψωμένο ή με άλλους τρόπους οριζόμενο τμήμα οδού, το οποίο χωρίζει λωρίδες κυκλοφορίας οχημάτων ή οδοστρώματα της αυτής ή αντίθετης κατεύθυνσης και επί του οποίου απαγορεύεται η κυκλοφορία, με εξαίρεση τη διέλευση πεζών, όπου αυτή επιτρέπεται.

17. «Ελαφρύ προσωπικό ηλεκτρικό όχημα (Ε.Π.Η.Ο.)»: Το όχημα που κινείται με ηλεκτροκινητήρα και δεν υπάγεται στο πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού 858/2018/ΕΕ, του Κανονισμού 168/2013/ΕΕ, της Οδηγίας 2009/48/ΕΚ και της Οδηγίας 2007/46/ΕΚ.

α) Στα οχήματα αυτά υπάγονται τα κινούμενα με ηλεκτροκινητήρα:

αα) πατίνια (e-scooters),

αβ) τροχοπέδιλα (rollers) και τροχοσανίδες (skateboards),

αγ) αυτοεξισορροπούμενα προσωπικά οχήματα, δηλαδή μηχανοκίνητα μονόκυκλα οχήματα ή μηχανοκίνητα δίκυκλα οχήματα διπλής τροχιάς, που βασίζονται σε εγγενή ασταθή ισορροπία και χρειάζονται βοηθητικό σύστημα ελέγχου για να διατηρούν την ισορροπία τους,

αδ) Ε.Π.Η.Ο. που δεν υπάγονται σε κάποια κατηγορία εκ των ανωτέρω, στα οποία συμπεριλαμβάνονται ηλεκτροκίνητα αμαξίδια ατόμων με αναπηρία, ενισχυμένα και απλά, scooters και handbikes ατόμων με αναπηρία.

β) Τα Ε.Π.Η.Ο. διακρίνονται ανάλογα με την ταχύτητα κατασκευής σε:

βα) οχήματα των οποίων η μέγιστη σχεδιαστική ταχύτητα δεν υπερβαίνει τα έξι (6) χιλιόμετρα την ώρα. Αυτά τα οχήματα θεωρούνται και κυκλοφορούν ως πεζοί,

ββ) οχήματα των οποίων η μέγιστη σχεδιαστική ταχύτητα υπερβαίνει τα έξι (6) χιλιόμετρα την ώρα, αλλά δεν υπερβαίνει τα είκοσι πέντε (25) χιλιόμετρα την ώρα. Θεωρούνται και κυκλοφορούν ως ποδήλατα, με την υποχρέωση τήρησης των κανόνων σήμανσης και σηματοδότησης και των απαιτήσεων των ποδηλάτων, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στα επιμέρους άρθρα.

18. «Ελαφρό ρυμουλκούμενο»: Το ρυμουλκούμενο με μέγιστο επιτρεπόμενο βάρος μέχρι και επτακόσια πενήντα (750 kg) χιλιόγραμμα.

19. «Επιβατηγά δημόσιας χρήσης (Ε.Δ.Χ.) αυτοκίνητα»: Τα επιβατηγά αυτοκίνητα που έχουν από κατασκευής έως εννέα (9) θέσεις, περιλαμβανομένης και της θέσης του οδηγού και μεταφέρουν επιβάτες αναλόγως προς την κατηγορία τους. Διακρίνονται σε:

α) Ε.Δ.Χ. πέντε (5) θέσεων ή πολυμορφικά (ενός όγκου), με μετρητή (ΤΑΞΙ). Τα πολυμορφικά (ενός όγκου) ΤΑΞΙ εφόσον μπορούν να μεταφέρουν αναπηρικό αμαξίδιο πρέπει να έχουν στα εξαρτήματα ράμπα και ιμάντες στήριξης και ασφάλειας του αμαξιδίου, καθώς και οποιοδήποτε τεχνικό μέσο διευκολύνει την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στο όχημα ταξί και επιτρέπεται να διενεργούν μεταφορά ατόμων με αναπηρία,

β) Ε.Δ.Χ. από έξι (6) έως εννέα (9) θέσεων Ειδικής Μίσθωσης (ΕΙΔΜΙΣΘ), χωρίς μετρητή. Τα Ε.Δ.Χ. ΕΙΔΜΙΣΘ αυ-

τοκίνητα που προορίζονται για τη μεταφορά ατόμων με αναπηρία πρέπει να είναι ειδικά διασκευασμένα για τον σκοπό αυτόν (ΕΙΔΜΙΣΘ ΑμΕΑ) και να εισπράττουν κόμιστρο όπως αυτό καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών και

γ) Ε.Δ.Χ. από πέντε (5) έως επτά (7) θέσεων Ειδικών Μεταφορών (ΕΙΔΜΕΤ) χωρίς μετρητή.

20. «Έρεισμα»: Η πέραν του οδοστρώματος ακραία λωρίδα της οδού.

21. «Ζώα»: Τα κατοικίδια και σταυλοδίαιτα ζώα.

22. «Ηλεκτροκίνητο λεωφορείο (τρόλεϊ)»: Το αυτοκίνητο λεωφορείο που τροφοδοτείται από ηλεκτροφόρο γραμμή, διαθέτει ηλεκτροκινητήρα αλλά δεν κινείται επί σιδηροτροχιών.

23. «Ημιρυμουλκούμενο (επικαθήμενο)»: Το ρυμουλκούμενο το κατασκευασμένο για σύνδεση με ρυμουλκό όχημα με τρόπο ώστε τμήμα αυτού να στηρίζεται επί του ρυμουλκού, επί του οποίου επιπίπτει μεγάλο μέρος του βάρους και του φορτίου του.

24. «Ισόπεδος οδικός κόμβος»: Κάθε ισόπεδη συμβολή, διακλάδωση ή διασταύρωση οδών, συμπεριλαμβανομένων και των ελεύθερων χώρων που σχηματίζονται από αυτές.

25. «Ισόπεδη σιδηροδρομική ή τροχιοδρομική διάβαση»: Κάθε ισόπεδη διασταύρωση μεταξύ οδού και σιδηροδρομικής ή τροχιοδρομικής γραμμής, η οποία έχει ίδια διαμόρφωση.

26. «Κατοικημένη περιοχή»: Η περιοχή που έχει σημανθεί με πινακίδες ως κατοικημένη στις εισόδους και εξόδους της.

27. «Λεωφορειόδρομος»: Οδός ή τμήμα οδού αποκλειστικής κυκλοφορίας λεωφορείων.

28. «Λιμένας»: ζώνη ξηράς και θάλασσας μαζί με έργα και εξοπλισμό, που επιτρέπουν κυρίως την υποδοχή κάθε είδους πλωτών μέσων και σκαφών αναψυχής, τη φορτοεκφόρτωση, αποθήκευση, παραλαβή και προώθηση των φορτίων τους, την εξυπηρέτηση επιβατών και οχημάτων και την ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με τις θαλάσσιες μεταφορές.

29. «Λωρίδα Έκτακτης Ανάγκης (Λ.Ε.Α.)»: Η επί αυτοκινητοδρόμου λωρίδα που βρίσκεται μεταξύ της ακραίας δεξιάς συνεχούς διαγράμμισης και του άκρου της οδού.

30. «Λωρίδα κυκλοφορίας»: Μία των κατά μήκος ζωνών στις οποίες χωρίζεται το οδόστρωμα με ή χωρίς διαγραμμίσεις ή άλλα κατάλληλα διαχωριστικά μέσα, πλάτους επαρκούς για την κυκλοφορία μιας σειράς (στοίχου) οδικών οχημάτων.

31. «Μέγιστο επιτρεπόμενο βάρος»: Το μέγιστο βάρος φορτωμένου οχήματος, το οποίο αναγράφεται ως επιτρεπόμενο στην άδεια κυκλοφορίας του.

32. «Μέγιστη αποδεκτή μάζα φορτωμένου οχήματος (Μ.Α.Μ.Φ.Ο.)»: Η μέγιστη μάζα του φορτωμένου οχήματος που επιτρέπεται να κυκλοφορεί, η οποία αναγράφεται ως Μ.Α.Μ.Φ.Ο. στην άδεια κυκλοφορίας του.

33. «Μηχάνημα αγροτικό»: Το μηχανοκίνητο όχημα που προορίζεται κυρίως για την εκτέλεση γεωργικών εργασιών (όπως αγρού, δάσους, κτηνοτροφικών, κηπευτικών και ανθοκομικών εκμεταλλεύσεων), τη μεταφορά προϊόντων ή προσώπων της αγροτικής εκμετάλλευσης του ιδιοκτήτη του αγροτικού μηχανήματος ή τη μεταφορά εφοδίων ή εργαλείων, είτε αυτοτελώς είτε με τη λειτουργία φερόμενων ή ελκόμενων μηχανημάτων, εργαλείων, ρυμουλκών. Ο όρος αυτός περιλαμβάνει:

α) τους γεωργικούς ελκυστήρες κάθε μορφής και

β) τις αυτοπροωθούμενες μηχανές εκτέλεσης γεωργικών εργασιών.

Στις άδειες κυκλοφορίας αναγράφονται υποχρεωτικά τα βάρη και οι διαστάσεις του αγροτικού μηχανήματος.

34. «Μηχάνημα έργου»: Το μηχανοκίνητο όχημα που προορίζεται για την κατασκευή και συντήρηση οδικών ή άλλων τεχνικών έργων. Ο όρος αυτός περιλαμβάνει και τα οχήματα που προορίζονται για την αποκατάσταση της κυκλοφορίας, τον καθαρισμό και τη σήμανση των οδών. Δεν υπάγονται στην κατηγορία των μηχανημάτων έργου, θεωρούμενα ως αυτοκίνητα, τα μηχανοκίνητα οχήματα που εκτελούν και μεταφορά επιβατών ή εμπορευμάτων επί των οδών της Χώρας, καθώς και τα Οχήματα Ειδικής Χρήσης Ειδικού Σκοπού.

35. «Μικτό βάρος»: Το εκάστοτε πραγματικό βάρος του οχήματος στο οποίο συνυπολογίζεται το βάρος του φορτίου, του πληρώματος και των επιβατών.

36. «Μοτοποδήλατο»: ελαφρύ μηχανοκίνητο δίκυκλο, τρίκυκλο ή τετράκυκλο όχημα, με μέγιστη σχεδιαστική ταχύτητα σαράντα πέντε (45) χιλιομέτρων την ώρα. Αυτά τα οχήματα είναι τα εξής:

α) το δίκυκλο μοτοποδήλατο (L1e-B) με κινητήρα κυβισμού μικρότερου από ή ίσου με πενήντα κυβικά εκατοστά (50 cm3), εάν η διάταξη πρόωσης του οχήματος περιλαμβάνει έναν κινητήρα εσωτερικής καύσης επιβαλλόμενης ανάφλεξης (positive ignition PI) ή με κινητήρα μέγιστης συνεχούς ονομαστικής ή καθαρής ισχύος μικρότερης από ή ίσης με τέσσερα κιλοβάτ (4 kW),

β) το τρίκυκλο μοτοποδήλατο (L2e): τρίκυκλα με κινητήρα κυβισμού μικρότερου από ή ίσου με πενήντα κυβικά εκατοστά (50 cm3) με κυβισμό κινητήρα μικρότερου από ή ίσου με πενήντα κυβικά εκατοστά (50 cm3) για κινητήρα PI ή μικρότερου από ή ίσου με πεντακόσια κυβικά εκατοστά (500 cm3) για κινητήρα ανάφλεξης με συμπίεση (compression ignition CI) ή με κινητήρα μέγιστης συνεχούς ονομαστικής ή καθαρής ισχύος μικρότερης από ή ίσης με τέσσερα κιλοβάτ (4 kW) και μάζα σε κατάσταση ετοιμότητας προς κυκλοφορία μικρότερης από διακόσια εβδομήντα (270) χιλιόγραμμα (kg) και τα οποία διαθέτουν έως δύο (2) θέσεις καθίσματος, συμπεριλαμβανομένης της θέσης καθίσματος του οδηγού,

γ) το μηχανοκίνητο δίκυκλο (L1e-A), τρίκυκλο ή τετράκυκλο ποδήλατο: ποδήλατα που έχουν σχεδιαστεί για ποδηλάτηση, με βοηθητική μηχανή πρόωσης για υποβοήθηση της ποδηλάτησης με μέγιστη συνεχή ονομαστική ή καθαρή ισχύ μικρότερη από ή ίση με ένα κιλοβάτ (1 kW) και διακοπή της ισχύος της σε ταχύτητες οχήματος μικρότερες από ή ίσες με είκοσι πέντε (25) χιλιόμετρα την ώρα,

δ) το ελαφρύ τετράκυκλο (L6e), με μάζα σε κατάσταση ετοιμότητας προς κυκλοφορία μικρότερης από ή ίσης με τετρακόσια είκοσι πέντε χιλιόγραμμα (425 kg) με κυβισμό κινητήρα μικρότερου από ή ίσου με πενήντα κυβικά εκατοστά (50 cm3) για κινητήρα PI ή μικρότερου

από ή ίσου με πεντακόσια κυβικά εκατοστά (500 cm3) για κινητήρα CI και διαθέτουν έως δύο (2) θέσεις καθίσματος, συμπεριλαμβανομένης της θέσης καθίσματος του οδηγού.

Ως «καθαρή ισχύς» λογίζεται η μέγιστη συνεχής ονομαστική ισχύς για τα ηλεκτροκίνητα οχήματα και η μέγιστη καθαρή ισχύς για τα οχήματα με κινητήρα καύσης.

37. «Μοτοσικλέτα»: Κάθε δίτροχο μηχανοκίνητο όχημα με ή χωρίς καλάθι, του οποίου είτε η μέγιστη εκ κατασκευής ταχύτητα είναι μεγαλύτερη των σαράντα πέντε (45) χιλιομέτρων την ώρα είτε, εάν είναι εξοπλισμένο με κινητήρα εσωτερικής καύσης, ο κυλινδρισμός του κινητήρα είναι μεγαλύτερος των πενήντα κυβικών εκατοστών (50 cm3).

38. «Νησίδα ασφαλείας»: Το υπερυψωμένο τμήμα οδοστρώματος που προορίζεται είτε για καταφύγιο των πεζών είτε για την αποβίβαση επιβίβαση επιβατών σε συγκοινωνιακά μέσα.

39. «Νύχτα»: Η χρονική περίοδος η οποία αρχίζει μισή ώρα μετά τη δύση του ηλίου και λήγει μισή ώρα πριν από την ανατολή αυτού. Οι διατάξεις του Κώδικα οι οποίες επιβάλλουν ειδικές υποχρεώσεις κατά τη νύχτα εφαρμόζονται ανάλογα και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η ορατότητα είναι ανεπαρκής, λόγω ειδικών συνθηκών (όπως ομίχλης, χιονόπτωσης και ραγδαίας βροχής ή μέσα σε σήραγγες).

40. «Οδηγός»: Πρόσωπο το οποίο οδηγεί κάθε είδους όχημα ή ζώα μεμονωμένα ή σε αγέλες και ποίμνια ή ζώα όταν χρησιμοποιούνται για έλξη, για τη μεταφορά προσώπων ή πραγμάτων ή ίππευση.

41. «Οδός»: ολόκληρη η επιφάνεια που προορίζεται για τη δημόσια κυκλοφορία.

42. «Οδός εξυπηρέτησης παροδίων»: οδός η οποία χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την εξυπηρέτηση των παροδίων ιδιοκτησιών.

43. «Οδός προτεραιότητας»: οδός ειδικά χαρακτηρισμένη και σημασμένη όπου η κυκλοφορία των οδικών οχημάτων σε αυτήν, έχει προτεραιότητα έναντι των εισερχόμενων σε αυτήν από άλλες οδούς.

44. «Οδός ταχείας κυκλοφορίας»: οδός ειδικής μελέτης και κατασκευής για την κυκλοφορία αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσικλετών, η οποία δεν εξυπηρετεί τις συνορεύουσες με αυτήν ιδιοκτησίες παρά μόνο με παράπλευρες βοηθητικές οδούς και κόμβους και η οποία:

α) συνδέεται μόνο με ειδικής διάταξης ισόπεδους ή ανισόπεδους κόμβους με το υπόλοιπο κύριο οδικό δίκτυο,

β) δεν διασταυρώνεται ισόπεδα με άλλη οδό, μονοπάτι, σιδηροδρομική ή τροχιοδρομική γραμμή και

γ) έχει χαρακτηριστεί με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών και έχει ειδική σήμανση με πινακίδες ως οδός ταχείας κυκλοφορίας.

45. «Οδόστρωμα»: Το τμήμα της οδού που προορίζεται για την κυκλοφορία των οχημάτων.

46. «Οριογραμμή οδοστρώματος»: Η γραμμή η οποία ορίζει το τέλος του οδοστρώματος. Επί οδοστρωμάτων στα οποία υπάρχουν μία ή περισσότερες ακραίες λωρίδες κυκλοφορίας ή ζώνες για τη χρήση ορισμένων κατηγοριών οχημάτων, πεζών ή ζώων, οριογραμμή οδοστρώματος είναι, για τους λοιπούς που χρησιμοποιούν την οδό, το τέλος του οδοστρώματος που απομένει.

47. «Όχημα αρθρωτό»: ο συνδυασμός οχημάτων που περιλαμβάνει ένα (1) ρυμουλκό όχημα και ένα (1) ημιρυμουλκούμενο (επικαθήμενο) συνδεδεμένο με αυτό.

48. «Όχημα Ειδικής Χρήσης Ειδικού Σκοπού»: Το αυτοκίνητο ή ρυμουλκούμενο όχημα που διαθέτει ειδικά τεχνικά χαρακτηριστικά που του επιτρέπουν την εκτέλεση λειτουργίας που απαιτεί ειδικές διαρρυθμίσεις και/ή εξοπλισμό.

49. «Όχημα ζωήλατο»: Το όχημα με τροχούς που σύρεται από ζώα.

50. «Όχημα Καρτ»: Το μικρό τετράτροχο όχημα, με ή χωρίς αμάξωμα, με τέσσερις μη ευθυγραμμισμένους τροχούς που ακουμπούν συνέχεια στο έδαφος, οι δύο από τους οποίους εξασφαλίζουν την οδήγηση και οι άλλοι δύο την πρόωση (κίνηση). Τα κύρια μέρη του είναι: το πλαίσιο ή σασί, το αμάξωμα, τα ελαστικό και ο κινητήρας.

51. «Όχημα οδικό»: Το μεταφορικό ή άλλων χρήσεων μέσο που κινείται στις οδούς και στους χώρους του άρθρου 3, περί πεδίου εφαρμογής, και οδηγείται από πρόσωπο, με εξαίρεση των μέσων που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά βρεφών και ατόμων με αναπηρία.

Δεν θεωρούνται ως οδικά οχήματα αυτά που κινούνται επί σιδηροτροχιών, για τα οποία όμως εφαρμόζονται κανόνες κυκλοφορίας του Κώδικα.

52. «Όχημα μηχανοκίνητο»: Το αυτοπροωθούμενο οδικό όχημα, πλην των μοτοποδηλάτων και των Ε.Π.Η.Ο..

53. «Όχημα χειροκίνητο»: Το όχημα που ωθείται ή σύρεται με τα χέρια.

54. «Παραχώρηση προτεραιότητας»: Η υποχρέωση οδηγού οχήματος, να μη συνεχίσει ή επαναλάβει την κίνηση ή τους ελιγμούς του, εάν, ενεργώντας κατ’ αυτόν τον τρόπο, μπορεί να υποχρεώσει τους οδηγούς άλλων οχημάτων να μεταβάλλουν απότομα την κατεύθυνση ή την ταχύτητα των οχημάτων τους.

55. «Πεζοδρόμιο»: Το υπερυψωμένο ή άλλως διαχωριζόμενο τμήμα της οδού που προορίζεται για πεζούς.

56. «Πεζόδρομος»: Οδός η οποία χρησιμοποιείται αποκλειστικά από τους πεζούς και για είσοδο - έξοδο οχημάτων προς και από χώρους στάθμευσης παρόδιων ιδιοκτησιών και παρόδιων χρήσεων, σύμφωνα με τις επιτρεπόμενες χρήσεις γης της περιοχής ή χώρους στάθμευσης που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας κατά παρέκκλιση των υφιστάμενων χρήσεων γης δυνάμει της παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 4313/2014 (Α’ 261), εκτός αν άλλως ορίζεται από τον κανονισμό λειτουργίας τους, καθώς και για οχήματα εφοδιασμού ή έκτακτης ανάγκης. Είναι δυνατή η κυκλοφορία ποδηλάτων και Ε.Π.Η.Ο. σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 55, περί μέτρων ρύθμισης οδικής κυκλοφορίας.

57. «Πεζοί»:

α) τα πρόσωπα που σπρώχνουν ή σύρουν:

αα) βρεφικά οχήματα,

αβ) καθίσματα ασθενών ή αμαξίδια ατόμων με αναπηρία,

αγ) οποιοδήποτε μικρό όχημα χωρίς κινητήρα ή δίκυκλο ή τρίκυκλο όχημα με κινητήρα, ο οποίος δεν είναι σε λειτουργία,

αδ) ποδήλατα,

β) τα πρόσωπα που κινούνται σε:

βα) μηχανοκίνητα ή μη, αμαξίδια ασθενών ή ατόμων με αναπηρία που η ταχύτητα κίνησής τους δεν ξεπερνά την ταχύτητα του πεζού,

ββ) μη μηχανοκίνητα τροχήλατα καθίσματα, τροχοπέδιλα, τροχοσανίδες και πατίνια που η ταχύτητα κίνησής τους δεν ξεπερνά την ταχύτητα του πεζού,

βγ) Ε.Π.Η.Ο. των οποίων η μέγιστη σχεδιαστική ταχύτητα δεν υπερβαίνει τα έξι (6) χιλιόμετρα την ώρα.

58. «Περιοχή ήπιας κυκλοφορίας»: Περιοχή κατοικίας και πολεοδομικών κέντρων, που έχει χαρακτηρισθεί και σημανθεί ως περιοχή ήπιας κυκλοφορίας.

59. «Ποδήλατο»: Το όχημα δύο τουλάχιστον τροχών το οποίο κινείται με τη μυϊκή δύναμη εκείνων που επιβαίνουν και μπορεί να υποβοηθείται με βοηθητικό ηλεκτροκινητήρα μέγιστης συνεχούς ονομαστικής ισχύος μηδέν κόμμα είκοσι πέντε κιλοβάτ (0,25 kW) και η ισχύς του οποίου μειώνεται σταδιακά και τελικά μηδενίζεται όταν η ταχύτητα του οχήματος φθάσει τα είκοσι πέντε (25) χιλιόμετρα την ώρα ή νωρίτερα, εάν σταματήσει η ποδηλάτηση.

60. «Ποδηλατοδρόμος»: Οδός ή τμήμα οδού αποκλειστικής κυκλοφορίας ποδηλάτων και των Ε.Π.Η.Ο.. Στους ποδηλατόδρομους που καταλαμβάνουν όλο το πλάτος της οδού (οδοί ποδηλάτων) επιτρέπονται η είσοδος - έξοδος οχημάτων και η κυκλοφορία πεζών σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 44, περί ειδικών κανόνων για τους οδηγούς ποδηλάτων, μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών, τρίτροχων οχημάτων και Ε.Π.Η.Ο..

61. «Ρυμουλκό»: Το μηχανοκίνητο όχημα που χρησιμοποιείται μόνο για την έλξη άλλων οχημάτων.

62. «Ρυμουλκούμενο»: Το όχημα που στερείται ιδίας κινητήριας δύναμης και είναι κατασκευασμένο με τρόπο ώστε να έλκεται από άλλο μηχανοκίνητο όχημα. Στην κατηγορία των οχημάτων αυτών περιλαμβάνονται και τα ημιρυμουλκούμενα. Στα ρυμουλκούμενα δεν περιλαμβάνεται τροχοφόρος εξοπλισμός για τη μεταφορά φορτίου που έλκεται ή ρυμουλκείται με τη χρήση ειδικού εξοπλισμού αποκλειστικά εντός κλειστού χώρου, και αποτελείται από άκαμπτο οριζόντιο επίπεδο αμάξωμα επί συμπαγών τροχών μικρής διαμέτρου χωρίς αεροθάλαμο.

63. «Στάθμευση»: Η ακινησία του οχήματος για οποιονδήποτε λόγο, πλην της ανάγκης αποφυγής εμπλοκής του με άλλο όχημα που χρησιμοποιεί την οδό ή σύγκρουσης με εμπόδιο ή για τη συμμόρφωσή του με τους κανονισμούς κυκλοφορίας, εφόσον η χρονική περίοδος ακινητοποίησης του οχήματος δεν περιορίζεται στον απαιτούμενο χρόνο για την επιβίβαση ή αποβίβαση επιβατών ή φόρτωση ή εκφόρτωση πραγμάτων.

64. «Στάση»: Η ακινησία του οχήματος επί χρόνο απαιτούμενο για την επιβίβαση ή αποβίβαση επιβατών ή φόρτωση ή εκφόρτωση πραγμάτων.

65. «Συνδυασμός οχημάτων (συρμός)»: Τα οχήματα που είναι συνδεδεμένα και κινούνται ως μία μονάδα.

66. «Τουριστικός λιμένας σκαφών αναψυχής (μαρίνα)»: Ο χερσαίος και θαλάσσιος χώρος που προορίζεται κατά κύριο λόγο, για την εξυπηρέτηση σκαφών αναψυχής, είτε για αγκυροβόλημα, είτε για μακροχρόνια ή παροδική χερσαία εναπόθεση, είτε για εξυπηρέτηση των διερχόμενων σκαφών (παρ. 1 του άρθρου 29 του ν. 2160/1993, Α’ 118).

67. «Τρίτροχο όχημα»: Το μηχανοκίνητο όχημα με τρεις (3) συμμετρικούς τροχούς, του οποίου είτε η μέγιστη εκ κατασκευής ταχύτητα είναι μεγαλύτερη των σαράντα πέντε (45) χιλιομέτρων την ώρα είτε ο κυλινδρισμός του κινητήρα είναι μεγαλύτερος των πενήντα κυβικών εκατοστών (50 cm3), εάν είναι εξοπλισμένο με κινητήρα εσωτερικής καύσης. Επίσης, ως τρίτροχο όχημα λογίζεται και το τετράτροχο όχημα, εκτός των ελαφρών τετράτροχων οχημάτων της κατηγορίας των μοτοποδηλάτων, του οποίου το απόβαρο κενού οχήματος, μη συμπεριλαμβανομένου του βάρους του καυσίμου ή του μίγματος καυσίμου ελαίου ή των συσσωρευτών των ηλεκτρικών οχημάτων, δεν υπερβαίνει τα τετρακόσια χιλιόγραμμα (400 kg), όταν το όχημα προορίζεται για επιβατικές μεταφορές, ή τα πεντακόσια πενήντα χιλιόγραμμα (550 kg), όταν προορίζεται για μεταφορές εμπορευμάτων και του οποίου η μέγιστη καθαρή ισχύς δεν υπερβαίνει τα δεκαπέντε κιλοβάτ (15 kW).

68. «Τροχιόδρομος»: Όχημα που κινείται επί σιδηροτροχιών κατά μήκος των οδών με ηλεκτροκινητήρα που τροφοδοτείται από ηλεκτροφόρο γραμμή και προορίζεται για τη μεταφορά προσώπων ή πραγμάτων.

69. «Τροχόσπιτο»: Όχημα Ειδικής χρήσης - Ειδικού Σκοπού που διακρίνεται σε:

α) Μηχανοκίνητο τροχόσπιτο: Όχημα μεταφοράς προσώπων με χώρο διαμονής που περιλαμβάνει τουλάχιστον τον εξής εξοπλισμό:

αα) καθίσματα και τραπέζι (το τραπέζι μπορεί να είναι έτσι σχεδιασμένο, ώστε να αφαιρείται εύκολα),

αβ) χώρο για ύπνο, ο οποίος μπορεί να δημιουργείται με μετατροπή των καθισμάτων,

αγ) χώρο μαγειρείου,

αδ) χώρο αποθήκευσης.

Ο ανωτέρω εξοπλισμός πρέπει να είναι μόνιμα στερεωμένος στον χώρο διαμονής.

β) Ρυμουλκούμενο τροχόσπιτο: Ρυμουλκούμενο όχημα που είναι σχεδιασμένο για οδική χρήση και παρέχει κινητά καταλύματα και κατάλληλο εξοπλισμό, όπως ο ανωτέρω αναφερόμενος για τη διαμονή επιβατών, όταν είναι σταθμευμένο.

70. «Φώτα δείκτη κατεύθυνσης (φλας)»: Τα φώτα του οχήματος που χρησιμοποιούνται για να προειδοποιούν τους λοιπούς χρήστες της οδού ότι ο οδηγός πρόκειται να αλλάξει κατεύθυνση προς τα δεξιά ή προς τα αριστερά.

71. «Φώτα διασταύρωσης (μεσαία)»: Τα φώτα του οχήματος που χρησιμοποιούνται για τον φωτισμό της οδού μπροστά από το όχημα και τα οποία δεν προκαλούν θάμβωση ή δυσχέρεια στους οδηγούς που έρχονται αντίθετα και στους λοιπούς χρήστες της οδού.

72. «Φώτα έκτακτης ανάγκης (σύστημα φωτεινού συναγερμού)»: Τα φώτα του οχήματος που αναβοσβήνουν και χρησιμοποιούνται όταν το όχημα έχει ακινητοποιηθεί και προκαλείται κίνδυνος για τους τρίτους από την ακινησία του οχήματος.

73. «Φώτα θέσης μπροστά (μικρά)»: Τα φώτα του οχήματος που χρησιμοποιούνται για να διακρίνονται αυτό και το πλάτος του από μπροστά.

74. «Φώτα θέσης πίσω (μικρά)»: Τα φώτα του οχήματος που χρησιμοποιούνται για να διακρίνονται αυτό και το πλάτος του από πίσω.

75. «Φώτα στάθμευσης»: Τα φώτα που χρησιμοποιούνται για να δεικνύουν την παρουσία σταθμευμένου οχήματος. Αυτά μπορούν να αντικαθιστούν τα εμπρόσθια και τα οπίσθια φώτα θέσης.

76. «Φώτα ομίχλης»: Τα φώτα του οχήματος που χρησιμοποιούνται για τη βελτίωση του φωτισμού της οδού σε περιπτώσεις ομίχλης, χιονόπτωσης, ραγδαίων βροχών, νεφών, καπνού ή κονιορτού.

77. «Φώτα οπισθοπορείας»: Τα φώτα του οχήματος που χρησιμοποιούνται για τον φωτισμό της οδού πίσω από το όχημα και τα οποία προειδοποιούν ότι το όχημα πρόκειται να κινηθεί ή κινείται προς τα πίσω.

78. «Φώτα τροχοπέδησης (φρένων)»: Τα φώτα του οχήματος που χρησιμοποιούνται για να ειδοποιούν αυτούς που κινούνται πίσω από το όχημα ότι ο οδηγός τροχοπεδεί (φρενάρει).

79. «Φώτα πορείας (μεγάλα)»: Τα φώτα του οχήματος που χρησιμοποιούνται για φωτισμό της οδού σε μεγάλη απόσταση μπροστά του.

80. «Φώτα όγκου»: Τα φώτα που τοποθετούνται σε ορισμένα οχήματα με κινητήρα και ορισμένα ρυμουλκούμενα κοντά στο ακρότατο σημείο του πλάτους και όσο πιο κοντά στο υψηλότερο σημείο του οχήματος και που χρησιμοποιούνται για να διακρίνεται με ευκρίνεια ο όγκος αυτού.

81. «Φώτα πλευρικά»: Τα φώτα που τοποθετούνται επί των πλευρών του οχήματος για να δεικνύουν την παρουσία του από το πλάι.

82. «Φώτα ειδικά»: Τα φώτα που χρησιμοποιούνται για επισήμανση είτε οχήματος που έχει προτεραιότητα είτε οχήματος ή ομάδας οχημάτων, η παρουσία των οποίων επί της οδού επιβάλλει στους λοιπούς χρήστες των οδών να λαμβάνουν ιδιαίτερες προφυλάξεις και ειδικότερα για επισήμανση φαλαγγών οχημάτων, υπερμεγεθών οχημάτων, καθώς και οχημάτων εξοπλισμού κατασκευών ή συντήρησης οδών.

83. «Φωτιστική διάταξη οπίσθιας πινακίδας κυκλοφορίας»: Η διάταξη που επιτρέπει να εξασφαλίζεται ο φωτισμός του χώρου που προορίζεται για την οπίσθια πινακίδα κυκλοφορίας και που μπορεί να αποτελείται από διάφορα οπτικά στοιχεία.

84. «Φώτα ημέρας»: Τα φώτα που χρησιμοποιούνται κατά τη διάρκεια της ημέρας για να καθιστούν ένα όχημα περισσότερο ορατό από μπροστά, όταν το όχημα είναι εν κινήσει.

85. «Φωτιστική επιφάνεια»: Προκειμένου για φώτα, η ορατή επιφάνεια από την οποία προέρχεται το φως, προκειμένου δε για αντανακλαστικά στοιχεία, η ορατή επιφάνεια εκ της οποίας αντανακλάται το φως.

Άρθρο 5
Εισαγωγή σε κυκλοφορία
ή χρήση μη νόμιμου μέσου

1. Η κυκλοφορία μεταφορικών ή άλλων χρήσεων μέσων που δεν ορίζονται στο άρθρο 4, περί ορισμών, απαγορεύεται.

2. Η παράβαση γι’ αυτόν που θέτει σε κυκλοφορία και που οδηγεί το μεταφορικό ή άλλης χρήσεως μέσο κατά παράβαση της παρ. 1 κατατάσσεται στην κατηγορία Ε2-Α.

ΜΕΡΟΣ Β’
ΣΗΜΑΝΣΗ - ΣΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ -
ΟΔΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΣΗΜΑΝΣΗ - ΔΙΑΓΡΑΜΜΙΣΗ - ΣΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Άρθρο 6
Υποδείξεις και σήματα
που δίνουν οι τροχονόμοι

1. Αυτοί που χρησιμοποιούν τις οδούς συμμορφώνονται αμέσως με τις πιο κάτω υποδείξεις και σήματα που δίνουν οι τροχονόμοι, όταν ρυθμίζουν την κυκλοφορία:

α) βραχίονας υψωμένος κατακόρυφα, σημαίνει: προσοχή, διακοπή πορείας για όλους που χρησιμοποιούν την οδό, από όλες τις κατευθύνσεις πλην των οδηγών οι οποίοι δεν μπορούν να διακόψουν την πορεία του οχήματός τους αμέσως και ασφαλώς.

Αν το σήμα αυτό δίνεται σε οδικό κόμβο, δεν απαιτείται τα οχήματα που βρίσκονται στον κόμβο να διακόψουν την πορεία τους.

β) βραχίονας ή βραχίονες τεντωμένοι οριζόντια σημαίνει: διακοπή πορείας για όλους που χρησιμοποιούν την οδό και πλησιάζουν από οποιαδήποτε κατεύθυνση η οποία διέρχεται κάθετα προς την οριζόμενη με τον τεντωμένο βραχίονα ή βραχίονες κατεύθυνση.

Ο τροχονόμος που ρυθμίζει την κυκλοφορία μπορεί, αφού δώσει το σήμα αυτό, να κατεβάσει τον βραχίονα ή τους βραχίονές του. Η στάση αυτή σημαίνει ομοίως διακοπή πορείας γι’ αυτούς που κινούνται κατά μέτωπο και από πίσω από τον τροχονόμο.

γ) κίνηση του χεριού προς ορισμένη κατεύθυνση σημαίνει: κίνηση των οχημάτων προς την υποδεικνυόμενη κατεύθυνση.

δ) κινούμενο ερυθρό φως σημαίνει: διακοπή πορείας γι’ αυτούς που χρησιμοποιούν την οδό προς τους οποίους κατευθύνεται το φως.

2. Οι τροχονόμοι, όταν οι ανάγκες της κυκλοφορίας το απαιτούν, μπορούν να επιβάλλουν επιτάχυνση ή επιβράδυνση της κυκλοφορίας, καθώς και διακοπή ή αλλαγή πορείας οχημάτων ή πεζών.

3. Οι υποδείξεις και τα σήματα που δίνονται από τους τροχονόμους που ρυθμίζουν την κυκλοφορία υπερισχύουν των φωτεινών σηματοδοτών ρύθμισης της κυκλοφορίας ή των πινακίδων σήμανσης στις οδούς ή των διαγραμμίσεων ή συμβόλων στις οδούς, καθώς και των κανόνων κυκλοφορίας γενικά. Η ρύθμιση της κυκλοφορίας από τροχονόμο, με τρόπο αντίθετο από ενδείξεις των φωτεινών σηματοδοτών, γίνεται σε εξαιρετικές μόνο περιπτώσεις λήψης ειδικών και εκτάκτων μέτρων. Αν δεν είναι δυνατόν, μετά από προηγούμενη ειδοποίηση του τροχονόμου, να σβήσουν οι φωτεινοί σηματοδότες, η ως άνω ρύθμιση γίνεται με σήματα προς τους χρήστες της οδού και αφού βεβαιωθεί ο τροχονόμος ότι από την ενέργειά του αυτή δεν προκαλείται κίνδυνος ατυχημάτων.

4. Οι τροχονόμοι, όταν ρυθμίζουν την κυκλοφορία, πρέπει να διακρίνονται ευκρινώς από απόσταση τόσο κατά τη νύχτα όσο και κατά την ημέρα.

5. Η παράβαση του παρόντος κατατάσσεται στην κατηγορία Ε2-Β.

Άρθρο 7
Σήμανση οδών με πινακίδες

1. Οι πινακίδες οι οποίες τοποθετούνται για τη σήμανση των οδών ανήκουν στις εξής κατηγορίες:

α) Αναγγελίας κινδύνου (Κ), δηλωτικές:

αα) επικίνδυνων θέσεων,

αβ) προσβάσεων οδικών κόμβων,

αγ) προσβάσεων ισόπεδων σιδηροδρομικών διαβάσεων ή διαβάσεων τροχιοδρόμου,

β) Ρυθμιστικές της κυκλοφορίας (Ρ), δηλωτικές:

βα) προτεραιότητας,

ββ) απαγορεύσεων ή περιορισμών,

βγ) υποχρεώσεων.

γ) Πληροφοριακές (Π), δηλωτικές:

γα) προειδοποίησης κατευθύνσεων,

γβ) κατευθύνσεων,

γγ) αριθμήσεων οδών και χιλιομετρήσεων,

γδ) τοπωνυμιών,

γε) επιβεβαιώσεων,

γστ) χρήσιμων πληροφοριών για τους οδηγούς οχημάτων και

γζ) εγκαταστάσεων.

δ) Πρόσθετες (Πρ).

2. Οι πινακίδες αναγγελίας κινδύνου (Κ-1 μέχρι και Κ-44) τοποθετούνται για να εφιστούν την προσοχή αυτών που χρησιμοποιούν τις οδούς για τους κινδύνους που υπάρχουν στην οδό προς την κατεύθυνση της κίνησής τους, ώστε να λαμβάνουν έγκαιρα τα κατάλληλα μέτρα και, σε περίπτωση ανάγκης, να μειώνουν την ταχύτητα πορείας τους για να τους αποφεύγουν. Η σημασία των πινακίδων αυτών είναι:

α) Κ-1α: Επικίνδυνη αριστερή στροφή.

β) Κ-1δ: Επικίνδυνη δεξιά στροφή.

γ) Κ-2α: Επικίνδυνες δύο αντίρροπες ή διαδοχικές (συνεχείς) στροφές, η πρώτη αριστερά.

δ) Κ-2δ: Επικίνδυνες δύο αντίρροπες ή διαδοχικές (συνεχείς) στροφές, η πρώτη δεξιά.

ε) Κ-3: Επικίνδυνη κατωφέρεια (με κλίση ως η αναγραφόμενη στην πινακίδα).

στ) Κ-4: Απότομη ανωφέρεια (με κλίση ως η αναγραφόμενη στην πινακίδα).

ζ) Κ-5: Επικίνδυνη στένωση οδοστρώματος και στις δύο πλευρές.

η) Κ-6α: Επικίνδυνη στένωση οδοστρώματος στην αριστερή πλευρά.

θ) Κ-6δ: Επικίνδυνη στένωση οδοστρώματος στη δεξιά πλευρά.

ι) Κ-7: Κινητή γέφυρα.

ια) Κ-8: Η οδός οδηγεί σε αποβάθρα ή όχθη ποταμού.

ιβ) Κ-9: Επικίνδυνο ανώμαλο οδόστρωμα, σε κακή κατάσταση, με λάκκους, κ.λπ.

ιγ) Κ-10: Επικίνδυνο υπερυψωμένο οδόστρωμα ή απότομη κυρτή αλλαγή της κατά μήκος κλίσης της οδού.

ιδ) Κ-11: Επικίνδυνο κάθετο ρείθρο (αυλάκι) ή απότομη κοίλη αλλαγής της κατά μήκος κλίσης της οδού.

ιε) Κ-12: Ολισθηρό οδόστρωμα.

ιστ) Κ-13: Επικίνδυνη εκτίναξη χαλίκων (ασύνδετο αμμοχάλικο).

ιζ) Κ-14: Κίνδυνος από πτώση βράχων και από την παρουσία τους στο οδόστρωμα.

ιη) Κ-15: Κίνδυνος λόγω διάβασης πεζών.

ιθ) Κ-16: Κίνδυνος λόγω συχνής κίνησης παιδιών (σχολεία, γήπεδα, κ.λπ.).

κ) Κ-17: Κίνδυνος λόγω συχνής εισόδου ή διάβασης ποδηλατιστών.

κα) Κ-18: Κίνδυνος από τη διέλευση οικόσιτων ζώων.

κβ) Κ-19: Κίνδυνος από τη διέλευση άγριων ζώων.

κγ) Κ-20: Κίνδυνος λόγω εκτελούμενων εργασιών στην οδό.

κδ) Κ-21: Προσοχή, κόμβος ή θέση όπου η κυκλοφορία ρυθμίζεται με τρίχρωμη φωτεινή σηματοδότηση.

κε) Κ-22: Κίνδυνος λόγω χαμηλής πτήσης προσγειούμενων ή απογειούμενων αεροσκαφών.

κστ) Κ-23: Κίνδυνος λόγω συχνού ισχυρού ανέμου (που έχει την κατεύθυνση που δείχνει το ανεμούριο).

κζ) Κ-24: Προαναγγελία διπλής κυκλοφορίας.

Η πινακίδα αυτή σημαίνει επικείμενη είσοδο από μονόδρομο ή από τμήμα οδού που περιλαμβάνει δύο καταστρώματα χωρισμένα ανά κατεύθυνση με μεσαία διαχωριστική νησίδα, σε τμήμα οδού με κυκλοφορία επί του αυτού οδοστρώματος προς τις δύο κατευθύνσεις, προσωρινά ή μόνιμα.

κη) Κ-25: Προσοχή, άλλοι κίνδυνοι (μη δηλούμενοι στις πινακίδες Κ-1 έως Κ-24).

κθ) Κ-26: Προσοχή, διασταύρωση όπου ισχύει η προτεραιότητα από δεξιά.

λ) Κ-27: Διασταύρωση με οδό, οι επί της οποίας κινούμενοι οφείλουν να παραχωρήσουν προτεραιότητα.

λα) Κ-28α: Διακλάδωση με κάθετη οδό αριστερά, οι επί της οποίας κινούμενοι οφείλουν να παραχωρήσουν προτεραιότητα.

λβ) Κ-28δ: Διακλάδωση με κάθετη οδό δεξιά, οι επί της οποίας κινούμενοι οφείλουν να παραχωρήσουν προτεραιότητα.

λγ) Κ-29α: Διακλάδωση με λοξή οδό αριστερά, οι επί της οποίας κινούμενοι οφείλουν να παραχωρήσουν προτεραιότητα.

λδ) Κ-29δ: Διακλάδωση με λοξή οδό δεξιά, οι επί της οποίας κινούμενοι οφείλουν να παραχωρήσουν προτεραιότητα.

λε) Κ-30: Προσέγγιση σε κυκλική υποχρεωτική πορεία.

λστ) Κ-31: Κίνδυνος λόγω ισόπεδης σιδηροδρομικής διάβασης ή διάβασης τροχιοδρόμου με κινητά φράγματα.

λζ) Κ-32: Κίνδυνος λόγω ισόπεδης σιδηροδρομικής διάβασης χωρίς κινητά φράγματα.

λη) Κ-33, Κ-34, Κ-35: Πρόσθετες επαναληπτικές πινακίδες στις προσβάσεις ισόπεδων σιδηροδρομικών διαβάσεων ή κινητών γεφυρών, οι οποίες δηλώνουν την προσέγγιση σε αυτές.

λθ) Κ-36: Κίνδυνος λόγω άμεσης γειτονιάς ισόπεδης σιδηροδρομικής διάβασης, χωρίς κινητά φράγματα, μονής σιδηροδρομικής γραμμής ή διάβασης τροχιοδρόμου.

μ) Κ-37: Κίνδυνος λόγω άμεσης γειτονίας ισόπεδης σιδηροδρομικής διάβασης, χωρίς κινητά φράγματα, δι-

πλής ή πολλαπλής σιδηροδρομικής γραμμής ή διάβασης τροχιοδρόμου.

μα) Κ-38α: Επικίνδυνο έρεισμα αριστερά.

μβ) Κ-38δ: Επικίνδυνο έρεισμα δεξιά.

μγ) Κ-39: Συχνή κυκλοφοριακή συμφόρηση.

μδ) Κ-40: Σήραγγα.

με) Κ-41: Κίνδυνος λόγω ισόπεδης διάβασης τροχιοδρόμου χωρίς κινητά φράγματα.

μστ) Κ-42: Κίνδυνος λόγω ομίχλης.

μζ) Κ-43: Κίνδυνος λόγω παράλληλων διαβάσεων πεζών και ποδηλάτων.

μη) Κ-44: Κίνδυνος λόγω κοινής διάβασης πεζών και ποδηλάτων.

3. Οι ρυθμιστικές της κυκλοφορίας πινακίδες (Ρ-1 μέχρι Ρ-77) τοποθετούνται για να πληροφορούν αυτούς που χρησιμοποιούν τις οδούς για τις ειδικές υποχρεώσεις, περιορισμούς ή απαγορεύσεις, προς τις οποίες πρέπει αυτοί να συμμορφώνονται.

Η σημασία των πινακίδων αυτών είναι:

α) Ρ-1: Υποχρεωτική παραχώρηση προτεραιότητας. Η πινακίδα αυτή σημαίνει ότι στον κόμβο προ του οποίου τοποθετείται, οι οδηγοί πρέπει να παραχωρούν την προτεραιότητα στα οχήματα, τα οποία κινούνται στην άλλη οδό.

β) Ρ-2: Υποχρεωτική διακοπή πορείας:

βα) Η πινακίδα αυτή, που τοποθετείται πριν από κόμβο, σημαίνει υποχρεωτική διακοπή πορείας του οχήματος πριν από την είσοδο στον κόμβο και παραχώρηση προτεραιότητας στα οχήματα τα οποία κινούνται στην οδό, προς την οποία πλησιάζει.

ββ) Η αυτή πινακίδα που τοποθετείται σε άλλα σημεία, πλην κόμβου, σημαίνει υποχρεωτική διακοπή πορείας του οχήματος στη θέση της πινακίδας και μη εκ νέου εκκίνηση μέχρις ότου βεβαιωθεί ο οδηγός του ότι μπορεί να το πράξει χωρίς κίνδυνο.

γ) Ρ-3: Οδός προτεραιότητας.

δ) Ρ-4: Τέλος οδού προτεραιότητας.

ε) Ρ-5: Προτεραιότητα της αντιθέτως ερχόμενης κυκλοφορίας λόγω στενότητας του οδοστρώματος.

στ) Ρ-6: Προτεραιότητα, έναντι της επερχόμενης κυκλοφορίας (λόγω στενότητας οδοστρώματος).

ζ) Ρ-7: Απαγορεύεται η είσοδος σε όλα τα οχήματα.

η) Ρ-8: Κλειστή οδός για όλα τα οχήματα και προς τις δύο κατευθύνσεις.

θ) Ρ-9: Απαγορεύεται η είσοδος σε μηχανοκίνητα οχήματα εκτός των δίτροχων μοτοσικλετών.

ι) Ρ-10: Απαγορεύεται η είσοδος στις μοτοσικλέτες.

ια) Ρ-11: Απαγορεύεται η είσοδος στα ποδήλατα.

ιβ) Ρ-12: Απαγορεύεται η είσοδος στα μοτοποδήλατα.

ιγ) Ρ-13: Απαγορεύεται η είσοδος στα φορτηγά αυτοκίνητα.

Η αναγραφή αριθμού τόνων, είτε με λευκό χρώμα στο περίγραμμα του οχήματος είτε σε πρόσθετη πινακίδα, που τοποθετείται κάτω από την πινακίδα Ρ-13, σημαίνει ότι η απαγόρευση ισχύει μόνο αν το μέγιστο επιτρεπόμενο βάρος του οχήματος ή του συνδυασμού οχημάτων υπερβαίνει τον αριθμό αυτόν.

ιδ) Ρ-14: Απαγορεύεται η είσοδος σε μηχανοκίνητο όχημα το οποίο σύρει ρυμουλκούμενο, πλην ημιρυμουλκούμενου ή ρυμουλκούμενου ενός άξονα.

Η αναγραφή αριθμού τόνων, είτε με λευκό χρώμα στο περίγραμμα του ρυμουλκούμενου, είτε σε πρόσθετη πινακίδα, που τοποθετείται κάτω από την πινακίδα Ρ-14, σημαίνει ότι η απαγόρευση ισχύει μόνο αν το μέγιστο επιτρεπόμενο βάρος του ρυμουλκούμενου υπερβαίνει τον αριθμό αυτόν.

ιε) Ρ-15: Απαγορεύεται η είσοδος σε πεζούς.

ιστ) Ρ-16: Απαγορεύεται η είσοδος σε ζωήλατα οχήματα.

ιζ) Ρ-17: Απαγορεύεται η είσοδος σε χειράμαξες.

ιη) Ρ-18: Απαγορεύεται η είσοδος σε αγροτικά μηχανήματα.

ιθ) Ρ-19: Απαγορεύεται η είσοδος σε μηχανοκίνητα οχήματα.

κ) Ρ-20: Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα ορισμένων κατηγοριών (όπως σε μηχανοκίνητα και ζωήλατα οχήματα).

κα) Ρ-21: Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα συνολικού πλάτους που υπερβαίνει τα … (π.χ. 2 μέτρα).

κβ) Ρ-22: Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα συνολικού ύψους που υπερβαίνει τα … (π.χ. 3,5 μέτρα).

κγ) Ρ-23: Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα συνολικού βάρους που υπερβαίνει τους … (π.χ. 5) τόνους.

κδ) Ρ-24: Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα βάρους ανά άξονα που υπερβαίνει τους … (π.χ. 2) τόνους.

κε) Ρ-25: Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα ή συνδυασμούς οχημάτων μήκους που υπερβαίνει τα … (π.χ. 10) μέτρα.

κστ) Ρ-26: Απαγορεύεται η οδήγηση οχήματος σε απόσταση μικρότερη των… (π.χ. 70) μέτρων από το προηγούμενο.

κζ) Ρ-27: Απαγορεύεται η αριστερή στροφή.

κη) Ρ-28: Απαγορεύεται η δεξιά στροφή.

κθ) Ρ-29: Απαγορεύεται η αναστροφή (στροφή κατά 180 μοίρες).

λ) Ρ-30: Απαγορεύεται η προσπέραση μηχανοκίνητων οχημάτων, πλην των δίτροχων μοτοσικλετών χωρίς καλάθι.

λα) Ρ-31: Απαγορεύεται στους οδηγούς φορτηγών αυτοκινήτων, μέγιστου επιτρεπόμενου βάρους που υπερβαίνει τους 3,5 τόνους, να προσπερνούν άλλα οχήματα.

Αναγραφή στην πινακίδα Ρ-31 ή πρόσθετη πινακίδα, που τοποθετείται κάτω από την πινακίδα Ρ- 31, μπορεί να μεταβάλει το μέγιστο επιτρεπόμενο βάρος, πάνω από το οποίο ισχύει η απαγόρευση αυτή.

λβ) Ρ-32: Η μέγιστη ταχύτητα περιορίζεται στον αναγραφόμενο αριθμό (50 χλμ.) την ώρα. Αναγραφή αριθμού τόνων σε πρόσθετη πινακίδα, που τοποθετείται κάτω από την πινακίδα Ρ-32, σημαίνει ότι ο περιορισμός της ταχύτητας αφορά μόνο οχήματα συνολικού βάρους που υπερβαίνει τον αριθμό αυτόν.

λγ) Ρ-33: Απαγορεύεται η χρήση ηχητικών οργάνων προειδοποίησης (εκτός εάν η χρήση έχει ως σκοπό την αποφυγή δυστυχήματος).

λδ) Ρ-34: Απαγορεύεται η διέλευση χωρίς στάση προ του Τελωνείου. Η αντικατάσταση της ένδειξης Τελωνείο με άλλη σημαίνει την απαγόρευση της διέλευσης χωρίς στάση προ της δηλούμενης θέσης.

λε) Ρ-35: Απαγορεύεται η διέλευση χωρίς στάση προ του σταθμού διοδίων.

λστ) Ρ-36: Τέλος όλων των τοπικών απαγορεύσεων, οι οποίες έχουν επιβληθεί με απαγορευτικές πινακίδες στα κινούμενα οχήματα.

λζ) Ρ-37: Τέλος ορίου ταχύτητας το οποίο έχει επιβληθεί με απαγορευτική Πινακίδα (π.χ. 40 χλμ.) την ώρα.

λη) Ρ-38: Τέλος απαγόρευσης προσπεράσματος το οποίο έχει επιβληθεί με απαγορευτική πινακίδα.

λθ) Ρ-39: Απαγορεύεται η στάθμευση.

μ) Ρ-40: Απαγορεύονται η στάση και η στάθμευση εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά με πρόσθετη πινακίδα κ.λπ. Οι απαγορεύσεις των πινακίδων μέχρι του επομένου σημείου συνάντησης με οδό και στην πλευρά του οδοστρώματος στην οποία είναι τοποθετημένες αυτές.

μα) Ρ-41: Απαγορεύεται η στάθμευση στην πλευρά της πινακίδας τους μονούς μήνες.

μβ) Ρ-42: Απαγορεύεται η στάθμευση στην πλευρά της πινακίδας τους ζυγούς μήνες.

Οι απαγορεύσεις και οι περιορισμοί των σταθμεύσεων εφαρμόζονται μόνο στην πλευρά του οδοστρώματος στην οποία είναι τοποθετημένες οι πινακίδες Ρ-41 και Ρ-42.

μγ) Ρ-43: Περιοχή απαγόρευσης στάθμευσης (στάθμευση περιορισμένης χρονικής διάρκειας).

μδ) Ρ-44: Έξοδος από περιοχή απαγορευμένης στάθμευσης.

με) Ρ-45: Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα που μεταφέρουν πάνω από ορισμένη ποσότητα εκρηκτικές ή εύφλεκτες ύλες.

μστ) Ρ-46: Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα που μεταφέρουν πάνω από ορισμένη ποσότητα ύλες, οι οποίες μπορεί να προκαλέσουν μόλυνση υδάτων.

μζ) Ρ-47: Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας προς τα αριστερά.

μη) Ρ-48: Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας προς τα δεξιά.

μθ) Ρ-49: Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας προς τα εμπρός.

ν) Ρ-50: Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας με στροφή αριστερά ή δεξιά.

να) Ρ-50α: Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας με στροφή αριστερά.

νβ) Ρ-50δ: Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας με στροφή δεξιά.

νγ) Ρ-51α: Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας εμπρός ή αριστερά.

νδ) Ρ-51δ: Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας εμπρός ή δεξιά.

νε) Ρ-52: Υποχρεωτική διέλευση είτε από τη δεξιά είτε από την αριστερή πλευρά της νησίδας ή του εμποδίου.

νστ) Ρ-52α: Υποχρεωτική διέλευση μόνο από την αριστερή πλευρά της νησίδας ή του εμποδίου.

νζ) Ρ-52δ: Υποχρεωτική διέλευση μόνο από τη δεξιά πλευρά της νησίδας ή του εμποδίου.

νη) Ρ-53: Κυκλική υποχρεωτική διαδρομή.

νθ) Ρ-54: Οδός υποχρεωτικής διέλευσης ποδηλάτων (απαγορευμένης της διέλευσης άλλων οχημάτων).

ξ) Ρ-55: Οδός υποχρεωτικής διέλευσης πεζών (πεζόδρομος, απαγορευμένης της διέλευσης άλλων εκτός πεζών, οχημάτων άμεσης ανάγκης και οχημάτων για την είσοδο - έξοδο σε παρόδιες ιδιοκτησίες).

ξα) Ρ-56: Οδός υποχρεωτικής διέλευσης εφίππων (απαγορευμένης της διέλευσης άλλων, εκτός εφίππων που χρησιμοποιούν την οδό).

ξβ) Ρ-57: Υποχρεωτική ελάχιστη ταχύτητα που αναγράφεται με λευκούς αριθμούς σε (π.χ. 30 χλμ.) την ώρα.

ξγ) Ρ-58: Τέλος υποχρεωτικής ελάχιστης ταχύτητας, που έχει υποβληθεί με την πινακίδα Ρ-57.

ξδ) Ρ-59: Υποχρεωτικές αντιολισθητικές αλυσίδες χιονιών σε δύο τουλάχιστον από τους κινητήριους τροχούς του αυτοκινήτου.

ξε) Ρ-60: Ανώτατη ταχύτητα περιοχής.

ξστ) Ρ-61: Έξοδος από περιοχή με ανώτατο όριο ταχύτητας.

ξζ) Ρ-62: Τέλος απαγόρευσης προσπέρασης από φορτηγά αυτοκίνητα, που έχει υποβληθεί με απαγορευτική πινακίδα.

ξη) Ρ-63: Απαγορεύεται το ρυμουλκούμενο όχημα να έχει βάρος μεγαλύτερο από … (π.χ. 3) τόνους.

ξθ) Ρ-64: Απαγορεύεται το ρυμουλκούμενο όχημα που μεταφέρει επικίνδυνα υλικά.

ο) Ρ-65: Η κάθε κατηγορία χρηστών που απεικονίζει το αντίστοιχο σύμβολο πρέπει να χρησιμοποιεί την πλευρά του αντιστοίχου διαδρόμου που είναι ειδικά επιλεγμένη για αυτήν την κατηγορία.

οα) Ρ-66: Οι διάφορες κατηγορίες χρηστών που απεικονίζουν τα αντίστοιχα σύμβολα επιτρέπεται να χρησιμοποιούν ταυτόχρονα τον ειδικό διάδρομο.

οβ) Ρ-66α: Οδός μεικτής χρήσης από οχήματα και ποδήλατα.

ογ) Ρ-67: Αποκλειστική διέλευση λεωφορείων ή τρόλεϊ.

οδ) Ρ-67α: Αποκλειστική διέλευση λεωφορείων, τρόλεϊ και ποδηλάτων.

οε) Ρ-68: Τέλος αποκλειστικής διέλευσης λεωφορείων ή τρόλεϊ.

οστ) Ρ-68α: Τέλος αποκλειστικής διέλευσης λεωφορείων, τρόλεϊ και ποδηλάτων.

οζ) Ρ-69: Χώρος ελεγχόμενης στάθμευσης.

οη) Ρ-70: Χώρος στάθμευσης ορισμένης κατηγορίας οχημάτων π.χ. ΤΑΧΙ.

οθ) Ρ-71: Χώρος στάθμευσης αποκλειστικά για οχήματα ατόμων με αναπηρία, ύστερα από ειδική άδεια.

πα) Ρ-72: Χώρος στάθμευσης αποκλειστικά για συγκεκριμένο όχημα ατόμων με αναπηρία, ύστερα από ειδική άδεια και με αριθμό κυκλοφορίας.

πβ) Ρ-73α: Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων φορτίων προς τα αριστερά.

πγ) Ρ-73δ: Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων φορτίων προς τα δεξιά.

πδ) Ρ-74α: Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων φορτίων προς τα αριστερά.

πε) Ρ-74δ: Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων φορτίων προς τα δεξιά.

πστ) Ρ-75: Επιβάλλει ιδιαίτερη προσοχή σε οχήματα που μεταφέρουν επικίνδυνες ύλες που μπορούν να προκαλέσουν μόλυνση των υδάτων.

πζ) Ρ-76: Αποκλειστική διέλευση τροχιοδρόμου.

πη) Ρ-77: Τέλος αποκλειστικής διέλευσης τροχιοδρόμου.

Επιτρέπεται:

α) Συνδυασμός ρυθμιστικής και πρόσθετης πινακίδας, με τον οποίο η ρύθμιση περιορίζεται στη συγκεκριμένη κατηγορία χρηστών της οδού που δείχνει η πρόσθετη πινακίδα.

β) Συνδυασμός ρυθμιστικής και πρόσθετης πινακίδας, με τον οποίο εξαιρείται από τη ρύθμιση η συγκεκριμένη κατηγορία χρηστών της οδού που δείχνει η πρόσθετη πινακίδα.

4. Οι πληροφοριακές πινακίδες (Π-1 μέχρι Π-136γ) τοποθετούνται για την παροχή πληροφοριών σχετικά με τις οδούς και τη διευκόλυνση των χρηστών των οδών, όπως ιδίως κατευθύνσεις, αρίθμηση, χιλιομέτρηση, τοπωνυμίες και εγκαταστάσεις.

Η σημασία των πινακίδων αυτών είναι:

α) Π-1: Προειδοποιητική κατευθύνσεων, η οποία τοποθετείται στις οδούς ταχείας κυκλοφορίας προ διασταυρώσεων με αναγραφές κατευθύνσεων και χιλιομετρικών αποστάσεων.

β) Π-2: Προειδοποιητική κατευθύνσεων, η οποία τοποθετείται στις οδούς ταχείας κυκλοφορίας προ διακλαδώσεων με αναγραφές κατευθύνσεων και χιλιομετρικών αποστάσεων.

γ) Π-3: Προειδοποιητική κατευθύνσεων για συνήθεις οδούς με αναγραφές κατευθύνσεων και χιλιομετρικών αποστάσεων.

δ) Π-3α: Προειδοποιητική κατευθύνσεων με αναγραφή κατευθύνσεων και χιλιομετρικών αποστάσεων σε οδούς τοπικού οδικού δικτύου.

ε) Π-3β: Προειδοποιητική κατευθύνσεων, με αναγραφή κατευθύνσεων για περιοχές μεγάλου τουριστικού ή αρχαιολογικού ενδιαφέροντος.

στ) Π-4: Προειδοποιητική για αδιέξοδο στα δεξιά.

ζ) Π-5: Προειδοποιητική για αδιέξοδο στα αριστερά διαγώνια.

η) Π-6: Προειδοποιητική υποχρεωτικής διαδρομής για στροφή αριστερά στην επόμενη διασταύρωση όπου αυτή απαγορεύεται.

θ) Π-7: Προειδοποιητική πινακίδα για προεπιλογή λωρίδας σε διασταύρωση σε οδούς με πολλές λωρίδες κυκλοφορίας.

ι) Π-8α: Κατεύθυνση μίας τοπωνυμίας με μορφή βέλους.

ια) Π-8β: Κατεύθυνση μιας τοπωνυμίας με μορφή βέλους (και με λατινικούς χαρακτήρες).

ιβ) Π-8γ: Κατεύθυνση για περισσότερες της μιας τοπωνυμίας με μορφή βέλους.

ιγ) Π-8δ: Κατεύθυνση μιας τοπωνυμίας μεγάλου τουριστικού ή αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, με μορφή βέλους.

ιδ) Π-9: Κατεύθυνση μίας τοπωνυμίας, μορφής ορθογωνίου.

ιε) Π-10: Κατεύθυνση προς αεροδρόμιο.

ιστ) Π-11: Κατεύθυνση προς κατασκήνωση.

ιζ) Π-12: Κατεύθυνση προς Ξενώνα Νεότητας.

ιη) Π-13: Αρίθμηση εθνικών οδών.

ιθ) Π-14: Αρίθμηση διεθνών αρτηριών.

κ) Π-15: Χιλιομέτρηση οδών.

κα) Π-16: Χιλιομέτρηση οδών.

κβ) Π-17: Αρχή κατοικημένης περιοχής.

κγ) Π-18: Τέλος κατοικημένης περιοχής.

κδ) Π-19: Τοπωνύμια.

κε) Π-20: Επιβεβαιωτική πινακίδα (παράδειγμα).

κστ) Π-21: Διάβαση πεζών.

κζ) Π-21α: Διάβαση ποδηλάτων.

κη) Π-21β: Παράλληλες διαβάσεις πεζών και ποδηλάτων.

κθ) Π-21γ: Κοινή διάβαση πεζών και ποδηλάτων.

λ) Π-22: Νοσοκομείο (για την αποφυγή ή μείωση οποιουδήποτε μη αναγκαίου θορύβου).

λα) Π-23: Μονόδρομος.

λβ) Π-24: Μονόδρομος.

λγ) Π-25: Οδός αδιέξοδος.

λδ) Π-26: Οδός ταχείας κυκλοφορίας.

λε) Π-26α: Τέλος οδού ταχείας κυκλοφορίας.

λστ) Π-27: Αυτοκινητόδρομος.

λζ) Π-27α: Τέλος αυτοκινητόδρομου.

λη) Π-28: Στάση λεωφορείου ή τρόλεϊ.

λθ) Π-28α: Στάση τροχιοδρόμου.

μ) Π-29: Ορεινή οδός, ανοικτή ή κλειστή, ανάλογα με τις ενδείξεις μέσα στο πλαίσιο 1, 2, 3, της πινακίδας.

μα) Π-30: Συνιστώνται αλυσίδες ή ελαστικά χιονιών για το πλαίσιο 2 της Π-29.

μβ) Π-31: Χώρος επιτρεπόμενης στάθμευσης.

μγ) Π-31α: Περιοχή επιτρεπόμενης στάθμευσης.

μδ) Π-31β: Έξοδος από περιοχή επιτρεπόμενης στάθμευσης.

με) Π-31γ: Κατεύθυνση προς χώρο επιτρεπόμενης στάθμευσης.

μστ) Π-31δ: Χώρος επιτρεπόμενης στάθμευσης ποδηλάτων.

μζ) Π-32: Σταθμός πρώτων βοηθειών.

μη) Π-33: Συνεργείο επισκευής βλαβών.

μθ) Π-34: Τηλέφωνο.

ν) Π-35: Πρατήριο καυσίμων.

να) Π-35α: Θέση/Σημείο επαναφόρτισης ηλεκτροκίνητων οχημάτων.

νβ) Π-36: Ξενοδοχείο ή MOTEL.

νγ) Π-37: Εστιατόριο.

νδ) Π-38: Αναψυκτήριο ή καφενείο.

νε) Π-39: Θέση για παραμονή εκδρομέων.

νστ) Π-40: Σημείο έναρξης περιπάτου.

νζ) Π-41: Θέσεις για κατασκηνώσεις.

νη) Π-42: Θέση για τροχόσπιτα.

νθ) Π-43: Θέση για κατασκηνώσεις και τροχόσπιτα.

ξ) Π-44: Ξενώνας Νεότητας.

ξα) Π-45: Τουριστικές πληροφορίες.

ξβ) Π-46: Περιοχή κολύμβησης.

ξγ) Π-47: Εγκατάσταση υγιεινής.

ξδ) Π-48: Ραδιοφωνική συχνότητα πληροφοριών οδικής κυκλοφορίας.

ξε) Π-49: Σήραγγα.

ξστ) Π-50: Αεροδρόμιο.

ξζ) Π-51: Ελικοδρόμιο.

ξη) Π-52: Εναέρια μεταφορά.

ξθ) Π-53: Λιμάνι.

ο) Π-54: Τουριστικό λιμάνι.

οα) Π-55: Λιμενικός σταθμός ιπτάμενων σκαφών.

οβ) Π-56: Λιμενικός σταθμός εμπορικών οχηματαγωγών πλοίων.

ογ) Π-57: Αστυνομία.

οδ) Π-58: Αρχή περιοχής κατοικίας.

οε) Π-59: Τέλος περιοχής κατοικίας.

οστ) Π-60: Άτομα με αναπηρία.

οζ) Π-61: Άνω (υπέργεια) διάβαση πεζών.

οη) Π-62: Κάτω (υπόγεια) διάβαση πεζών.

οθ) Π-63: Ανισόπεδη διάβαση πεζών χωρίς σκαλοπάτια.

π) Π-64: Συνιστώμενη ταχύτητα.

πα) Π-65: Γενικά όρια ταχύτητας.

πβ) Π-66: Λωρίδα αποκλειστικής κυκλοφορίας λεωφορείων ή τρόλεϊ ή τροχιοδρόμου ή δίκυκλου ή συνδυασμού αυτών.

πγ) Π-67: Ανώτατα όρια ταχυτήτων ανά λωρίδα κυκλοφορίας.

πδ) Π-68: Όρια ελάχιστων ταχυτήτων ανά λωρίδα κυκλοφορίας.

πε) Π-69: Αριθμός και κατευθύνσεις κυκλοφοριακών λωρίδων.

πστ) Π-69α: Αριθμός και κατευθύνσεις κυκλοφοριακών λωρίδων.

πζ) Π-70: Περιορισμός αριθμού κυκλοφοριακών λωρίδων.

πη) Π-70α: Περιορισμός αριθμού κυκλοφοριακών λωρίδων.

πθ) Π-71: Εγκαταστάσεις υγιεινής για άτομα με αναπηρία.

ρ) Π-72: Κατεύθυνση οχημάτων για στάθμευση σε συγκεκριμένο χώρο (όπως ΜΕΤΡΟ για χρησιμοποίηση του μεταφορικού αυτού μέσου).

ρα) Π-73: Προειδοποίηση κατεύθυνσης οχημάτων για στάθμευση σε συγκεκριμένο στεγασμένο χώρο.

ρβ) Π- 73α: Προειδοποίηση κατεύθυνσης οχημάτων για στάθμευση σε συγκεκριμένο υπαίθριο χώρο.

ργ) Π-74: Κατεύθυνση - επισήμανση επικίνδυνων καμπυλών.

ρδ) Π-75: Διαδοχικά βέλη κατεύθυνσης, που τοποθετούνται σε επικίνδυνες καμπύλες κυρίων αρτηριών.

ρε) Π-76: Εμπόδιο κινητό, λόγω έργων επί της οδού.

ρστ) Π-77: Για υποχρεωτικό πέρασμα από τα δεξιά νησίδας ή εμποδίου. Συνδυάζεται η τοποθέτησή της π.χ. με τη Ρ-52δ.

ρζ) Π-78: Για υποχρεωτικό πέρασμα από τα αριστερά νησίδας ή εμποδίου. Συνδυάζεται η τοποθέτησή της π.χ. με τη Ρ-52α.

ρη) Π-79: Για υποχρεωτικό πέρασμα από τα δεξιά ή αριστερά νησίδας ή εμποδίου. Συνδυάζεται η τοποθέτησή της π.χ. με τη Ρ-52.

ρθ) Π-80: Αναγγελία προσέγγισης σε ανισόπεδο κόμβο (αποκλειστικά για αυτοκινητόδρομο).

σ) Π-81: Προειδοποιητική κατευθύνσεων προ ανισόπεδου κόμβου (αποκλειστικά για αυτοκινητόδρομο).

σα) Π-82: Προειδοποιητική κατευθύνσεων εισόδου σε αυτοκινητόδρομο από δευτερεύουσα οδό μέσω ανισόπεδου κόμβου.

σβ) Π-83: Γέφυρα σήμανσης με αναγραφή κατευθύνσεων προ ανισόπεδου κόμβου (αποκλειστικά για αυτοκινητόδρομο).

σγ) Π-84: Γέφυρα σήμανσης με αναγραφή κατευθύνσεων προ ανισόπεδου κόμβου με αφαίρεση λωρίδας του αυτοκινητόδρομου.

σδ) Π-85: Γέφυρα σήμανσης με αναγραφή κατευθύνσεων στην αρχή εξόδου από τον αυτοκινητόδρομο (αρχή λωρίδας επιβράδυνσης κόμβου).

σε) Π-86: Κατεύθυνση εξόδου από τον αυτοκινητόδρομο.

σστ) Π-87: Επιβεβαιωτική της εισόδου στον συγκεκριμένο αυτοκινητόδρομο μετά τον ανισόπεδο κόμβο.

σζ) Π-88: Προειδοποιητική κατεύθυνσης εισόδου στον αυτοκινητόδρομο.

ση) Π-89: Κατεύθυνση εισόδου στον αυτοκινητόδρομο.

σθ) Π-90α, Π-90β, Π-90γ: Προειδοποιητικές εξόδου από τον αυτοκινητόδρομο σε α, β, γ, αποστάσεις 300, 200, 100 μέτρα αντίστοιχα προ της αρχής της λωρίδας επιβράδυνσης του κόμβου (όπου τίθεται η πινακίδα Π-85).

τ) Π-91: Προειδοποιητική υποχρεωτικής παρακαμπτήριας διαδρομής των οδικών οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων φορτίων.

τα) Π-92: Αρχή περιοχής κατοικίας, χαρακτηρισμένης ως περιοχής ήπιας κυκλοφορίας.

τβ) Π-92α: Τέλος περιοχής κατοικίας, χαρακτηρισμένης ως περιοχής ήπιας κυκλοφορίας.

τγ) Π-93: Ρύθμιση κυκλοφορίας από σχολικό τροχονόμο.

τδ) Π-94: Απαγορεύονται η στάση και η στάθμευση. Οι παραβάτες (σταθμευμένα αυτοκίνητα) μεταφέρονται.

τε) Π-95: Τροχιόδρομος επί του οδοστρώματος.

τστ) Π-95α: Προειδοποιητική διασταύρωσης με αποκλειστική λωρίδα μέσων μαζικής μεταφοράς και ποδηλάτων (η φορά των βελών είναι ενδεικτική).

τζ) Π-98α: Αποκλειστική λωρίδα μέσων μαζικής μεταφοράς, μοτοσικλετών και ποδηλάτων παράλληλης ροής με την υπόλοιπη κυκλοφορία, καθώς και οχημάτων που στρίβουν δεξιά.

τη) Π-99α: Αποκλειστική λωρίδα μέσων μαζικής μεταφοράς και ποδηλάτων, αντίθετης ροής με την υπόλοιπη κυκλοφορία.

τθ) Π-100α: Αποκλειστική λωρίδα μέσων μαζικής μεταφοράς και ποδηλάτων, αντίθετης ροής με την κυκλοφορία.

υ) Π-104α: Αποκλειστική λωρίδα μέσων μαζικής μεταφοράς, μοτοσικλετών και ποδηλάτων παράλληλης ροής με την υπόλοιπη κυκλοφορία.

υα) Π-121: Προειδοποιητική έναρξης αποκλειστικής λωρίδας ποδηλάτων παράλληλης ροής με την υπόλοιπη κυκλοφορία.

υβ) Π-121α: Προειδοποιητική έναρξης λωρίδας ποδηλάτων μη αποκλειστικής χρήσης, παράλληλης ροής με την υπόλοιπη κυκλοφορία.

υγ) Π-122: Αποκλειστική λωρίδα ποδηλάτων, παράλληλης ροής με την υπόλοιπη κυκλοφορία.

υδ) Π-122α: Λωρίδα ποδηλάτων μη αποκλειστικής χρήσης.

υε) Π-123: Αποκλειστική λωρίδα ποδηλάτων, αντίθετης ροής με την υπόλοιπη κυκλοφορία.

υστ) Π-124: Διαδρομή ποδηλάτων που είναι αριθμημένη και αποτελεί μέρος δικτύου ποδηλάτων.

υζ) Π-125: Κατεύθυνση ποδηλάτου μιας τοπωνυμίας με μορφή βέλους.

υη) Π-130: Προειδοποιητική διασταύρωσης με αποκλειστική λωρίδα ποδηλάτων.

υθ) Π-131: Αποκλειστική λωρίδα ποδηλάτων, αντίθετης ροής με την κυκλοφορία.

φ) Π-132: Τηλέφωνο έκτακτης ανάγκης.

φα) Π-133: Πυροσβεστήρας.

φβ) Π-134α, Π-134β: Χώρος στάσης έκτακτης ανάγκης. Υποδεικνύει τον χώρο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τους οδηγούς για στάση ή στάθμευση σε περίπτωση ανάγκης ή κινδύνου. Αν αυτός ο χώρος είναι εξοπλισμένος με τηλέφωνο έκτακτης ανάγκης ή και πυροσβεστήρα, η πινακίδα πρέπει να φέρει τα σύμβολα των πινακίδων Π - 132 ή και Π - 133, είτε στο κάτω μέρος της, είτε σε ορθογώνιο πλαίσιο τοποθετημένο κάτω από την πινακίδα.

φγ) Π-135α, Π: 135β: Έξοδοι κινδύνου. Οι πινακίδες αυτές υποδεικνύουν τη θέση των εξόδων κινδύνου.

φδ) Π-136α, Π-136β, Π-136γ: Έξοδοι κινδύνου. Οι πινακίδες αυτές υποδεικνύουν την κατεύθυνση και την απόσταση της πιο κοντινής εξόδου κινδύνου. Σε σήραγγες πρέπει να τοποθετούνται σε μέγιστη απόσταση πενήντα (50) μέτρων μεταξύ τους και σε ύψος ένα (1) έως ενάμιση (1,5) μέτρο από το πεζοδρόμιο.

Οι πινακίδες Π-135α, Π-135β, Π-136α, Π-136β και Π-136-γ έχουν πράσινο υπόβαθρο και τα σύμβολα, βέλη και αποστάσεις είναι λευκά ή ανοιχτόχρωμα. Οι εμφανιζόμενοι στις κατοικημένες περιοχές κανονισμοί κυκλοφορίας, όπως ιδίως ο περιορισμός της ταχύτητας, η απαγόρευση χρήσης ηχητικών οργάνων, προειδοποιήσεων, ισχύουν από την πινακίδα Π-17 ή Π-58 μέχρι την πινακίδα Π-18 ή Π-59, εκτός των τμημάτων εκείνων της οδού, εντός κατοικημένης περιοχής, στα οποία, με άλλες πινακίδες, παρέχεται ειδοποίηση για διαφορετικούς κανονισμούς.

Ρυθμιστικές πινακίδες, οι οποίες τοποθετούνται στην αυτή θέση με την πινακίδα Π-17 ή Π-18 ισχύουν σε όλο το μήκος της οδού, εντός της κατοικημένης περιοχής, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά με άλλες πινακίδες, σε ορισμένα τμήματα της οδού αυτής.

5. Οι πρόσθετες πινακίδες (Πρ-1 μέχρι Πρ-19β) τοποθετούνται σε συνδυασμό πάντοτε με άλλες (κύριες) πινακίδες σήμανσης για να δηλώνουν απόσταση, μήκος και λοιπά διευκρινιστικά στοιχεία ισχύος των κυρίων πινακίδων.

Η σημασία των πινακίδων αυτών είναι:

α) Πρ-1:Απόσταση από τη θέση της πινακίδας μέχρι την αρχή της επικίνδυνης θέσης ή της περιοχής στην οποία εφαρμόζεται ο καθοριζόμενος με αυτήν κανόνας ή περιορισμός (π.χ. 200 μ.).

β) Πρ-2: Μήκος του επικίνδυνου τμήματος ή της περιοχής στην οποία εφαρμόζεται ο καθοριζόμενος με την πινακίδα κανόνας ή περιορισμός (π.χ. 1 χιλιόμετρο).

γ) Πρ-3α: Αρχή ισχύος πινακίδας Ρ-39 ή Ρ-40, που τοποθετείται παράλληλα προς τον άξονα της οδού. Η ισχύς της πινακίδας εκτείνεται επί … (π.χ. 10 μ.) από τη θέση της πινακίδας και προς την κατεύθυνση του βέλους.

δ) Πρ-3β: Υπόμνηση ισχύος πινακίδας Ρ-39 ή Ρ-40 που τοποθετείται παράλληλα προς τον άξονα της οδού. Η ισχύς της πινακίδας εκτείνεται επί … (π.χ. 5μ.) και από τις δυο πλευρές της θέσης της πινακίδας.

ε) Πρ-3γ: Τέλος ισχύος πινακίδας Ρ-39 ή Ρ-40, που τοποθετείται παράλληλα προς τον άξονα της οδού. Η ισχύς της πινακίδας εκτείνεται επί … (π.χ. 10 μ.) από τη θέση της πινακίδας και προς την κατεύθυνση του βέλους.

στ) Πρ-4α: Αρχή ισχύος πινακίδας Ρ-39 ή Ρ-40 που τοποθετείται κάθετα προς τον άξονα της οδού.

ζ) Πρ-4β: Επανάληψη ισχύος πινακίδας Ρ-39 ή Ρ-40 που τοποθετείται κάθετα προς τον άξονα της οδού.

η) Πρ-4γ: Τέλος ισχύος πινακίδας Ρ-39 ή Ρ-40 που τοποθετείται κάθετα προς τον άξονα της οδού.

θ) Πρ-4δ: Επιτρέπεται μόνο για οχήματα ατόμων με αναπηρία ύστερα από ειδική άδεια.

ι) Πρ-4ε: Εξαιρούνται μόνο οχήματα ατόμων με αναπηρία ύστερα από ειδική άδεια.

Ως αναπηρικά οχήματα νοούνται αυτά των ατόμων με αναπηρία τα οποία φέρουν στο άνω δεξιά μέρος του πίσω κρυστάλλου το ειδικό σήμα, το οποίο χορηγείται από την αρμόδια Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφέρειας.

ια) Πρ-5: Πάγος.

ιβ) Πρ-6: Βροχή.

ιγ) Πρ-7: Προτεραιότητα κατεύθυνσης σε διασταύρωση (π.χ. α-δ).

ιδ) Πρ-8: Προτεραιότητα κατεύθυνσης σε διασταύρωση μορφής (π.χ. α-β).

ιε) Πρ-9: Προτεραιότητα κατεύθυνσης σε διακλάδωση μορφής (π.χ. α-γ).

ιστ) Πρ-10: Προτεραιότητα κατεύθυνσης σε διακλάδωση μορφής (π.χ. α-β).

ιζ) Πρ-11: Προτεραιότητα κατεύθυνσης σε διακλάδωση μορφής (π.χ. α-β).

ιη) Πρ-12: Προτεραιότητα κατεύθυνσης σε διακλάδωση μορφής Υ (π.χ. α-γ).

ιθ) Πρ-13: Προτεραιότητα κατεύθυνσης σε διακλάδωση μορφής Υ (π.χ. α-β).

κ) Πρ-14α: Επικίνδυνη κλειστή στροφή αριστερά.

κα) Πρ-14δ: Επικίνδυνη κλειστή στροφή δεξιά.

κβ) Πρ-15α: Ανακάμπτων ελιγμός αριστερά.

κγ) Πρ-15δ: Ανακάμπτων ελιγμός δεξιά.

κδ) Πρ-16: Επιτρέπεται μόνο για τη συγκεκριμένη κατηγορία οχημάτων που απεικονίζει το σύμβολο.

ΣΥΜΒΟΛΑ ΟΧΗΜΑΤΩΝ

κδα) Πρ-16α: Ζωήλατο όχημα.

κδβ) Πρ-16β: Χειράμαξα.

κδγ) Πρ-16γ: Ποδήλατο.

κδδ) Πρ-16δ: Μοτοποδήλατο.

κδε) Πρ-16ε: Μοτοσικλέτα ή τρίτροχο όχημα.

κδστ) Πρ-16στ: Επιβατηγό όχημα.

κδζ) Πρ-16ζ: Επιβατηγό με ρυμουλκούμενο ενός άξονα (τρέιλερ).

κδη) Πρ-16η: Αγροτικό μηχάνημα.

κδθ) Πρ-16θ: Λεωφορείο ή τρόλεϊ.

κδι) Πρ-16ι: Φορτηγό αυτοκίνητο.

κδια) Πρ-16ια: Φορτηγό αρθρωτό.

κδιβ) Πρ-16ιβ: Φορτηγό με ρυμουλκούμενο όχημα πλην ρυμουλκούμενου ενός άξονα.

κδιγ) Πρ-16ιγ: Φορτηγό με ρυμουλκούμενο όχημα ενός άξονα.

κδιδ) Πρ-16ιδ: Όχημα που φέρει πάνω από ορισμένη ποσότητα εκρηκτικές ή εύφλεκτες ύλες.

κδιε) Πρ-16ιε: Τροχιόδρομος.

κε) Πρ-17: Εξαιρείται (από την ισχύουσα ρύθμιση) μόνο η συγκεκριμένη κατηγορία οχημάτων που απεικονίζει το σύμβολο (αρίθμηση αντίστοιχη με την Πρ-16).

κστ) Πρ-18α: Επιτρέπεται μόνο για τα «ΤΑΧΙ».

κζ) Πρ-18β: Εξαιρούνται μόνο τα «ΤΑΧΙ».

κη) Πρ-19α: Ηλεκτροκίνητα Οχήματα.

Στην περίπτωση που η πινακίδα χρησιμοποιείται για τη στάση/στάθμευση, αυτή ισχύει μόνο για τη διάρκεια επαναφόρτισης του οχήματος.

κθ) Πρ-19β: Εξαιρούνται τα ηλεκτροκίνητα οχήματα.

Στην περίπτωση που η πινακίδα χρησιμοποιείται για τη στάση/στάθμευση, αυτή ισχύει μόνο για τη διάρκεια επαναφόρτισης του οχήματος.

6. Το σχήμα, η μορφή, τα χρώματα και οι επ’ αυτών αναγραφές εκάστης των κατά το άρθρο αυτό πινακίδων σήμανσης οδών εμφαίνονται στον πίνακα σχεδίων πινακίδων σήμανσης οδών, που προσαρτάται στο παρόν ως Παράρτημα Α’. Ύστερα από έγκριση της Διεύθυνσης Οδικών Υποδομών της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών μπορεί να σχεδιασθούν, κατασκευαστούν και τοποθετηθούν πληροφοριακές πινακίδες σήμανσης οδών που προκύπτουν από συνδυασμό δύο ή περισσοτέρων πινακίδων σήμανσης του σχετικού πίνακα σχεδίων πινακίδων σήμανσης του παρόντος Κώδικα.

7. Οι τοποθετούμενες πινακίδες σήμανσης οδών κατασκευάζονται και τοποθετούνται σύμφωνα με τις προδιαγραφές του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

8. Για τη διευκόλυνση της ερμηνείας των πινακίδων σήμανσης ή τον περιορισμό της εφαρμογής των ρυθμιστικών πινακίδων σε ορισμένες κατηγορίες οχημάτων ή κατά ορισμένες χρονικές περιόδους, είναι δυνατή η προσθήκη επεξηγηματικών εγγράφων ή συμβόλων μέσα σε ορθογώνιο παραλληλόγραμμο κάτω από την πινακίδα. Οι εγγραφές αυτές ή τα σύμβολα είναι δυνατόν να περιλαμβάνονται στην πινακίδα εφόσον δεν καθιστούν αυτή δυσνόητη.

9. Με την απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 112 και βάσει των σχετικών ειδικών προδιαγραφών είναι δυνατόν:

α) οι πινακίδες σήμανσης οδών να τοποθετούνται επί καταλλήλου υποβάθρου μεγαλύτερου μεγέθους από την πινακίδα του ίδιου ή άλλου οχήματος από αυτή, προκειμένου η πινακίδα να διακρίνεται ευκρινέστερα. Για τον σκοπό αυτόν το υπόβαθρο επιτρέπεται να έχει χρώμα διαφορετικό από την πινακίδα, αλλά πάντως διαφορετικό και από τα χρώματα που χρησιμοποιούνται για τις κατηγορίες πινακίδων του άρθρου αυτού, καθώς και να φέρει ειδικά, ιδίως φωσφορίζοντα, υλικά και ανταναακλαστικά στοιχεία,

β) να τοποθετούνται πινακίδες με μορφή φωτεινών πινάκων με μεταβλητά μηνύματα. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται ο τρόπος λειτουργίας των πινακίδων της μορφής αυτής, οι κατηγορίες τους, η θέση τους, τα μηνύματα που μπορούν να προβάλλονται στην πινακίδα, η σημασία κάθε μηνύματος και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια,

γ) να τροποποιούνται τα χρώματα, η μορφή και οι αναγραφές των πινακίδων σήμανσης.

10. Οι πινακίδες σήμανσης αφορούν τους οδηγούς, οι οποίοι κυκλοφορούν σε ολόκληρο το πλάτος του ανοικτού στην κυκλοφορία οδοστρώματος, εκτός αν, με κατάλληλη τοποθέτησή τους, απευθύνονται αποκλειστικά σε αυτούς που οδηγούν σε μία ή περισσότερες λωρίδες κυκλοφορίας που χωρίζονται με κατά μήκος διαγραμμίσεις ή κατάλληλα διαχωριστικά μέσα.

11. Οι παραβάσεις για τον οδηγό που δεν συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται με:

α) τις ρυθμιστικές πινακίδες Ρ-1 και Ρ-29 ή τον συνδυασμό αυτών με πρόσθετες πινακίδες, και την πινακίδα Ρ-2 ή τον συνδυασμό αυτής με πρόσθετες πινακίδες, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε3-Β,

β) την πινακίδα Ρ-2 ή Ρ-29 ή τον συνδυασμό αυτών με πρόσθετες πινακίδες, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε4 και στον παραβάτη επιβάλλονται διοικητικό πρόστιμο επτακοσίων (700) ευρώ και επί τόπου αφαίρεση της άδειας οδήγησης για εξήντα (60) ημέρες, αν η μη συμμόρφωση έχει ως αποτέλεσμα την πρόκληση τροχαίου ατυχήματος. Αν ο οδηγός γίνει υπαίτιος τροχαίου ατυχήματος, με το οποίο επήλθε βαριά σωματική βλάβη ή σημαντική βλάβη σε κοινωφελείς εγκαταστάσεις ή θάνατος ή θάνατοι μεγάλου αριθμού ανθρώπων επιβάλλονται οι ποινές των περ. γγ) και δδ) της παρ. 1 του άρθρου 290Α του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α’ 95),

γ) τις πινακίδες Ρ-3, Ρ-4, Ρ-34, Ρ-35, Ρ-69, Ρ-75, ή τον συνδυασμό αυτών με πρόσθετες πινακίδες, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Α,

δ) τις πινακίδες Ρ-5, Ρ-6, Ρ-32, Ρ-39, Ρ-40, Ρ-41, Ρ-42, Ρ-43, Ρ-47, Ρ-48, Ρ-49, Ρ-50, Ρ-50α, Ρ-50δ, Ρ-51α, Ρ-51δ, Ρ-52α, Ρ-52δ, Ρ-52, Ρ-53, Ρ-57, Ρ-59, Ρ-60, Ρ-63, Ρ-70 ή τον συνδυασμό αυτών με πρόσθετες πινακίδες, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Β,

ε) τις πινακίδες Ρ-7, Ρ-8, Ρ-9, Ρ-10, Ρ-11, Ρ-12, Ρ-13, Ρ-14, Ρ-18, Ρ-19, Ρ-20, Ρ-21, Ρ-22, Ρ-23, Ρ-24, Ρ-25, Ρ-26, Ρ-27, Ρ-28, Ρ-30, Ρ-31, Ρ-45, Ρ-46, Ρ-64, Ρ-73α, Ρ-73δ, Ρ-74α, Ρ-74δ, ή τον συνδυασμό αυτών με πρόσθετες πινακίδες, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Β,

στ) τις πινακίδες Ρ-15, Ρ-16, Ρ-17 ή τον συνδυασμό αυτών με πρόσθετες πινακίδες, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Α,

ζ) τις πινακίδες Ρ-33, Ρ-54, Ρ-55, Ρ-56, Ρ-65, Ρ-66, Ρ-66α, Ρ-67, Ρ-67α, Ρ-76 ή τον συνδυασμό αυτών με πρόσθετες πινακίδες, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Α και στην κατηγορία Σ,

η) τις πινακίδες Ρ-71, Ρ-72 ή τον συνδυασμό αυτών με πρόσθετες πινακίδες, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Β και στην κατηγορία Σ.

Άρθρο 8
Οριζόντια σήμανση οδών, υποχρεώσεις οδηγών, κατηγορίες παραβάσεων

1. Οι σημάνσεις των οδοστρωμάτων με διαγραμμίσεις ή αναγραφή λέξεων ή απεικόνιση συμβόλων χρησιμοποιούνται για τη ρύθμιση της κυκλοφορίας ή για την

προειδοποίηση ή καθοδήγηση αυτών που χρησιμοποιούν οδούς, είτε μόνες είτε σε συνδυασμό με πινακίδες σήμανσης ή σηματοδότες για να τονιστεί ή να διευκρινιστεί η σημασία αυτών. Όταν χρησιμοποιούνται για ρύθμιση της στάθμευσης, σε συνδυασμό με ανάλογες πινακίδες, υπερισχύουν των πινακίδων στάθμευσης.

Οι διαγραμμίσεις οδών, που προορίζονται για κινούμενα οχήματα, πρέπει να αναγνωρίζονται εύκολα και έγκαιρα από τους οδηγούς και να είναι ορατές τόσο κατά την ημέρα όσο και κατά τη νύχτα.

2. Τα κύρια είδη των σημάνσεων επί των οδοστρωμάτων με διαγραμμίσεις είναι οι:

α) οι κατά μήκος διαγραμμίσεις,

β) οι κατά πλάτος (εγκάρσιες) διαγραμμίσεις και

γ) οι ειδικές διαγραμμίσεις.

3. Οι κατά μήκος διαγραμμίσεις είναι:

α) η αποτελούμενη από μία (1) ή δύο (2) συνεχείς γραμμές η οποία σημαίνει διαχωρισμό των λωρίδων αντίθετων κατευθύνσεων,

β) η αποτελούμενη από μία (1) διακεκομμένη γραμμή επί του οδοστρώματος, η οποία καθορίζει τα όρια των λωρίδων για την καθοδήγηση της κυκλοφορίας,

γ) η αποτελούμενη από μία (1) διακεκομμένη γραμμή, διπλάσιου πλάτους της προηγούμενης, η οποία καθορίζει τα όρια μεταξύ της λωρίδας επιτάχυνσης ή επιβράδυνσης και της παράπλευρης λωρίδας κυκλοφορίας,

δ) η αποτελούμενη από μία (1) διακεκομμένη γραμμή επί του οδοστρώματος με μήκη τμημάτων και των μεταξύ τους κενών, πολύ μικρότερα της διακεκομμένης γραμμής της περ. β’, η οποία σημαίνει προειδοποίηση για την προσέγγιση σε διπλή ή συνεχή γραμμή ή για την προσέγγιση σε άλλο τμήμα οδού, το οποίο παρουσιάζει ιδιαίτερο κίνδυνο.Η προειδοποιητική αυτή γραμμή μπορεί να συμπληρωθεί ή να αντικατασταθεί με βέλη εκτροπής,

ε) η αποτελούμενη από μία (1) συνεχή γραμμή και άλλη παράπλευρα διακεκομμένη, η οποία σημαίνει διαχωρισμό των λωρίδων αντίθετων κατευθύνσεων,

στ) η αποτελούμενη από διπλές διακεκομμένες γραμμές, η οποία καθορίζει λωρίδα ή λωρίδες κυκλοφορίας στις οποίες η κατεύθυνση της κυκλοφορίας μπορεί να αντιστραφεί.

4. Οι κατά πλάτος (εγκάρσιες) διαγραμμίσεις είναι:

α) η γραμμή διακοπής πορείας, αποτελούμενη από μία (1) συνεχή γραμμή επί του πλάτους μίας (1) ή περισσοτέρων λωρίδων κυκλοφορίας, η οποία καθορίζει τη θέση πριν από την οποία οι οδηγοί είναι υποχρεωμένοι να διακόψουν την πορεία τους:

αα) λόγω της πινακίδας «Ρ-2: υποχρεωτική διακοπή πορείας». Η λέξη «STOP» μπορεί να αναγράφεται επί του οδοστρώματος πριν από τις πιο πάνω διαγραμμίσεις,

αβ) λόγω ένδειξης φωτεινού σηματοδότη,

αγ) λόγω σήματος τροχονόμου, ή

αδ) πριν από σιδηροδρομική διάβαση,

β) η αποτελούμενη από μία (1) διακεκομμένη γραμμή επί του πλάτους μίας (1) ή περισσοτέρων λωρίδων κυκλοφορίας, η οποία καθορίζει τη θέση πριν από την οποία οι οδηγοί οχημάτων οφείλουν να παραχωρούν προτεραιότητα, συμμορφούμενοι προς την πινακίδα «Ρ-1: «υποχρεωτική παραχώρηση προτεραιότητας». Μπροστά από αυτή τη διακεκομμένη γραμμή μπορεί να σημειωθεί επί του οδοστρώματος, για να συμβολίζει την πινακίδα «Ρ-1: υποχρεωτική παραχώρηση προτεραιότητας», μεγάλο τρίγωνο με τη μία (1) πλευρά παράλληλη προς τη διακεκομμένη γραμμή και την απέναντι αυτής κορυφή προς τον υποχρεούμενο να παραχωρήσει προτεραιότητα. Η διακεκομμένη αυτή γραμμή μπορεί να αντικατασταθεί με περισσότερα του ενός (1) τρίγωνα σημειούμενα το ένα (1) κοντά στο άλλο επί του οδοστρώματος, με τη μία (1) πλευρά καθενός εξ αυτών παράλληλη προς τη διακεκομμένη γραμμή και την απέναντι αυτής κορυφή προς τον οδηγό ο οποίος υποχρεούται να παραχωρήσει προτεραιότητα,

γ) η διάβαση πεζών (ZEBRA), αποτελούμενη από ραβδώσεις μεγάλου πλάτους, παράλληλες προς τον άξονα του οδοστρώματος,

δ) η διάβαση ποδηλάτων, αποτελούμενη από τετράγωνα ή παραλληλόγραμμα σχήματα,

ε) η επιφάνεια αναμονής ποδηλάτων, Ε.Π.Η.Ο., μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων, αποτελούμενη από δύο (2) συνεχείς παράλληλες γραμμές, σε απόσταση τεσσάρων (4) έως πέντε (5) μέτρων μεταξύ τους. Η επιφάνεια αναμονής διαμορφώνεται σε σηματοδοτούμενες διασταυρώσεις μπροστά από τη γραμμή υποχρεωτικής διακοπής πορείας των οχημάτων και σημαίνεται με τα σύμβολα των οχημάτων του προηγούμενου εδαφίου. Για τα οχήματα αυτά, η επιφάνεια αναμονής είναι κοινή. Σε περίπτωση ύπαρξης λωρίδας ποδηλάτου, αυτή καταλήγει στην επιφάνεια αναμονής και είναι χρωματισμένη στο ίδιο χρώμα με αυτή.

5. Οι ειδικές διαγραμμίσεις είναι:

α) η αποτελούμενη από παράλληλες λοξές λωρίδες, οι οποίες πλαισιώνονται από μία (1) συνεχή ή διακεκομμένη γραμμή επί τμήματος ή επί ελαφρώς ανυψωμένης περιοχής του οδοστρώματος και η οποία σημαίνει απαγόρευση ή περιορισμό εισόδου οχημάτων στις περιοχές αυτές,

β) η τεθλασμένη κίτρινη γραμμή (ζιγκ-ζαγκ) στην πλευρά του οδοστρώματος, η οποία σημαίνει ότι σε όλο το μήκος της γραμμής επί της πλευράς αυτής απαγορεύεται η στάθμευση, ανεξαρτήτως της παράλληλης οδικής σήμανσης με κατακόρυφες πινακίδες απαγορευτικές της στάσης και της στάθμευσης και των απαγορεύσεων του άρθρου 38, περί στάσης και στάθμευσης. Διακοπή της τεθλασμένης γραμμής που συνοδεύεται από την αναγραφή της λέξης «ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ» ή απεικόνιση λεωφορείου μπορεί να χρησιμοποιείται για την υπόδειξη αποκλειστικά στάσης λεωφορείου ή ηλεκτροκίνητου λεωφορείου,

γ) συνεχής κίτρινη γραμμή στο κράσπεδο ή στην άκρη του οδοστρώματος, η οποία σημαίνει ότι σε όλο το μήκος της και προς την πλευρά αυτή του οδοστρώματος απαγορεύεται η στάση και στάθμευση των οχημάτων, ανεξαρτήτως της παράλληλης οδικής σήμανσης με κατακόρυφες πινακίδες απαγορευτικές της στάσης και της στάθμευσης και των απαγορεύσεων στάθμευσης του άρθρου 38,

δ) διακεκομμένη κίτρινη γραμμή στο κράσπεδο ή στο άκρο του οδοστρώματος, η οποία σημαίνει ότι σε

όλο το μήκος της γραμμής και επί της πλευράς αυτής του οδοστρώματος απαγορεύεται ή υπόκειται σε περιορισμούς η στάθμευση, όπως υποδεικνύεται με άλλα μέσα. Αν χρησιμοποιείται η γραμμή αυτή προς ένδειξη απαγόρευσης ή περιορισμών της στάσης ή στάθμευσης πρέπει, εφόσον υπάρχει λευκή γραμμή που υποδεικνύει το άκρο του οδοστρώματος, να βρίσκεται εξωτερικώς και παραπλεύρως της λευκής γραμμής,

ε) πλέγμα κίτρινων γραμμών, οι οποίες σχηματίζουν παραλληλόγραμμα, σε ισόπεδους οδικούς κόμβους, το οποίο σημαίνει περιοχή μέσα στην οποία δεν μπορεί να εισέλθει όχημα και αν ακόμη οι φωτεινοί σηματοδότες επιτρέπουν αυτό, όταν η πυκνότητα της κυκλοφορίας είναι τέτοια ώστε, αν εισέλθει, να υποχρεωθεί πιθανώς να παραμείνει στη διασταύρωση. Η παρ. 2 του άρθρου 30, περί ισόπεδων οδικών κόμβων και υποχρεώσεων παραχώρησης προτεραιότητας, εξακολουθεί να ισχύει και αν ακόμη δεν υπάρχει η πιο πάνω διαγράμμιση,

στ) συνεχής ή διακεκομμένη γραμμή που προσδιορίζει λωρίδα κυκλοφορίας που συνοδεύεται από πινακίδες σήμανσης ή αναγραφή λέξεων ή απεικόνιση συμβόλων στο οδόστρωμα, όπως λεωφορεία, «ΤΑΞΙ» και ποδήλατα, η οποία σημαίνει ότι η χρήση της λωρίδας κυκλοφορίας επιτρέπεται μόνο στα αναγραφόμενα ή απεικονιζόμενα οχήματα,

ζ) βέλη εκτροπής, βέλη επιλογής, παράλληλες ή λοξές λωρίδες, πικτογράμματα ή αναγραφές μπορούν να χρησιμοποιούνται για την επανάληψη των δεδομένων από πινακίδες οδηγιών ή για να δίνουν σε αυτούς που χρησιμοποιούν τις οδούς πληροφορίες, οι οποίες δεν μπορούν να δοθούν ικανοποιητικά με πινακίδες. Τέτοιες διαγραμμίσεις χρησιμοποιούνται ιδίως για να δείχνουν τις οριογραμμές ζωνών ή λωρίδων στάθμευσης, για να σημειώσουν στάσεις λεωφορείων και για την προεπιλογή λωρίδας κυκλοφορίας, μπροστά από διασταυρώσεις. Αν υπάρχει βέλος επιλογής στο οδόστρωμα, όπου αυτό είναι χωρισμένο σε λωρίδες κυκλοφορίας με κατά μήκος διαγραμμίσεις, οι οδηγοί υποχρεούνται να επιλέγουν έγκαιρα τη λωρίδα η οποία φέρει το βέλος της κατεύθυνσης την οποία θέλουν να ακολουθήσουν και δεν μπορούν πλέον να πάρουν άλλη κατεύθυνση,

η) περιγράμματα ρόμβων κατά αποστάσεις στο μέσο λωρίδας κυκλοφορίας, τα οποία σημαίνουν ότι η λωρίδα αυτή έχει καθοριστεί ως αμέσου ανάγκης, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 48, περί οχημάτων άμεσης ανάγκης και έργων στις οδούς.

6. Δεν θεωρούνται ως κατά μήκος διαγραμμίσεις, με την έννοια του παρόντος:

α) οι κατά μήκος γραμμές που χρησιμοποιούνται ως οριογραμμές των άκρων του οδοστρώματος, για να καταστούν αυτά ευκολότερα ορατά,

β) οι κατά μήκος γραμμές που συνδέονται με τέτοιες καθέτους οι οποίες χρησιμοποιούνται για την οριοθέτηση χώρων στάθμευσης στο οδόστρωμα και κατά μήκος γραμμές που δείχνουν απαγορεύσεις ή περιορισμούς στις στάσεις ή στις σταθμεύσεις.

7. Οι διαγραμμίσεις των οδών είναι λευκές, εκτός από:

α) τις διαγραμμίσεις χώρων όπου επιτρέπεται ή περιορίζεται η στάθμευση, οι οποίες μπορούν να είναι κυανές,

β) τις τεθλασμένες γραμμες (ζιγκ-ζαγκ) σε χώρους όπου απαγορεύεται η στάθμευση, οι οποίες είναι κίτρινες,

γ) τη συνεχή ή διακεκομμένη γραμμή στο κράσπεδο ή το άκρο του οδοστρώματος, της απαγορευτικής ή περιοριστικής στάσης ή στάθμευσης, η οποία είναι κίτρινη,

δ) τις γραμμές πλέγματος των διασταυρώσεων της περ. ε) της παρ. 5, οι οποίες είναι κίτρινες.

Ως λευκό χρώμα νοούνται και οι αποχρώσεις του αργυρόχρου ή του ανοικτού γκρίζου χρώματος.

Σε περίπτωση ανάγκης προσωρινής ακύρωσης των μόνιμων διαγραμμίσεων με αντικατάσταση με άλλες, οι προσωρινές αυτές διαγραμμίσεις πρέπει να είναι χρώματος άλλου από το συνήθως χρησιμοποιούμενο και από υλικό το οποίο δύναται να εξαλείφεται εύκολα.

Για τις προσωρινές διαγραμμίσεις οδών, μπορεί να χρησιμοποιούνται κατάλληλα προς τούτο υλικά ή αντικείμενα όπως είναι, ενδεικτικά, οι ανακλαστήρες, οι φωτεινοί δείκτες και οι κώνοι, οι προδιαγραφές των οποίων καθορίζονται σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 14, περί εγκατάστασης μέσων σήμανσης και σηματοδότησης.

8. Απαγορεύεται οι οδηγοί των οδικών οχημάτων:

α) να διαβαίνουν την εκ μίας (1) ή δύο (2) συνεχών γραμμών, κατά μήκος, διαγράμμιση, καθώς και να κινούνται στην αριστερή πλευρά αυτής,

β) να διαβαίνουν την εκ διπλών διακεκομμένων γραμμών, κατά μήκος, διαγράμμιση, καθώς και να κινούνται στην αριστερή πλευρά αυτής, όταν η διαγράμμιση αυτή διαχωρίζει τις δύο (2) κατευθύνσεις,

γ) σε μία (1) συνεχή γραμμή και άλλη παραπλεύρως διακεκομμένη, να διαβαίνουν τη συνεχή γραμμή, όταν κινούνται επί της πλευράς αυτής, επιτρεπόμενης της κίνησης και της προσπέρασης από την πλευρά της διακεκομμένης. Στην περίπτωση αυτή, η συνεχής γραμμή δεν εμποδίζει τον οδηγό ο οποίος προσπέρασε κατά τον επιτρεπόμενο τρόπο να επανέλθει στην κανονική του θέση επί του οδοστρώματος,

δ) να κινούνται πάνω σε κατά μήκος διαγραμμίσεις (ιππαστί), με την επιφύλαξη της περ. β) της παρ. 9 του άρθρου 21, περί προσπέρασης, κυκλοφορίας σε στοίχους, επιτρεπτής αλλαγής λωρίδας και κίνησης μοτοποδηλάτων και μοτοσυκλετών σε πυκνή κυκλοφορία,

ε) να υπερβαίνουν τη διαγράμμιση μιας συνεχούς γραμμής κατά πλάτος σε περίπτωση υποχρεωτικής διακοπής πορείας,

στ) να υπερβαίνουν τη διαγράμμιση μιας διακεκομμένης γραμμής κατά πλάτος σε περίπτωση υποχρεωτικής παραχώρησης προτεραιότητας,

ζ) να εισέρχονται σε περιοχή του οδοστρώματος η οποία προσδιορίζεται με παράλληλες λοξές λωρίδες και πλαισιώνεται με συνεχή γραμμή. Αν η περιοχή αυτή πλαισιώνεται με διακεκομμένη γραμμή, οι οδηγοί επιτρέπεται να εισέρχονται σε αυτή μόνον όταν βεβαιωθούν ότι είναι δυνατό να κάνουν αυτό ασφαλώς ή για να στρίψουν σε οδό η οποία συμβάλλεται στην πλευρά της αντίθετης κατεύθυνσης της κυκλοφορίας,

η) να σταθμεύουν στην πλευρά της οδού που έχει διαγραμμιστεί με κίτρινη τεθλασμένη γραμμή (ζιγκ-ζαγκ),

θ) να σταματούν ή να σταθμεύουν ή να μη συμμορφώνονται με τους περιορισμούς οι οποίοι υποδεικνύονται με άλλα μέσα, κατά περίπτωση επί της πλευράς του οδοστρώματος η οποία έχει τη συνεχή ή διακεκομμένη κίτρινη γραμμή στο κράσπεδο ή το άκρο του οδοστρώματος σε όλο το μήκος της γραμμής αυτής,

ι) να κινούνται μέσα σε λωρίδα κυκλοφορίας, η οποία έχει πινακίδες σήμανσης ή λέξεις ή σύμβολα επί του οδοστρώματος, όπως λεωφορεία, ταξί και ποδήλατα, αν δεν οδηγούν οχήματα της κατηγορία αυτής,

ια) να ακολουθούν στις διασταυρώσεις άλλη κατεύθυνση από αυτήν που δείχνουν τα βέλη επιλογής, αν κινούνται σε λωρίδα κυκλοφορίας προδιαλογής η οποία έχει τα βέλη αυτά,

ιβ) να εισέρχονται σε περιοχή οδοστρώματος η οποία έχει σημανθεί με πλέγμα κίτρινων γραμμών οι οποίες σχηματίζουν παραλληλόγραμμα, αν η πυκνότητα της κυκλοφορίας είναι τέτοια ώστε, αν εισέλθουν, να υποχρεωθούν, πιθανώς, να παραμείνουν στη διασταύρωση,

ιγ) να διαβαίνουν σε οδούς ταχείας κυκλοφορίας, τις διακεκομμένες κατά μήκος γραμμές, εκτός από την περίπτωση αλλαγής λωρίδας κυκλοφορίας,

ιδ) να παραμένουν, σε περίπτωση υποχρεωτικής διακοπής πορείας, σε επιφάνεια αναμονής της περ. ε) της παρ. 4, εφόσον δεν οδηγούν όχημα που σημαίνεται στην επιφάνεια αυτή.

9. Αν τα άκρα του οδοστρώματος διαγραμμίζονται μέσω φώτων ή αντανακλαστικών στοιχείων, τα φώτα ή αντανακλαστικά στοιχεία είναι:

α) είτε όλα λευκού ή ανοιχτού κίτρινου χρώματος,

β) είτε λευκού ή κίτρινου χρώματος, προς διαγράμμιση του αντίθετου προς την κατεύθυνση της κυκλοφορίας άκρου του οδοστρώματος, και ερυθρού ή σκούρου κίτρινου χρώματος, προς διαγράμμιση του αντίστοιχου προς την κατεύθυνση της κυκλοφορίας άκρου του οδοστρώματος.

Η χάραξη και η σχεδίαση των διαγραμμίσεων των οδών εκτελούνται με βάση τις προδιαγραφές διαγραμμίσεων οδών της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

10. Οι παραβάσεις του παρόντος κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Β, εκτός από εκείνες:

α) των περ. α), β), γ), στ) και η) της παρ. 8, που κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Β,

β) της περ. ι) της παρ. 8, που κατατάσσεται στην κατηγορία Ε1-Α και στην κατηγορία Σ και

γ) της παρ. 9, που κατατάσσονται στην κατηγορία Ε3-Α.

Άρθρο 9
Φωτεινή σηματοδότηση
για την κυκλοφορία οχημάτων

1. Οι οδηγοί των οδικών οχημάτων συμμορφώνονται με τις πιο κάτω ενδείξεις των φωτεινών σηματοδοτών ρύθμισης της κυκλοφορίας, εκτός αν η ρύθμιση γίνεται από τροχονόμο κατά διαφορετικό τρόπο:

α) σταθερό πράσινο φως κυκλικής μορφής:

Ο οδηγός προχωρεί κατευθείαν μπροστά ή στρίβει προς τα δεξιά ή αριστερά, εκτός αν άλλο σήμα ή πινακίδα απαγορεύει την κατευθείαν κίνηση ή στροφή. Ακόμη και αν ο φωτεινός σηματοδότης δείχνει πράσινο φως, ο οδηγός, κινούμενος κατευθείαν μπροστά, παραχωρεί προτεραιότητα σε άλλο όχημα ή πεζό που κινείται ακόμη από προηγούμενη σηματοδότηση, ενώ εάν ο ίδιος στρίβει, παραχωρεί προτεραιότητα στους πεζούς, οι οποίοι κινούνται στην οδό στην οποία πρόκειται να εισέλθει,

β) σταθερό ερυθρό φως κυκλικής μορφής:

Ο οδηγός σταματά προ της ειδικής γραμμής διακοπής αυτής ή, αν δεν υπάρχει τέτοια, σε αρκετή απόσταση από τον σηματοδότη, ώστε η σηματοδότηση να είναι σε αυτόν ευχερώς ορατή, και παραμένει σε στάση μέχρις ότου ανάψει το πράσινο φως. Ο οδηγός δεν εισέρχεται στον οδικό κόμβο, ούτε κινείται πάνω στις διαβάσεις πεζών, εάν ο σηματοδότης είναι τοποθετημένος στο μέσο ή στην απέναντι πλευρά του κόμβου,

γ) σταθερό κίτρινο φως κυκλικής μορφής:

Ο οδηγός σταματά, όπως και στην περ. β), εκτός εάν βρίσκεται τόσο κοντά στον σηματοδότη, ώστε να μην μπορεί να σταματήσει με ασφάλεια,

δ) απλό ή διπλό κίτρινο φως κυκλικής μορφής, το οποίο αναβοσβήνει (αναλάμπον):

Ο οδηγός ανακόπτει ταχύτητα, προχωρεί με ιδιαίτερη προσοχή και παραχωρεί προτεραιότητα στους πεζούς και στα οχήματα,

ε) απλό ερυθρό φως, το οποίο αναβοσβήνει (αναλάμπον), κυκλικής μορφής ή διπλό εναλλασσόμενο στον ίδιο ιστό, στο ίδιο ύψος και προς την ίδια κατεύθυνση, το οποίο υποδηλώνει την ύπαρξη μεγάλου κινδύνου:

Ο οδηγός ακινητοποιεί το όχημά του, όπως στην περ. β). Η σηματοδότηση αυτή χρησιμοποιείται μόνο σε ισόπεδες σιδηροδρομικές διαβάσεις, σε προσβάσεις σε κινητές γέφυρες ή αποβάθρες οχηματαγωγών, όταν πυροσβεστικά οχήματα εισέρχονται στην οδό ή πλησιάζουν αεροσκάφη, τα οποία θα διέλθουν σε χαμηλό ύψος πάνω από την οδό,

στ) πράσινο φως με μορφή ενός ή περισσοτέρων βελών:

Ο οδηγός μπορεί να προχωρήσει μόνο προς την κατεύθυνση που δείχνει το βέλος ή τα βέλη. Βέλος το οποίο δείχνει προς τα πάνω σημαίνει υποχρεωτική κίνηση κατευθείαν μπροστά.

ζ) σηματοδότης τρίχρωμου συστήματος, ο οποίος περιλαμβάνει ένα (1) ή περισσότερα πρόσθετα πράσινα βέλη:

Ο οδηγός μπορεί να προχωρεί προς την κατεύθυνση που δείχνει τα βέλος ή τα βέλη, ανεξάρτητα από το χρώμα το οποίο έχει ο σηματοδότης κατά τη στιγμή εκείνη, αφού προηγουμένως εισέλθει στη λωρίδα κυκλοφορίας, η οποία προορίζεται για τα οχήματα που κινούνται προς την κατεύθυνση που δείχνει το βέλος ή τα βέλη.

Οδηγός, ο οποίος βρίσκεται μέσα στη λωρίδα κυκλοφορίας που προορίζεται για τα οχήματα που κινούνται προς την κατεύθυνση του βέλους, κινείται προς την κατεύθυνση αυτή, εκτός εάν η διακοπή της πορείας του δεν εμποδίζει την κίνηση των οχημάτων που κινούνται πίσω του στην ίδια λωρίδα.

Ο οδηγός επιτρέπεται να προχωρήσει προς την κατεύθυνση που δείχνει το βέλος μόνο αν το επιτρέπουν οι συνθήκες κυκλοφορίας στην οδό στην οποία πρόκειται να εισέλθει και δεν εκτίθενται σε κίνδυνο οι πεζοί,

η) ερυθρό φως με μορφή βέλους:

Ο οδηγός απαγορεύεται να κινηθεί προς την κατεύθυνση που δείχνει το βέλος και σταματά το όχημά του, όπως στην περ. β).

θ) κίτρινο φως με μορφή βέλους, το οποίο είναι σταθερό ή αναβοσβήνει:

Ο οδηγός έχει τις ίδιες υποχρεώσεις όπως και προ κίτρινου φωτός κυκλικής μορφής.

ι) φως με μορφή δύο (2) ράβδων που τέμνονται σε σχήμα «Χ», το οποίο είναι τοποθετημένο πάνω από λωρίδα κυκλοφορίας, σε οδόστρωμα με περισσότερες από δύο (2) λωρίδες, οι οποίες χωρίζονται με κατά μήκος διαγραμμίσεις:

Εφόσον το χρώμα του φωτός είναι κόκκινο, απαγορεύεται η χρησιμοποίηση της λωρίδας αυτής. Εφόσον το χρώμα του φωτός είναι πράσινο και έχει τη μορφή ενός βέλους το οποίο δείχνει προς τα κάτω, παρέχεται δικαίωμα κίνησης στη λωρίδα αυτή.

2. Φωτεινοί σηματοδότες οι οποίοι έχουν ένδειξη ποδήλατο, λεωφορείο ή άλλο όχημα στα φώτα ή σηματοδότες με μέγεθος μικρότερο του κανονικού, με ορθογώνια παραλληλόγραμμη πινακίδα που φέρει ένδειξη συγκεκριμένου οχήματος στον ιστό τους, ισχύουν μόνο για τους οδηγούς των αντίστοιχων οχημάτων.

3. Οι παραβάσεις για τον οδηγό των παρ. 1 και 2 κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Α, εκτός από τις περ. β), ε), η) και ι) της παρ. 1, που κατατάσσονται στην κατηγορία Ε4 και για τις οποίες επιβάλλονται στον παραβάτη διοικητικό πρόστιμο επτακοσίων (700) ευρώ και το διοικητικό μέτρο της επί τόπου αφαίρεσης της άδειας οδήγησης για εξήντα (60) ημέρες.

Άρθρο 10
Φωτεινή σηματοδότηση για ποδηλάτες

1. Οι ποδηλάτες συμμορφώνονται με τις ενδείξεις των ειδικών για αυτούς φωτεινών σηματοδοτών, εκτός εάν η ρύθμιση της κυκλοφορίας γίνεται από τροχονόμους κατά διαφορετικό τρόπο, ως εξής:

α) σταθερό πράσινο φως με σύμβολο ποδήλατου: Ο ποδηλάτης προχωρεί κατευθείαν μπροστά ή στρίβει προς τα δεξιά ή αριστερά εκτός εάν άλλο σήμα ή πινακίδα απαγορεύει την κατευθείαν κίνηση ή στροφή. Ακόμη και αν ο φωτεινός σηματοδότης έχει πράσινη ένδειξη, ο ποδηλάτης, κινούμενος κατευθείαν μπροστά, παραχωρεί προτεραιότητα σε όχημα ή ποδήλατο ή πεζό που κινείται ακόμη από προηγούμενη σηματοδότηση, ενώ ο ίδιος στρίβει, παραχωρεί προτεραιότητα στους ποδηλάτες ή τους πεζούς οι οποίοι κινούνται στην οδό στην οποία πρόκειται να εισέλθει,

β) σταθερό ερυθρό φως με σύμβολο ποδηλάτου: Ο ποδηλάτης σταματά πριν από την ειδική γραμμή διακοπής πορείας ή, εάν δεν υπάρχει τέτοια, σε αρκετή απόσταση από τον σηματοδότη, ώστε η σηματοδότηση να είναι σε αυτόν ευχερώς ορατή και παραμένει σε στάση μέχρις ότου ανάψει η πράσινη ένδειξη του ποδηλάτη. Ο ποδηλάτης υποχρεούται να μην εισέρχεται στον οδικό κόμβο και να μην κινείται πάνω στις διαβάσεις πεζών ή ποδηλάτων αν ο σηματοδότης είναι τοποθετημένος στο μέσο ή στην απέναντι πλευρά του κόμβου,

γ) σταθερό κίτρινο φως με σύμβολο ποδήλατου: Ο ποδηλάτης σταματά, όπως και στην περ. β), εκτός εάν βρίσκεται τόσο κοντά στον σηματοδότη, ώστε να μην μπορεί να σταματήσει με ασφάλεια,

δ) απλό ή διπλό κίτρινο φως με σύμβολο ποδηλάτου το οποίο αναβοσβήνει (αναλάμπον):

Ο ποδηλάτης ανακόπτει ταχύτητα, προχωρεί με ιδιαίτερη προσοχή και παραχωρεί προτεραιότητα στους πεζούς, στους ποδηλάτες και στα οχήματα.

ε) πράσινο φως με σύμβολο ποδηλάτου και με ένα (1) ή περισσότερα βέλη από κάτω:

Ο ποδηλάτης μπορεί να προχωρήσει μόνο προς την κατεύθυνση που δείχνει το βέλος ή τα βέλη. Βέλος το οποίο δείχνει προς τα πάνω σημαίνει υποχρεωτική κίνηση κατευθείαν μπροστά.

στ) ερυθρό φως με σύμβολο ποδηλάτου και με (1) ένα βέλος από κάτω:

Ο ποδηλάτης απαγορεύεται να κινηθεί προς την κατεύθυνση που δείχνει το βέλος και σταματά το ποδήλατό του, όπως και πριν από ερυθρό σύμβολο ποδηλάτου.

ζ) κίτρινο φως με σύμβολο ποδηλάτου και με ένα (1) βέλος από κάτω το οποίο είναι σταθερό ή αναβοσβήνει:

Ο ποδηλάτης έχει τις ίδιες υποχρεώσεις, όπως και πριν από κίτρινο σύμβολο ποδηλάτη.

2. Σηματοδότες σε κοινή διάβαση ποδηλάτων και πεζών:

α) πράσινο φως με σύμβολο ατόμου που βαδίζει και με πράσινο σύμβολο ποδηλάτου από κάτω:

Οι πεζοί και οι ποδηλάτες μπορούν να διασχίσουν το οδόστρωμα.

β) κόκκινο φως με σύμβολο ατόμου σε στάση και με κόκκινο σύμβολο ποδηλάτου από κάτω:

Οι πεζοί και οι ποδηλάτες απαγορεύεται να διασχίσουν το οδόστρωμα.

γ) πράσινο φως με σύμβολο ατόμου που βαδίζει και με πράσινο σύμβολο ποδηλάτου από κάτω που αναβοσβήνει:

Οι πεζοί και οι ποδηλάτες μπορούν να διασχίσουν το οδόστρωμα με ιδιαίτερη προσοχή.

3. Σηματοδότες σε αποκλειστική διάβαση ποδηλάτων:

α) πράσινο φως με σύμβολο ποδηλάτου:

Οι ποδηλάτες μπορούν να διασχίσουν το οδόστρωμα.

β) κόκκινο φως με σύμβολο ποδηλάτου:

Οι ποδηλάτες απαγορεύεται να διασχίσουν το οδόστρωμα.

γ) πράσινο σύμβολο ποδηλάτου, που αναβοσβήνει:

Οι ποδηλάτες μπορούν να διασχίσουν το οδόστρωμα, με ιδιαίτερη προσοχή.

4. Αν ο ποδηλάτης καταληφθεί στη διάβαση από την ερυθρά ένδειξη του σηματοδότη του (με το σύμβολο του ποδηλάτη σε στάση), δικαιούται να συνεχίσει την πορεία του προς την απέναντι πλευρά της οδού.

5. Οι φωτεινοί σηματοδότες τοποθετούνται κατακόρυφα με το ερυθρό φως πάντοτε πάνω και το πράσινο φως πάντοτε κάτω.

6. Οι παραβάσεις του παρόντος κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Α, με εξαίρεση τις παραβάσεις των περ. β) και στ) της παρ. 1, οι οποίες κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Α.

Άρθρο 11
Φωτεινή σηματοδότηση για τους πεζούς

1. Οι πεζοί συμμορφώνονται με τις ενδείξεις των ειδικών για τους ίδιους φωτεινών σηματοδοτών ως ακολούθως, εκτός εάν η ρύθμιση της κυκλοφορίας γίνεται από τροχονόμους κατά διαφορετικό τρόπο.

α) σταθερό πράσινο φως με σύμβολο ατόμου που βαδίζει:

Οι πεζοί μπορούν να διασχίσουν το οδόστρωμα.

β) σταθερό ερυθρό φως με σύμβολο ατόμου σε στάση:

Οι πεζοί απαγορεύεται να διασχίσουν το οδόστρωμα.

γ) πράσινο φως, το οποίο αναβοσβήνει με σύμβολο ατόμου που βαδίζει:

Οι πεζοί μπορούν να διασχίσουν το οδόστρωμα, με ιδιαίτερη προσοχή.

2. Αν ο πεζός καταληφθεί στη διάβαση από την ερυθρά ένδειξη του σηματοδότη του (με το σύμβολο του ατόμου σε στάση), δικαιούται να συνεχίσει την πορεία του προς την απέναντι πλευρά της οδού.

3. Η παράβαση του παρόντος κατατάσσεται στην κατηγορία Ε1-Α.

Άρθρο 12
Σήμανση ισόπεδων
σιδηροδρομικών διαβάσεων

1. Στις σιδηροδρομικές διαβάσεις τοποθετούνται, κατά περίπτωση, οι πινακίδες αναγγελίας κινδύνου Κ-31 ή Κ-32, όπως ορίζεται στην παρ. 2 του άρθρου 7, περί σήμανσης οδών με πινακίδες.

2. Στις ισόπεδες σιδηροδρομικές διαβάσεις, χωρίς κινητά φράγματα, η φωτεινή σηματοδότηση τοποθετείται πλησίον και προ της διάβασης και επί του αυτού ιστού τοποθετείται η πινακίδα υποχρεωτικής διακοπής πορείας (Ρ-2) σε συνδυασμό με τις πινακίδες Κ-36 ή Κ-37.

Άρθρο 13
Σήμανση των εργασιών
που εκτελούνται στις οδούς

1. Όταν εκτελούνται στις οδούς εργασίες, όλες οι πινακίδες σήμανσης που απαιτούνται κατά περίπτωση (κινδύνου, ρυθμιστικές, πληροφοριακές) τοποθετούνται σε κατάλληλες θέσεις, σύμφωνα με το άρθρο 14, περί εγκατάστασης μέσων σήμανσης και σηματοδότησης.

2. Τα όρια των εργασιών που εκτελούνται επί του οδοστρώματος και οι χώροι εναπόθεσης υλικών επισημαίνονται με την τοποθέτηση συνεχών ή διακεκομμένων εμποδίων, τα οποία φέρουν εναλλασσόμενες λωρίδες ερυθρού και λευκού χρώματος.

Κατά τη νύχτα, εάν τα εμπόδια δεν είναι αντανακλαστικά, με φώτα και αντανακλαστικά στοιχεία, τα αντανακλαστικά στοιχεία και σταθερά φώτα που χρησιμοποιούνται για τον σκοπό αυτό είναι χρώματος ερυθρού, και αν χρησιμοποιηθούν φώτα τα οποία αναβοσβήνουν, έχουν χρώμα βαθύ κίτρινο.

Κατ’ εξαίρεση:

α) φώτα και αντανακλαστικά στοιχεία ορατά μόνο από τη μία (1) κατεύθυνση της κυκλοφορίας, τα οποία επισημαίνουν τα όρια οδικών εργασιών επί της απέναντι πλευράς της οδού, είναι λευκά,

β) φώτα και αντανακλαστικά στοιχεία, τα οποία επισημαίνουν τα όρια οδικών εργασιών, οι οποίες διαχωρίζουν τις δύο (2) κατευθύνσεις της κυκλοφορίας, είναι λευκά ή κίτρινα ανοικτού χρώματος.

3. Τα μέσα σήμανσης των παρ. 1 και 2 τοποθετούνται με μέριμνα και ευθύνη των εργοληπτών ή των εκτελούντων τις εργασίες και, σε περίπτωση κατά την οποία οι εργασίες εκτελούνται απολογιστικά, από τον επιβλέποντα το έργο. Οι φορείς που κατασκευάζουν τα διάφορα έργα στις οδούς ή αναθέτουν την κατασκευή τους σε τρίτους ελέγχουν την τοποθέτηση των μέσων σήμανσης.

4. Οι παραβάσεις της παράλειψης τοποθέτησης και συντήρησης των ανωτέρω μέσων σήμανσης, της πλημμελούς τοποθέτησης και της παράλειψης αφαίρεσής τους μετά την ολοκλήρωση των εργασιών του παρόντος κατατάσσονται στην κατηγορία Ε4 και τιμωρούνται με διοικητικό πρόστιμο χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ και ποινή φυλάκισης έως δώδεκα (12) μηνών, ανεξαρτήτως εάν η πρόκληση κινδύνου ή ζημιάς ή βλάβης τιμωρείται αυτοτελώς από άλλες διατάξεις.

Άρθρο 14
Εγκατάσταση μέσων σήμανσης
και σηματοδότησης

1. Οποίος έχει τις κατά τον παρόντα αρμοδιότητες ή την εξουσία επί του πράγματος, επί του οποίου διεξάγεται δημόσια κυκλοφορία, λαμβάνει κάθε μέτρο, ώστε από τη δημόσια κυκλοφορία να μην προκαλείται κίνδυνος ή ζημία τρίτων προσώπων ή άλλων έννομων αγαθών.

2. Η κατακόρυφη και οριζόντια σήμανση των οδών εκτελείται μόνο κατόπιν σχετικής μελέτης. Αρμόδιοι φορείς για την εκπόνηση ή έγκριση μελετών εφαρμογής, που αφορούν την κατακόρυφη και οριζόντια σήμανση των οδών (πινακίδες και διαγραμμίσεις), για την εγκατάσταση, συντήρηση και διασφάλιση της ορατότητας και αποτελεσματικότητας της σήμανσης αυτής είναι είτε η Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, είτε οι υπηρεσίες των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α’ και Β’ βαθμού που έχουν την αρμοδιότητα συντήρησης των οδών, είτε οι φορείς διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένων, κατά περίπτωση. Οι αρμόδιες υπηρεσίες των φορέων αυτών έχουν την υποχρέωση της υλοποίησης, σε εύλογο χρονικό διάστημα και των σχετικών αστυνομικών αποφάσεων. Η Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών ασκεί σε όλη τη χώρα την εποπτεία και παρέχει οδηγίες για θέματα κυκλοφοριακής σήμανσης. Εάν τα αρμόδια όργανα της Γενικής Γραμματείας Υποδομών διαπιστώνουν την ελλιπή ή εσφαλμένη σήμανση ή πλημμελή συντήρηση μέσων σήμανσης από τις προς τούτο αρμόδιες υπηρεσίες, δύνανται να τις καλούν προς εκτέλεση των αναγκαίων ενεργειών εγκατάστασης νέας, απομάκρυνσης ή αντικατάστασης εσφαλμένης σήμανσης, καθώς και συντήρησης μέσων σήμανσης, τάσσοντας σε αυτές σχετική προθεσμία ενέργειας. Εάν η προθεσμία παρέλθει άπρακτη, τα αρμόδια όργανα της Γενικής Γραμματείας Υποδομών δύνανται να προβούν σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες καθ’ υποκατάσταση των υπηρεσιών αυτών. Η υποκατάσταση αυτή περιλαμβάνει κάθε πρό-

σφορη ενέργεια για την εγκατάσταση, απομάκρυνση, αντικατάσταση και συντήρηση των μέσων σήμανσης. Η σχετική δαπάνη βαραίνει τις ανωτέρω υπηρεσίες και εγγράφεται στον προϋπολογισμό τους ως υποχρεωτική δαπάνη, βάσει των σχετικών διατάξεων. Ο Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών μπορεί να ακυρώνει αποφάσεις των αρμόδιων υπηρεσιών, που αναφέρονται στα θέματα οδικής σήμανσης και οι οποίες δεν είναι σύμφωνες με τις τεχνικές προδιαγραφές και οδηγίες της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

3. Για την εγκατάσταση και λειτουργία των φωτεινών σηματοδοτών, οι οποίοι ρυθμίζουν την κυκλοφορία οχημάτων και πεζών, απαιτείται προηγούμενη εκπόνηση ή έγκριση της σχετικής μελέτης από την αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών ή από την αρμόδια Διεύθυνση Ελέγχου και Συντήρησης Έργων της Περιφέρειας ή άλλη αρμόδια, κατά νόμο, υπηρεσία.

4. Επιτρέπονται η εγκατάσταση ειδικών μέσων σήμανσης και σηματοδότησης και η δημιουργία ειδικής διαμόρφωσης των χώρων κυκλοφορίας για τη διευκόλυνση της κυκλοφορίας ατόμων με αναπηρία. Τα ειδικά αυτά μέτρα περιλαμβάνουν ιδίως συσκευές εκπομπής ηχητικών σημάτων, δημιουργία ανάγλυφων σημείων επί των χώρων δημόσιας κυκλοφορίας και κάθε άλλο κατάλληλο μέσο, σύμφωνα με τις προδιαγραφές του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

5. Επιτρέπεται ο διαχωρισμός των λωρίδων κυκλοφορίας με κατάλληλη διαμόρφωση και εγκατάσταση εξοπλισμού, ύστερα από έγκριση της αρμόδιας υπηρεσίας της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών ή από την αρμόδια Διεύθυνση Ελέγχου και Συντήρησης Έργων της Περιφέρειας ή άλλη αρμόδια, κατά νόμο, υπηρεσία.

6. Για τη μελέτη, εγκατάσταση και συντήρηση των κάθε είδους σηματοδοτών, ηχητικών συσκευών ή κινητών φραγμάτων στις ισόπεδες σιδηροδρομικές διαβάσεις, αρμόδιες είναι οι υπηρεσίες του φορέα εκμετάλλευσης.

7. Απαγορεύεται η τοποθέτηση πινακίδων σήμανσης ή η χάραξη διαγραμμίσεων, καθώς και η εγκατάσταση σηματοδοτών από άλλους, εκτός από τις παραπάνω καθοριζόμενες αρμόδιες υπηρεσίες. Απαγορεύονται η καταστροφή, παραποίηση, μετάθεση, αλλοίωση και γενικά η με οποιονδήποτε τρόπο επενέργεια στις πινακίδες σήμανσης, στους σηματοδότες και το σύστημα στήριξής τους, στις διαγραμμίσεις πάνω στο οδόστρωμα, καθώς και στις συσκευές ρύθμισης ή μέτρησης της κυκλοφορίας. Για τον καταλογισμό της σχετικής δαπάνης σε βάρος των παραβατών, εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 51, περί εργασιών και εναπόθεσης υλικών στις οδούς.

8. Απαγορεύεται η εγκατάσταση οποιασδήποτε πινακίδας, αφίσας, διαγράμμισης ή συσκευής, η οποία μπορεί είτε να προκαλέσει σύγχυση με πινακίδες σήμανσης ή με κυκλοφοριακή διαγράμμιση ή με άλλη συσκευή ρύθμισης της κυκλοφορίας, είτε να τις καταστήσει λιγότερο ορατές ή αποτελεσματικές, είτε να προκαλέσει θάμβωση στους χρήστες της οδού και γενικά να αποσπάσει την προσοχή τους με τρόπο που μπορεί να έχει δυσμενή επίδραση στην ασφάλεια της κυκλοφορίας. Οι πινακίδες, οι αφίσες, οι διαγραμμίσεις και οι συσκευές, οι οποίες τοποθετούνται, κατά παράβαση της παρούσας, αφαιρούνται ή εξαλείφονται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στην παρ. 3 του άρθρου 18 του ν. 2130/1993 (Α’ 62), περί συμπλήρωσης και τροποποίησης διατάξεων για τις διαφημίσεις. Εάν τα αρμόδια όργανα της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών διαπιστώσουν την παράλειψη άσκησης των αρμοδιοτήτων της παρούσας, από τους προς τούτο υπόχρεους δήμους, δύνανται να τους καλούν προς εκτέλεση των αναγκαίων ενεργειών αφαίρεσης ή εξάλειψης των αντικειμένων που έχουν τοποθετηθεί παράνομα, τάσσοντάς τους σχετική προθεσμία ενέργειας. Αν η προθεσμία παρέλθει άπρακτη, τα αρμόδια όργανα της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών δύνανται να προβούν σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες καθ’ υποκατάσταση του Δήμου. Η υποκατάσταση αυτή περιλαμβάνει κάθε πρόσφορη ενέργεια για την αφαίρεση ή εξάλειψη των πινακίδων, αφισών, διαγραμμίσεων ή συσκευών που έχουν τοποθετηθεί παράνομα. Η σχετική δαπάνη βαραίνει τον δήμο και εγγράφεται στον προϋπολογισμό του ως υποχρεωτική δαπάνη, σύμφωνα με τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α’ 114). Η υπηρεσία που προβαίνει στην αφαίρεση ή εξάλειψη των πινακίδων, των αφισών, των διαγραμμίσεων ή των συσκευών που έχουν τοποθετηθεί παράνομα, καθώς και ο Δήμος, στον προϋπολογισμό του οποίου εγγράφεται υποχρεωτική δαπάνη για σχετικές ενέργειες που έγιναν καθ’ υποκατάστασή του, δύναται να καταλογίζει τη σχετική δαπάνη σε βάρος των παραβατών, η είσπραξη της οποίας γίνεται σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4878/2022, Α’ 190).

9. Η παράβαση του παρόντος κατατάσσεται στην κατηγορία Ε4 και τιμωρείται με διοικητικό πρόστιμο χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ και ποινή φυλάκισης έως δώδεκα (12) μήνες, ανεξαρτήτως εάν η πρόκληση κινδύνου ή ζημιάς ή βλάβης τιμωρείται αυτοτελώς από άλλες διατάξεις.

Άρθρο 15
Επιγραφές - Διαφημίσεις

1. Απαγορεύεται κάθε διαφήμιση που πραγματοποιείται με οποιονδήποτε τρόπο και μέσο, στα εκτός κατοικημένης περιοχής τμήματα των χαρακτηρισμένων εθνικών και επαρχιακών οδών ή αυτοκινητοδρόμων και σε ζώνη μέχρι εκατόν πενήντα (150) μέτρων και από τις δύο (2) πλευρές του άξονα των οδών αυτών και είναι ορατή από τους χρήστες των οδών. Η ζώνη απαγόρευσης του πρώτου εδαφίου περιορίζεται στα σαράντα (40) μέτρα και από τις δύο (2) πλευρές του άξονα των ανωτέρω τμημάτων εθνικών και επαρχιακών οδών ή αυτοκινητοδρόμων, που διέρχονται μέσα από κατοικημένη περιοχή, εάν το επιτρεπόμενο όριο ταχύτητας στα τμήματα αυτά υπερβαίνει τα εβδομήντα (70) χιλιόμετρα την ώρα. Σε κλάδους ανισόπεδων κόμβων αυτοκινητοδρόμων και στις περιοχές των σταθμών διοδίων, η απόσταση των εκατόν πενήντα (150) μέτρων από τις δύο πλευρές του άξονα της κατεύθυνσης ισχύει ανεξαρτήτως του επιτρε-

πόμενου ορίου ταχύτητας. Για τα αεροδρόμια, εντός της ζώνης αεροδρομίου επιτρέπεται η διαφήμιση, σύμφωνα με το άρθρο 219 του ν. 4782/2021 (Α’ 36), περί υπαίθριας διαφήμισης σε ζώνες αεροδρομίων.

2. Απαγορεύεται η τοποθέτηση επιγραφών ή διαφημίσεων ή η εγκατάσταση οποιασδήποτε πινακίδας, αφίσας, διαγράμμισης ή συσκευής, σε θέση ή με τρόπο που μπορεί να έχει οποιεσδήποτε αρνητικές συνέπειες στους χρήστες της οδού ή να επηρεάσει με οποιονδήποτε τρόπο την κυκλοφορία. Ιδίως απαγορεύεται η τοποθέτηση ή εγκατάσταση των ανωτέρω σε τέτοιες θέσεις, ώστε να παρεμποδίζεται η θέα των πινακίδων κατακόρυφης σήμανσης ή φωτεινών σηματοδοτών ή να προκαλείται σύγχυση με πινακίδες σήμανσης ή με κυκλοφοριακή διαγράμμιση ή με άλλη συσκευή ρύθμισης της κυκλοφορίας ή να τις καταστήσει λιγότερο ορατές ή αποτελεσματικές ή να προκαλέσει θάμβωση στους χρήστες της οδού και γενικά να αποσπάσουν την προσοχή τους με τρόπο που μπορεί να έχει δυσμενή επίδραση στην οδική ασφάλεια γενικά.

3. Σε οδούς, στις οποίες είναι εγκατεστημένοι φωτεινοί σηματοδότες ρύθμισης της κυκλοφορίας, απαγορεύεται η τοποθέτηση έγχρωμων φωτεινών διαφημίσεων ή πινακίδων ή αναγραφών με χρώματα που χρησιμοποιούνται στη φωτεινή σηματοδότηση, σε απόσταση εκατέρωθεν και ύψος μικρότερο των είκοσι (20) μέτρων από κάθε φανό σηματοδότησης.

4. Με παράλληλη τήρηση των προηγούμενων παραγράφων, επιτρέπεται να τοποθετούνται ή να λειτουργούν επιγραφές, που αναφέρονται στην επωνυμία ή σε άλλο διακριτικό σημείο ή τίτλο επιχείρησης που λειτουργεί παρά την οδό. Οι διαφημιστικές ως άνω πινακίδες και επιγραφές, όπου επιτρέπεται, τοποθετούνται παράλληλα προς τον άξονα της οδού, εκτός από τις διαφημίσεις και τις επιγραφές των εγκεκριμένων πλαισίων και των πρατηρίων καυσίμων που λειτουργούν παρά την οδό, οι οποίες μπορούν να τοποθετούνται και κάθετα προς τον άξονα αυτής.

5. Η τοποθέτηση διαφημιστικών πλαισίων στα στέγαστρα στάσεων αναμονής των αστικών και υπεραστικών συγκοινωνιών που βρίσκονται σε οδούς ταχείας κυκλοφορίας, στα εκτός κατοικημένης περιοχής τμήματα των εθνικών, επαρχιακών και δημοτικών οδών, καθώς και στα εντός κατοικημένης περιοχής τμήματα των εθνικών, επαρχιακών και δημοτικών οδών στα οποία το επιτρεπόμενο όριο ταχύτητας για τα επιβατηγά οχήματα υπερβαίνει τα εβδομήντα (70) χιλιόμετρα την ώρα, επιτρέπεται μόνο στην παράλληλη, προς τον άξονα της οδού πλευρά (πλάτη) αυτών, με την προϋπόθεση ότι η πλευρά αυτή ή τμήμα της προβλέπεται να είναι κλειστό. Η διαφήμιση επιτρέπεται και στις δύο όψεις των πλαισίων αυτών, εφόσον δεν είναι κάθετες προς τον άξονα οποιασδήποτε άλλης οδού. Στις λοιπές περιπτώσεις επιτρέπεται η τοποθέτηση πλαισίων στην αντίθετη, προς την κατεύθυνση της κυκλοφορίας, πλευρά των στεγάστρων, καθώς και στην παράλληλη προς τον άξονα της οδού πλευρά (πλάτη) αυτών, με την προϋπόθεση ότι οι πλευρές αυτές ή τμήμα αυτών προβλέπεται να είναι κλειστά. Όταν τοποθετούνται πλαίσια σε δύο (2) πλευρές των στεγάστρων, στην πλάτη αυτών εξασφαλίζεται ελεύθερη δίοδος μήκους τουλάχιστον ενός (1) μέτρου καθ’ όλο το ύψος αυτής. Η προβολή της διαφήμισης επιτρέπεται και στις δύο (2) όψεις των πλαισίων αυτών.

6. Απαγορεύονται επί οχημάτων οι φωτεινές ή φωτιζόμενες διαφημίσεις, οι διαφημίσεις για τις οποίες χρησιμοποιούνται αντανακλαστικά στοιχεία, καθώς και οι διαφημίσεις με εναλλασσόμενα μηνύματα.

7. Απαγορεύεται κάθε διαφήμιση εκτός των καθορισμένων πλαισίων ή οποιαδήποτε αναγραφή λέξεων, εικόνων ή συμβόλων σε στύλους ηλεκτροφωτισμού ή φωτεινών σηματοδοτών, σε διαχωριστικές νησίδες ή νησίδες ασφαλείας σε πεζοδρόμια, σε επιφάνειες τεχνικών έργων, οδοποιίας, είτε αυτή γίνεται απευθείας στις επιφάνειες αυτές, είτε σε επιφάνειες μέσων εξαρτώμενων από τα τεχνικά έργα.

8. Διαφημίσεις, επιγραφές, πινακίδες, αφίσες, διαγραμμίσεις ή συσκευές που τοποθετούνται κατά παράβαση του παρόντος, αφαιρούνται ή εξαλείφονται ή, εφόσον είναι φωτεινές, τίθενται εκτός λειτουργίας, κατά τη διαδικασία της παρ. 3 του άρθρου 18 του ν. 2130/1993 (Α’ 62), περί συμπλήρωσης και τροποποίησης διατάξεων για τις διαφημίσεις. Εάν τα αρμόδια όργανα της Γενικής Γραμματείας Υποδομών ή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης διαπιστώσουν την παράλειψη τήρησης των υποχρεώσεων του προηγούμενου εδαφίου από τους προς τούτο υπόχρεους, δύνανται να τους καλούν προς εκτέλεση των αναγκαίων ενεργειών, τάσσοντάς τους σχετική προθεσμία ενέργειας. Εάν η προθεσμία παρέλθει άπρακτη, τα αρμόδια όργανα της Γενικής Γραμματείας Υποδομών ή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης δύνανται να προβούν σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες καθ’ υποκατάσταση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η υποκατάσταση αυτή περιλαμβάνει κάθε πρόσφορη ενέργεια για την αφαίρεση, εξάλειψη ή θέση εκτός λειτουργίας των διαφημίσεων και επιγραφών από οποιονδήποτε χώρο της οδού ανεξάρτητα από τον φορέα που τη συντηρεί. Η σχετική δαπάνη βαραίνει τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και εγγράφεται στον προϋπολογισμό τους ως υποχρεωτική δαπάνη, βάσει των σχετικών διατάξεων του παρόντος. Η υπηρεσία που προβαίνει στην αφαίρεση, εξάλειψη ή θέση εκτός λειτουργίας παράνομων επιγραφών ή διαφημίσεων, καθώς και οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στον προϋπολογισμό των οποίων εγγράφεται υποχρεωτική δαπάνη για σχετικές ενέργειες που έγιναν καθ’ υποκατάστασή τους, δύνανται να καταλογίζουν τη σχετική δαπάνη σε βάρος των διαφημιστών ή των διαφημιζομένων, η είσπραξη της οποίας γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων. Οι ανωτέρω υπηρεσίες δεν φέρουν καμία ευθύνη για ζημιές κατά την αποξήλωση, καθώς και για τη φύλαξη και την απόδοση των σχετικών υλικών στους διαφημιστές ή τους διαφημιζόμενους.

9. Αυτός που παραβαίνει με οποιονδήποτε τρόπο το παρόν και ιδίως αυτός που επικολλά ή αναρτά έντυπα ή διενεργεί γενικά διαφημιστικές πράξεις κατά παράβαση του παρόντος τιμωρείται με ποινή φυλάκισης έως ένα (1) έτος και χρηματική ποινή έως δέκα χιλιάδες (10.000)

ευρώ, με την επιφύλαξη της εφαρμογής διατάξεων ειδικών ποινικών νόμων. Πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, εντεταλμένοι ή διευθύνοντες σύμβουλοι Ανώνυμων Εταιριών (Α.Ε.), διαχειριστές Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.), καθώς και πρόσωπα που ασκούν τη διοίκηση ή τη διαχείριση νομικών προσώπων του Δημοσίου ή των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή του εν γένει ιδιωτικού τομέα, που αναθέτουν διαφημιστικές πράξεις κατά παράβαση του παρόντος, τιμωρούνται ως αυτουργοί, ανεξάρτητα από την ποινική ευθύνη άλλου φυσικού προσώπου.

10. Οι ποινές της παρ. 9 επιβάλλονται εφόσον δεν προβλέπονται ποινές αυστηρότερες από άλλες διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΚΑΝΟΝΕΣ ΟΔΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ

Άρθρο 16
Κανόνες οδικής συμπεριφοράς

1. Όποιος χρησιμοποιεί το οδικό δίκτυο πρέπει να αποφεύγει οποιαδήποτε συμπεριφορά η οποία ενδεχομένως προκαλεί κίνδυνο ή εμπόδια στην κυκλοφορία, εκθέτει σε κίνδυνο πρόσωπα ή ζώα ή προκαλεί ζημιές σε δημόσιες ή ιδιωτικές περιουσίες. Οι οδηγοί υποχρεούνται να οδηγούν με σύνεση και με διαρκώς τεταμένη την προσοχή, να επιδεικνύουν ιδιαίτερη προσοχή στα παιδιά, τους υπερήλικες, τα άτομα με αναπηρία και γενικώς στα πρόσωπα που χρειάζονται βοήθεια και να μην προκαλούν γενικά με τη συμπεριφορά τους τρόμο, ανησυχία ή παρενόχληση στους λοιπούς χρήστες των οδών, τους παρόδιους ή τους κατοικούντες πλησίον αυτών.

2. Δεν επιτρέπεται η απόθεση ή εγκατάλειψη ή η απόρριψη οποιουδήποτε αντικειμένου ή ύλης στις οδούς, εφόσον παρακωλύει έστω και κατ’ ελάχιστο την κυκλοφορία των πεζών και των οχημάτων, καθώς και τη στάθμευση των οχημάτων.

Δεν επιτρέπεται να χύνονται στις οδούς ουσίες ή υλικά, όπως είναι τα νερά, τα λάδια και ο ασβέστης, τα οποία μπορούν να καταστήσουν την οδό ολισθηρή.

3. Δεν επιτρέπεται η απόρριψη από το όχημα οποιουδήποτε αντικειμένου, έστω και αν από αυτό δεν καθίσταται επικίνδυνη ούτε παρακωλύεται η κυκλοφορία.

Δεν επιτρέπεται η απόρριψη από το όχημα κάθε αντικειμένου ή ουσίας που μπορεί να προκαλέσει πυρκαγιά ή να ρυπάνει το περιβάλλον.

4. Αν οι χρήστες των οδών δεν μπορούν να αποφύγουν την πρόκληση εμποδίου ή κινδύνου, υποχρεούνται να λαμβάνουν αμέσως τα αναγκαία μέτρα για την απομάκρυνση ή αποτροπή αυτού και, εάν δεν μπορούν, οφείλουν να ειδοποιούν τους λοιπούς χρήστες της οδού για την ύπαρξη του εμποδίου ή του κινδύνου.

Αυτοί που επιθυμούν, για εύλογη αιτία, όπως είναι οι μεταφορές, η επιβίβαση και η αποβίβαση, να καταλάβουν για λίγο μέρος του πεζοδρομίου ή του οδοστρώματος, οφείλουν να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για την απρόσκοπτη και ασφαλή κυκλοφορία πεζών και οχημάτων.

5. Η χρήση των ζωνών ασφαλείας είναι υποχρεωτική τόσο για τους οδηγούς όσο και για τους επιβάτες. Σε περίπτωση μεταφοράς ανηλίκων επιβατών, εφόσον στο όχημα υπάρχει συνοδός, την ευθύνη φέρει αυτός. Για τη μεταφορά παιδιών με αυτοκίνητο είναι υποχρεωτική η χρήση ειδικών μέσων συγκράτησης και προστασίας, όπως είναι τα καθίσματα και οι ζώνες ασφαλείας.

6. Οι οδηγοί και οι επιβάτες μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών και τρίτροχων οχημάτων, τα οποία δεν διαθέτουν κουβούκλιο, υποχρεούνται να φορούν προστατευτικό κράνος, κανονικά δεμένο.

7. Οι οδηγοί οχημάτων οφείλουν να συμπεριφέρονται με ευγένεια στους πεζούς και τους άλλους οδηγούς. Οι οδηγοί των επιβατηγών αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης (Ε.Δ.Χ.) της περ. 19 του άρθρου 4 και οι οδηγοί των μέσων μαζικής μεταφοράς, περιλαμβανομένων και των τουριστικών οχημάτων, οφείλουν να συμπεριφέρονται με ευγένεια στους επιβάτες.

8. Για την εξοικείωση των μαθητών με τους κανόνες οδικής συμπεριφοράς, μπορεί να προβλέπεται η καθιέρωση αντίστοιχου μαθήματος.

9. Απαγορεύεται η οδήγηση οδικών οχημάτων για επίδειξη ικανότητας, εντυπωσιασμό, ανταγωνισμό ή τέλεση αυτοσχέδιων αγώνων.

10. Απαγορεύεται, εκατέρωθεν του οδοστρώματος των αυτοκινητοδρόμων, η στάθμευση οχημάτων και η εγκατάσταση υπαίθριων μικροκαταστημάτων ή κινητών και ακίνητων καντινών για την πώληση διαφόρων ειδών.

Στο λοιπό οδικό δίκτυο είναι δυνατή η εγκατάσταση των ανωτέρω, μετά από άδεια των αρμόδιων για τη συντήρηση του οδικού δικτύου αρχών, που χορηγείται μόνο μετά από σύμφωνη γνώμη των κατά τόπους αρμόδιων υπηρεσιών της Τροχαίας.

11.α) Οι παραβάσεις των παρ. 1 και 4 κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Α. Στην ίδια κατηγορία κατατάσσεται η παράβαση της παρ. 5 όσον αφορά τη μη χρήση ζώνης ασφαλείας από τους επιβάτες.

β) Οι παραβάσεις των παρ. 2 και 6, όσον αφορά στη μη χρήση προστατευτικού κράνους από τους επιβάτες, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε3-Α.

γ) Οι παραβάσεις των παρ. 3 και 7 κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Α και στην κατηγορία Σ.

δ) Οι παραβάσεις του πρώτου και του τρίτου εδαφίου της παρ. 5 που αφορούν στη μη χρήση ζώνης ασφαλείας από τον οδηγό και στη μη χρήση ειδικών μέσων συγκράτησης και προστασίας για τη μεταφορά παιδιών, της παρ. 6, όσον αφορά στη μη χρήση προστατευτικού κράνους από τον οδηγό, καθώς και η παράβαση της παρ. 10, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε3-Β.

ε) Η παράβαση της παρ. 9 κατατάσσεται στην κατηγορία Ε4 και στον παραβάτη επιβάλλονται διοικητικό πρόστιμο δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ και το διοικητικό μέτρο της επί τόπου αφαίρεσης της άδειας οδήγησης για ένα (1) έτος.

Άρθρο 17
Οδηγοί

1. Κάθε κινούμενο όχημα ή συνδυασμός οχημάτων επιβάλλεται να έχει οδηγό.

α. αα) Κατ’ εξαίρεση του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου επιτρέπεται να κυκλοφορεί επί της οδού, χωρίς την παρουσία οδηγού επ’ αυτού, Λεωφορείο Αστικού Τύπου στο πλαίσιο πιλοτικής εφαρμογής ή δοκιμαστικής λειτουργίας για ερευνητικούς ή άλλους σκοπούς. Η κυκλοφορία του επιτρέπεται, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου μετά από σύμφωνη γνώμη των κατά τόπους αρμοδίων υπηρεσιών τροχαίας ή των αστυνομικών υπηρεσιών που ασκούν καθήκοντα τροχαίας, για καθορισμένη χρονική περίοδο και συγκεκριμένη αστική ή περιαστική διαδρομή, που καθορίζεται μετά από κυκλοφοριακή μελέτη, σύμφωνα με το άρθρο 55 του παρόντος, περί μέτρων ρύθμισης οδικής κυκλοφορίας, και το άρθρο 83 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α’ 114), περί δημοτικής συγκοινωνίας, εφόσον η κυκλοφορία του οχήματος πραγματοποιείται στο πλαίσιο εκτέλεσης δημοτικής συγκοινωνίας. Ειδικώς για την εκτέλεση της δημοτικής συγκοινωνίας επιτρέπεται, για τους σκοπούς του παρόντος, η χρήση οχημάτων ιδιοκτησίας του φορέα υλοποίησης του ερευνητικού προγράμματος ή του προμηθευτή/κατασκευαστή, στην περίπτωση που το υπόψη πρόγραμμα αποτελεί δράση προεμπορικών δημόσιων συμβάσεων.

αβ) Το Λεωφορείο Αστικού Τύπου χωρίς οδηγό επιβάλλεται να διαθέτει κατάλληλους μηχανισμούς και αυτόματα συστήματα, τα οποία εξασφαλίζουν συμπεριφορά κίνησης, πέδησης και ακινητοποίησης, αντίστοιχη με λεωφορείο, το οποίο χειρίζεται οδηγός.

αγ) Για τη διασφάλιση της απρόσκοπτης κίνησης του Λεωφορείου Αστικού Τύπου χωρίς οδηγό, την ασφάλεια των επιβατών και των λοιπών χρηστών της οδού, επιβάλλεται η παρακολούθηση του λεωφορείου και της οδού, στην οποία κινείται, καθ’ όλη τη διάρκεια κίνησής του, από Κέντρο Ελέγχου μέσω ηλεκτρονικών συσκευών λήψης και καταγραφής εικόνας (κάμερες) και ήχου. Οι παραπάνω συσκευές τοποθετούνται επί της εξωτερικής πλευράς του οχήματος και σε προκαθορισμένα σημεία της διαδρομής, προκειμένου να υπάρχει πλήρης έλεγχος της κίνησης του λεωφορείου, της λοιπής κυκλοφορίας της οδού και του οδικού περιβάλλοντος, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα από το κέντρο ελέγχου, ακινητοποίησής του ή πραγματοποίησης ελιγμών για την αποφυγή εμποδίων, σε περίπτωση που το επιβάλλουν οι συνθήκες κυκλοφορίας ή λόγοι έκτακτης ανάγκης.

Για λόγους ασφάλειας των επιβατών και για λόγους δημόσιας ασφάλειας είναι δυνατή η παρακολούθηση του εσωτερικού του λεωφορείου χωρίς οδηγό, καθ’ όλη τη διάρκεια κίνησής του, από κέντρο ελέγχου μέσω ηλεκτρονικών συσκευών λήψης και καταγραφής εικόνας (κάμερες) και ήχου.

αδ) Ο υπεύθυνος για την παρακολούθηση της κίνησης του λεωφορείου που βρίσκεται στο Κέντρο Ελέγχου οφείλει να είναι κάτοχος αντίστοιχης ισχύουσας κατηγορίας άδειας οδήγησης και Πιστοποιητικού Επαγγελματικής Ικανότητας οδηγού οχημάτων μεταφοράς επιβατών και είναι υπεύθυνος για την κυκλοφορία του οχήματος χωρίς οδηγό. Ευθύνεται, κατά τις διατάξεις του παρόντος, ως οδηγός του οχήματος, για την ακινητοποίηση αυτού ή την πραγματοποίηση ελιγμών για την αποφυγή εμποδίων, σε περίπτωση που το επιβάλλουν οι συνθήκες κυκλοφορίας ή λόγοι έκτακτης ανάγκης.

Ο υπεύθυνος για την παρακολούθηση της κίνησης του λεωφορείου στο κέντρο ελέγχου παρακολουθεί ταυτόχρονα την κίνηση έως τεσσάρων (4) λεωφορείων, εκτός αν ιδιαίτεροι λόγοι ασφαλείας, όπως αυξημένη ταχύτητα, υψηλός κυκλοφοριακός φόρτος, επιβάλλουν τον περιορισμό του αριθμού αυτού.

αε) Το Λεωφορείο Αστικού Τύπου χωρίς οδηγό κυκλοφορεί επί της προκαθορισμένης διαδρομής που προβλέπεται στην ως άνω κυκλοφοριακή μελέτη και η θέση του επί της οδού καθορίζεται από το άρθρο 20, περί θέσης επί της οδού. Το Λεωφορείο Αστικού Τύπου χωρίς οδηγό συμμορφώνεται πλήρως με τους κανόνες οδικής κυκλοφορίας συμπεριλαμβανομένων εκείνων που δίνονται μέσω οδικής σήμανσης και σηματοδότησης, καθώς και με τα σήματα των τροχονόμων.

αστ) Η κυκλοφορία του Λεωφορείου Αστικού Τύπου χωρίς οδηγό στο πλαίσιο πιλοτικής εφαρμογής ή δοκιμαστικής λειτουργίας για τους σκοπούς της παρούσας περίπτωσης διεξάγεται σε διαδοχικά στάδια, κατόπιν αξιολόγησης των αποτελεσμάτων κάθε σταδίου, τα οποία καθορίζουν τη φύση και τις προϋποθέσεις υλοποίησης του επόμενου, καθώς και την ανάγκη λήψης πρόσθετων μέτρων ή παρεμβάσεων, ώστε να ελέγχεται η ασφαλής κυκλοφορία του οχήματος.

β. Κατ’ εξαίρεση του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου, επιτρέπεται η θέση σε κυκλοφορία επί της οδού αυτοκινήτου επιβατηγού ή φορτηγού αυτοκινήτου με μέγιστο βάρος έως τρεισήμισι (3,5) τόνους, χωρίς την παρουσία οδηγού επ’ αυτού, στο πλαίσιο πιλοτικής εφαρμογής για ερευνητικούς σκοπούς, κατόπιν υποβολής από τον ενδιαφερόμενο φορέα σχετικού τεκμηριωμένου αιτήματος.

Για την έγκριση θέσης σε κυκλοφορία οχήματος, δυνάμει της παρούσας περίπτωσης, ισχύουν κατ’ αντιστοιχία, οι όροι και προϋποθέσεις των υποπερ. αα) έως αστ) της περ. α’.

2. Ο οδηγός επιβάλλεται να έχει την κατά τις σχετικές διατάξεις προβλεπόμενη άδεια οδήγησης και την αναγκαία σωματική και διανοητική ικανότητα και να βρίσκεται σε κατάλληλη κατάσταση για να οδηγεί. Κατά τον χρόνο της οδήγησης οφείλει να είναι σε θέση να ελέγχει το όχημά του ή τα ζώα του. Ο οδηγός κάθε οχήματος υποχρεούται να έχει πλήρη ελευθερία των κινήσεών του, για να ενεργεί ελεύθερα τους αναγκαίους χειρισμούς. Ιδιαίτερα, απαγορεύεται να χρησιμοποιεί εν κινήσει ενσύρματα ακουστικά που έχουν συνδεθεί με φορητά ραδιόφωνα ή άλλες παρεμφερείς ηχητικές συσκευές, καθώς και τηλεόραση ή άλλη φορητή ηλεκτρονική συσκευή με οθόνη αφής, που λειτουργεί ως τέτοια. Η εν κινήσει χρήση κινητού ή άλλης ηλεκτρονικής συσκευής για βιντεοσκόπηση ή ζωντανή μετάδοση από τη θέση του οδηγού απαγορεύεται, εκτός αν το κινητό ή η συσκευή έχουν τοποθετηθεί σε ειδική θέση. Η εν κινήσει χρήση κινητού τηλεφώνου ή άλλων συσκευών τηλεπικοινωνίας, όπως φορητών ηλεκτρονικών συσκευών με τη μορφή ρολογιού χειρός, επιτρέπεται μόνο όταν αυτό είναι τοποθετημένο σε ειδική θέση για ανοικτή ακρόαση ή για

λειτουργία εφαρμογών πλοήγησης ή όταν χρησιμοποιείται με ακουστικό ασύρματης επικοινωνίας.

3. Ο οδηγός μηχανοκίνητου οχήματος και μοτοποδηλάτου έχει, κατά τις σχετικές διατάξεις, τις αναγκαίες γνώσεις και επιδεξιότητα για να οδηγεί. Τις αυτές αναγκαίες γνώσεις πρέπει να έχει και ο εκπαιδευόμενος οδηγός, όταν οδηγεί.

4. Ο οδηγός αυτοκινήτου οχήματος που μεταφέρει επικίνδυνες ύλες πάνω από ορισμένες ποσότητες επιβάλλεται να έχει υποστεί την, κατά τις σχετικές διατάξεις, αναγκαία επαγγελματική κατάρτιση, για να ενεργεί και να οδηγεί το όχημα, ώστε να μην κινδυνεύουν οι άνθρωποι, το περιβάλλον, τα ζώα και η προσωπική του ασφάλεια.

5. Οι οδηγοί λεωφορείων, επιβατηγών δημόσιας χρήσης, εκμισθούμενων επιβατηγών ιδιωτικής χρήσης με οδηγό και φορτηγών αυτοκινήτων απαγορεύεται να οδηγούν πέραν των χρονικών ορίων τα οποία καθορίζονται από τις κείμενες διατάξεις. Οι κάτοχοι των επιβατηγών αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης (Ε.Δ.Χ.) της περ. 19 του άρθρου 4, καθώς και οι κάτοχοι των μέσων μαζικής μεταφοράς και των τουριστικών οχημάτων, φροντίζουν για την ύπαρξη μέτρων παθητικής ασφάλειας των επιβατών. Οι οδηγοί οφείλουν να οδηγούν με σύνεση, ώστε να είναι απόλυτα ασφαλής η μεταφορά των επιβατών.

6.α) Η παράβαση της παρ. 1 κατατάσσεται στην κατηγορία Ε1-Α.

β) Οι παραβάσεις της παρ. 2 κατατάσσονται στην κατηγορία Ε3-Β πλην της παράβασης του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 που κατατάσσεται στην κατηγορία Ε2-Α και στην κατηγορία Σ.

βα) Στην περίπτωση της παράβασης του έκτου εδαφίου της παρ. 2, που αφορά στην εν κινήσει χρήση κινητού τηλεφώνου, επιπλέον των διοικητικών κυρώσεων της περ. β, εάν ο οδηγός γίνει υπαίτιος τροχαίου ατυχήματος, με το οποίο επήλθε βαριά σωματική βλάβη ή σημαντική βλάβη σε κοινωφελείς εγκαταστάσεις ή θάνατος ή θάνατοι μεγάλου αριθμού ανθρώπων επιβάλλονται οι ποινές των περ. γγ) και δδ) της παρ. 1 του άρθρου 290Α του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α’ 95), περί επικίνδυνης οδήγησης. Για την αξιόποινη πράξη του πρώτου εδαφίου της παρούσας υποπερίπτωσης, η έρευνα μπορεί να συμπεριλάβει και τη διενέργεια άρσης του απορρήτου του περιεχομένου των επικοινωνιών και των δεδομένων θέσης και κίνησης αυτών, με την τήρηση των εγγυήσεων και τις διαδικασίες των άρθρων 6, περί άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών για τη διακρίβωση εγκλημάτων, 7, περί διαχείρισης υλικού σε άρσεις για τη διερεύνηση εγκλημάτων, και 8, περί διαδικασίας άρσης του απορρήτου, του ν. 5002/2022 (Α’ 228).

γ) Η παράβαση της παρ. 3 κατατάσσεται στην κατηγορία Ε1-Β.

δ) Στις παραβάσεις της παρ. 5,

δα) η παράβαση του πρώτου εδαφίου κατατάσσεται στην κατηγορία Ε2-Α, πλην των οδηγών φορτηγών οχημάτων, οι οποίοι τιμωρούνται σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις του ν. 3446/2006 (Α’ 49),

δβ) η παράβαση του δεύτερου εδαφίου κατατάσσεται στην κατηγορία Ε3-Α,

δγ) η παράβαση του τρίτου εδαφίου κατατάσσεται στην κατηγορία Ε1-Α και στην κατηγορία Σ.

7. Ο Περιφερειάρχης ή οι από αυτόν εξουσιοδοτούμενες αρχές μπορούν να επιβάλλουν την επανεξέταση κατόχου άδειας οδήγησης, αν ανακύψουν αμφιβολίες για την ικανότητά του προς οδήγηση ή την ιατρική επανεξέτασή του, αν ανακύψουν αμφιβολίες για τη σωματική ή πνευματική του κατάσταση.

Στις περιπτώσεις αυτές η άδεια οδήγησης του παραπεμπομένου για επανεξέταση οδηγού αφαιρείται μετά την έκδοση της απόφασης για επανεξέταση και αποδίδεται μόνο αν αυτός κριθεί ικανός.

Άρθρο 18
Ζώα, αναβάτες αλόγων, συνοδοί και οδηγοί ζώων

1. Ζώα επιτρέπεται να οδηγούνται μόνο από ανθρώπους απόλυτα ικανούς στον χειρισμό τους και που είναι σε θέση να τα ελέγχουν πλήρως.

2. Ζώα που είναι πιθανό να θέσουν σε κίνδυνο τους χρήστες των οδών δεν επιτρέπεται να κινούνται σε οδούς, εκτός αν βρίσκονται κάτω από την επίβλεψη και του έλεγχο κατάλληλου οδηγού. Τα σκυλιά πρέπει, γενικά, να είναι δεμένα με ειδικό λουρί.

3. Ζώα επικίνδυνα, είτε σε αγέλες ή κοπάδια, πρέπει να κινούνται κάτω από τον έλεγχο ενός ατόμου επικεφαλής. Μεγάλες αγέλες ή κοπάδια ζώων πρέπει να έχουν πολλούς οδηγούς.

4. Εφόσον μεγάλα ζώα ή αγέλες ή κοπάδια κινούνται κατά τη διάρκεια της νύχτας στις οδούς, οι οδηγοί τους υποχρεούνται να επισημαίνουν τα ζώα, καθώς και την αρχή και το τέλος της αγέλης ή του κοπαδιού με ευδιάκριτα φώτα.

5. Οι παραβάσεις του παρόντος κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Α, εκτός εάν τιμωρούνται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

Άρθρο 19
Εκπομπές ρύπων και θόρυβοι

1. Απαγορεύονται η κυκλοφορία και η οδήγηση κάθε οδικού οχήματος το οποίο: α) εκπέμπει ουσίες ή προϊόντα βλαπτικά για την υγεία του ανθρώπου ή που ρυπαίνουν το περιβάλλον πέραν των επιτρεπόμενων ορίων, β) προκαλεί γενικά από την κίνηση και λειτουργία του θόρυβο πέραν των επιτρεπόμενων ορίων.

2. Οι παραβάσεις της παρ. 1 κατατάσσονται στην κατηγορία Ε3-Β και στην κατηγορία Σ και τα στοιχεία κυκλοφορίας του οχήματος αφαιρούνται επί τόπου. Τα αφαιρούμενα στοιχεία κρατούνται στην αρμόδια αρχή μέχρι να προσκομιστεί από τον παραβάτη σημείωμα της αρμόδιας υπηρεσίας της Περιφερειακής Ενότητας για την καταλληλότητα του οχήματος από πλευράς εκπομπής καυσαερίων ή θορύβων.

Στους παραβάτες της υποχρέωσης περί έκδοσης κάρτας ελέγχου καυσαερίων επιβάλλονται οι κυρώσεις του άρθρου 4 του π.δ. 363/1995 (Α’ 193).

3. Οι οδηγοί οδικών οχημάτων υποχρεούνται να μην παρενοχλούν τους άλλους χρήστες της οδού, τους παρόδιους και τους διαμένοντες επί της οδού, προκαλώντας, μεταξύ άλλων, θόρυβο από τη χρήση ηχητικού συστήματος ή από οποιαδήποτε άλλη πηγή, σκόνη, καπνό ή

ρίψη υγρών. Οι παραβάσεις του πρώτου εδαφίου κατατάσσονται στην κατηγορία Ε3 - Β και στην κατηγορία Σ.

Άρθρο 20
Θέση επί της οδού

1. Στο οδικό δίκτυο της χώρας ισχύει η δεξιά κατεύθυνση κυκλοφορίας.

Ο οδηγός κάθε οχήματος, με την επιφύλαξη της παρ. 1 του άρθρου 16, περί κανόνων οδικής συμπεριφοράς, και της παρ. 6 του άρθρου 21, περί προσπέρασης και κυκλοφορίας και σε στοίχους, οδηγεί το όχημά του πλησίον του δεξιού άκρου του οδοστρώματος και αν ακόμη ολόκληρο το οδόστρωμα είναι ελεύθερο.

2. Ο οδηγός, με εξαίρεση την περίπτωση απόλυτης ανάγκης, κινείται αποκλειστικά στις καθορισμένες για την κατηγορία του οχήματός του ειδικές οδούς, οδοστρώματα και λωρίδες κυκλοφορίας, όπου υφίστανται τέτοιες. Αν δεν έχει οριστεί λωρίδα κυκλοφορίας ή ειδική οδός γι’ αυτούς, οι μεν οδηγοί φορτηγών, λεωφορείων και βραδυκίνητων και βραδυπορούντων γενικά οδικών οχημάτων υποχρεούνται, με την επιφύλαξη της παρ. 6 του άρθρου 21, να οδηγούν τα οχήματα αυτά στη δεξιά λωρίδα κυκλοφορίας στις οδούς οι οποίες έχουν δύο (2) τουλάχιστον λωρίδες κατά κατεύθυνση, οι δε οδηγοί μοτοποδηλάτων, ποδηλάτων και μη μηχανοκίνητων οχημάτων, καθώς και οι οδηγοί ζώων υποχρεούνται να κινούνται κατά μήκος οποιουδήποτε προς την κατεύθυνση της κυκλοφορίας βατού ερείσματος της οδού, εφόσον υπάρχει, και δεν προκαλείται δυσχέρεια στους χρήστες αυτού, άλλως πλησίον του άκρου δεξιού του οδοστρώματος.

3. Με την επιφύλαξη της παρ. 1, σε οδοστρώματα που είναι χωρισμένα σε δύο (2) ή περισσότερες λωρίδες κυκλοφορίας, κατά κατεύθυνση με κατά μήκος διαγραμμίσεις, οι οδηγοί οχημάτων οδηγούν αυτά μέσα στα όρια μιας λωρίδας και κατά το δυνατόν στο μέσο αυτής.

4. Ο οδηγός απαγορεύεται να κυκλοφορεί σε οδόστρωμα που προορίζεται για την αντίθετη προς την κατεύθυνσή του κυκλοφορία, καθώς και σε πλατείες, πεζόδρομους, πεζοδρόμια, νησίδες ασφαλείας και διαχωριστικές νησίδες ή ειδικά ερείσματα, τα οποία προορίζονται για την κυκλοφορία των πεζών, εκτός από περιπτώσεις απολύτου ανάγκης ή όταν ειδικές ρυθμίσεις το επιτρέπουν.

5. Σε οδοστρώματα διπλής κατεύθυνσης, τα οποία έχουν τέσσερις (4) ή περισσότερες λωρίδες κυκλοφορίας, ο οδηγός δεν επιτρέπεται να καταλαμβάνει τις λωρίδες κυκλοφορίας που προορίζονται για την κίνηση προς την αντίθετη κατεύθυνση.

6. Σε οδοστρώματα διπλής κατεύθυνσης, τα οποία έχουν τρεις (3) λωρίδες κυκλοφορίας, ο οδηγός δεν επιτρέπεται να καταλαμβάνει την ακραία λωρίδα κυκλοφορίας της αντίθετης κατεύθυνσης.

7. Σε μονόδρομους (οδούς μοναδικής κατεύθυνσης), οι οποίοι έχουν ειδικώς σημανθεί, ο οδηγός απαγορεύεται να οδηγεί αντίθετα προς την κατεύθυνση του μονόδρομου.

8. α) Οι παραβάσεις των παρ. 1, 2 και 3, με την επιφύλαξη της περ. β) της παρούσας, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Β.

β) Οι λοιπές παραβάσεις, συμπεριλαμβανομένων αυτών της παρ. 2, όσον αφορά στα φορτηγά και τα λεωφορεία, και της παρ. 4, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε3-Β και στην κατηγορία Σ.

Άρθρο 21
Προσπέραση, κυκλοφορία σε στοίχους, επιτρεπτή αλλαγή λωρίδας και κίνηση μοτοποδηλάτων και μοτοσυκλετών σε πυκνή κυκλοφορία

1. Ο οδηγός επιτρέπεται να προσπεράσει προπορευόμενο όχημα μόνο εφόσον μπορεί να το κάνει χωρίς κίνδυνο ή παρακώλυση της κυκλοφορίας και εφόσον προειδοποιήσει έγκαιρα γι’ αυτό, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 25, περί κανόνων για τους ελιγμούς των οχημάτων.

2. Η προσπέραση επιτρέπεται, κατά κανόνα, από τα αριστερά. Κατ’ εξαίρεση, η προσπέραση επιτρέπεται από τα δεξιά αν ο προπορευόμενος οδηγός έχει δώσει σήμα ότι προτίθεται να στρίψει αριστερά και έχει μετακινήσει το όχημα ή τα ζώα του προς την πλευρά αυτή.

3. Η προσπέραση απαγορεύεται γενικά στις εξής περιπτώσεις:

α) όταν κάποιος από τους οδηγούς που ακολουθούν αυτόν που προτίθεται να προσπεράσει άρχισε ήδη την προσπέραση,

β) όταν ο οδηγός που προπορεύεται στην αυτή λωρίδα κυκλοφορίας δώσει σήμα ότι προτίθεται να προσπεράσει άλλον,

γ) όταν η λωρίδα κυκλοφορίας, την οποία θα χρησιμοποιήσει ο οδηγός κατά την προσπέραση, δεν είναι ελεύθερη σε αρκετή απόσταση μπροστά του, με τρόπο ώστε, λαμβανομένης υπόψη της διαφοράς ταχύτητας του οχήματός του, κατά τον χρόνο της προσπέρασης, και εκείνη των οχημάτων, τα οποία προτίθεται να προσπεράσει, να μην εκθέσει σε κίνδυνο ή παρεμποδίσει τους ερχόμενους αντίθετα,

δ) αμέσως προ ή επί μη κυκλικού ισόπεδου οδικού κόμβου, εκτός αν:

δα) επιτρέπεται η προσπέραση προς τα δεξιά, κατά την περίπτωση της παρ. 2,

δβ) η οδός, στην οποία γίνεται η προσπέραση, έχει προτεραιότητα,

δγ) η κυκλοφορία ρυθμίζεται από τροχονόμο ή με φωτεινούς σηματοδότες και

δδ) το όχημα το οποίο προσπερνάται είναι ποδήλατο, μοτοποδήλατο ή μοτοσικλέτα χωρίς καλάθι,

ε) αμέσως προ ή επί ισοπέδου σιδηροδρομικής διάβασης χωρίς λειτουργούντα κινητά φράγματα, εκτός αν η οδική κυκλοφορία ρυθμίζεται από φωτεινούς σηματοδότες, όπως αυτοί που χρησιμοποιούνται στους ισόπεδους οδικούς κόμβους,

στ) αμέσως προ ή σε διάβαση πεζών, η οποία έχει σημανθεί ως διάβαση πεζών στο οδόστρωμα ή με πινακίδα σήμανσης,

ζ) μέσα στις σήραγγες με μία (1) λωρίδα κυκλοφορίας ανά κατεύθυνση,

η) όταν σχολικό λεωφορείο έχει σταματήσει σε οδόστρωμα με μία (1) ή δύο (2) λωρίδες κυκλοφορίας προς

την κατεύθυνση που κινείται και έχει αναμμένα τα φώτα έκτακτης ανάγκης για την αποβίβαση και επιβίβαση μαθητών.

4. Ειδικότερα σε οδόστρωμα διπλής κατεύθυνσης, η προσπέραση απαγορεύεται και κατά την προσέγγιση σε κυρτή αλλαγή κλίσης ή σε στροφές με ανεπαρκή ορατότητα, εκτός αν υπάρχει στα σημεία αυτά διαχωριστική νησίδα ή δύο (2) τουλάχιστον λωρίδες κυκλοφορίας προς την κατεύθυνση αυτού που προσπερνά, οι οποίες ορίζονται με κατά μήκος διαγραμμίσεις, η δε προσπέραση γίνεται χωρίς να εγκαταλείψει ο οδηγός τις λωρίδες κυκλοφορίας που σημειώνονται ως κλειστές γι’ αυτούς που έρχονται αντίθετα.

5. Ο οδηγός κατά την προσπέραση αφήνει στο όχημα το οποίο προσπερνά αρκετό χώρο παραπλεύρως.

6. Ο οδηγός μετά την προσπέραση επαναφέρει το όχημά του πλησίον του δεξιού άκρου του οδοστρώματος, χωρίς να θέσει σε κίνδυνο αυτούς που προσπερνά.

Αν όμως κινείται σε οδόστρωμα με δύο (2) τουλάχιστον λωρίδες κυκλοφορίας κατά κατεύθυνση και προτίθεται να προσπεράσει περισσότερα από ένα (1) οχήματα, μπορεί να παραμείνει στη λωρίδα που χρησιμοποιεί για την προσπέραση, αν η ενέργειά του αυτή δεν προκαλεί δυσχέρεια στους οδηγούς ταχύτερων οχημάτων που τον πλησιάζουν από πίσω.

7. Οδηγός που αντιλαμβάνεται ότι άλλος οδηγός προτίθεται να τον προσπεράσει, υποχρεούται να κινείται πλησίον του δεξιού άκρου του οδοστρώματος και να μην επιταχύνει την κίνησή του. Ο οδηγός βραδέως κινούμενου ή ογκώδους οχήματος, του οποίου δεν είναι ευχερής και ασφαλής η προσπέραση, λόγω της στενότητας ή της κατάστασης του οδοστρώματος, σε συνδυασμό με την πυκνότητα της αντιθέτως ερχόμενης κυκλοφορίας, υποχρεούται να μειώνει την ταχύτητά του και να πλησιάζει κατά το δυνατόν, στο δεξιό άκρο του οδοστρώματος, για να διευκολύνει την προσπέραση από οχήματα που ακολουθούν.

8.α) Σε μονόδρομους και οδούς διπλής κατεύθυνσης, που υπάρχουν δύο (2) τουλάχιστον λωρίδες κυκλοφορίας, κατά κατεύθυνση, μέσα σε κατοικημένες περιοχές και τρεις (3) εκτός αυτών, διαχωριζόμενες με κατά μήκος διαγραμμίσεις, επιτρέπεται η κυκλοφορία σε παράλληλες σειρές (στοίχους).

β) Σε κάθε περίπτωση, αλλαγή λωρίδας επιτρέπεται μόνο εφόσον δεν προκαλείται κίνδυνος ή παρακώλυση της κυκλοφορίας και δίνεται έγκαιρα προειδοποίηση, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 25.

γ) Στην περ. α, ο προβλεπόμενος τρόπος οδήγησης δεν θεωρείται ότι αποτελεί προσπέραση κατά την έννοια του παρόντος και εφαρμόζεται η περ. στ) της παρ. 3.

9. Αν η πυκνότητα της κυκλοφορίας είναι τέτοια ώστε τα οχήματα να καταλαμβάνουν ολόκληρο το πλάτος του οδοστρώματος προς την κατεύθυνση της κυκλοφορίας και κινούνται με την ταχύτητα του προπορευόμενου αυτών οχήματος, επιτρέπονται:

α) η αλλαγή λωρίδας μόνο προκειμένου το όχημα να στρίψει δεξιά ή αριστερά ή να σταθμεύσει,

β) η κίνηση δίκυκλων μοτοποδηλάτων και μοτοσικλετών χωρίς καλάθι μεταξύ των λωρίδων κυκλοφορίας της ίδιας κατεύθυνσης (διήθηση) σε οδούς με τουλάχιστον δύο (2) λωρίδες κυκλοφορίας κατά κατεύθυνση, αν η ταχύτητά τους δεν υπερβαίνει τα είκοσι (20) χιλιόμετρα την ώρα και τα λοιπά οχήματα είναι ακινητοποιημένα.

Κατά τη διενέργεια της διήθησης οι οδηγοί δίκυκλων μοτοποδηλάτων και μοτοσικλετών χωρίς καλάθι έχουν αναμμένα τα φώτα διασταύρωσης, παραχωρούν προτεραιότητα, τηρούν ασφαλή πλευρική απόσταση από τα υπόλοιπα οχήματα, μειώνουν ταχύτητα και ακινητοποιούνται, αν είναι αναγκαίο για την αποφυγή ατυχήματος και κάθε κινδύνου για τους υπόλοιπους οδηγούς ή πεζούς.

10. Στις περιπτώσεις κίνησης των οχημάτων σε παράλληλες σειρές (στοίχους), οι οδηγοί των βραδυπορούντων οχημάτων υποχρεούνται να κινούν αυτό στη δεξιά λωρίδα του οδοστρώματος.

11. α) Οι παραβάσεις των παρ. 1 έως 3 και 5 έως 8, με την επιφύλαξη των περ. β) και γ) της παρούσας, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Β.

β) Οι παραβάσεις της περ. β) του άρθρου 8 και των παρ. 9 και 10 του παρόντος κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Β.

γ) Οι παραβάσεις των περ. α), β), ε), στ) και ζ) της παρ. 3 και της παρ. 4 κατατάσσονται στην κατηγορία Ε4 και στον παραβάτη επιβάλλονται διοικητικό πρόστιμο επτακοσίων (700) ευρώ και το διοικητικό μέτρο της επιτόπου αφαίρεσης της άδειας οδήγησης για τριάντα (30) ημέρες.

Άρθρο 22
Διέλευση οχημάτων που κινούνται αντίθετα

1. Ο οδηγός κατά τη συνάντησή του με οχήματα που έρχονται αντίθετα υποχρεούται να παραχωρεί επαρκή χώρο παραπλεύρως, κινούμενος στο δεξιό άκρο του οδοστρώματος. Αν κατά τη συνάντηση αυτή παρεμποδίζεται η διέλευση του οχήματος, λόγω εμποδίου ή από άλλη αιτία, ο οδηγός υποχρεούται να μειώνει την ταχύτητα και αν είναι αναγκαίο, να διακόπτει την πορεία του για να επιτρέπει τη διέλευση στον ερχόμενο ή τους ερχόμενους.

2. Σε οδούς μεγάλης κλίσης, που η διέλευση των οχημάτων που έρχονται αντίθετα είναι αδύνατη ή δυσχερής, ο οδηγός του κατερχόμενου οχήματος υποχρεούται να παραχωρήσει επαρκή χώρο για τη διέλευση του ανερχόμενου οχήματος.

Αν το ένα (1) από τα δύο (2) οχήματα απαιτείται να οπισθοδρομήσει, για να μπορέσει να περάσει το άλλο, ο συνδυασμός οχημάτων (συρμός) έχει προτεραιότητα διέλευσης σε σχέση με τα άλλα οχήματα, τα βαρέα προς τα ελαφρά και τα λεωφορεία προς τα φορτηγά αυτοκίνητα. Αν και τα δύο (2) οχήματα είναι της ίδιας κατηγορίας, υποχρεούται να οπισθοδρομήσει ο οδηγός του κατερχόμενου οχήματος εκτός αν, λόγω των συνθηκών κυκλοφορίας, της διαμόρφωσης και κατάστασης της οδού και του μεταφερόμενου φορτίου, μπορεί πιο εύκολα να οπισθοδρομήσει ο οδηγός του ανερχομένου.

3. Σε κάθε άλλη περίπτωση κατά την οποία η διέλευση οχημάτων που κινούνται αντίθετα είναι δυσχερής ή

αδύνατη, εφαρμόζονται αναλόγως το δεύτερο και το τρίτο εδάφιο της παρ. 2, με την προσθήκη ότι σε περίπτωση οχημάτων της αυτής κατηγορίας υποχρεούται να οπισθοδρομήσει ο οδηγός του οχήματος που του επιτρέπουν αι κυκλοφοριακές συνθήκες.

4. Οι παραβάσεις του παρόντος κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Α.

Άρθρο 23
Ταχύτητα και απόσταση μεταξύ οχημάτων

1. Ο οδηγός οδικού οχήματος επιβάλλεται να έχει τον πλήρη έλεγχο του οχήματός του ώστε να μπορεί σε κάθε στιγμή να εκτελεί τους απαιτούμενους χειρισμούς.

2. Ο οδηγός επιβάλλεται να ρυθμίζει την ταχύτητα του οχήματός του, λαμβάνοντας συνεχώς υπόψη του τις επικρατούσες συνθήκες, ιδιαίτερα τη διαμόρφωση του εδάφους, την κατάσταση και τα χαρακτηριστικά της οδού, την κατάσταση και το φορτίο του οχήματός του, τις καιρικές συνθήκες και τις συνθήκες κυκλοφορίας, με τρόπο ώστε να είναι σε θέση να διακόψει την πορεία του οχήματός του μπροστά από οποιοδήποτε εμπόδιο που μπορεί να προβλεφθεί και το οποίο βρίσκεται στο ορατό από αυτόν εμπρόσθιο τμήμα της οδού. Υποχρεούται επίσης να μειώνει την ταχύτητα του οχήματός του και, σε περίπτωση ανάγκης, να διακόπτει την πορεία του, όταν οι περιστάσεις το επιβάλλουν.

3. Ο οδηγός επιβάλλεται ιδιαιτέρως να μειώνει την ταχύτητα του οχήματός του σε τμήματα της οδού με περιορισμένο πεδίο ορατότητας, στις στροφές, πλησίον των σχολείων, πλησίον των ισόπεδων οδικών κόμβων, στις απότομες κατωφέρειες, πλησίον των μέσων μαζικής μεταφοράς, που σταθμεύουν για να αποβιβάζουν ή επιβιβάζουν επιβάτες, κατά τις νυκτερινές ώρες, σε περίπτωση ομίχλης, βροχής, χιονιών, παγετού και γενικά όταν το οδόστρωμα είναι ολισθηρό. Την ίδια υποχρέωση έχει και κατά τη διέλευσή του από στενές διόδους και αν η διασταύρωσή του με άλλα οχήματα καθίσταται δυσχερής, όταν υπάρχουν ζώα επί της οδού που παρουσιάζουν σημεία ταραχής, κατά τη διέλευσή του από κατοικημένες περιοχές, αν πεζοί, που βρίσκονται στην τροχιά του, καθυστερούν να απομακρυνθούν, καθώς και σε κάθε άλλη ειδική περίπτωση κατά την οποία επιβάλλεται μετριασμός ταχύτητας.

Οι οδηγοί αυτοκινήτων οχημάτων που κινούνται σε οδό με χιόνια υποχρεούνται, εφόσον το όχημα δεν φέρει ειδικά ελαστικά, να τοποθετούν στους δύο (2) τουλάχιστον κινητήριους τροχούς αντιολισθητικές αλυσίδες ή άλλα ανάλογα αντιολισθητικά μέσα. Την ίδια υποχρέωση έχουν οι οδηγοί των πιο πάνω οχημάτων και όταν κινούνται σε οδό με παγετό, εφόσον ειδοποιούνται προς τούτο με ρυθμιστικές πινακίδες ή από τις αρμόδιες αρχές.

Αν δεν συμμορφωθεί ο οδηγός, τα αστυνομικά όργανα μπορούν να επιβάλουν ακινητοποίηση του οχήματος στο άκρο της οδού ή σε άλλο κατάλληλο σημείο, μέχρι την αποκατάσταση της κανονικής κυκλοφορίας.

4. Ο οδηγός οχήματος υποχρεούται να μην παρεμποδίζει την ομαλή πορεία άλλων οχημάτων κινούμενος με ασυνήθη βραδύτητα, χωρίς αποχρώντα λόγο.

5. Απαγορεύεται στους οδηγούς οχημάτων να συναγωνίζονται μεταξύ τους στην ταχύτητα.

6. Στην τήρηση των πιο πάνω διατάξεων υποχρεούνται και οι οδηγοί ζώων έλξης, φορτίου ή ιππασίας.

7. Ο οδηγός οχήματος, το οποίο κινείται πίσω από άλλο, υποχρεούται να τηρεί αρκετή απόσταση για την αποφυγή σύγκρουσης αν, το προ αυτού κινούμενο όχημα, μειώσει ξαφνικά την ταχύτητά του ή διακόψει την πορεία του.

8. Εκτός των κατοικημένων περιοχών, για τη διευκόλυνση της προσπέρασης, οι οδηγοί οχημάτων, για τα οποία επιβάλλεται περιορισμός ταχύτητας, ή συνδυασμού οχημάτων συνολικού μήκους πάνω από επτά (7) μέτρα, υποχρεούνται, εκτός των περιπτώσεων κατά τις οποίες ή προσπερνούν ή ετοιμάζονται να προσπεράσουν, να τηρούν αρκετή απόσταση από τα προ αυτών κινούμενα μηχανοκίνητα οχήματα, ώστε τα άλλα οχήματα που τους προσπερνούν να μπορούν ακίνδυνα να κινηθούν στον εμπρόσθιο χώρο του οχήματός τους.

9. Η παρ. 8 δεν έχει εφαρμογή:

α) όταν η κυκλοφορία είναι πυκνή,

β) σε περιπτώσεις που απαγορεύεται η προσπέραση,

γ) στις οδούς οι οποίες έχουν δύο (2) ή περισσότερες λωρίδες κυκλοφορίας, κατά την κατεύθυνση των οχημάτων,

δ) όταν πρόκειται για φάλαγγα ενόπλων δυνάμεων.

10. Οι παραβάσεις του παρόντος κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Α, με εξαίρεση την παράβαση της παρ. 5 που κατατάσσεται στην κατηγορία Ε4 και επιβάλλονται στον παραβάτη διοικητικό πρόστιμο δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ και το διοικητικό μέτρο της επιτόπου αφαίρεσης της άδειας οδήγησης για ένα (1) έτος.

Άρθρο 24
Όρια ταχύτητας, αρμοδιότητα καθορισμού τους, έλεγχος τήρησής τους, κατηγορίες παραβάσεων και κυρώσεις για μη τήρηση ορίων ταχύτητας, ελλιπή εξοπλισμό επαγγελματικών οχημάτων και παρεμβάσεις σε αυτόν, κατοχή μηχανισμών παρεμπόδισης ελέγχου ταχύτητας, μη ορθή χρήση Ελαφρού Προσωπικού Ηλεκτρικού Οχήματος

1. Το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο ταχύτητας, μέσα στις κατοικημένες περιοχές, ορίζεται σε τριάντα (30) χιλιόμετρα την ώρα. Σε μονόδρομους στους οποίους υπάρχουν δύο (2) τουλάχιστον λωρίδες κυκλοφορίας, διαχωριζόμενες με κατά μήκος διαγραμμίσεις, και σε οδούς διπλής κατεύθυνσης με τουλάχιστον δύο (2) λωρίδες ανά κατεύθυνση, διαχωριζόμενες με κατά μήκος διαγραμμίσεις, και σε οδούς διπλής κατεύθυνσης με διαχωριστική νησίδα, το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο ταχύτητας ορίζεται σε πενήντα (50) χιλιόμετρα την ώρα. Τα όρια ταχύτητας της παρούσας εφαρμόζονται, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά με ειδική σήμανση, κατά τα προβλεπόμενα στην περ. γ) της παρ. 7 του άρθρου 112, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων.

2. Εκτός κατοικημένων περιοχών τα ανώτατα επιτρεπόμενα όρια ταχύτητας, για τις διάφορες κατηγορίες αυτοκίνητων οχημάτων και των συνδυασμών αυτών, ορίζονται στον παρακάτω πίνακα:

Κατηγορία Οχήματος	Αυτοκινητόδρομοι	Οδοί ταχείας κυκλοφορίας	Άλλο οδικό Δίκτυο
Επιβατηγό	130	110	90
Επιβατηγό με ελαφρό ρυμουλκούμενο	100	90	80
Επιβατηγό με ρυμουλκούμενο	90	80	80
Λεωφορεία	100	90	80
Λεωφορεία με ελαφρό ρυμουλκούμενο	80	80	80
Αρθρωτά λεωφορεία	70	70	70
Διώροφα λεωφορεία	80	80	70
Λεωφορεία μεταφοράς μαθητών	80	80	60
Φορτηγά αυτοκίνητα επιτρεπόμενου μεγίστου βάρους μέχρι 3.500 χλγ.	100	90	80
Φορτηγά αυτοκίνητα επιτρεπόμενου μεγίστου βάρους μέχρι 3.500 χλγ. με ελαφρό ρυμουλκούμενο	85	85	80
Φορτηγά αυτοκίνητα επιτρεπόμενου μεγίστου βάρους μέχρι 3.500 χλγ. με ρυμουλκούμενο	80	80	70
Φορτηγά αυτοκίνητα επιτρεπόμενου μέγιστου βάρους μεγαλύτερου των 3.500 χλγ.	85	80	80
Φορτηγά αυτοκίνητα επιτρεπόμενου μέγιστου βάρους μεγαλύτερου των 3.500 χλγ. με ελαφρό ρυμουλκούμενο ή ρυμουλκούμενο	80	70	70
Συνδυασμός φορτηγών	80	70	70
Μοτοσικλέτες πάνω από 125 κ.ε.	130	110	90
Μοτοσικλέτες μέχρι 125 κ.ε.	80	80	70
Μοτοσικλέτες με καλάθι	70	70	60

3. Σε μη ασφαλτοστρωμένους δρόμους εκτός κατοικημένων περιοχών, το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο ταχύτητας ορίζεται σε σαράντα (40) χιλιόμετρα την ώρα, εκτός αν άλλως ορίζεται με ειδική σήμανση.

4. Για τα φορτηγά αυτοκίνητα που μεταφέρουν πρόσωπα, το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο ταχύτητας ορίζεται σε τριάντα (30) χιλιόμετρα την ώρα μέσα σε κατοικημένες περιοχές και σε πενήντα (50) χιλιόμετρα την ώρα έξω από αυτές.

5. Για τα μοτοποδήλατα το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο ταχύτητας ορίζεται σε σαράντα πέντε (45) χιλιόμετρα την ώρα με την επιφύλαξη της παρ. 1. Για τα αγροτικά μηχανήματα και τα μηχανήματα έργου, το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο ταχύτητας ορίζεται σε σαράντα (40) χιλιόμετρα την ώρα με την επιφύλαξη της παρ. 1. Ειδικώς αν τα αγροτικά μηχανήματα, τα μηχανήματα έργου ή τα ρυμουλκούμενα από αυτά στερούνται ελαστικών με αεροθάλαμο, το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο ταχύτητας ορίζεται σε δεκαπέντε (15) χιλιόμετρα την ώρα.

6. Για τα Ε.Π.Η.Ο. το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο ταχύτητας ορίζεται σε είκοσι πέντε (25) χιλιόμετρα την ώρα. Τα Ε.Π.Η.Ο. απαγορεύεται να κυκλοφορούν σε οδούς όπου το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο ταχύτητας των αυτοκίνητων οχημάτων υπερβαίνει τα πενήντα (50) χιλιόμετρα την ώρα.

7. Στα φορτηγά αυτοκίνητα, στα ρυμουλκούμενα από αυτά και στα λεωφορεία αυτοκίνητα αναγράφεται στο οπίσθιο μέρος του αμαξώματός τους, με στοιχεία ύψους δεκαπέντε (15) εκατοστών μαύρου χρώματος σε άσπρη κυκλική επιφάνεια, ο αριθμός των χιλιομέτρων την ώρα του επιτρεπόμενου ανώτατου ορίου ταχύτητάς τους.

8. Ο έλεγχος της ταχύτητας των οδικών οχημάτων μπορεί να γίνεται από τις αρμόδιες αστυνομικές αρχές και με ειδικές ηλεκτρονικές τεχνικές συσκευές ή με άλλα τεχνικά μέσα.

9. α) Με την επιφύλαξη της περ. β), η παράβαση της υπέρβασης του ανώτατου ορίου ταχύτητας:

αα) έως είκοσι (20) χιλιόμετρα την ώρα, κατατάσσεται στην κατηγορία Ε2-Α,

αβ) πάνω από είκοσι (20) χιλιόμετρα την ώρα έως και τριάντα (30) χιλιόμετρα την ώρα, κατατάσσεται στην κατηγορία Ε2-Β,

αγ) πάνω από τριάντα (30) χιλιόμετρα την ώρα έως και πενήντα (50) χιλιόμετρα την ώρα κατατάσσεται στην κατηγορία Ε3-Β.

β) Με την επιφύλαξη των περ. γ) και δ), κατατάσσονται στην κατηγορία Ε3-Β οι παραβάσεις της κίνησης οχημάτων:

βα) στους αυτοκινητόδρομους με ταχύτητα πάνω από εκατόν πενήντα (150) χιλιόμετρα την ώρα,

ββ) στις οδούς ταχείας κυκλοφορίας με ταχύτητα πάνω από εκατόν τριάντα (130) χιλιόμετρα την ώρα,

βγ) στο υπόλοιπο οδικό δίκτυο με ταχύτητα πάνω από εκατόν είκοσι (120) χιλιόμετρα την ώρα.

γ) Με την επιφύλαξη της περ. δ), η παράβαση της υπέρβασης του ανώτατου ορίου ταχύτητας πάνω από πενήντα (50) χιλιόμετρα την ώρα κατατάσσεται στην κατηγορία Ε4 και στον παραβάτη επιβάλλονται διοικητικό πρόστιμο επτακοσίων (700) ευρώ και το διοικητικό μέτρο της επιτόπου αφαίρεσης της άδειας οδήγησης για εξήντα (60) ημέρες.

δ) Η παράβαση της οδήγησης με ταχύτητα ανώτερη των διακοσίων (200) χιλιομέτρων την ώρα κατατάσσεται στην κατηγορία Ε4 και στον επιβάτη επιβάλλονται διοικητικό πρόστιμο δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ και το διοικητικό μέτρο της επί τόπου αφαίρεσης της άδειας οδήγησης για ένα (1) έτος.

ε) Η παράβαση της οδήγησης με ταχύτητα κατώτερη του ελάχιστου επιτρεπόμενου ορίου ταχύτητας και η παράβαση της παρ. 7 κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Α.

10. Η παράβαση της θέσης σε κυκλοφορία και της οδήγησης αυτοκίνητου οχήματος χωρίς να είναι εφοδιασμένο με τις συσκευές της περ. στ) της παρ. 7 του άρθρου 112, καθώς και η παράβαση της παράλειψης τοποθέτησης του φύλλου ή άλλου συστήματος καταγραφής ταχογράφου κατατάσσονται στην κατηγορία Ε3-Β. Στην ίδια κατηγορία κατατάσσονται και οι παραβάσεις επενέργειας με οποιονδήποτε τρόπο στον μηχανισμό της ανωτέρω συσκευής, με σκοπό να την καταστήσει ανενεργή ή να αλλοιωθούν οι καταγραφόμενες ενδείξεις. Εάν αμφισβητηθεί από τον οδηγό η παράβαση, το όχημα μεταφέρεται, συνοδεία αστυνομικού, στην αρμόδια για τη διενέργεια ελέγχου υπηρεσία της οικείας Περιφερειακής Ενότητας. Για τις ως άνω παραβάσεις που αφορούν σε φορτηγά οχήματα εφαρμόζεται ο ν. 3446/2006 (Α’ 49).

11. Η παράβαση της οδήγησης μηχανοκίνητου οχήματος με εξοπλισμό εντοπισμού συσκευών μέτρησης ταχύτητας, καθώς και της οδήγησης μηχανοκίνητου οχήματος με εξοπλισμό παρεμπόδισης συσκευών μέτρησης ταχύτητας κατατάσσεται στην κατηγορία Ε3-Β.

12. Ειδικά για τα Ε.Π.Η.Ο.:

α) η οδήγηση κατά παράβαση του πρώτου εδαφίου της παρ. 6:

αα) με ταχύτητα έως και τριάντα πέντε (35) χιλιόμετρα την ώρα, κατατάσσεται στην κατηγορία Ε1-Α και η θέση του σε κυκλοφορία κατατάσσεται στην κατηγορία Ε2-Α,

αβ) με ταχύτητα άνω των τριάντα πέντε (35) χιλιομέτρων την ώρα κατατάσσεται στην κατηγορία Ε2-Α και η θέση του σε κυκλοφορία κατατάσσεται στην κατηγορία Ε3-Α,

β) η οδήγηση κατά παράβαση του δεύτερου εδαφίου της παρ. 6 κατατάσσεται στην κατηγορία Ε1-Α.

Άρθρο 25
Κανόνες για τους ελιγμούς των οχημάτων

1. Ο οδηγός που προτίθεται να εκτελέσει ελιγμό, οφείλει προηγουμένως να βεβαιωθεί ότι μπορεί να το πράξει χωρίς κίνδυνο ή παρακώλυση των λοιπών χρηστών της οδού, οι οποίοι κινούνται πίσω, μπροστά ή πλάι του, ή ετοιμάζονται να τον προσπεράσουν, λαμβάνοντας υπόψη τη θέση, την κατεύθυνση και την ταχύτητά τους.

2. Πριν από κάθε ελιγμό, ο οδηγός υποχρεούται να καταστήσει έγκαιρα γνωστή την πρόθεσή του αυτή, χρησιμοποιώντας για τον σκοπό αυτό τους δείκτες κατεύθυνσης, αν δε αυτοί δεν λειτουργούν, υποχρεούται να δώσει τα ακόλουθα σήματα με το χέρι:

α) Έκταση του βραχίονα για στροφή προς την κατεύθυνση αυτού,

β) κάμψη του βραχίονα προς τα πάνω για στροφή προς την αντίθετη πλευρά αυτού,

γ) κάμψη του βραχίονα προς τα κάτω, για τον ελιγμό στάθμευσης.

3. Η προειδοποίηση που δίνεται με τους δείκτες κατεύθυνσης επιβάλλεται να συνεχίζεται σε όλη τη διάρκεια του ελιγμού και να παύει όταν ολοκληρωθεί ο ελιγμός.

4. Η παράβαση των παρ. 1 έως 3 κατατάσσεται στην κατηγορία Ε1-Β, πλην της παράβασης για αυτόν που επιχειρεί στην οδό συνεχείς ή διακεκομμένους ελιγμούς και κίνηση που εγκυμονεί κίνδυνο για τους λοιπούς χρήστες της οδού, που κατατάσσεται στην κατηγορία Ε3-Β.

Άρθρο 26
Κίνηση προς τα πίσω

1. Απαγορεύεται η προς τα πίσω κίνηση των οχημάτων, με εξαίρεση τις περιπτώσεις κατά τις οποίες η προς τα μπρος κίνηση είναι αδύνατη ή γίνεται ελιγμός στάθμευσης, καθώς και στις περιπτώσεις εκπαίδευσης και εξέτασης υποψήφιων οδηγών, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις. Ο ελιγμός στάθμευσης επιτρέπεται να εκτελείται στην ίδια οδό και σε μήκος όχι μεγαλύτερο του διπλάσιου μήκους του οχήματος.

2. Η παράβαση του παρόντος κατατάσσεται στην κατηγορία Ε1-Α.

Άρθρο 27
Αλλαγή κατεύθυνσης

1. Ο οδηγός, προκειμένου να αλλάξει κατεύθυνση προς τα δεξιά, κινείται έγκαιρα προς το δεξιό άκρο του οδοστρώματος και πραγματοποιεί τη στροφή κατά το δυνατόν κλειστή.

2. Προκειμένου ο οδηγός να αλλάξει κατεύθυνση προς τα αριστερά, πλησιάζει προοδευτικά προς τον άξονα του οδοστρώματος, αν είναι διπλής κατεύθυνσης και προς το αριστερό άκρο αυτού, αν είναι μονής κατεύθυνσης (μονόδρομος). Για να εισέλθει στην κάθετη οδό, πραγματοποιεί τη στροφή στο κέντρο της διασταύρωσης, ώστε το όχημα να εισέλθει στη δεξιά πλευρά του οδοστρώματος αυτής της οδού. Κατά την κίνηση αυτή ο οδηγός επιτρέπει τη διέλευση των οχημάτων που κινούνται αντίθετα στο οδόστρωμα που πρόκειται να εγκαταλείψει.

3. Αν ο οδηγός κατά την αλλαγή της κατεύθυνσης, πρόκειται να διασχίσει ειδική λωρίδα που προορίζεται για την κίνηση των μέσων μαζικής μεταφοράς, ποδηλάτων ή μοτοποδηλάτων, παραχωρεί προτεραιότητα σε αυτά.

4. Στις παρ. 1 και 2 και εφόσον ο οδηγός που προτίθεται να αλλάξει κατεύθυνση καταστήσει γνωστή την πρόθεσή του αυτή, σύμφωνα με τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 25, περί κανόνων για τους ελιγμούς οχημάτων, οι οδηγοί που τον ακολουθούν και κινούνται στις παρακείμενες λωρίδες, τον διευκολύνουν με τη μείωση της ταχύτητας του οχήματός τους, ενώ αυτός δεν αλλάζει κατεύθυνση, αν δεν μπορεί να το πράξει με ασφάλεια.

5. Οι παραβάσεις των παρ. 1, 2 και 4 κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Β. Η παράβαση της παρ. 3 κατατάσσεται στην κατηγορία Ε1-Α και στην κατηγορία Σ.

Άρθρο 28
Επιβράδυνση

1. Απαγορεύεται η απότομη τροχοπέδηση, εκτός αν την επιβάλλουν λόγοι ασφάλειας.

2. Με εξαίρεση την περίπτωση που η μείωση της ταχύτητας γίνεται για την αποτροπή επικείμενου κινδύνου, ο οδηγός μπορεί να επιβραδύνει σε σημαντικό βαθμό την κίνηση του οχήματός του, μόνο αν αυτό δεν προκαλεί κίνδυνο ή δυσχέρεια στους άλλους οδηγούς και μετά από προηγούμενη πάντοτε σαφή και έγκαιρη προειδοποίηση. Η προειδοποίηση δίνεται με τα φώτα πέδησης ή με χρήση φωτεινού συναγερμού του οχήματος ή με το χέρι (έκταση του βραχίονα και συνεχής κίνηση αυτού προς τα πάνω και κάτω).

3. Οι παραβάσεις του παρόντος κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Α.

Άρθρο 29
Ειδικοί κανόνες για τα οχήματα των δημόσιων συγκοινωνιών

1. Για τη διευκόλυνση της κίνησης των οχημάτων δημόσιων συγκοινωνιών (μαζικής μεταφοράς επιβατών) μέσα στις κατοικημένες περιοχές, οι οδηγοί των άλλων οχημάτων, εφόσον δεν προκαλείται κίνδυνος, μειώνουν την ταχύτητά τους και σε ανάγκη διακόπτουν την πορεία τους, για να επιτρέπουν στα οχήματα αυτά να εκτελέσουν τον αναγκαίο ελιγμό για την εκκίνηση από τις καθορισμένες στάσεις.

2. Στις περιπτώσεις της παρ. 1, οι οδηγοί των οχημάτων δημόσιων συγκοινωνιών δεν απαλλάσσονται από την υποχρέωση να προειδοποιήσουν με τους δείκτες κατεύθυνσης των οχημάτων τους για την πρόθεσή τους να εκκινήσουν και να λάβουν τις αναγκαίες προφυλάξεις για την αποφυγή κάθε κινδύνου.

3. Για την επιβίβαση ή αποβίβαση επιβατών οι οδηγοί των οχημάτων δημόσιων συγκοινωνιών πλησιάζουν, κατά το δυνατόν, το άκρο του οδοστρώματος.

4. Οι παραβάσεις του παρόντος κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Α και στην κατηγορία Σ.

Άρθρο 30
Ισόπεδοι οδικοί κόμβοι και υποχρέωση παραχώρησης προτεραιότητας

1. Ο οδηγός που πλησιάζει σε ισόπεδο οδικό κόμβο καταβάλλει ιδιαίτερη προσοχή για να μην προκαλέσει επί του κόμβου κίνδυνο ή παρακώλυση της κυκλοφορίας, ρυθμίζοντας την ταχύτητα του οχήματός του, ώστε να μπορεί να διακόψει την πορεία αυτού, για να διέλθουν τα οχήματα που έχουν προτεραιότητα.

2. Ο οδηγός απαγορεύεται να εισέρχεται στον κόμβο, έστω και αν οι τυχόν υπάρχοντες φωτεινοί σηματοδότες το επιτρέπουν, όταν η πυκνότητα της κυκλοφορίας είναι τέτοια ώστε να ενδέχεται να υποχρεωθεί να παραμείνει στη διασταύρωση.

3. Ο οδηγός που έχει εισέλθει στον κόμβο όπου η κυκλοφορία ρυθμίζεται με φωτεινούς σηματοδότες, μπορεί να εξέλθει αυτού και πριν δοθεί το σήμα ελεύθερης κυκλοφορίας προς την κατεύθυνση την οποία θα ακολουθήσει, αν δεν παρεμποδίζεται εκ τούτου η διέλευση

των λοιπών οχημάτων που χρησιμοποιούν την οδό και κινούνται προς την ανοικτή κατεύθυνση.

4. Στους κόμβους, η προτεραιότητα ορίζεται με κατάλληλη σήμανση.

5. Στους κόμβους χωρίς τέτοια σήμανση, η προτεραιότητα ανήκει σε αυτόν που έρχεται από τα δεξιά. Κατ’ εξαίρεση:

α) Αυτοί που κυκλοφορούν στους αυτοκινητόδρομους, εθνικές οδούς και οδούς ταχείας κυκλοφορίας έχουν προτεραιότητα.

β) Αυτοί που εισέρχονται σε οδό από πεζόδρομο, χωματόδρομο, μονοπάτια, παρόδιο ιδιοκτησία, χώρο στάθμευσης και σταθμούς ανεφοδιασμού και εξυπηρέτησης παραχωρούν προτεραιότητα σε αυτούς που κινούνται στην οδό.

γ) Αυτοί που εκκινούν ή κινούνται προς τα πίσω, όπου αυτό επιτρέπεται, παραχωρούν προτεραιότητα.

δ) Τα τροχιοδρομικά οχήματα έχουν προτεραιότητα.

ε) Τα σιδηροδρομικά οχήματα έχουν προτεραιότητα.

6. Οι ενδείξεις των φωτεινών σηματοδοτών κυκλοφορίας υπερισχύουν των ενδείξεων των πινακίδων σήμανσης, οι οποίες καθορίζουν την προτεραιότητα.

7. Οι παραβάσεις των παρ. 1 έως 6 κατατάσσονται στην κατηγορία Ε3-Β. Εξαιρούνται οι παραβάσεις της περ. δ) της παρ. 5, που κατατάσσεται στην κατηγορία Ε3-Β και στην κατηγορία Σ και της περ. ε) της παρ. 5, που κατατάσσεται στην κατηγορία Ε4 και επιβάλλεται πρόστιμο χιλίων διακοσίων (1.200) ευρώ και επί τόπου αφαίρεση της άδειας οδήγησης για εξήντα (60) ημέρες.

8. Επιπλέον των διοικητικών κυρώσεων της παρ. 7, οι παραβάσεις της περ. ε) της παρ. 5 τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή έως δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ, εφόσον η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα σύμφωνα με το άρθρο 291 του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α’ 95) ή από άλλη ποινική διάταξη.

Άρθρο 31
Ισόπεδες σιδηροδρομικές διαβάσεις

1. Αυτοί που χρησιμοποιούν τις οδούς καταβάλλουν ιδιαίτερη προσοχή, όταν πλησιάζουν ή διασχίζουν σιδηροδρομικές διαβάσεις, και τηρούν τους εξής κανόνες:

α) Ο οδηγός οχήματος μειώνει την ταχύτητα του οχήματός του προ των πινακίδων αναγγελίας κινδύνου Κ-31 έως Κ-35.

β) Προ ισόπεδης σιδηροδρομικής διάβασης, χωρίς λειτουργούντα κινητά φράγματα ή λειτουργούσα φωτεινή σηματοδότηση, που επισημαίνεται με πινακίδες υποχρεωτικής διακοπής πορείας Ρ-2 και πλησίον σιδηροδρομικής διάβασης με πινακίδα Κ-36 ή Κ-37, ο οδηγός διακόπτει την πορεία του στην ειδική προς τούτο γραμμή ή, σε περίπτωση που δεν υπάρχει τέτοια, στη θέση που βρίσκονται οι πινακίδες και δεν εκκινεί, αν δεν βεβαιωθεί ότι δεν πλησιάζει σιδηροδρομικός συρμός.

γ) Προ ισόπεδης σιδηροδρομικής διάβασης, που επισημαίνεται με φωτεινή σηματοδότηση, με κινητά φράγματα που λειτουργούν αυτόματα, ο χρήστης της οδού, μπροστά από ερυθρό φως που αναβοσβήνει ή μπροστά από δύο (2) τέτοια φώτα τα οποία αναβοσβήνουν διαδοχικά, διακόπτει την πορεία προ της ειδικής γραμμής ή, αν δεν υπάρχει τέτοια, προ του σηματοδότη. Την ίδια υποχρέωση έχει και στην περίπτωση ηχητικού σήματος που εκπέμπει συσκευή εγκατεστημένη στη διάβαση.

δ) Αυτοί που χρησιμοποιούν την οδό δεν εισέρχονται σε ισόπεδη σιδηροδρομική διάβαση, όταν τα κινητά φράγματα έχουν κλείσει την οδό και κατά τον χρόνο που αυτά ανεβαίνουν ή κατεβαίνουν.

ε) Αυτός που διασχίζει ισόπεδη σιδηροδρομική διάβαση κινείται χωρίς καθυστέρηση.

στ) Ο οδηγός δεν εισέρχεται σε ισόπεδη σιδηροδρομική διάβαση, χωρίς προηγουμένως να βεβαιωθεί ότι δεν θα υποχρεωθεί να ακινητοποιηθεί πάνω σε αυτή. Σε περίπτωση αναγκαστικής ακινητοποίησης του οχήματος πάνω στις σιδηροτροχιές, κατά τον χρόνο που διέρχεται την ισόπεδη σιδηροδρομική διάβαση, ο οδηγός και οι λοιποί χρήστες της οδού πλησίον της διάβασης το μετακινούν και, αν δεν μπορούν, ειδοποιούν αμέσως και με κάθε τρόπο τους μηχανοδηγούς των σιδηροδρομικών οχημάτων για τον κίνδυνο.

2. Οι παραβάσεις των περ. α), ε) και στ) της παρ. 1 κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Β. Οι παραβάσεις των περ. β), γ) και δ) της παρ. 1 κατατάσσονται στην κατηγορία Ε4 και τιμωρούνται με διοικητικό πρόστιμο χιλίων διακοσίων (1.200) ευρώ και με επί τόπου αφαίρεση της άδειας οδήγησης για εξήντα (60) ημέρες. Επιπλέον των διοικητικών κυρώσεων του προηγούμενου εδαφίου, οι παραβάσεις των περ. β), γ) και δ) της παρ. 1 τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή έως δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ εφόσον η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα σύμφωνα με το άρθρο 291 του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α’ 95) ή από άλλη ποινική διάταξη.

Άρθρο 32
Τροχιοδρομικά οχήματα που κινούνται σε σιδηροτροχιές

1. Όπου επί οδοστρωμάτων κινούνται τροχιοδρομικά οχήματα, αυτοί που χρησιμοποιούν την οδό, αφήνουν ελεύθερη τη σιδηροτροχιά, όταν αυτά πλησιάζουν, για να επιτρέπουν το πέρασμά τους.

2. Η προσπέραση των κινούμενων τροχιοδρομικών οχημάτων ή αυτών που βρίσκονται σε στάση γίνεται από τα δεξιά. Αν αυτό είναι αδύνατο λόγω έλλειψης χώρου, η διέλευση ή η προσπέραση μπορεί να γίνει και από τα αριστερά, αν δεν προκαλούνται κίνδυνοι ή δυσχέρειες γι’ αυτούς που έρχονται αντίθετα. Στους μονόδρομους η προσπέραση των τροχιοδρομικών οχημάτων μπορεί να γίνει και από τα αριστερά, αν οι συνθήκες της κυκλοφορίας το επιτρέπουν.

3. Οι παραβάσεις του παρόντος κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Β και στην κατηγορία Σ.

Άρθρο 33
Κίνηση οχημάτων σε αυτοκινητόδρομους, οδούς ταχείας κυκλοφορίας και σήραγγες

1. Στους αυτοκινητόδρομους και στις οδούς ταχείας κυκλοφορίας, οι οποίες διακρίνονται από τις ειδικές πινακίδες σήμανσης και στις οδούς εισόδου και εξόδου

εξ αυτών, απαγορεύεται η κυκλοφορία πεζών, εφίππων, ζώων, ποδηλάτων, ζωηλάτων οχημάτων και γενικά οχημάτων τα οποία δεν κινούνται με κινητήρα, καθώς και μηχανοκίνητων οχημάτων, τα οποία εκ κατασκευής ή από άλλη αιτία, δεν μπορούν να αναπτύξουν σε οριζόντια οδό ταχύτητα μεγαλύτερη των εβδομήντα (70) χιλιομέτρων την ώρα, με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων.

2. Στις πιο πάνω οδούς απαγορεύεται:

α) Η πραγματοποίηση επιτόπιας στροφής, δηλαδή αναστροφής εκατόν ογδόντα (180ο) μοιρών,

β) η οπισθοπορεία και

γ) η οδήγηση οχημάτων στην κεντρική διαχωριστική λωρίδα, συμπεριλαμβανομένων και των επ’ αυτής σημείων σύνδεσης των δύο οδοστρωμάτων.

3. Αν όχημα ακινητοποιηθεί αναγκαστικά επί του οδοστρώματος από βλάβη ή άλλη αιτία, ο οδηγός του καταβάλλει κάθε προσπάθεια να το μετακινήσει εκτός του οδοστρώματος και, αν δεν μπορεί, τοποθετεί αμέσως την τριγωνική πινακίδα της παρ. 16 του άρθρου 85, περί μηχανισμών, εξαρτημάτων και συσκευών οχημάτων σε απόσταση εκατό (100) τουλάχιστον μέτρων πίσω από το όχημα ή την ειδική προειδοποιητική συσκευή σε κατάλληλη θέση και κατά τη νύχτα έχει αναμμένα τα φώτα θέσης.

Αν το όχημα εξαιτίας βλάβης ρυμουλκείται στον αυτοκινητόδρομο ή την οδό ταχείας κυκλοφορίας, εξέρχεται αυτών στην πρώτη έξοδο.

4. Σε αυτοκινητόδρομους ή οδούς ταχείας κυκλοφορίας τριών (3) ή περισσότερων λωρίδων κυκλοφορίας προς την αυτή κατεύθυνση απαγορεύεται στους οδηγούς των φορτηγών αυτοκινήτων, μέγιστου επιτρεπόμενου βάρους άνω των τριών κόμμα πέντε (3,5) τόνων, των λεωφορείων ή των συνδυασμών οχημάτων (συρμών), μήκους μεγαλύτερου των επτά (7) μέτρων, να καταλαμβάνουν άλλη λωρίδα, εκτός των δύο (2) πλησιέστερων προς το δεξιό άκρο του οδοστρώματος. Η ακραία αριστερή λωρίδα χρησιμοποιείται από επιβατηγά οχήματα ή μοτοσικλέτες ως λωρίδα προσπέρασης και καθίσταται και αυτή λωρίδα κυκλοφορίας, εφόσον οι υπόλοιπες λωρίδες τελούν υπό καθεστώς κυκλοφοριακής συμφόρησης.

5. Οι οδηγοί που εισέρχονται σε αυτοκινητόδρομο ή οδό ταχείας κυκλοφορίας:

α) Αν η οδός εισόδου δεν συνεχίζεται με λωρίδα επιτάχυνσης, παραχωρούν προτεραιότητα στα κινούμενα οχήματα επί του αυτοκινητόδρομου ή της οδού ταχείας κυκλοφορίας.

β) Αν υπάρχει λωρίδα επιτάχυνσης, χρησιμοποιούν αυτήν και, καθώς εισέρχονται στον αυτοκινητόδρομο ή την οδό ταχείας κυκλοφορίας, τηρούν το άρθρο 25, περί κανόνων για τους ελιγμούς των οχημάτων.

6. Ο οδηγός που εξέρχεται από αυτοκινητόδρομο ή οδό ταχείας κυκλοφορίας καταλαμβάνει έγκαιρα τη λωρίδα κυκλοφορίας που αντιστοιχεί στην έξοδο του αυτοκινητόδρομου ή της οδού ταχείας κυκλοφορίας και εισέρχεται το ταχύτερο στη λωρίδα επιβράδυνσης, αν υπάρχει τέτοια.

7. Απαγορεύονται σε κάθε περίπτωση η δημιουργία και η χρήση πρόσβασης προς ή από αυτοκινητοδρόμους και οδούς ταχείας κυκλοφορίας, για την εξυπηρέτηση παρόδιων ιδιοκτησιών.

8. Σε σήραγγες που υποδεικνύονται από ειδικές πινακίδες:

α) οι οδηγοί απαγορεύεται:

αα) να πραγματοποιούν οπισθοπορεία,

αβ) να πραγματοποιούν επιτόπια στροφή, δηλαδή αναστροφή εκατόν ογδόντα μοιρών (180ο),

αγ) να σταθμεύουν στις ειδικές διαπλατύνσεις, εκτός των περιπτώσεων έκτακτων οδικών συμβάντων.

β) οι οδηγοί:

βα) ακόμα και αν η σήραγγα είναι φωτισμένη, ανάβουν τα φώτα διασταύρωσης ή τα φώτα πορείας,

ββ) σε περίπτωση παρατεταμένης ακινητοποίησης, σβήνουν τη μηχανή του οχήματός τους,

βγ) συμμορφώνονται με τα ηλεκτρονικά μέσα σήμανσης και τις οδηγίες που δίδονται σε αυτούς από τα κέντρα ελέγχου σήραγγας μέσω μεγαφώνου ή ραδιοφώνου.

9. Η Λ.Ε.Α. προορίζεται αποκλειστικά για την κίνηση οχημάτων άμεσης ανάγκης και οχημάτων συντήρησης των αρμόδιων κρατικών υπηρεσιών ή των εταιρειών που, κατά παραχώρηση από το Δημόσιο, λειτουργούν, συντηρούν και εκμεταλλεύονται αυτοκινητόδρομο ή οδό ταχείας κυκλοφορίας, για την αντιμετώπιση έκτακτων γεγονότων, περιστατικών ή άλλων αναγκών. Οποιαδήποτε άλλη χρήση των λωρίδων έκτακτης ανάγκης, εξαιρουμένων των περιπτώσεων της παρ. 3, απαγορεύεται.

10. Απαγορεύεται η κυκλοφορία οχημάτων σε αυτοκινητοδρόμους, οδούς ταχείας κυκλοφορίας, σήραγγες και γέφυρες που διακρίνονται με ειδικές πινακίδες σήμανσης χωρίς την καταβολή διοδίου τέλους, όταν προβλέπεται η καταβολή αυτή. Για την καταβολή του διοδίου τέλους είναι υπόχρεοι εις ολόκληρον ο κύριος και ο οδηγός του οχήματος. Εάν το όχημα ανήκει σε επιχείρηση ενοικίασης και είναι μισθωμένο, ως υπόχρεος λογίζεται ο μισθωτής που προκύπτει από το μισθωτήριο συμβόλαιο. Η βεβαίωση της παράβασης γίνεται από τα αρμόδια αστυνομικά όργανα που τη διαπιστώνουν αυτοπροσώπως ή μέσω τεχνικών ή ηλεκτρονικών μέσων, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 107, περί επιβολής διοικητικών προστίμων από αστυνομικά όργανα.

11. Η παράβαση της παρ. 10 κατατάσσεται στην κατηγορία Ε2-Α. Η παράβαση της παρ. 9 κατατάσσεται στην κατηγορία Ε2-Α και στην κατηγορία Σ. Οι παραβάσεις των περ. α) και β) της παρ. 2, του πρώτου εδαφίου της παρ. 4 και των περ. α) και β) της παρ. 8 κατατάσσονται στην κατηγορία Ε3-Β. Οι λοιπές παραβάσεις του άρθρου με την επιφύλαξη της παρ. 12, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Β. Οι παραβάσεις της περ. α) της παρ. 2 κατατάσσονται στην κατηγορία Ε-4 και στον παραβάτη επιβάλλονται διοικητικό πρόστιμο επτακοσίων (700) ευρώ και επί τόπου αφαίρεση της άδειας οδήγησης για εξήντα (60) ημέρες, αν η μη συμμόρφωση είχε ως αποτέλεσμα την πρόκληση τροχαίου ατυχήματος. Αν ο οδηγός γίνει υπαίτιος τροχαίου ατυχήματος, με το οποίο επήλθε σημαντική βλάβη σε κοινωφελείς εγκαταστάσεις ή βαριά σωματική βλάβη ή θάνατος ή θάνατοι μεγάλου αριθμού ανθρώπων επιβάλλονται οι ποινές των περ. γγ) και δδ) της παρ. 1 του άρθρου 290Α του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α’ 95).

12. Η παράβαση της παρ. 7 τιμωρείται με ποινή φυλάκισης έως δώδεκα (12) μήνες ή με χρηματική ποινή. Η χρήση της πρόσβασης που έχει δημιουργηθεί κατά παράβαση της παρ. 7, συνιστά παράβαση που κατατάσσεται στην κατηγορία Ε2-Α.

Άρθρο 34
Άνοιγμα των θυρών οχημάτων

1. Απαγορεύεται σε όλους να ανοίγουν ή να αφήνουν τις πόρτες οχήματος ανοικτές ή να εισέρχονται/εξέρχονται αυτού, αν προηγουμένως δεν βεβαιωθούν ότι, από τις ενέργειές τους, δεν προκαλείται κίνδυνος στους χρήστες της οδού.

2. Η παράβαση της παρ. 1 κατατάσσεται στην κατηγορία Ε1-Α.

Άρθρο 35
Εμπόδια στο οδόστρωμα

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 20, περί θέσης επί της οδού, οι οδηγοί επιτρέπεται να διέρχονται από την αριστερή ή δεξιά πλευρά κάθε κατασκευής, νησίδας, στύλου, πασσάλου, μνημείου, έργου ή συσκευής που βρίσκονται στο οδόστρωμα και τα οποία αποτελούν εμπόδιο για την κατευθείαν κίνηση των οχημάτων, εκτός αν, με πινακίδες σήμανσης, ορίζεται η πλευρά στην οποία υποχρεούνται να κινηθούν.

2. Αν εμπόδιο από αυτά της παρ. 1 βρίσκεται στον άξονα οδοστρώματος διπλής κατεύθυνσης, οι οδηγοί διέρχονται από τη δεξιά πλευρά αυτού.

3. Η παράβαση του παρόντος κατατάσσεται στην κατηγορία Ε1-Α.

Άρθρο 36
Φόρτωση οχημάτων

1. Η μάζα του φορτωμένου οχήματος δεν υπερβαίνει τη μέγιστη αποδεκτή μάζα του φορτωμένου οχήματος που καθορίζεται από την ισχύουσα νομοθεσία για την κατηγορία του οχήματος ή τον συνδυασμό οχημάτων.

2. Οι φορτίσεις των αξόνων των φορτωμένων οχημάτων δεν υπερβαίνουν:

α) τις μέγιστα τεχνικά επιτρεπόμενες φορτίσεις που καθορίζονται από τον κατασκευαστή τους ανάλογα με την τεχνική διαμόρφωση των οχημάτων και

β) τις μέγιστες αποδεκτές επιτρεπόμενες φορτίσεις που καθορίζονται σύμφωνα με το π.δ. 1161/1977 (Α’ 380) για τα οχήματα εθνικών μεταφορών και το π.δ. 77/1998 (Α’ 71) για τα οχήματα διεθνών μεταφορών, και σύμφωνα με την κατηγορία του οχήματος.

3. Οι διαστάσεις του φορτωμένου οχήματος δεν υπερβαίνουν τις μέγιστες επιτρεπόμενες διαστάσεις που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία για κάθε κατηγορία οχήματος ή συνδυασμό οχημάτων.

4. Το φορτίο του οχήματος προετοιμάζεται προς φόρτωση, τακτοποιείται και στοιβάζεται με τρόπο ώστε:

α) Να μην εκτίθενται σε κίνδυνο πρόσωπα, ζώα και να μην προκαλούνται ζημιές σε δημόσια περιουσία ή περιουσία τρίτων,

β) να μην παρεμποδίζεται η κυκλοφορία άλλων οχημάτων, ειδικότερα από διαρροή, πτώση ή διασκόρπισή του στην οδό,

γ) να μην μετακινείται, ιδιαίτερα όταν αυτό μπορεί να επηρεάσει την ευστάθεια του οχήματος,

δ) να μην περιορίζεται ή παρεμποδίζεται η ορατότητα του οδηγού, να μην εμποδίζεται η οδήγηση του οχήματος και να μην μειώνεται η σταθερότητα αυτού,

ε) να μην προκαλούνται περιττές οχλήσεις, όπως θόρυβος και κονιορτός,

στ) να μην καλύπτονται τα φώτα θέσης, πορείας και στάθμευσης, οι δείκτες κατεύθυνσης, τα αντανακλαστικά στοιχεία, οι πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας, το διακριτικό σήμα της χώρας απογραφής του οχήματος, καθώς και τα σήματα που δίνονται με το χέρι, σύμφωνα με τον παρόντα και

ζ) να μην σύρεται στο έδαφος ή στο οδόστρωμα.

5. Για την τακτοποίηση, στοιβασία, προστασία και ασφάλιση του φορτίου χρησιμοποιούνται, ανάλογα με το είδος του φορτίου, κατάλληλα εξαρτήματα, όπως καλώδια, σχοινιά, αλυσίδες, ιμάντες, καλύμματα και μέσα συσκευασίας, τα οποία είναι σε καλή κατάσταση χωρίς ορατές φθορές, δένονται σφικτά και στερεώνονται καλά. Οι οπίσθιες θύρες του αμαξώματος, αν για τις ανάγκες της φόρτωσης πρέπει να βρίσκονται στην ανοικτή θέση, δεν χρησιμοποιούνται για να στηρίξουν το φορτίο κατά την κίνηση του οχήματος. Κινούμενα εξαρτήματα, όπως αλυσίδες, ιμάντες, γερανοί και οπίσθιες θύρες, ασφαλίζονται, ώστε να μην προεξέχουν του περιγράμματος του οχήματος κατά τις ταλαντώσεις τους από την κίνηση του οχήματος, και να μην σύρονται στο έδαφος ή το οδόστρωμα.

6. Για τη μεταφορά εμπορευματοκιβωτίων χρησιμοποιούνται κατάλληλα κλειδιά (κλείστρα) ενσωματωμένα στο όχημα, που στερεώνουν και ασφαλίζουν όλα τα αντίστοιχα σημεία του εμπορευματοκιβωτίου.

7. Φορτίο σε όχημα με ανοικτό αμάξωμα, που αποτελείται από υλικά για τα οποία υπάρχει κίνδυνος κατά τη διαδρομή να εκφύγουν από το αμάξωμα ή να παρασυρθούν από τον αέρα (όπως αδρανή υλικά), καλύπτεται με εύκαμπτο κάλυμμα κατάλληλο προς τη φύση των υλικών, στερεωμένο επαρκώς στο αμάξωμα. Το κάλυμμα και οι διατάξεις στερέωσης αυτού επιτρέπεται να εξέχουν του αμαξώματος:

α) μέχρι και είκοσι (20) χιλιοστά του μέτρου, αν δεν απέχουν περισσότερο από δύο (2) μέτρα από το επίπεδο του εδάφους ή

β) μέχρι και πενήντα (50) χιλιοστά του μέτρου, αν απέχουν περισσότερο από δύο (2) μέτρα από το επίπεδο του εδάφους.

Οι ανωτέρω περιορισμοί τηρούνται σε κάθε περίπτωση τοποθέτησης καλύμματος επί οχήματος.

8. Σε οχήματα που προορίζονται για την ταυτόχρονη μεταφορά φορτίου, επιβατών ή ζώων, το φορτίο είναι ασφαλώς προσδεδεμένο.

9. Το φορτίο απαγορεύεται να προεξέχει από το εμπρόσθιο μέρος του οχήματος. Κατ’ εξαίρεση, το φορτίο επιτρέπεται να προεξέχει του πλάγιου ή του οπίσθιου μέρους του οχήματος, με την επιφύλαξη της παρ. 3, ως εξής:

α) γενικά:

αα) συμμετρικά στο πλάι του οχήματος, μέχρι τριάντα (30) εκατοστά σε κάθε πλευρά,

αβ) από το οπίσθιο μέρος του οχήματος, μέχρι τριάντα τοις εκατό (30%) του μήκους του ή του ρυμουλκούμενου στον συνδυασμό οχημάτων (συρμός ή αρθρωτό όχημα),

β) ειδικότερα, στα μοτοποδήλατα, τις μοτοσικλέτες και τα τρίτροχα οχήματα:

βα) συμμετρικά μέχρι σαράντα (40) εκατοστά από τις πλευρές τους, υπολογιζόμενου από το εξωτερικό άκρο του εμπρόσθιου πλευρικού φανού του οχήματος ή του εμπρόσθιου ή οπίσθιου ακραίου σημείου αυτών,

ββ) σε μήκος που η προβολή του στο οριζόντιο επίπεδο είναι μέχρι σαράντα (40) εκατοστά, υπολογιζόμενων από το πίσω ακραίο σημείο για τις μοτοσικλέτες και τρίτροχα οχήματα και μέχρι είκοσι (20) εκατοστά για τα μοτοποδήλατα.

10. Στην περίπτωση φορτηγών αυτοκινήτων, αρθρωτών οχημάτων ή συρμών που μεταφέρουν ογκώδη αντικείμενα, τα οποία δεν μπορούν να κατατμηθούν ή να αποσυνδεθούν εύκολα σε περισσότερα από ένα τεμάχια όπως δοκοί, στύλοι, σωλήνες ή άλλα φορτία μεγάλου μήκους, με την επιφύλαξη της παρ. 3, το φορτίο αυτό επιτρέπεται να προεξέχει:

α) σε οχήματα συνολικού μήκους μέχρι πέντε (5) μέτρων, σε μήκος που η προβολή του στο οριζόντιο επίπεδο είναι μέχρι τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού μήκους τους από το εμπρόσθιο μέρος και τριάντα τοις εκατό (30%) από το οπίσθιο μέρος τους,

β) σε οχήματα συνολικού μήκους άνω των πέντε (5) μέτρων, σε μήκος που η προβολή του στο οριζόντιο επίπεδο είναι μέχρι δύο (2) μέτρα από το εμπρόσθιο μέρος και μέχρι τρία (3) μέτρα από το οπίσθιο μέρος τους.

Αν η μικρότερη διάσταση του φορτωμένου αντικειμένου υπερβαίνει το πλάτος του οχήματος, επιτρέπεται να προεξέχει μέχρι σαράντα (40) εκατοστά σε κάθε πλευρά του οχήματος.

11. Η κυκλοφορία οχημάτων που υπερβαίνουν το ανώτατο προβλεπόμενο βάρος ή τις ανώτατες διαστάσεις επιτρέπεται σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 57 εφόσον:

α) μεταφέρουν αδιαχώριστο φορτίο, δηλαδή φορτίο το οποίο, για τους σκοπούς της μεταφοράς επί της οδού, δεν μπορεί να διαχωρισθεί σε δύο ή περισσότερα φορτία, χωρίς δυσανάλογη δαπάνη ή κίνδυνο καταστροφής και το οποίο, λόγω των διαστάσεων ή της μάζας του, δεν μπορεί να μεταφερθεί από όχημα που πληροί τις προϋποθέσεις των παρ. 1 και 3 του παρόντος ή

β) μεταφέρουν πολλά, ίδια, αντικείμενα, τα οποία υπερβαίνουν τις μέγιστες διαστάσεις, όπως δοκούς, στύλους, σωλήνες ή άλλα φορτία μεγάλου μήκους, με την επιφύλαξη της παρ. 1.

12. Κατ’ εξαίρεση της παρ. 3 για τα οχήματα ή συνδυασμούς οχημάτων μεταφοράς οχημάτων (αυτοκινητοφόρα), επιτρέπεται η μεταφορά οχημάτων που προεξέχουν από το εμπρόσθιο τμήμα τους μέχρι πενήντα (50) εκατοστά και από το οπίσθιο τμήμα τους μέχρι ενάμιση (1,50) μέτρο. Οι προεξοχές αυτές μετρώνται από το απώτερο σταθερό τμήμα του αμαξώματος του συνδυασμού οχήματος μεταφοράς, εμπρός ή πίσω μέχρι του απώτερου σημείου του πρώτου ή τελευταίου οχήματος που αποτελούν μέρος του φορτίου, αντίστοιχα. Κάποια από τα οχήματα, που αποτελούν το φορτίο, μπορούν να στηρίζονται σε εκτεινόμενες φορητές κατασκευές που προεξέχουν του αμαξώματος, οι οποίες όμως δεν λαμβάνονται υπόψη κατά τη μέτρηση των διαστάσεων και δεν επιτρέπεται να εξέχουν του φορτίου.

13. Τα προεξέχοντα φορτία από το οπίσθιο μέρος του οχήματος, εφόσον η προβολή τους στο οριζόντιο επίπεδο υπερβαίνει το ένα (1) μέτρο, επισημαίνονται με σταθερή προσαρτημένη πινακίδα διαστάσεων τουλάχιστον πενήντα επί πενήντα (50 x 50) εκατοστών λευκού χρώματος με διαγώνιες ερυθρές λωρίδες και κατασκευασμένη από υλικά υψηλής αντανακλαστικότητας. Η πινακίδα αυτή τοποθετείται με το πάνω άκρο σε ύψος που δεν ξεπερνά το ένα και εξήντα (1,60) μέτρο και το κάτω άκρο σε ύψος τουλάχιστον σαράντα (40) εκατοστά από το οδόστρωμα. Όταν το φορτίο προεξέχει σε ολόκληρο το πλάτος του οπίσθιου μέρους του οχήματος, τοποθετούνται δύο πινακίδες της παρούσας, μια σε κάθε άκρο του φορτίου. Επιπλέον, κατά τη νύχτα, το άκρο του φορτίου που εξέχει από το εμπρόσθιο μέρος, εφόσον επιτρέπεται, επισημαίνεται με λευκό φως, το άκρο που εξέχει από το οπίσθιο μέρος με ερυθρό φως.

14. Επιτρέπεται:

α) η μεταφορά ποδηλάτων στην οροφή και στο οπίσθιο μέρος των οχημάτων με εξαρτήματα εγκεκριμένα σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, τα οποία τοποθετούνται με μέριμνα και ευθύνη του οδηγού. Κατά τη μεταφορά ποδηλάτων στο οπίσθιο μέρος των οχημάτων, δεν επιτρέπεται να καλύπτονται τα πίσω φώτα θέσης, στάθμευσης, οι δείκτες κατεύθυνσης και η πινακίδα κυκλοφορίας του οχήματος, ενώ η όλη προεξοχή επισημαίνεται με ερυθρό ανακλαστικό στοιχείο και αφαιρείται όταν δεν πραγματοποιείται αυτού του είδους η μεταφορά.

β) Η μεταφορά ποδηλάτων, μοτοποδηλάτων και μοτοσικλετών στο οπίσθιο μέρος των μηχανοκίνητων τροχόσπιτων με εξαρτήματα εγκεκριμένα σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Δεν επιτρέπεται να καλύπτονται τα πίσω φώτα θέσης, στάθμευσης, οι δείκτες κατεύθυνσης και η πινακίδα αριθμού κυκλοφορίας. Η προεξοχή αυτή επισημαίνεται με ερυθρό ανακλαστικό στοιχείο.

15. Για την οδική μεταφορά, φόρτωση, εκφόρτωση και στοιβασία επικίνδυνων εμπορευμάτων, εφαρμόζεται η ισχύουσα νομοθεσία που ρυθμίζει τα θέματα αυτά.

16. Οι παραβάσεις:

α) των παρ. 4, 7, 10, 12 και 13, με την επιφύλαξη της περ. β), κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Α,

β) της περ. β) της παρ. 4 κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Β,

γ) των παρ. 5, 8, 9 και 14 κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Α και

δ) των παρ. 6 και 11 κατατάσσονται στην κατηγορία Ε3-Β.

Για την παράβαση της παρ. 6, αν δεν υφίσταται ο κατάλληλος εξοπλισμός στο όχημα, το προβλεπόμενο διοικητικό μέτρο της αφαίρεσης της άδειας οδήγησης επιβάλλεται μόνο στον οδηγό, ενώ διοικητικό πρόστιμο και το διοικητικό μέτρο της αφαίρεσης των στοιχείων κυκλοφορίας επιβάλλονται στον κάτοχο του οχήματος.

Για τις παραβάσεις των παρ. 1, 2 και 3 εφαρμόζεται το άρθρο 57.

Σε περίπτωση επικίνδυνης φόρτωσης, κατά παράβαση του παρόντος, επιβάλλεται και ακινητοποίηση του οχήματος σύμφωνα με το άρθρο 50, περί ακινητοποίησης οχήματος. Για τις ανωτέρω παραβάσεις και εφόσον δεν υφίσταται σχετική ρύθμιση από τις ειδικότερες διατάξεις του ν. 3446/2006 (Α’ 49), επιβάλλονται οι κυρώσεις του παρόντος.

Άρθρο 37
Μεταφορά επιβατών με οχήματα

1. Απαγορεύεται η μεταφορά επιβατών με οδικά οχήματα με τρόπο τέτοιο ώστε να προκαλείται κίνδυνος για τους ίδιους τους επιβάτες, το όχημα και τον οδηγό, τρίτους, ζώα ή περιουσία.

2. Ειδικότερα απαγορεύεται:

α) Η μεταφορά επιβατών που υπερβαίνουν τον αναγραφόμενο ανώτατο αριθμό επιβατών στην άδεια κυκλοφορίας του οχήματος.

β) Η κατάληψη θέσης παραπλεύρως του οδηγού, από παιδιά ηλικίας μικρότερης των δώδεκα (12) ετών, εφόσον δεν συγκρατούνται με εγκεκριμένο σύστημα συγκράτησης κατάλληλο για την ηλικία, το ύψος και το βάρος τους.

γ) Η κατάληψη θέσης παραπλεύρως του οδηγού από περισσότερα πρόσωπα από όσα επιτρέπεται στη θέση ή τις θέσεις.

δ) Η μεταφορά επιβάτη με μοτοσικλέτα ή μοτοποδήλατο:

δα) σε άλλη εκτός του συνεπιβάτη θέση,

δβ) εφόσον δεν έχει τη δυνατότητα να στηρίζεται στα υποπόδια,

δγ) εφόσον πρόκειται για ανηλίκους έως πέντε (5) ετών και δεν συγκρατούνται με εγκεκριμένο σύστημα συγκράτησης κατάλληλο για την ηλικία, το ύψος και το βάρος τους.

3. Ο οδηγός μηχανοκίνητου οχήματος και μοτοποδηλάτου επιβάλλεται να μεριμνά για την ασφάλεια των συνεπιβατών του και ειδικότερα να ελέγχει αν φορούν τις ζώνες ασφαλείας και το προστατευτικό κράνος κατά τη μεταφορά τους.

4. α) Οι παραβάσεις για τον οδηγό των παρ. 1 έως 2 με την επιφύλαξη της περ. β) κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Β.

β) Οι παραβάσεις της περ. β) της παρ. 2 που αφορά στην κατάληψη θέσης παραπλεύρως του οδηγού, από παιδιά ηλικίας μικρότερης των δώδεκα (12) ετών, εφόσον δεν συγκρατούνται με εγκεκριμένο σύστημα συγκράτησης κατάλληλο για την ηλικία, το ύψος και το βάρος τους και της περ. γ) της παρ. 2, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε3-Β.

γ) Οι παραβάσεις της παρ. 3 όσον αφορά τις ζώνες ασφαλείας κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Β, όσον αφορά το προστατευτικό κράνος του συνεπιβάτη κατατάσσεται στην κατηγορία Ε3 - Β.

Άρθρο 38
Στάση και στάθμευση

1. Η στάση και η στάθμευση επιτρέπονται, αν δεν προκαλείται εξ αυτών κίνδυνος ή παρακώλυση της κυκλοφορίας και αν δεν υπάρχουν σχετικές απαγορευτικές πινακίδες ή διαγραμμίσεις.

2. Η στάση ή στάθμευση οχήματος απαγορεύεται:

α) επί διάβασης πεζών ή ποδηλατιστών και σε απόσταση μικρότερη από πέντε (5) μέτρα εκατέρωθεν αυτής,

β) σε απόσταση μικρότερη από δώδεκα (12) μέτρα εκατέρωθεν στάσεων αστικών, υπεραστικών, ηλεκτροκίνητων λεωφορείων, και τροχιοδρομικών οχημάτων. Αν σε στάση λεωφορείου είναι τοποθετημένη επί του οδοστρώματος ειδική προεξοχή για την επιβίβαση και την αποβίβαση επιβατών και τη διασφάλιση της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία και των εμποδιζόμενων ατόμων γενικότερα, η απόσταση του προηγούμενου εδαφίου:

βα) μειώνεται στο ήμισυ, όταν ο υπολειπόμενος χώρος μετά τα έξι (6) και μέχρι τα δώδεκα (12) μέτρα εκατέρωθεν της στάσης διατίθεται από την αρμόδια για τη συντήρηση της οδού αρχή, ως χώρος αποκλειστικής στάθμευσης μοτοσικλετών, μοτοποδηλάτων, ποδηλάτων και Ε.Π.Η.Ο. και σημαίνεται με την προβλεπόμενη σήμανση,

ββ) μηδενίζεται, όταν υφίστανται εκατέρωθεν της προεξοχής, εσοχές στάθμευσης,

γ) σε εισόδους και εξόδους κόμβων και σε απόσταση μικρότερη από δέκα (10) μέτρα από τη νοητή προέκταση της πλησιέστερης οριογραμμής του κάθετου οδοστρώματος,

δ) σε σιδηροδρομικές ή τροχιοδρομικές γραμμές ή πολύ πλησίον αυτών, ώστε να παρεμποδίζεται η κίνηση των σιδηροδρομικών ή τροχιοδρομικών οχημάτων ή να προκύπτει χρήση επί των σιδηροδρομικών ή τροχιοδρομικών λειτουργουσών γραμμών κατά την πορεία αυτών,

ε) σε πεζοδρόμια, πλατείες, ειδικά ερείσματα που προορίζονται, για πεζούς καθώς και ποδηλατοδρόμους, εκτός αν επιτρέπεται σε αυτούς η στάθμευση με ειδική σήμανση,

στ) πάνω και κάτω από τις γέφυρες, εκτός αν υπάρχουν χώροι για στάθμευση ειδικά προορισμένοι,

ζ) πλησίον και πάνω σε κυρτές καμπύλες αλλαγής των κατά μήκος κλίσεων των οδών (ράχεων) και σε στροφές ανεπαρκούς ορατότητας για προσπέραση,

η) σε οδοστρώματα που είναι χωρισμένα σε δύο λωρίδες κυκλοφορίας και αν το εναπομένον πλάτος της λωρίδας μεταξύ οχήματος και απαγορευτικής γραμμής υπέρβασης είναι μικρότερο από τρία (3) μέτρα,

θ) σε απόσταση μικρότερη από είκοσι (20) μέτρα από φωτεινούς σηματοδότες και δώδεκα (12) μέτρα από πινακίδες υποχρεωτικής διακοπής πορείας (STOP) (Ρ-2) ή υποχρεωτικής παραχώρησης προτεραιότητας (Ρ-1), καθώς και σε θέση, στην οποία το όχημα κρύβει από τους χρήστες της οδού τη θέα των πινακίδων σήμανσης και σηματοδοτών. Τα όρια του προηγούμενου εδαφίου μειώνονται στο ήμισυ αν:

θα) η στάθμευση γίνεται σε εσοχές στάθμευσης,

θβ) ο υπολειπόμενος χώρος μετά από τα δέκα (10) ή έξι (6) μέτρα αντίστοιχα, διατίθεται από την αρμόδια για τη συντήρηση της οδού αρχή, ως χώρος αποκλειστικής στάθμευσης μοτοσικλετών, μοτοποδηλάτων, ποδηλάτων και Ε.Π.Η.Ο. που σημαίνεται με την προβλεπόμενη σήμανση.

ι) σε απόσταση πέντε (5) μέτρων από την τομή ρυμοτομικών γραμμών ή των νοητών προεκτάσεων αυτών,

ια) πάνω στις νησίδες ασφαλείας καθώς και στις διαχωριστικές νησίδες,

ιβ) στους αυτοκινητοδρόμους και τις οδούς ταχείας κυκλοφορίας, εκτός των χώρων στάθμευσης, που καθορίζονται με σήμανση,

ιγ) σε λωρίδες επιτάχυνσης και επιβράδυνσης,

ιδ) σε σήραγγες που υποδεικνύονται από ειδικές πινακίδες, εκτός από τους χώρους που υποδεικνύονται ειδικά γι’ αυτόν τον σκοπό,

ιε) επί σημασμένης βοηθητικής οδού, η οποία προορίζεται για οχήματα που μετακινούνται βραδέως,

ιστ) σε θέση όπου βρίσκεται κεκλιμένο επίπεδο (ράμπα) διάβασης ατόμων με αναπηρία ή οδηγός τυφλών και σε απόσταση μικρότερη από πενήντα εκατοστά (0,50 μ.) εκατέρωθεν αυτών,

ιζ) σε ειδικούς χώρους στάθμευσης οχημάτων ατόμων με αναπηρία,

ιη) σε χώρους στάθμευσης αποκλειστικά για συγκεκριμένο όχημα ατόμων με αναπηρία.

ιθ) σε θέση/σημείο επαναφόρτισης ηλεκτροκίνητων οχημάτων, εξαιρουμένων των ηλεκτροκίνητων οχημάτων κατά τη διάρκεια της φόρτισής τους.

κ) σε σημεία που έχει ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση διέλευσης οχημάτων που εξυπηρετούν δημόσια συγκοινωνία ή αστικών, υπεραστικών και ηλεκτροκίνητων λεωφορείων, εφόσον τα σημεία αυτά επισημαίνονται ευκρινώς.

3. Η στάθμευση οχήματος στο οδόστρωμα απαγορεύεται και:

α) σε απόσταση μικρότερη από δεκαπέντε (15) μέτρα προ και μετά τις ισόπεδες σιδηροδρομικές διαβάσεις,

β) μπροστά από την είσοδο και έξοδο οχημάτων παροδίου ιδιοκτησίας καθώς και απέναντι από αυτή, όταν η οδός είναι στενή και παρεμποδίζεται η είσοδος-έξοδος οχημάτων εξ αυτής,

γ) σε θέση από την οποία παρεμποδίζεται όχημα που σταθμεύει κανονικά να εξέλθει από τον χώρο που έχει σταθμεύσει,

δ) αν το ελεύθερο μέρος της οδού που απομένει είναι ανεπαρκές για την κυκλοφορία των οχημάτων,

ε) παράπλευρα άλλου οχήματος, σε στάση ή στάθμευση, εκτός αν άλλως ορίζεται με ειδική σήμανση. Κατ’ εξαίρεση, τα δίτροχα ποδήλατα, μοτοποδήλατα και μοτοσικλέτες χωρίς καλάθι καθώς και τα Ε.Π.Η.Ο. μπορούν να σταθμεύουν το ένα παράπλευρα στο άλλο είτε σε διπλή σειρά είτε υπό γωνία σε σχέση με την οριογραμμή του οδοστρώματος,

στ) σε απόσταση μικρότερη από πέντε (5) μέτρα προ και μετά από πυροσβεστικά σημεία,

ζ) προ της εισόδου και εξόδου της προοριζόμενης για τη διακίνηση ασθενών προς και από νοσοκομεία, κλινικές και σταθμούς πρώτων βοηθειών γενικά,

η) αν εμποδίζει τη χρήση χώρων στάθμευσης που σημαίνεται κατάλληλα,

θ) σε ειδικούς χώρους στάθμευσης επιβατηγών αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης (ΤΑΞΙ),

ι) στις εισόδους και εξόδους των πεζόδρομων ως και πάνω σε αυτούς,

ια) επί του κεντρικού οδοστρώματος οδών τριών (3) λωρίδων, καθώς και εκτός κατοικημένων περιοχών, επί των οδοστρωμάτων οδών σημασμένων ως οδών προτεραιότητας με κατάλληλες πινακίδες.

4. Ειδικά η στάση και η στάθμευση των Ε.Π.Η.Ο. που κινούνται εντός κατοικημένων περιοχών, λιμένων και χερσαίων ζωνών λιμένων απαγορεύονται:

α) επάνω σε διαβάσεις πεζών ή ποδηλατιστών και σε απόσταση μικρότερη από πέντε (5) μέτρα από αυτές,

β) σε απόσταση μικρότερη από δώδεκα (12) μέτρα από στάσεις αστικών, υπεραστικών, ηλεκτροκίνητων λεωφορείων και τροχιοδρομικών οχημάτων,

γ) σε εισόδους και εξόδους κόμβων και σε απόσταση μικρότερη από δέκα (10) μέτρα από τη νοητή προέκταση της πλησιέστερης οριογραμμής του κάθετου οδοστρώματος,

δ) σε σιδηροδρομικές ή τροχιοδρομικές γραμμές ή πολύ πλησίον αυτών, ώστε να παρεμποδίζεται η κίνηση των σιδηροδρομικών ή τροχιοδρομικών οχημάτων,

ε) πάνω και κάτω από τις γέφυρες, εκτός αν υπάρχουν χώροι για στάθμευση ειδικά προορισμένοι,

στ) πάνω στις νησίδες ασφαλείας καθώς και στις διαχωριστικές νησίδες,

ζ) στους αυτοκινητοδρόμους και τις οδούς ταχείας κυκλοφορίας, εκτός των χώρων στάθμευσης που καθορίζονται με σήμανση,

η) σε λωρίδες επιτάχυνσης και επιβράδυνσης,

θ) σε σήραγγες που υποδεικνύονται από ειδικές πινακίδες, εκτός από τους χώρους που υποδεικνύονται ειδικά για αυτόν τον σκοπό,

ι) σε θέση όπου βρίσκεται κεκλιμένο επίπεδο (ράμπα) διάβασης ατόμων με αναπηρία ή οδηγός τυφλών και σε απόσταση μικρότερη από μισό (0,50) μέτρο εκατέρωθεν αυτών,

ια) σε ειδικούς χώρους στάθμευσης οχημάτων ατόμων με αναπηρία,

ιβ) σε χώρους στάθμευσης αποκλειστικά για συγκεκριμένο όχημα ατόμων με αναπηρία,

ιγ) σε απόσταση μικρότερη από επτά (7) μέτρα πριν και μετά τις ισόπεδες σιδηροδρομικές διαβάσεις,

ιδ) σε θέση από την οποία παρεμποδίζεται όχημα που σταθμεύει κανονικά να εξέλθει από τον χώρο όπου έχει σταθμεύσει,

ιε) αν το ελεύθερο μέρος της οδού που απομένει είναι ανεπαρκές για την κυκλοφορία των οχημάτων ή το ελεύθερο μέρος του πεζοδρομίου που απομένει είναι ανεπαρκές για την κυκλοφορία πεζών,

ιστ) προ της εισόδου και εξόδου που προορίζεται για τη διακίνηση ασθενών προς και από νοσοκομεία, κλινικές και σταθμούς πρώτων βοηθειών γενικά,

ιζ) αν εμποδίζει τη χρήση χώρων στάθμευσης που σημαίνονται κατάλληλα,

ιη) σε ειδικούς χώρους στάθμευσης επιβατηγών αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης (ΤΑΞΙ),

ιθ) στις εισόδους και εξόδους των πεζόδρομων,

κ) σε ειδικούς χώρους στάθμευσης και αφετηρίες υπεραστικών λεωφορείων, τουριστικών λεωφορείων και τουριστικών λεωφορείων ανοιχτού τύπου,

κα) στις ζώνες λιμένων και στη χερσαία ζώνη λιμένων που χρησιμοποιούνται για την επιβίβαση/αποβίβαση ατόμων και τη φορτοεκφόρτωση σε πλοία και σκάφη.

5. Εκτός κατοικημένων περιοχών, επιτρέπεται η στάση ή η στάθμευση μόνο στους χώρους που έχουν διατεθεί για τον σκοπό αυτό ή στα ερείσματα των οδών, αν δεν υπάρχουν τέτοια, όσο το δυνατόν πλησιέστερα στο δεξιό άκρο του οδοστρώματος και παράλληλα προς τον άξονά του, εκτός αν απαγορεύεται αυτό.

6. Μέσα στις κατοικημένες περιοχές, σε θέσεις όπου επιτρέπεται η στάση ή η στάθμευση, οι οδηγοί οχημάτων ή ζώων υποχρεούνται να θέτουν αυτά όσο το δυνατόν πλησιέστερα στο δεξιό άκρο του οδοστρώματος.

Στους μονόδρομους επιτρέπεται η στάση ή η στάθμευση και στην αριστερή πλευρά. Αν δεν υπάρχει πεζοδρόμιο, οι οδηγοί υποχρεούνται να αφήνουν ελεύθερο χώρο πλάτους ενός (1) μέτρου, τουλάχιστον, για τη διέλευση των πεζών. Σε αυτή την περίπτωση επιτρέπεται η τοποθέτηση κατακόρυφων ελαστικών εύκαμπτων επαναφερόμενων κυλίνδρων (οριοδεικτών) της παρ. 13 για την οριοθέτηση του χώρου διέλευσης πεζών.

Στις κατοικημένες περιοχές απαγορεύεται η στάθμευση φορτηγών αυτοκινήτων μεγίστου επιτρεπόμενου βάρους πάνω από τρεισήμισι (3,5) τόνους, λεωφορείων, μηχανημάτων έργου, αγροτικών μηχανημάτων, ρυμουλκούμενων, ρυμουλκούμενων τροχόσπιτων, μηχανοκίνητων τροχόσπιτων συνολικού μήκους άνω των επτά μέτρων και πενήντα εκατοστών (7,50 μ.) και σκαφών, πέρα από είκοσι τέσσερις (24) συνεχείς ώρες.

Για τη στάθμευση σε χώρους εκτός κατοικημένων περιοχών των ρυμουλκούμενων και μηχανοκίνητων τροχόσπιτων εφαρμόζεται η παρ. 5.

Η στάθμευση αυτών μπορεί να πραγματοποιείται σε κατάλληλους περιφραγμένους χώρους που ορίζονται από τους οικείους δήμους ή από τον Γενικό Γραμματέα Ναυτιλίας και Λιμένων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής για τους λιμένες με φορέα διαχείρισης νομικό προσώπου ιδιωτικού δικαίου και για τους τουριστικούς λιμένες της παρ. 11 του άρθρου δέκατου ενάτου του ν. 2932/2001 (Α’ 145) ή από τον Γενικό Γραμματέα Τουριστικής Πολιτικής και Ανάπτυξης του Υπουργείου Τουρισμού, κατόπιν γνωμοδότησης της Επιτροπής Τουριστικών Λιμένων της παρ. 2 του άρθρου 30 του ν. 2160/1993 για τους λοιπούς τουριστικούς λιμένες ή τον αρμόδιο φορέα διαχείρισης λιμένα, σύμφωνα με το άρθρο 56 του παρόντος, περί μέτρων ρύθμισης οδικής κυκλοφορίας στους χερσαίους χώρους λιμένων, ή το άρθρο 44 του ν. 4150/2013 (Α’ 102), περί της Επιτροπής Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Λιμένων, οι οποίοι μεριμνούν και για τη φύλαξή τους.

7. Τα οχήματα που βρίσκονται σε στάση ή στάθμευση, επιβάλλεται να τοποθετούνται παράλληλα με την οριογραμμή του οδοστρώματος και επί της πλευράς που αντιστοιχεί στην κατεύθυνση κυκλοφορίας τους, εκτός αν ορίζεται με σήμανση διαφορετικά. Η επί της άλλης πλευράς στάση ή στάθμευση επιτρέπεται, όταν η στάση ή η στάθμευση επί της αντιστοιχούσας προς κατεύθυνση της κυκλοφορίας πλευράς εμποδίζεται λόγω παρουσίας σιδηροτροχιών. Η στάση και η στάθμευση στο μέσον του οδοστρώματος επιτρέπονται αποκλειστικά σε ειδικά σημειούμενες θέσεις.

8. Οι οδηγοί οχημάτων ή ζώων, όταν σταθμεύουν, δεν επιτρέπεται να απομακρύνονται από αυτά, εάν δεν λάβουν προηγουμένως τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή δυστυχήματος. Για μηχανοκίνητα οχήματα, υποχρεούνται ειδικότερα να λάβουν προηγουμένως τα κατάλληλα μέτρα, ώστε να εμποδιστεί η χρησιμοποίηση αυτών χωρίς την άδεια των οδηγών τους.

9. Τα αρμόδια αστυνομικά όργανα μπορούν να ακινητοποιούν τα οχήματα με ειδικούς μηχανισμούς (όπως τροχοσφιγκτήρες), να ενεργούν τη μεταφορά οχήματος το οποίο σταθμεύει σε απαγορευμένη θέση ή την απομάκρυνση τροχόσπιτων, σκαφών ή άλλων ογκωδών αντικειμένων, αν εξαιτίας της στάθμευσης των οχημάτων ή της εγκατάλειψης των τροχόσπιτων και σκαφών καθώς και των αντικειμένων αυτών παρεμποδίζεται η κυκλοφορία. Η μεταφορά των οχημάτων γίνεται με κατάλληλα τεχνικά μέσα, αποκλειομένης της παραβίασης των θυρών του οχήματος, σε σταθμό αυτοκινήτων ή άλλον κατάλληλο χώρο, αφού ληφθούν μέτρα για την αποτροπή υλικών ζημιών.

Για τη μεταφορά ειδοποιείται ο ιδιοκτήτης ή κάτοχος του οχήματος μέσα σε εύλογη προθεσμία. Τα έξοδα μεταφοράς, τα οποία καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη, καθώς και τα φύλακτρα του οχήματος, βαρύνουν τον ιδιοκτήτη ή κάτοχο αυτού ή του σκάφους ή των άλλων αντικειμένων, ο οποίος μπορεί να τα παραλάβει αμέσως μετά την καταβολή των εξόδων αυτών.

Μεταφορά οχήματος, έστω και αν τούτο σταθμεύει νόμιμα, μπορεί να πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τα παραπάνω, χωρίς επιβολή διοικητικών ποινών ή άλλων επιβαρύνσεων, όταν υφίσταται κατάσταση ανάγκης ή για λόγους ασφαλείας, ειδοποιημένου όμως προς τούτο, με κάθε πρόσφορο μέσο, του ιδιοκτήτη ή κατόχου, μέσα σε εύλογη προθεσμία.

10. Ο οδηγός μηχανοκίνητου οχήματος, εκτός των δίτροχων μοτοποδηλάτων και δίτροχων μοτοσικλετών χωρίς καλάθι και των Ε.Π.Η.Ο., αν υποχρεωθεί να σταθμεύσει σε οδόστρωμα σε θέση που απαγορεύεται η στάθμευση, τοποθετεί πινακίδα ή κατάλληλη συσκευή, σύμφωνα με το άρθρο 85, περί μηχανισμών, εξαρτημάτων και συσκευών οχημάτων, με τρόπο ώστε να ειδοποιούνται από απόσταση οι οδηγοί που πλησιάζουν. Η πινακίδα τοποθετείται στο οδόστρωμα και σε απόσταση μεγαλύτερη από είκοσι (20) μέτρα στις κατοικημένες περιοχές, πενήντα (50) δε μέτρα εκτός κατοικημένων περιοχών, με την επιφύλαξη της παρ. 3 του άρθρου 33, περί κίνησης οχημάτων σε αυτοκινητόδρομους, οδούς ταχείας κυκλοφορίας και σήραγγες. Η αυτή υποχρέωση υφίσταται και για τα ρυμουλκούμενα στην ως άνω περίπτωση.

11.α) Οι παραβάσεις των περ. β), γ), στ), ζ), η), θ), ι) και ιε) της παρ. 2, των περ. δ), στ), η), θ), ι) και ια) της παρ. 3 και των παρ. 7 και 8 κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Α.

β) Οι παραβάσεις των περ. ια), ιβ), ιγ), ιδ) και ιθ) της παρ. 2, των περ. α), β), γ) και ε) της παρ. 3 και των παρ. 5, 6 και 10 κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Β.

γ) Οι παραβάσεις της περ. α) της παρ. 2 και της περ. ζ) της παρ. 3 κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Α και στην κατηγορία Σ.

δ) Οι παραβάσεις των περ. ιστ), ιζ) και ιη) της παρ. 2 κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Β και στην κατηγο-

ρία Σ και αφαιρούνται και τα στοιχεία κυκλοφορίας για εβδομήντα (70) ημέρες.

ε) Οι παραβάσεις της περ. κ) της παρ. 2 κατατάσσονται στην κατηγορία Ε3 - Β και στην κατηγορία Σ.

στ) Οι παραβάσεις της περ. δ) της παρ. 2 κατατάσσονται στην κατηγορία Ε4 και τιμωρούνται με διοικητικό πρόστιμο χιλίων διακοσίων (1.200) ευρώ και με επί τόπου αφαίρεση της άδειας οδήγησης για εξήντα (60) ημέρες. Επιπλέον των διοικητικών κυρώσεων του προηγουμένου εδαφίου, οι παραβάσεις των περ. δ) της παρ. 2 τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή έως δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ, εφόσον η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα σύμφωνα με το άρθρο 291 του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α’ 95) ή από άλλη διάταξη.

ζ) Οι παραβάσεις της περ. ε) της παρ. 2 κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Β.

Τα παραπάνω διοικητικά πρόστιμα ορίζονται στο ήμισυ, όταν οι παραβάσεις αφορούν σε μοτοποδήλατα ή μοτοσικλέτες. Αν η παράνομη στάθμευση συνεχίζεται και πέραν των τριών (3) ωρών από τη βεβαίωση της παράβασης, βεβαιώνεται νέα παράβαση από το ίδιο ή άλλο όργανο και μετά την πάροδο του δεύτερου τρίωρου γίνεται μεταφορά του οχήματος, τροχόσπιτου, σκάφους ή των άλλων ογκωδών αντικειμένων, σύμφωνα με την παρ. 9, εκτός αν παρεμποδίζεται η κυκλοφορία ή η στάθμευση οχημάτων ατόμων με αναπηρία ή κυκλοφορία σιδηροδρομικού ή τροχιοδρομικού οχήματος, οπότε η μεταφορά γίνεται αμέσως.

12. Ειδικά για τους οδηγούς Ε.Π.Η.Ο.:

α) Οι παραβάσεις των παρ. 1 έως 10 κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Α.

β) Η παράβαση της παρ. 4 κατατάσσεται στην κατηγορία Ε1-Α, πλην των περ. ι), ια), ιβ) και ιθ), οι παραβάσεις των οποίων κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Α.

13. Ως παραβάτης των διατάξεων που ρυθμίζουν τη στάθμευση θεωρείται ο οδηγός του οχήματος που καταλαμβάνεται επ’ αυτοφώρω και, σε περίπτωση απουσίας του οδηγού, ο κάτοχος αυτού. Εάν το όχημα ανήκει σε επιχείρηση ενοικίασης και είναι μισθωμένο, ως παραβάτης λογίζεται ο μισθωτής που προκύπτει από το μισθωτήριο συμβόλαιο.

14. Για τα Ε.Π.Η.Ο.:

α) ως παραβάτης των διατάξεων που ρυθμίζουν τη στάθμευση θεωρείται μόνο ο οδηγός του οχήματος που καταλαμβάνεται επ’ αυτοφώρω,

β) σε χώρους μαζικής απόθεσης Ε.Π.Η.Ο. που παραχωρούνται προς χρήση ή ενοικίαση από εταιρείες ενοικίασης ή παραχώρησης προς χρήση, αυτοί καθορίζονται σύμφωνα με το παρόν και οι παραβάσεις για τις εταιρείες παραβάτες κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Α. Αν η χρήση του χώρου συνεχίζεται και πέραν των πέντε (5) ωρών από τη βεβαίωση της παράβασης, βεβαιώνεται νέα παράβαση κατηγορίας Ε2-Α, από το ίδιο ή άλλο όργανο και μετά την πάροδο του δεύτερου πενταώρου γίνεται μεταφορά των οχημάτων κατά τα οριζόμενα στην παρ. 9, εκτός αν παρεμποδίζεται η κυκλοφορία, οπότε η μεταφορά γίνεται αμέσως.

15. Απαγορεύεται η κατάληψη με οποιοδήποτε μέσο και για οποιονδήποτε λόγο μέρους ή ολοκλήρου του οδοστρώματος των εθνικών, επαρχιακών, και δημοτικών ή κοινοτικών οδών δια των οποίων διεξάγεται η κυκλοφορία μηχανοκίνητων και μη οχημάτων. Αυτοί που παραβαίνουν με πρόθεση τη διάταξη του προηγουμένου εδαφίου τιμωρούνται με τις ποινές της παρ. 1 του άρθρου 292 του Ποινικού Κώδικα. Παράλληλα, και ανεξάρτητα της κατά το προηγούμενο εδάφιο ποινής, με πράξη του οικείου Περιφερειάρχη, μετά από προηγούμενη ακρόαση αυτού σε βάρος του οποίου λαμβάνεται το μέτρο, ανακαλείται για ένα (1) έτος και σε περίπτωση υποτροπής, οριστικά, αν πρόκειται για όχημα δημόσιας χρήσης, το δικαίωμα κυκλοφορίας αυτού ως δημόσιας χρήσης, διατασσόμενης συγχρόνως της αφαίρεσης των στοιχείων κυκλοφορίας του οχήματος.

16. Απαγορεύεται η κατάληψη μέρους ή ολόκληρου του οδοστρώματος και των εγκατεστημένων σε αυτό σταθμών διοδίων των αυτοκινητοδρόμων, καθώς και η παρεμπόδιση ή διακοπή (μερική ή ολική) της λειτουργίας των σταθμών διοδίων με οποιονδήποτε τρόπο. Όποιος παραβαίνει με πρόθεση την απαγόρευση του πρώτου εδαφίου τιμωρείται σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 292 του Ποινικού Κώδικα.

17. Επιτρέπεται παρέκκλιση από τις παρ. 2 και 3:

α) Για τον καθορισμό στις κατοικημένες περιοχές των θέσεων στάσης, αφετηρίας ή στάθμευσης αστικών, υπεραστικών, ηλεκτροκίνητων λεωφορείων ως και τροχιοδρομικών οχημάτων.

Στις στάσεις μέσων μαζικής μεταφοράς είναι δυνατή η τοποθέτηση επί του οδοστρώματος ειδικών προεξοχών για την επιβίβαση και την αποβίβαση επιβατών και τη διασφάλιση της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία και των εμποδιζομένων ατόμων γενικότερα. Επίσης, επιτρέπεται η τοποθέτηση κατακόρυφων ελαστικών εύκαμπτων επαναφερόμενων κυλίνδρων (οριοδεικτών) στις διασταυρώσεις.

β) Για τον καθορισμό των θέσεων αφετηρίας, στάσης/στάθμευσης (πιάτσες) των επιβατηγών αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης (ΤΑΞΙ) στις κατοικημένες περιοχές.

Οι θέσεις στάσης/στάθμευσης (πιάτσες) χωροθετούνται πλησίον κεντρικών σημείων σημαντικής προσέλκυσης μετακινήσεων, σε θέσεις όπου εξασφαλίζονται η ασφαλής κυκλοφοριακή ροή και τα επίπεδα κυκλοφοριακής εξυπηρέτησης για όλους τους χρήστες της οδού, σε σημεία του οδικού δικτύου, όπου επιτρέπεται η στάση και στάθμευση.

18. Για τον καθορισμό στις κατοικημένες περιοχές ειδικών χώρων στάθμευσης Ε.Π.Η.Ο., επιτρέπεται παρέκκλιση από τις παρ. 2, 3 και 4.

19. Η στάθμευση οχημάτων σε χώρους ελεγχόμενης στάθμευσης επιτρέπεται για το χρονικό διάστημα για το οποίο έχει καταβληθεί αποδεδειγμένα το τέλος στάθμευσης που καθορίζεται κάθε φορά από την αρμόδια αρχή.

Αν η στάθμευση, χωρίς την καταβολή του καθορισμένου τέλους στάθμευσης, συνεχίζεται και πέραν των τριών (3) ωρών από τη βεβαίωση της παράβασης, βεβαιώνεται νέα παράβαση από το ίδιο ή άλλο όργανο.

20. Η παρ. 17 εφαρμόζεται και για τον καθορισμό των θέσεων στάσης και αφετηρίας των λεωφορείων που διενεργούν διεθνείς λεωφορειακές γραμμές, στις περιοχές

της Περιφέρειας Αττικής και της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης.

21. Για τις παραβάσεις του παρόντος που αφορούν στη στάθμευση προβλέπεται αφαίρεση της άδειας οδήγησης, όταν αυτή δεν ενεργείται αμέσως και επί τόπου από τον βεβαιούντα την παράβαση, αφαιρούνται επί τόπου τα στοιχεία κυκλοφορίας του οχήματος, τα οποία επιστρέφονται στον κάτοχο με την προσκόμιση της άδειας οδήγησης. Για οχήματα που είναι μισθωμένα από εταιρείες ενοικιαζόμενων αυτοκινήτων ή χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing), τα στοιχεία κυκλοφορίας του οχήματος επιστρέφονται με την προσκόμιση του συμφωνητικού μίσθωσης του οχήματος.

Άρθρο 39
Κανόνες χρήσης φώτων εντοπισμού θέσης

1. Τα μηχανοκίνητα οχήματα στις οδούς, πλην των δίτροχων μοτοσικλετών χωρίς καλάθι, επιβάλλεται να έχουν τη νύχτα και οποτεδήποτε η ορατότητα είναι ανεπαρκής, αναμμένα τουλάχιστον τα δύο (2) λευκά ή ειδικής επιλογής κίτρινα φώτα θέσης στο εμπρόσθιο μέρος τους και ίσο αριθμό ερυθρών φώτων θέσης στο οπίσθιο μέρος τους, σύμφωνα με τα άρθρα 69, περί φώτων θέσης (μικρών), και 70, περί φώτων όγκου και φώτων πλευρικών. Στον συνδυασμό μηχανοκίνητου οχήματος με ένα (1) ή περισσότερα ρυμουλκούμενα, πρέπει τα ερυθρά φώτα θέσης να είναι προσαρμοσμένα και στο οπίσθιο μέρος του τελευταίου ρυμουλκούμενου. Τα ρυμουλκούμενα, των οποίων το πλάτος υπερβαίνει το ένα μέτρο και εξήντα εκατοστά (1,60), επιβάλλεται να έχουν αναμμένα στο εμπρόσθιο μέρος τους τα δύο (2) λευκά φώτα θέσης (πλευρικά) του άρθρου 69.

2. Οχήματα ή συνδυασμός οχημάτων, στα οποία δεν εφαρμόζεται η παρ. 1, επιβάλλεται τη νύχτα να έχουν αναμμένα τουλάχιστον ένα (1) λευκό ή ειδικής επιλογής κίτρινο φως στο εμπρόσθιο μέρος και τουλάχιστον ένα (1) ερυθρό φως στο οπίσθιο μέρος αυτών. Αν υπάρχει μόνο ένα (1) φως μπροστά και ένα (1) φως πίσω, πρέπει να τοποθετείται αυτό στην κεντρική γραμμή του οχήματος ή στην αριστερή του πλευρά.

3. Τη νύχτα και οποτεδήποτε η ορατότητα είναι ανεπαρκής, η παρουσία μηχανοκίνητων οχημάτων και των ρυμουλκούμενων οχημάτων που βρίσκονται σε στάση ή στάθμευση πρέπει να επισημαίνεται με τα εμπρόσθια και οπίσθια φώτα θέσης ή στάθμευσης. Εξαιρούνται:

α) Τα οχήματα που βρίσκονται σε στάση ή στάθμευση σε οδό που φωτίζεται αρκετά,

β) τα δίτροχα ποδήλατα, δίτροχα μοτοποδήλατα ή δίτροχες μοτοσικλέτες χωρίς καλάθι, που βρίσκονται σε στάση ή στάθμευση στο άκρο του οδοστρώματος σε κατοικημένη περιοχή και δεν είναι εφοδιασμένα με συσσωρευτή (μπαταρία),

γ) τα οχήματα που βρίσκονται σε στάση ή στάθμευση σε ειδικούς χώρους έξω από το οδόστρωμα και

δ) τα οχήματα που βρίσκονται σε στάση ή στάθμευση σε οδούς κατοικημένων περιοχών με ελάχιστη κυκλοφορία οχημάτων.

4. Τα φώτα που καθορίζονται στην παρ. 1 πρέπει να είναι ικανά ώστε να γίνεται αντιληπτή η παρουσία του οχήματος στους χρήστες της οδού.

Κατά τις ώρες της ημέρας, οι οδηγοί μοτοποδηλάτων και μοτοσικλετών πρέπει να κινούνται με αναμμένο ένα (1) τουλάχιστον εμπρόσθιο φως διασταύρωσης και ένα οπίσθιο ερυθρό φως.

Το εμπρόσθιο και οπίσθιο φως απαγορεύεται να εκπέμπονται από τον ίδιο φανό ή την ίδια συσκευή, εκτός αν το επιτρέπουν τα χαρακτηριστικά του οχήματος, ιδιαίτερα το μήκος του.

5. Τα μηχανοκίνητα οχήματα, το μήκος των οποίων δεν υπερβαίνει τα έξι (6) μέτρα και το πλάτος τα δύο (2) μέτρα και στα οποία δεν έχει συνδεθεί άλλο όχημα, επιτρέπεται, όταν βρίσκονται σε στάση ή στάθμευση, σε οδό κατοικημένης περιοχής, να έχουν αναμμένο ένα πλευρικό φως προς το μέρος όπου διεξάγεται η κυκλοφορία. Το φως αυτό πρέπει να είναι λευκό ή κίτρινο μπροστά και ερυθρό ή κίτρινο πίσω.

6. Δεν επιτρέπεται σε όχημα να φέρει μπροστά ερυθρά φώτα, ερυθρές αντανακλαστικές συσκευές ή ερυθρά αντανακλαστικά υλικά και πίσω λευκά ή ειδικής επιλογής κίτρινα φώτα, λευκής ή ειδικής επιλογής κίτρινες αντανακλαστικές συσκευές ή λευκά ή ειδικής επιλογής κίτρινα αντανακλαστικά υλικά.

Το προηγούμενο εδάφιο δεν εφαρμόζεται προκειμένου για χρήση λευκών ή ειδικής επιλογής κίτρινων φώτων οπισθοδρόμησης ούτε για την αντανάκλαση των ανοικτού χρώματος αριθμών ή γραμμάτων των οπίσθιων πινακίδων αναγνώρισης ή άλλων χαρακτηριστικών ή διακριτικών σημάτων, που προβλέπονται και περιγράφονται στο Κεφάλαιο Ε’. Επίσης, δεν εφαρμόζεται για την αντανάκλαση του ανοικτού χρώματος των ως άνω πινακίδων ή σημάτων, ούτε για τα ερυθρά φώτα ορισμένων οχημάτων άμεσης ανάγκης, τα οποία περιστρέφονται ή αναβοσβήνουν.

7. Οι οδηγοί των οδικών και τροχιοδρομικών οχημάτων που κυκλοφορούν κατά τη διάρκεια της νύχτας, υποχρεούνται να μεριμνούν για τον φωτισμό της οπίσθιας πινακίδας αριθμού κυκλοφορίας, ώστε να είναι εύκολη η αναγνώριση των στοιχείων της.

8. Στα ζωήλατα οχήματα και χειράμαξες η συσκευή που εκπέμπει τον φωτισμό μπορεί να φέρεται από τον οδηγό ή από τον συνοδό, ο οποίος βαδίζει στην αριστερή πλευρά αυτών.

9. Ομάδες πεζών οι οποίες οδηγούνται από επιφορτισμένο για τον σκοπό αυτό πρόσωπο ή σχηματίζουν πομπή, όπως επίσης οι οδηγοί ζώων ή ζώων έλξης φορτίου ή ιππασίας, οι οποίοι κινούνται κατά μήκος του οδοστρώματος τη νύχτα, υποχρεούνται να έχουν προς την πλευρά στην οποία διεξάγεται η κυκλοφορία αντανακλαστικό στοιχείο ή ένα (1) τουλάχιστον αναμμένο φως λευκό ή ειδικής επιλογής κίτρινο μπροστά και ένα ερυθρό φως πίσω ή κίτρινο φως και στα δύο πιο πάνω σημεία. Τα φώτα αυτά είναι δυνατόν να εκπέμπονται και από την αυτή συσκευή. Η παρούσα δεν εφαρμόζεται σε κατοικημένη περιοχή που φωτίζεται αρκετά.

10. Εξαιρούνται του παρόντος άρθρου τα αμαξίδια βρεφών και ατόμων με αναπηρία καθώς και άλλα μικρά οχήματα χωρίς μηχανή, τα οποία σύρονται ή προωθούνται από τους πεζούς, εκτός αν κυκλοφορούν τη νύχτα εκτός κατοικημένης περιοχής, οπότε υποχρεούνται να

φέρουν αντανακλαστικά στοιχεία χρώματος λευκού ή κίτρινου.

11. Δεν επιτρέπεται σε όχημα να έχει φώτα διαφορετικού χρώματος από αυτά που ορίζονται κατά περίπτωση στο παρόν.

12. Οι παραβάσεις των παρ. 1 έως 11 κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Α πλην της παράβασης της παρ. 7 που κατατάσσεται στην κατηγορία Ε1-Β.

Άρθρο 40
Κανόνες χρήσης των φώτων οχημάτων

1. Κατά τη διάρκεια της νύχτας ο οδηγός υποχρεούται να έχει τα φώτα του οχήματός του αναμμένα και να τα χρησιμοποιεί ως εξής:

α) Τα φώτα πορείας απαγορεύεται να είναι αναμμένα, όταν το οδόστρωμα φωτίζεται, αρκετά μεν μέσα στις κατοικημένες περιοχές, αρκετά δε και συνεχώς εκτός κατοικημένων περιοχών, ώστε ο οδηγός να μπορεί να βλέπει ευκρινώς από απόσταση τουλάχιστον εκατό (100) μέτρων, καθώς και όταν το όχημα βρίσκεται σε στάση ή στάθμευση.

β) Τα φώτα πορείας πρέπει να μην είναι αναμμένα ή, όταν είναι αναμμένα, η λειτουργία τους να ρυθμίζεται με τρόπο ώστε να αποτρέπεται η θάμβωση, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

αα) Όταν ο οδηγός πρόκειται να συναντηθεί με όχημα που έρχεται αντίθετα, τα τυχόν αναμμένα φώτα πορείας πρέπει να σβήνουν ή η λειτουργία τους να ρυθμίζεται με τρόπο ώστε να αποτρέπεται η θάμβωση για αρκετό διάστημα και αντ’ αυτών να είναι αναμμένα τα φώτα διασταύρωσης, για να μπορεί ο οδηγός του άλλου οχήματος να προχωρήσει εύκολα και ακίνδυνα.

ββ) Όταν ένα όχημα ακολουθεί πίσω και πλησίον άλλου, τα φώτα πορείας μπορούν να χρησιμοποιούνται κατά την παρ. 4 για να δοθεί προειδοποίηση για την πρόθεση προσπέρασης σύμφωνα με το άρθρο 41, περί ηχητικών και φωτεινών προειδοποιήσεων.

γγ) Σε κάθε άλλη περίπτωση, κατά την οποία είναι αναγκαίο να αποφευχθεί η θάμβωση των άλλων που χρησιμοποιούν την ίδια οδό, ή αυτών που χρησιμοποιούν άλλη οδό ή υδάτινη οδό ή σιδηροδρομική γραμμή, οι οποίες βαίνουν παράπλευρα αυτής.

γ) Τα φώτα διασταύρωσης επιβάλλεται να ανάβουν μέσα και έξω από τις κατοικημένες περιοχές όπου απαγορεύεται η χρήση των φώτων πορείας.

δ) Τα φώτα θέσης επιβάλλεται να χρησιμοποιούνται εκτός των περιπτώσεων του άρθρου 39, περί κανόνων χρήσης φώτων εντοπισμού θέσης, και με τα φώτα πορείας, τα φώτα διασταύρωσης και τα φώτα ομίχλης. Σε περίπτωση στάσης ή στάθμευσης, μπορούν να ανάβουν τα φώτα θέσης ή τα φώτα στάθμευσης.

2. Αν υπάρχουν φώτα ομίχλης, σύμφωνα με το άρθρο 73, πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο σε περίπτωση ομίχλης, χιονόπτωσης ή καταρρακτώδους βροχής, μόνα τους ή μαζί με τα φώτα διασταύρωσης. Τα φώτα αυτά επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται σε στενούς ελικοειδείς οδούς ακόμα και αν δεν συντρέχουν οι πιο πάνω προϋποθέσεις.

3. Με εξαίρεση τις περιπτώσεις της παρ. 3 του άρθρου 41 απαγορεύονται, κατά τη συνάντηση με όχημα που έρχεται αντίθετα, το άναμμα και το σβήσιμο των φώτων ή η εναλλαγή της χρήσης τους κατά μικρά χρονικά διαστήματα.

4. Η κατά την παρ. 3 του άρθρου 41 φωτεινή προειδοποίηση είναι το άναμμα των φώτων διασταύρωσης, με διακοπές σε μικρά χρονικά διαστήματα ή το άναμμα με διακοπές των φώτων πορείας ή η εναλλαγή των φώτων διασταύρωσης και των φώτων πορείας με διακοπές επίσης σε μικρά χρονικά διαστήματα.

5. Οι παραβάσεις του παρόντος κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Α, πλην της περ. β) της παρ. 1 που κατατάσσεται στην κατηγορία Ε3-Β.

Άρθρο 41
Ηχητικές και φωτεινές προειδοποιήσεις

1. Η χρήση ηχητικών οργάνων προειδοποίησης επιτρέπεται μόνο:

α) Σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, για την αποφυγή δυστυχήματος,

β) εκτός κατοικημένων περιοχών, κατά την προσπέραση, για να ειδοποιηθεί ο οδηγός του προπορευόμενου οχήματος, αν αυτό είναι απαραίτητο,

γ) όταν μεταφέρονται με οχήματα άτομα, τα οποία κινδυνεύουν ή έχουν άμεση ανάγκη ιατρικής βοήθειας.

2. Η χρήση των ηχητικών οργάνων πρέπει να μην παρατείνεται πέραν του απολύτως αναγκαίου χρόνου.

3. Οι οδηγοί αυτοκινήτων οχημάτων μπορούν τη νύχτα, αντί ηχητικών προειδοποιήσεων, να δίνουν τις φωτεινές προειδοποιήσεις της παρ. 4 του άρθρου 40, περί κανόνων χρήσης των φώτων οχημάτων.

4. Ο οδηγός σχολικού λεωφορείου ή οχήματος μεταφοράς ατόμων με αναπηρία οφείλει να έχει αναμμένο το σύστημα φωτεινού συναγερμού, όσο χρόνο διαρκεί η επιβίβαση ή αποβίβαση.

5. Οι οδηγοί αυτοκινήτων οχημάτων, εκτός από την περίπτωση ακινησίας του οχήματος, επιτρέπεται να θέτουν σε λειτουργία τα φώτα έκτακτης ανάγκης (σύστημα φωτεινού συναγερμού), μόνο όταν κινδυνεύουν τρίτοι από το δικό τους όχημα.

6. Η παράβαση της παρ. 1 κατατάσσεται στην κατηγορία Ε1-Α και οι παραβάσεις των παρ. 2 έως 5 κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Β.

Άρθρο 42
Κανόνες κυκλοφορίας πεζών

1. Οι πεζοί υποχρεούνται να χρησιμοποιούν τα πεζοδρόμια ή τα ειδικά γι’ αυτούς ερείσματα. Κατ’ εξαίρεση, μπορούν να χρησιμοποιούν το οδόστρωμα, αφού λάβουν τις αναγκαίες προφυλάξεις:

α) Πεζοί που ωθούν, σύρουν ή μεταφέρουν ογκώδη αντικείμενα, οι οποίοι, αν βάδιζαν στο πεζοδρόμιο ή το έρεισμα, θα προκαλούσαν σοβαρή δυσχέρεια στην κίνηση των άλλων πεζών,

β) ομάδες πεζών, όταν οδηγούνται από ειδικά για τον σκοπό αυτό επιφορτισμένο πρόσωπο ή σχηματίζουν πομπή,

γ) άτομα με αναπηρία, τα οποία κινούνται σε αναπηρικά καθίσματα.

2. Αν είναι αδύνατη η χρησιμοποίηση των πεζοδρομίων ή των ερεισμάτων, που προορίζονται για τους πεζούς,

ή δεν υπάρχουν πεζοδρόμια ή ερείσματα, οι πεζοί μπορούν να βαδίζουν στο οδόστρωμα, με τρόπο ώστε να μην παρεμποδίζουν την κυκλοφορία. Αν το οδόστρωμα διαθέτει λωρίδα για ποδήλατα ή μοτοποδήλατα, μπορούν να βαδίζουν σ’ αυτή, αν το επιτρέπει η πυκνότητα της κυκλοφορίας και δεν παρεμποδίζουν την κίνηση των μοτοποδηλάτων ή ποδηλάτων στη λωρίδα. Οι πεζοί δεν επιτρέπεται να υπερπηδούν εμπόδια όπως δοκούς, αλυσίδες, νησίδες, στηθαία και κιγκλιδώματα, που έχουν τοποθετηθεί από τις αρμόδιες αρχές για ειδικούς λόγους. Η ύπαρξη τέτοιων εμποδίων σημαίνει απαγόρευση εισόδου του πεζού στην αποκλεισμένη επιφάνεια της οδού.

3. Οι πεζοί που χρησιμοποιούν το οδόστρωμα υποχρεούνται να βαδίζουν αντίθετα με την κατεύθυνση της κυκλοφορίας και όσο το δυνατόν πλησιέστερα στο άκρο του οδοστρώματος, εκτός αν κατ’ αυτόν τον τρόπο κινδυνεύουν ή δεν το επιτρέπουν ειδικές περιστάσεις.

Κατ’ εξαίρεση, πρόσωπα που ωθούν ή σύρουν χειράμαξες, ωθούν ποδήλατο, μοτοποδήλατο ή μοτοσικλέτα, άτομα με αναπηρία, που κινούνται σε αναπηρικά καθίσματα και ομάδες πεζών, όταν σχηματίζουν πομπή ή οδηγούνται από ειδικά επιφορτισμένο πρόσωπο, υποχρεούνται να βαδίζουν πλησίον του δεξιού άκρου του οδοστρώματος. Οι πεζοί που βαδίζουν στο οδόστρωμα, αν δεν σχηματίζουν πομπή, υποχρεούνται να βαδίζουν σε απλό στοίχο, όταν το απαιτεί η ασφάλεια της κυκλοφορίας, εξαιτίας των συνθηκών ορατότητας, της πυκνότητας ή άλλων λόγων. Ομάδες πεζών που κινούνται στις οδούς υποχρεούνται να αφήνουν ελεύθερη στα δεξιά της οδού επαρκή επιφάνεια του οδοστρώματος, ώστε να μπορεί να διέρχεται ένα όχημα.

4. Οι πεζοί προκειμένου να διασχίσουν το οδόστρωμα, υποχρεούνται:

α) Αν υπάρχουν στο οδόστρωμα διαβάσεις πεζών, να τις χρησιμοποιούν,

β) αν στη διάβαση πεζών την οποία πρόκειται να χρησιμοποιήσουν, υπάρχουν φωτεινοί σηματοδότες πεζών, να συμμορφώνονται στα σήματά τους,

γ) αν στη διάβαση δεν υπάρχουν φωτεινοί σηματοδότες πεζών, αλλά η κυκλοφορία ρυθμίζεται με φωτεινούς σηματοδότες οχημάτων ή από τροχονόμους και δίνεται σήμα για να προχωρήσουν τα οχήματα, να μην κατέρχονται στο οδόστρωμα,

δ) σε διαβάσεις που η κυκλοφορία τόσο των πεζών όσο και των οχημάτων δεν ρυθμίζεται με φωτεινούς σηματοδότες, να μην κατεβαίνουν στο οδόστρωμα πριν λάβουν υπόψη τους την απόσταση και την ταχύτητα των οχημάτων τα οποία πλησιάζουν,

ε) αν δεν υπάρχουν στο οδόστρωμα διαβάσεις πεζών, να μην κατεβαίνουν σ’ αυτό, αν δεν βεβαιωθούν ότι δεν θα παρεμποδίσουν την κυκλοφορία των οχημάτων, στη συνέχεια δε να διασχίζουν το οδόστρωμα κάθετα προς τον άξονά του,

στ) σε ισόπεδους οδικούς κόμβους, στους οποίους η κυκλοφορία ρυθμίζεται με φωτεινούς σηματοδότες οχημάτων ή τροχονόμους, να διασχίζουν το οδόστρωμα βαδίζοντας παράλληλα με τα κινούμενα οχήματα,

ζ) να διασχίζουν το οδόστρωμα κάθετα, χωρίς να βραδυπορούν ή να σταματούν σε αυτό αδικαιολόγητα.

5. Οι παραβάσεις του παρόντος κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Α.

Άρθρο 43
Συμπεριφορά των οδηγών προς τους πεζούς

1. Οι οδηγοί πρέπει να αποφεύγουν να συμπεριφέρονται με τρόπο που μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τους πεζούς.

Τηρουμένων της παρ. 1 του άρθρου 16, περί κανόνων οδικής συμπεριφοράς, της περ. στ) της παρ. 3 του άρθρου 21, περί προσπέρασης, κυκλοφορίας σε στοίχους, επιτρεπτής αλλαγής λωρίδας και κίνησης μοτοποδηλάτων και μοτοσυκλετών σε πυκνή κυκλοφορία, και της παρ. 1 του άρθρου 23, περί ταχύτητας και απόστασης μεταξύ οχημάτων, όπου σε οδοστρώματα υπάρχουν διαβάσεις πεζών, οι οποίες έχουν σημανθεί με πινακίδες ή διαγραμμίσεις και η κυκλοφορία των οχημάτων ρυθμίζεται με φωτεινή σηματοδότηση ή τροχονόμους, οι οδηγοί οχημάτων υποχρεούνται:

α) Να σταματούν πριν από τη διάβαση, όταν απαγορεύεται σε αυτούς με σήμα να προχωρήσουν ή όταν τυφλοί χρησιμοποιούν και επιδεικνύουν το λευκό μπαστούνι τους, για να δείξουν ότι πρόκειται να διασχίσουν την οδό ή όταν τα άτομα με αναπηρία πρόκειται να διασχίσουν την οδό. Όταν επιτραπεί να προχωρήσουν, να μη διακόπτουν ή παρεμποδίζουν τη διέλευση των πεζών, τυφλών ή των ατόμων με αναπηρία, οι οποίοι έχουν ήδη εισέλθει και προχωρούν στη διάβαση, σύμφωνα με το άρθρο 42, περί κανόνων κυκλοφορίας πεζών.

β) Αυτοί που προτίθενται να στρίψουν σε άλλη οδό, στην είσοδο της οποίας υπάρχει διάβαση πεζών, να κινούνται αργά και να παραχωρούν προτεραιότητα στους πεζούς που ήδη χρησιμοποιούν ή εισέρχονται στη διάβαση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 42. Σε περίπτωση ανάγκης υποχρεούνται να διακόπτουν την πορεία του οχήματός τους.

2. Αν σε σημασμένη διάβαση πεζών η κυκλοφορία των οχημάτων δεν ρυθμίζεται με φωτεινή σηματοδότηση ή με τροχονόμο, οι οδηγοί υποχρεούνται να πλησιάζουν στη διάβαση με μικρή ταχύτητα ώστε να μην εκθέτουν σε κίνδυνο τους πεζούς. Αν πεζοί χρησιμοποιούν ή ετοιμάζονται να χρησιμοποιήσουν τη διάβαση, οι οδηγοί ακινητοποιούν το όχημά τους μέχρι να εξέλθουν της διάβασης οι πεζοί.

Σε σημασμένους με ειδική σήμανση πεζοδρόμους, τα οχήματα τα οποία επιτρέπεται να εισέλθουν σε αυτούς οφείλουν να κινούνται με ταχύτητα βαδίσματος και να παραχωρούν προτεραιότητα στους πεζούς. Στους οδηγούς οδικών οχημάτων επιβάλλεται να παραχωρούν προτεραιότητα στις διαβάσεις πεζών ή ποδηλατιστών, όταν σε αυτές κινούνται πεζοί ή ποδηλατιστές αντίστοιχα.

3. Σε περιοχές κατοικίας και πολεοδομικά κέντρα που έχουν χαρακτηρισθεί και σημανθεί ως περιοχές ήπιας κυκλοφορίας εφαρμόζονται οι εξής ειδικοί κανόνες:

α) Οι πεζοί μπορούν να χρησιμοποιούν το οδόστρωμα σε όλο το πλάτος του.

β) Οι οδηγοί πρέπει να προχωρούν με πολύ χαμηλή ταχύτητα, η οποία σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να υπερβαίνει τα είκοσι (20) χιλιόμετρα την ώρα.

γ) Οι οδηγοί μηχανοκίνητων οχημάτων δεν πρέπει να θέτουν τους πεζούς σε κίνδυνο ούτε να συμπεριφέρονται με παρεμποδιστικό τρόπο, αλλά να παραχωρούν προτεραιότητα σε πεζούς, ποδήλατα και Ε.Π.Η.Ο. Αν είναι αναγκαίο πρέπει να σταματούν.

δ) Οι πεζοί δεν πρέπει να εμποδίζουν χωρίς λόγο την κυκλοφορία των οχημάτων.

ε) Απαγορεύεται η στάθμευση, εκτός από εκεί που επιτρέπεται από σήματα στάθμευσης.

στ) Σε διασταυρώσεις, χρήστες της οδού που εξέρχονται από περιοχή κατοικίας πρέπει να παραχωρούν την προτεραιότητα στους άλλους χρήστες της οδού.

4. Οι οδηγοί, οι οποίοι πρόκειται να στρίψουν σε άλλη οδό στην οποία δεν υπάρχουν σημασμένες με πινακίδες διαβάσεις πεζών ή διαγραμμίσεις στο οδόστρωμα, υποχρεούνται να παραχωρούν προτεραιότητα στους πεζούς, οι οποίοι στις περιπτώσεις της παρ. 2 του άρθρου 42, έχουν κατέλθει στο οδόστρωμα της οδού, στην οποία πρόκειται να εισέλθουν οι οδηγοί. Σε περίπτωση ανάγκης, υποχρεούνται να διακόπτουν την πορεία του οχήματός τους. Οι οδηγοί υποχρεούνται να δείχνουν ιδιαίτερη προσοχή στους πεζούς που διασχίζουν την οδό προκειμένου να επιβιβαστούν σε μέσα μαζικής μεταφοράς ή όταν απομακρύνονται από αυτά.

5. Οι οδηγοί που προτίθενται να προσπεράσουν από δεξιά, όταν αυτό επιτρέπεται, όχημα δημόσιων συγκοινωνιών, που βρίσκεται σε στάση σε καθορισμένο σημείο, υποχρεούνται να σταματούν, για να επιτρέπουν την αποβίβαση ή επιβίβαση των επιβατών.

6. Οι παραβάσεις του παρόντος για τον οδηγό κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Α και στην κατηγορία Σ.

Άρθρο 44
Ειδικοί κανόνες για τους οδηγούς ποδηλάτων, μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών, τρίτροχων οχημάτων και Ελαφρών Προσωπικών Ηλεκτρικών Οχημάτων

1. Οι οδηγοί ποδηλάτων, μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών, τρίτροχων οχημάτων και Ελαφρών Προσωπικών Ηλεκτρικών Οχημάτων (Ε.Π.Η.Ο.) απαγορεύεται να:

α) ρυμουλκούνται από άλλο όχημα,

β) ρυμουλκούν ή ωθούν διάφορα αντικείμενα. Εξαιρούνται της απαγόρευσης οι οδηγοί ποδηλάτων,

γ) μεταφέρουν αντικείμενα, τα οποία εμποδίζουν την οδήγηση του οχήματός τους ή εκθέτουν σε κίνδυνο τους λοιπούς χρήστες της οδού,

δ) κινούνται ανά δύο (2) ή και πλείονες παράλληλα,

ε) σύρουν μαζί τους ζώα δεμένα με λουρί,

στ) χρησιμοποιούν εν κινήσει ακουστικά που έχουν συνδεθεί με φορητά ραδιόφωνα και άλλες παρεμφερείς ηχητικές συσκευές. Από τη διάταξη αυτή εξαιρούνται ακουστικά και κεφαλόφωνα ανοικτής ακρόασης φορητών συσκευών ραδιοεπικοινωνίας, που χρησιμοποιούνται για την επικοινωνία σε μικρή απόσταση μεταξύ των οδηγών ποδηλάτων, μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών και Ε.Π.Η.Ο. ή μεταξύ των οδηγών των οχημάτων αυτών και σταθμών βάσης ή άλλων κινητών σταθμών ραδιοδικτύων, καθώς επίσης και μεταξύ των οδηγών εκπαιδευτικών μοτοποδηλάτων και μοτοσικλετών και των εκπαιδευτικών αυτοκινήτων κατά τις φάσεις της εκπαίδευσης ή της εξέτασης των υποψηφίων οδηγών,

ζ) να χρησιμοποιούν εν κινήσει κινητό τηλέφωνο, το οποίο δεν είναι τοποθετημένο σε ειδική θέση για ανοικτή ακρόαση, να χρησιμοποιούν εν κινήσει κινητό ή άλλες συσκευές τηλεπικοινωνίας, όπως φορητές ηλεκτρονικές συσκευές με τη μορφή ρολογιού χειρός ή άλλη ηλεκτρονική συσκευή για βιντεοσκόπηση ή ζωντανή αναμετάδοση από τη θέση του οδηγού εκτός εάν το κινητό ή η συσκευή έχουν τοποθετηθεί σε ειδική θέση.

2. Οι οδηγοί ποδηλάτων, μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών, τρίτροχων οχημάτων και Ε.Π.Η.Ο. υποχρεούνται, όταν οδηγούν, να κρατούν το τιμόνι (εφόσον υπάρχει) και με τα δύο (2) τους χέρια, εκτός αν δίνουν σήμα σύμφωνα με τα άρθρα 25 και 28.

3. Οι οδηγοί ποδηλάτων και Ε.Π.Η.Ο. υποχρεούνται να κατεβαίνουν από αυτά και να τα οδηγούν βαδίζοντας, όταν προκαλείται εμπόδιο ή κίνδυνος για την κυκλοφορία των πεζών.

4. Οι οδηγοί ποδηλάτων και Ε.Π.Η.Ο. απαγορεύεται να μεταφέρουν επιβάτες στα οχήματά τους. Κατ’ εξαίρεση, επιτρέπεται στους οδηγούς ποδηλάτων η μεταφορά ενός (1) μόνο επιβάτη σε ποδήλατο που έχει δύο (2) ζεύγη ποδοστροφάλων και διαθέτει, από κατασκευή, μόνιμο πρόσθετο κάθισμα, καθώς και η μεταφορά παιδιού η βρέφους με μη μόνιμο κάθισμα ειδικής προδιαγραφής. Οι οδηγοί μοτοποδηλάτων, μοτοσυκλετών και τρίτροχων οχημάτων επιτρέπεται να μεταφέρουν επιβάτη σε πρόσθετο κάθισμα, το οποίο είναι σταθερά προσαρμοσμένο, από κατασκευή, πίσω ή δίπλα από τη θέση του οδηγού. Ειδικότερα, οι οδηγοί μοτοσυκλετών επιτρέπεται να μεταφέρουν επιβάτη και μέσα στο ειδικό καλάθι, αν υπάρχει για τον σκοπό αυτό.

5. Σε οδούς, οι οποίες έχουν λωρίδα κυκλοφορίας για την κίνηση ποδηλάτων ή μοτοποδηλάτων, απαγορεύεται στους οδηγούς αυτών και των Ε.Π.Η.Ο. της υποπερ. β) της περ. 17 του άρθρου 4, περί ορισμών, να χρησιμοποιούν το υπόλοιπο του οδοστρώματος.

6. Η κίνηση των ποδηλάτων στις οδούς ποδηλάτων δύναται να πραγματοποιείται και στις δύο (2) κατευθύνσεις.

7. Σε ποδηλατοδρόμους που καταλαμβάνουν όλο το πλάτος της οδού (οδοί ποδηλάτων), απαγορεύεται η είσοδος μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοποδηλάτων με εξαίρεση την είσοδο - έξοδο οχημάτων προς και από ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης παρόδιων ιδιοκτησιών και τα οχήματα εφοδιασμού ή έκτακτης ανάγκης. Τα οχήματα του πρώτου εδαφίου εισέρχονται και εξέρχονται του ποδηλατοδρόμου από την πλησιέστερη επιτρεπόμενη οδό πρόσβασης και κινούνται με ταχύτητα που δεν υπερβαίνει τα είκοσι (20) χιλιόμετρα την ώρα, παραχωρώντας προτεραιότητα σε ποδήλατα, πεζούς και Ε.Π.Η.Ο.

8. Στις οδούς ποδηλάτων επιτρέπεται η κυκλοφορία πεζών, οι οποίοι παραχωρούν προτεραιότητα στα κινούμενα ποδήλατα, εκτός εάν κινούνται σε ειδικό διάδρομο για τους πεζούς.

9. Οι οδηγοί, οι οποίοι για την εκτέλεση της εργασίας τους οδηγούν ποδήλατο, μοτοποδήλατο, μοτοσικλέτα, τρίτροχο όχημα ή Ε.Π.Η.Ο. για τη μεταφορά ή διανομή προϊόντων και αντικειμένων, υποχρεούνται κατά την

εκτέλεση της εργασίας τους κατά τη νύχτα να φορούν ανακλαστικό ρουχισμό, όπως γιλέκο ή πανωφόρι, που τους καθιστά ορατούς από όλες τις κατευθύνσεις. Επίσης, οι οδηγοί των Ε.Π.Η.Ο. κατά τη νύχτα υποχρεούνται να φορούν ανακλαστικό ρουχισμό ή άλλο ανακλαστικό εξοπλισμό που τους καθιστά ορατούς από όλες τις κατευθύνσεις.

10. Οι οδηγοί των Ε.Π.Η.Ο. πρέπει να έχουν συμπληρώσει: α) για τα οχήματα της του στοιχείου αα) της υποπερ. α) της περ. 17 του άρθρου 4, την ηλικία των δώδεκα (12) ετών και β) για τα οχήματα του στοιχείου αβ) της υποπερ. α) της περ. 2 του άρθρου 4, την ηλικία των δεκαπέντε (15) ετών.

11. Οι οδηγοί των ποδηλάτων που δεν έχουν συμπληρώσει την ηλικία των δώδεκα (12) ετών και κινούνται σε οδικό δίκτυο που προορίζεται για την κυκλοφορία μηχανοκίνητων οχημάτων, πρέπει να συνοδεύονται από άτομα που έχουν συμπληρώσει την ηλικία των δεκαέξι (16) ετών.

12. Οι οδηγοί των ποδηλάτων συστήνεται να φορούν εγκεκριμένου τύπου προστατευτικό κράνος, κανονικά δεμένο. Οι οδηγοί των Ε.Π.Η.Ο. των στοιχείων αα’ έως αδ’ της υποπερ. α) της περ. 17 του άρθρου 4, υποχρεούνται να φορούν εγκεκριμένου τύπου προστατευτικό κράνος, κανονικά δεμένο, εξαιρουμένων των οδηγών ηλεκτροκίνητων αμαξιδίων ατόμων με αναπηρία, ενισχυμένων και απλών, scooters και handbikes ατόμων με αναπηρία.

13. Οι οδηγοί των Ε.Π.Η.Ο. και των ποδηλάτων, εφόσον το όχημά τους δεν διαθέτει δείκτες κατεύθυνσης, πριν από την αλλαγή κατεύθυνσης, δίνουν με το χέρι τους την κατάλληλη προειδοποίηση σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 25, περί κανόνων για τους ελιγμούς των οχημάτων.

14. Σε όσες περιπτώσεις σύμφωνα με το παρόν επιτρέπεται η κυκλοφορία σε χώρους που κυκλοφορούν πεζοί, οι οδηγοί Ε.Π.Η.Ο. κινούνται με ταχύτητα ανάλογη με τους πεζούς, χωρίς να τους παρενοχλούν και τους παραχωρούν προτεραιότητα.

15. Οι παραβάσεις των παρ. 1 έως 14 κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Α πλην:

α) των παραβάσεων των περ. στ) και ζ) της παρ. 1 που κατατάσσονται στην κατηγορία Ε3-Β, με εξαίρεση τις παραβάσεις της περ. ε) της παρ. 1 που κατατάσσονται στην κατηγορία Ε3-Β, εκτός εάν τιμωρούνται βαρύτερα με άλλη διάταξη και

β) της παράβασης της παρ. 7 που κατατάσσεται στην κατηγορία Ε2-Α και στην κατηγορία Σ.

16. Η παράβαση των περ. στ) και ζ) της παρ. 1, που αφορά στη χρήση ακουστικών και στην εν κινήσει χρήση κινητού τηλεφώνου, επιπλέον των διοικητικών κυρώσεων της περ. α) της παρ. 15 του παρόντος, εάν ο οδηγός γίνει υπαίτιος τροχαίου ατυχήματος, με το οποίο επήλθε βαριά σωματική βλάβη ή σημαντική βλάβη σε κοινωφελείς εγκαταστάσεις ή θάνατος ή θάνατοι μεγάλου αριθμού ανθρώπων επισύρει τις ποινές των περ. γγ) και δδ) της παρ. 1 του άρθρου 290Α του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α’ 95), περί επικίνδυνης οδήγησης. Για την αξιόποινη πράξη του προηγούμενου εδαφίου η έρευνα μπορεί να συμπεριλάβει και τη διενέργεια άρσης του απορρήτου του περιεχομένου των επικοινωνιών και των δεδομένων θέσης και κίνησης αυτών, με την τήρηση των εγγυήσεων και τις διαδικασίες των άρθρων 6, περί άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών για τη διακρίβωση εγκλημάτων, 7, περί διαχείρισης υλικού σε άρσεις για τη διερεύνηση εγκλημάτων, και 8, περί διαδικασίας άρσης του απορρήτου του ν. 5002/2022 (Α’ 228).

Άρθρο 45
Ειδικοί κανόνες για συνοδείες, πομπές και κίνηση αμαξιδίων ατόμων με αναπηρία ή βρεφών

1. Απαγορεύεται στους χρήστες της οδού να διακόπτουν στρατιωτικές φάλαγγες, στοίχους μαθητών, οι οποίοι συνοδεύονται από επιφορτισμένο ειδικά για τον σκοπό αυτό πρόσωπο και άλλες πομπές.

2. Για την κίνηση αμαξιδίων ατόμων με αναπηρία, τα οποία προωθούνται από τους ίδιους ή τους συνοδούς τους και αμαξιδίων βρεφών, επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται τα πεζοδρόμια, οι πεζόδρομοι ή κατάλληλα ερείσματα.

3. Οι παραβάσεις των παρ. 1 και 2 κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Α.

Άρθρο 46
Οδήγηση υπό την επίδραση οινοπνεύματος, φαρμάκων ή τοξικών ουσιών

1. Απαγορεύεται η οδήγηση κάθε οδικού οχήματος από οδηγό, ο οποίος κατά την οδήγηση του οχήματος βρίσκεται υπό την επίδραση οινοπνεύματος, τοξικών ουσιών ή φαρμάκων που σύμφωνα με τις οδηγίες χρήσης τους ενδέχεται να επηρεάζουν την ικανότητα του οδηγού. Ο ελεγχόμενος οδηγός θεωρείται ότι βρίσκεται υπό την επίδραση οινοπνεύματος όταν το ποσοστό αυτού στον οργανισμό είναι από μηδέν κόμμα πενήντα (0,50) γραμμάρια ανά λίτρο αίματος (0,50 gr./l) και άνω, μετρούμενο με τη μέθοδο της αιμοληψίας ή από μηδέν κόμμα είκοσι πέντε (0,25) χιλιοστά του γραμμαρίου ανά λίτρο εκπνεόμενου αέρα και άνω, όταν η μέτρηση γίνεται στον εκπνεόμενο αέρα με αντίστοιχη συσκευή αλκοολομέτρου.

2. Τα αρμόδια αστυνομικά και λιμενικά όργανα μπορούν κατά περίπτωση να ασκούν έλεγχο για τη διαπίστωση ύπαρξης, στον οργανισμό των οδηγών, οινοπνεύματος, τοξικών ουσιών ή φαρμάκων κατά την παρ. 1, οι δε οδηγοί υποχρεούνται να δέχονται τον έλεγχο αυτό.

3. Σε περίπτωση θανατηφόρου τροχαίου ατυχήματος, ο έλεγχος για τη διαπίστωση ύπαρξης στον οργανισμό οινοπνεύματος, τοξικών ουσιών ή φαρμάκων, κατά την παρ. 1, γίνεται υποχρεωτικά με αιμοληψία από τα θανόντα πρόσωπα, καθώς και από τους ζώντες, εκτός και αν για τους τελευταίους ειδικοί παθολογικοί λόγοι δεν το επιτρέπουν, οπότε στην περίπτωση αυτή η μέτρηση γίνεται, για μεν το οινόπνευμα στον εκπνεόμενο αέρα με τη συσκευή αλκοολομέτρου, για δε τις τοξικές ουσίες και φάρμακα με τη λήψη ούρων ή άλλο πρόσφορο μέσο. Για την ύπαρξη ή μη των προβαλλόμενων αυτών λόγων χρειάζεται ιατρική πιστοποίηση από δημόσιο νοσοκομείο.

4. Σε περίπτωση τροχαίου ατυχήματος με σωματικές βλάβες ο έλεγχος για τη διαπίστωση ύπαρξης στον ορ-

γανισμό οινοπνεύματος γίνεται είτε στον εκπνεόμενο αέρα με αντίστοιχη συσκευή αλκοολομέτρων είτε με αιμοληψία. Ο έλεγχος για τη διαπίστωση ύπαρξης στον οργανισμό τοξικών ουσιών ή φαρμάκων γίνεται με τη χρήση κάθε επιστημονικά ενδεδειγμένου τρόπου.

5. Στους τροχονομικούς ελέγχους στον δρόμο ή σε τροχαία ατυχήματα χωρίς σωματικές βλάβες, ο έλεγχος για τη διαπίστωση ύπαρξης στον οργανισμό οινοπνεύματος γίνεται στον εκπνεόμενο αέρα με αντίστοιχη συσκευή αλκοολομέτρου, για τη διαπίστωση δε της ύπαρξης τοξικών ουσιών ή φαρμάκων της παρ. 1 γίνεται με τη χρησιμοποίηση κάθε κατάλληλου επιστημονικού μέσου. Η διαπίστωση του ποσοστού συγκέντρωσης οινοπνεύματος σε ατύχημα πεζού, στις περιπτώσεις της παρούσας και των παρ. 3 και 4, διαπιστώνεται με τον ίδιο τρόπο.

6. Με την επιφύλαξη του τελευταίου εδαφίου της παρ. 3, όποιος αρνείται να υποβληθεί σε έλεγχο για τη διαπίστωση της ύπαρξης στον οργανισμό του οινοπνεύματος, είτε δια αιμοληψίας είτε με τη χρήση συσκευής αλκοολομέτρου, τεκμαίρεται ότι η συγκέντρωση οινοπνεύματος στο αίμα του είναι άνω του ενός κόμμα δέκα γραμμαρίου ανά λίτρο (1,10 gr/l) σύμφωνα με τη μέθοδο της αιμοληψίας. Όποιος αρνείται να υποβληθεί σε έλεγχο για τη διαπίστωση της ύπαρξης τοξικών ουσιών ή φαρμάκων στον οργανισμό, τεκμαίρεται ότι βρίσκεται υπό την επίδραση τοξικών ουσιών ή φαρμάκων που σύμφωνα με τις οδηγίες τους ενδέχεται να επηρεάζουν την ικανότητα οδήγησης, σύμφωνα με την παρ. 8.

7. Οι παραβάσεις της οδήγησης οχήματος υπό την επίδραση οινοπνεύματος κατατάσσονται ως εξής:

α. Στην κατηγορία Ε3-Β, εάν η συγκέντρωση οινοπνεύματος στο αίμα κυμαίνεται από μηδέν κόμμα πενήντα γραμμάρια ανά λίτρο (0,50 g/l) έως μηδέν κόμμα ογδόντα γραμμάρια ανά λίτρο (0,80 g/l), μετρούμενη με τη μέθοδο της αιμοληψίας ή από μηδέν κόμμα είκοσι πέντε (0,25) έως μηδέν κόμμα σαράντα (0,40) χιλιοστά του γραμμαρίου ανά λίτρο εκπνεόμενου αέρα, όταν η μέτρηση γίνεται στον εκπνεόμενο αέρα με αντίστοιχη συσκευή αλκοολομέτρου. Στην περίπτωση αυτή η άδεια οδήγησης επιστρέφεται μετά την παρέλευση του χρονικού διαστήματος αφαίρεσης, μόνο με την προσκόμιση του αποδεικτικού καταβολής του διοικητικού προστίμου.

β. Στην κατηγορία Ε4 και στον παραβάτη επιβάλλονται διοικητικό πρόστιμο επτακοσίων (700) ευρώ και η επιτόπου αφαίρεση της άδειας οδήγησης για ενενήντα (90) ημέρες, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία του άρθρου 106, περί επιβολής διοικητικών μέτρων, εάν η συγκέντρωση οινοπνεύματος στο αίμα είναι άνω του μηδέν κόμμα ογδόντα γραμμάρια ανά λίτρο (0,80 g/l) και μέχρι ενός κόμμα δέκα γραμμαρίων ανά λίτρο (1,10g/l), μετρούμενη με τη μέθοδο της αιμοληψίας ή άνω των μηδέν κόμμα σαράντα (0,40) έως μηδέν κόμμα εξήντα (0,60) χιλιοστών του γραμμαρίου ανά λίτρο εκπνεόμενου αέρα, όταν η μέτρηση γίνεται στον εκπνεόμενο αέρα με αντίστοιχη συσκευή αλκοολομέτρου. Στην περίπτωση αυτή η άδεια οδήγησης επιστρέφεται μετά την παρέλευση του χρονικού διαστήματος αφαίρεσης, μόνο με την προσκόμιση του αποδεικτικού καταβολής του διοικητικού προστίμου.

γ. Στην κατηγορία Ε4 και τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) μηνών, διοικητικό πρόστιμο χιλίων διακοσίων (1.200,00) ευρώ και αφαίρεση, επί τόπου, της άδειας οδήγησης και των στοιχείων κυκλοφορίας για εκατόν ογδόντα (180) ημέρες, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία του άρθρου 106, εάν η συγκέντρωση οινοπνεύματος στο αίμα είναι άνω του ενός κόμμα δέκα γραμμαρίων ανά λίτρο (1,10g/l), μετρούμενη με τη μέθοδο της αιμοληψίας ή άνω των μηδέν κόμμα εξήντα (0,60) χιλιοστών του γραμμαρίου ανά λίτρο εκπνεόμενου αέρα, όταν η μέτρηση γίνεται στον εκπνεόμενο αέρα με αντίστοιχη συσκευή αλκοολομέτρου. Στην περίπτωση αυτή η άδεια οδήγησης επιστρέφεται μετά την παρέλευση έξι (6) μηνών, μόνο με την προσκόμιση αποδεικτικού καταβολής του διοικητικού προστίμου.

δ. Στις περ. α’, β’ και γ’ το όχημα ακινητοποιείται υποχρεωτικά και φυλάσσεται, σύμφωνα με το άρθρο 50, περί ακινητοποίησης οχήματος, και τις, κατ’ εξουσιοδότηση αυτού, εκδιδόμενες αποφάσεις. Ο έλεγχος και η βεβαίωση των παραβάσεων της παρούσας παραγράφου γίνονται από συνεργείο δύο (2) τουλάχιστον αστυνομικών ή λιμενικών, εκ των οποίων ο ένας είναι ανακριτικός υπάλληλος.

8. Εάν ο οδηγός καταληφθεί να οδηγεί υπό την επίδραση τοξικών ουσιών ή φαρμάκων, που σύμφωνα με τις οδηγίες τους ενδέχεται να επηρεάζουν την ικανότητα οδήγησης, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον διακοσίων (200) ευρώ και με αφαίρεση της άδειας ικανότητας οδηγού για χρονικό διάστημα τριών (3) μέχρι έξι (6) μηνών, η οποία επιβάλλεται υποχρεωτικά από το δικαστήριο.

9. Στην περ. γ) της παρ. 7, η παράβαση τιμωρείται, παράλληλα και ανεξάρτητα από τις ποινικές και λοιπές κυρώσεις που προβλέπουν οι διατάξεις αυτές, και με την ποινή της αφαίρεσης των στοιχείων κυκλοφορίας του οχήματος για χρονικό διάστημα από δέκα (10) ημέρες έως έξι (6) μήνες, η οποία επιβάλλεται από το δικαστήριο.

10. Οι παρ. 1 έως και 6, εφαρμόζονται κατ’ αναλογία στους κυβερνήτες ή χειριστές των μικρών σκαφών, των θαλάσσιων μέσων αναψυχής και των μηχανοκίνητων λέμβων και ταχύπλοων σκαφών, η κίνηση και κυκλοφορία των οποίων καθορίζεται με τους Γενικούς Κανονισμούς Λιμένα, που εκδίδονται κατ’ εξουσιοδότηση του άρθρου 156 του Κώδικα Δημοσίου Ναυτικού Δικαίου (Κ.Δ.Ν.Δ., ν.δ. 187/1973, Α’ 261), στους κυβερνήτες των πλοίων αναψυχής του ν. 2743/1999 (Α’ 211) και του ν. 4926/2022 (Α’ 82), εφόσον αυτά δεν έχουν συγκροτημένο πλήρωμα. Στις περιπτώσεις αυτές, εφαρμόζονται κατ’ αναλογία οι ποινικές διατάξεις της παρ. 7 και επιβάλλονται οι διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 157 του Κ.Δ.Ν.Δ., με τη διαδικασία που ορίζεται σ’ αυτό.

Άρθρο 47
Συμπεριφορά σε περίπτωση ατυχήματος

1. Αν συμβεί οδικό τροχαίο ατύχημα, από το οποίο επήλθε βλάβη σε πρόσωπα ή πράγματα, κάθε οδηγός ή άλλος που χρησιμοποιεί την οδό, ο οποίος ενεπλάκη με οποιονδήποτε τρόπο στο ατύχημα υποχρεούται:

α) Να σταθμεύσει αμέσως στον τόπο του ατυχήματος χωρίς να προκαλέσει πρόσθετους κινδύνους στην κυκλοφορία,

β) να λάβει μέτρα κυκλοφοριακής ασφάλειας στον τόπο του ατυχήματος και, αν δεν μπορεί, να ειδοποιήσει για το ατύχημα την πλησιέστερη αστυνομική αρχή,

γ) να δώσει τα στοιχεία της ταυτότητάς του καθώς και κάθε χρήσιμη πληροφορία σχετική με το όχημά του, αν οι εμπλακέντες στο ατύχημα τα ζητήσουν. Σε περίπτωση υλικών ζημιών, αν ο ζημιωθείς δεν είναι παρών, τα εμπλακέντα στο ατύχημα πρόσωπα υποχρεούνται, μέσα σε είκοσι τέσσερις (24) ώρες, να του δώσουν τις πιο πάνω πληροφορίες κατά τον καταλληλότερο τρόπο ή μέσω του πλησιέστερου αστυνομικού τμήματος, το οποίο φροντίζει για την ενημέρωση του ζημιωθέντα.

2. Αν από το οδικό τροχαίο ατύχημα επήλθε θάνατος ή σωματική βλάβη, κάθε οδηγός ή άλλος που χρησιμοποιεί την οδό, ο οποίος ενεπλάκη με οποιονδήποτε τρόπο στο ατύχημα, υποχρεούται επιπλέον:

α) Να δώσει την αναγκαία βοήθεια και συμπαράσταση στους παθόντες,

β) να ειδοποιήσει την πλησιέστερη αστυνομική αρχή και να παραμείνει στον τόπο του ατυχήματος μέχρι την άφιξή της, εκτός αν είναι αναγκαία η απομάκρυνσή του για την ειδοποίηση της αστυνομίας ή για την περίθαλψη των τραυματιών ή του ίδιου. Και στην περίπτωση αυτή ο οδηγός υποχρεούται να αναγγείλει το ατύχημα στην αστυνομική αρχή το ταχύτερο δυνατόν,

γ) να αποτρέψει οποιαδήποτε μεταβολή στον τόπο του ατυχήματος, η οποία θα μπορούσε να δυσκολέψει το έργο της αστυνομίας με εξαίρεση τις ενέργειές του εκείνες οι οποίες αποβλέπουν στην αποκατάσταση της τυχόν διακοπείσας κυκλοφορίας.

3. Οι παραβάσεις της παρ. 1 και της περ. γ) της παρ. 2 κατατάσσονται στην κατηγορία Ε3-Β και τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης έως έξι (6) μήνες ή χρηματική ποινή.

4. Η παράβαση για αυτόν που παραβαίνει τις περ. α) και β) της παρ. 2, κατατάσσεται στην κατηγορία Ε4 και τιμωρείται με διοικητικό πρόστιμο χιλίων διακοσίων (1.200) ευρώ, αφαίρεση της άδειας οδήγησης για εκατόν ογδόντα (180) ημέρες και ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών (3) μηνών.

Πέραν των διοικητικών κυρώσεων του προηγούμενου εδαφίου, αν από τη συμπεριφορά του υπαιτίου ο παθών περιήλθε σε κίνδυνο ζωής επιβάλλεται κάθειρξη έως έξι (6) ετών, αν επήλθε βαριά σωματική βλάβη κάθειρξη έως δέκα (10) ετών, και αν επήλθε θάνατος κάθειρξη έως είκοσι (20) ετών, εφόσον η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα από άλλη διάταξη. Σε κάθε περίπτωση επιβάλλεται ως παρεπόμενη ποινή η αφαίρεση της αδείας οδήγησης για χρονικό διάστημα τριών (3) έως έξι (6) μηνών, η οποία επιβάλλεται υποχρεωτικά από το δικαστήριο.

5. Σε περίπτωση σωματικής βλάβης, η οποία προκαλείται από όχημα, αν ο οδηγός αυτού συμμορφώθηκε με τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του παρόντος, δεν εφαρμόζεται το άρθρο 419 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (Κ.Π.Δ., ν. 4620/2019, Α’ 96).

Στην περίπτωση αυτή οι αστυνομικοί που επιλαμβάνονται ως προανακριτικοί υπάλληλοι, μετά τη συλλογή των απαραίτητων στοιχείων και την ενέργεια των σχετικών προανακριτικών πράξεων, παύουν την προσωρινή κράτηση του οδηγού. Αν πρόκειται για οδηγούς οι οποίοι είναι ύποπτοι φυγής ή ιδιαίτερα επικίνδυνοι, προκύπτουν δε σε βάρος τους στοιχεία ενοχής, οι πιο πάνω υπάλληλοι, προσάγουν αυτούς στον αρμόδιο εισαγγελέα, ο οποίος μπορεί να εφαρμόσει το άρθρο 419 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

6. Δεν έχει επίσης εφαρμογή στα αυτοκίνητα οχήματα, στα τρίτροχα οχήματα και τις μοτοσικλέτες, κατά την έννοια του παρόντος Κώδικα, το άρθρο 11 του ν. ΓΗΝ/1911 (Α’ 332) για την κράτηση από την αστυνομική αρχή, αν ο οδηγός συμμορφώθηκε με την παρ. 2 του άρθρου αυτού και κατέθεσε αποδεικτικό ασφάλισης (βεβαίωση αναγνωρισμένης στην Ελλάδα ασφαλιστικής εταιρείας) του οχήματος ή αποδείξει ότι είναι κάτοχος δελτίου διεθνούς ασφάλισης, τα οποία αποτελούν δήλωση αναδοχής χρέους για τα ισχύοντα στην Ελλάδα ελάχιστα ποσά ασφαλιστικής κάλυψης, τα οποία προβλέπονται από τα νομίμως εγκεκριμένα τιμολόγια ασφαλίστρων ή προκειμένου για αυτοκίνητα και τρίτροχα οχήματα δημόσιας χρήσης, καταθέσει δήλωση αναδοχής χρέους αλληλοασφαλιστικού συνεταιρισμού ή αλληλοασφαλιστικού ταμείου συνεταιρισμού, που λειτουργεί νόμιμα, στον οποίο το όχημα είναι ασφαλισμένο.

7. Τα οχήματα που εγκαταλείπονται για οποιονδήποτε λόγο στον τόπο του ατυχήματος, καθώς και τα απομακρυνθέντα και μη παραληφθέντα οχήματα λόγω παράνομης στάθμευσης, σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 38, περί στάσης και στάθμευσης, εφόσον εμποδίζουν την οδική κυκλοφορία, απομακρύνονται με μέριμνα των ιδιοκτητών ή κατόχων τους και σε περίπτωση αδυναμίας ή αδιαφορίας αυτών, απομακρύνονται από την αρμόδια αστυνομική αρχή, η οποία, μετά την παρέλευση δύο (2) μηνών, τα παραδίδει στη Διεύθυνση Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού για εκποίηση.

Άρθρο 48
Οχήματα άμεσης ανάγκης - Έργα στις οδούς

1. Αυτοί που χρησιμοποιούν την οδό, όταν ειδοποιούνται με τις συσκευές ηχητικής ή φωτεινής προειδοποίησης, ότι πλησιάζει όχημα άμεσης ανάγκης ή όχημα της τεχνικής επιτήρησης των φορέων λειτουργίας και συντήρησης των οδών ή όχημα με το οποίο μεταφέρονται πρόσωπα που έχουν ανάγκη άμεσης βοήθειας, υποχρεούνται να αφήνουν χώρο, κινούμενοι προς τα δεξιά της οδού, για να διέλθει το όχημα αυτό και σε περίπτωση ανάγκης, να σταματούν.

Ως οχήματα άμεσης ανάγκης, για την εφαρμογή του παρόντος, θεωρούνται τα οχήματα που φέρουν ειδικά πρόσθετα μπλε ή ερυθρά φώτα. Με ένα (1) ή περισσότερα μπλε φώτα που αναβοσβήνουν, μπορούν να εφοδιάζονται μόνο τα νοσοκομειακά οχήματα, τα οχήματα πρώτων βοηθειών και κλινικών, τα οχήματα της Ελληνικής Αστυνομίας, της Υπηρεσίας Εξωτερικής Φρούρησης Καταστημάτων Κράτησης, της Δημοτικής Αστυνομίας, καθώς και τα οχήματα των στρατιωτικών και λιμενικών αρχών.

Με ένα (1) ή περισσότερα ερυθρά φώτα που αναβοσβήνουν, μπορούν να εφοδιάζονται μόνο τα οχήματα

της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, του Δασαρχείου και της αρμόδιας υπηρεσίας για την αποκατάσταση βλαβών ηλεκτρικού δικτύου, καθώς και τα οχήματα των υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης.

2. Αν η ειδοποίηση για την κίνηση των οχημάτων άμεσης ανάγκης ή οχημάτων, με τα οποία μεταφέρονται πρόσωπα, που έχουν ανάγκη άμεσης βοήθειας, δίνεται με τις ειδικές συσκευές προειδοποίησης και δεν προκαλείται κίνδυνος για τους λοιπούς χρήστες της οδού, οι οδηγοί των οχημάτων αυτών δεν υποχρεούνται να τηρήσουν τα άρθρα 16 έως 45 και 47. Δεν μπορούν όμως να διέρχονται αντίθετα στους μονόδρομους ή να μην συμμορφώνονται στα σήματα που δίνουν οι τροχονόμοι.

3. Αν οι οδηγοί κινούνται στο οδόστρωμα με περισσότερες από δύο (2) λωρίδες κυκλοφορίας κατά κατεύθυνση υποχρεούνται, αν χρησιμοποιούν τη λωρίδα που ορίζεται με κατάλληλη διαγράμμιση ως λωρίδα άμεσης ανάγκης, να την εγκαταλείψουν αμέσως, κινούμενοι στις παραπλεύρως λωρίδες. Αυτοί που κινούνται στις παρακείμενες λωρίδες υποχρεούνται να παρέχουν προτεραιότητα στους εισερχομένους. Απαγορεύεται στους οδηγούς οχημάτων να ακολουθούν από κοντά τα οχήματα άμεσης ανάγκης, όταν κινούνται για εκτέλεση επείγουσας αποστολής.

4. Οι οδηγοί των οχημάτων άμεσης ανάγκης επιτρέπεται να χρησιμοποιούν τις ειδικές συσκευές προειδοποίησης μόνο σε περιπτώσεις κατά τις οποίες αυτό δικαιολογείται λόγω του κατεπείγοντος της αποστολής τους.

5. Οι εργαζόμενοι στην κατασκευή, επισκευή ή συντήρηση τμημάτων οδών και όσοι χειρίζονται τεχνικό εξοπλισμό, ο οποίος χρησιμοποιείται για την εκτέλεση των έργων αυτών, αν τηρούν το άρθρο 13, περί σήμανσης των εργασιών που εκτελούνται στις οδούς, και παίρνουν τα αναγκαία μέτρα προφύλαξης, δεν υποχρεούνται να συμμορφωθούν στις διατάξεις που αναφέρονται στους κανόνες κυκλοφορίας του παρόντος.

6. Οι οδηγοί οχημάτων, για να προσπεράσουν ή να παρακάμψουν τον τεχνικό εξοπλισμό, που αναφέρεται στην παρ. 5, όταν αυτός χρησιμοποιείται για εκτέλεση έργων στην οδό, δεν υποχρεούνται να τηρήσουν τα άρθρα 21, περί προσπέρασης και κυκλοφορίας σε στοίχους, και 22, περί διέλευσης οχημάτων που κινούνται αντίθετα, αν λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προφύλαξης.

7. Οι παραβάσεις του παρόντος κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Α και στην κατηγορία Σ. Στις κατηγορίες αυτές κατατάσσεται και η παράβαση για αυτόν που για να επιτύχει την κατά προτεραιότητα κίνησή του προσποιείται ότι το όχημα που οδηγεί είναι όχημα άμεσης ανάγκης ή μεταφέρονται με αυτό πρόσωπα που έχουν ανάγκη άμεσης βοήθειας.

Άρθρο 49
Ειδικές υποχρεώσεις οδηγών και πεζών προς τα αστυνομικά όργανα και τους σχολικούς τροχονόμους

1. Οι οδηγοί οχημάτων και οι πεζοί υποχρεούνται να συμμορφώνονται στο σήμα στάσης το οποίο δίνουν τα αστυνομικά όργανα που φορούν στολή.

2. Οι οδηγοί οχημάτων, όταν καλούνται από τα όργανα αυτά, υποχρεούνται να δείχνουν κάθε στοιχείο σχετικό με την κυκλοφορία του οχήματός τους.

3. Για την οδική ασφάλεια των πεζών μαθητών κατά τις μετακινήσεις τους προς και από τα σχολεία, μπορούν να χρησιμοποιούνται σχολικοί τροχονόμοι.

Ο σχολικός τροχονόμος ρυθμίζει την κυκλοφορία σε ορισμένο σημείο της οδού (και όχι σε διασταύρωση), διακόπτοντας τη ροή οχημάτων σε διατομή της οδού, όπου υπάρχει σημασμένη διάβαση πεζών. Προς τον σκοπό αυτό είναι εφοδιασμένος με φορητή πινακίδα STOP, την οποία εκτείνει κατάλληλα πάνω από την επιφάνεια του οδοστρώματος. Ο τροχονόμος αυτός φέρει αντανακλαστικό χιτώνιο που πληροί τις προδιαγραφές του αντίστοιχου χιτωνίου της Ελληνικής Αστυνομίας, αντί όμως των διακριτικών της Αστυνομίας φέρει την ένδειξη «σχολικός τροχονόμος».

Οι σχολικοί τροχονόμοι ορίζονται από τον διευθυντή του σχολείου, μπορεί να προέρχονται είτε από το προσωπικό του σχολείου είτε να προτείνονται από τον οικείο σύλλογο γονέων και κηδεμόνων και εξοπλίζονται με μέριμνα του οικείου σχολείου.

4. Η παράβαση των παρ. 1 και 3, και η παράβαση εκείνου που αρνείται να επιδείξει κάθε στοιχείο σχετικό με την κυκλοφορία του οχήματός του κατατάσσεται στην κατηγορία Ε3-Β και τιμωρείται με ποινή φυλάκισης μέχρι ενός (1) έτους. Στην ίδια κατηγορία κατατάσσεται και η παράβαση για τον οδηγό οχήματος, ο οποίος συμπεριφέρεται με πράξεις ή λόγια, υβριστικά ή απειλητικά προς τα όργανα που εκτελούν υπηρεσία τροχαίας κίνησης ή παρεμβάλλει δυσχέρειες στο έργο αυτών κατά τη βεβαίωση παραβάσεων του παρόντος Κώδικα ή δίνει ψευδή στοιχεία ταυτότητας ή στοιχεία σχετικά με την κυκλοφορία του οχήματός του.

Άρθρο 50
Ακινητοποίηση οχήματος

1. Αν διαπιστωθεί ότι η κίνηση οδικού οχήματος είναι επικίνδυνη για τους επιβαίνοντες ή τους λοιπούς χρήστες της οδού, συνεπεία βλαβών, φθορών, εκπομπής ρύπων, προσθήκης εξαρτημάτων και άλλων παράνομων μετατροπών ή εξαιτίας σωματικής ή πνευματικής κατάστασης του οδηγού, τα αστυνομικά όργανα μπορούν να ακινητοποιήσουν το όχημα μέχρι να εξασφαλισθούν οι προϋποθέσεις ασφαλούς κίνησης και λειτουργίας του οχήματος.

Ακινητοποίηση κάθε οδικού οχήματος μπορούν να επιβάλλουν τα αστυνομικά όργανα, κατά τις ώρες κοινής ησυχίας και μέσα στις κατοικημένες περιοχές αν από τη λειτουργία του προκαλούνται υπερβολικοί θόρυβοι.

Η ακινητοποίηση οχήματος σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου δεύτερου του ν. 4388/2016 (Α’ 93) γίνεται σύμφωνα με την παρ. 12 του άρθρου αυτού.

2. Η παράβαση για τον οδηγό που αρνείται να συμμορφωθεί με τις υποδείξεις του αστυνομικού οργάνου για την ακινητοποίηση του οχήματός του ή για εκείνον που κινεί όχημα του οποίου διατάχθηκε η ακινητοποίηση, σύμφωνα με την παρ. 1 κατατάσσεται στην κατηγορία Ε3-Β και τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός (1) έτους.

Άρθρο 51
Εργασίες και εναπόθεση υλικών στις οδούς

1. Αυτοί που εκτελούν έργα και εναποθέτουν υλικά και εργαλεία στις οδούς υποχρεούνται:

α) Να εκτελούν το έργο και να εναποθέτουν τα υλικά και τα εργαλεία με τρόπο, που να μην παρεμποδίζει την κυκλοφορία. Αν η παρεμπόδιση δεν μπορεί να αποφευχθεί, επιβάλλεται να επισημαίνονται, σύμφωνα με το άρθρο 13, περί σήμανσης των εργασιών που εκτελούνται στις οδούς, οι χώροι εκτέλεσης του έργου και τα υλικά,

β) να περιφράσσουν τα ορύγματα ή άλλους επικίνδυνους για την κυκλοφορία χώρους των έργων και να επισημαίνουν αυτούς σύμφωνα με το άρθρο 13.

2. Απαγορεύεται η απόρριψη χωμάτων ή άχρηστων υλικών στην οδό (όπως οδοστρώματα, ερείσματα, πεζοδρόμια, πεζόδρομους και τάφρους). Για την απομάκρυνση των πιο πάνω υλικών εφαρμόζεται η παρ. 3.

3.α) Οποιαδήποτε τομή ή εκσκαφή οδοστρώματος, ερείσματος, πεζόδρομου ή πεζοδρομίου εθνικής, επαρχιακής, δημοτικής ή κοινοτικής οδού, η οποία είναι απαραίτητη για την κατασκευή έργου, που εκτελείται από επιχείρηση κοινής ωφέλειας, οργανισμό, νομικό ή φυσικό πρόσωπο, επιτρέπεται να γίνει μόνο ύστερα από άδεια της αρμόδιας για τη συντήρηση της οδού υπηρεσίας, η οποία θεωρείται πριν από την έναρξη των εργασιών από την αρμόδια αστυνομική αρχή. Στην άδεια αυτή ορίζεται ο χρόνος μέσα στον οποίο ενεργείται η πλήρης αποκατάσταση της φθοράς του οδοστρώματος από την επιχείρηση ή το πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου εκτελείται το έργο. Οι αρμόδιες υπηρεσίες συντήρησης των οδών υποχρεούνται, μετά την παρέλευση της προθεσμίας η οποία ορίζεται στην άδεια, να αποκαθιστούν τις γενόμενες φθορές και να καταλογίζουν τη σχετική δαπάνη σε βάρος του οργανισμού, της επιχείρησης ή του προσώπου που εκτελεί ή για λογαριασμό του οποίου εκτελείται το έργο, κατά τις διατάξεις για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων.

β) Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος άρθρου, καθώς και της παρ. 7 του άρθρου 7 του ν. 3481/2006 (Α’ 162) δεν εμπίπτουν οι εταιρείες που εκτελούν εργασίες εγκατάστασης, τακτικής και έκτακτης συντήρησης των υπογείων δικτύων διανομής και παροχετεύσεων φυσικού αερίου, συμπεριλαμβανομένων των εργασιών εγκατάστασης, τακτικής και έκτακτης συντήρησης των μετρητικών και των ρυθμιστικών διατάξεων φυσικού αερίου, καθώς και οι εταιρείες παραγωγής και διανομής θερμικής ενέργειας για την εγκατάσταση υπογείων δικτύων διανομής θερμότητας, για τις οποίες εφαρμόζεται η παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 2364/1995 (Α’ 252).

4. Αυτοί που εργάζονται στις οδούς υποχρεούνται να φορούν ειδικούς επενδύτες ασφάλειας, αντανακλαστικούς και φθορίζοντες, ώστε να διακρίνονται ευχερώς από τα κινούμενα σε αυτές οχήματα. Υπόχρεοι για τον εφοδιασμό των εργαζομένων στις οδούς με τους επενδύτες αυτούς είναι οι εργοδότες.

5. Οι παραβάσεις της παρ. 2 κατατάσσονται στην κατηγορία Ε3-Α. Οι παραβάσεις της παρ. 4 κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Α. Αυτός που παραβαίνει τις λοιπές διατάξεις του παρόντος, καθώς και αυτός που επιφέρει με οποιονδήποτε τρόπο, και από αμέλεια ακόμη, φθορές στην οδό, στα στηθαία ασφαλείας, στις διαχωριστικές νησίδες ή εν γένει στον εξοπλισμό της οδού ή σε συστατικά και παραρτήματα αυτής, εφόσον από άλλη διάταξη δεν προβλέπεται αυστηρότερη ποινή, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο (2) ετών.

Άρθρο 52
Κατάληψη τμήματος οδού και πεζόδρομου

1. Η προσωρινή ή διαρκής κατάληψη τμήματος του οδοστρώματος με εγκαταστάσεις ή εμπόδια απαγορεύεται, ιδιαίτερα αν με αυτά παρεμποδίζεται η κυκλοφορία, η επιτρεπόμενη στάση ή στάθμευση οχημάτων ή περιορίζεται η ορατότητα αυτών που χρησιμοποιούν τις οδούς.

2. Κατά παρέκκλιση της παρ. 1, μπορεί να επιτραπεί σε έκτακτες περιπτώσεις ή ζώνες μικρής κυκλοφορίας εντός κατοικημένων περιοχών ή σε χερσαίες ζώνες λιμένων, αν υπάρχει αρκετός χώρος γι’ αυτό, η κατάληψη τμήματος οδού με προσωρινές εγκαταστάσεις ή εμπόδια ύστερα από άδεια του αρμόδιου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης ή του αρμόδιου φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα μετά από σύμφωνη γνώμη των αρμόδιων αστυνομικών ή λιμενικών αρχών, αντίστοιχα. Επιτρέπεται να τοποθετείται στην οδό ειδικός εξοπλισμός καταγραφής κυκλοφοριακών μετρήσεων (λάστιχα) στο πλαίσιο εκπόνησης κυκλοφοριακής μελέτης, μετά από ενημέρωση των αρμοδίων αστυνομικών ή λιμενικών αρχών.

3. Αυτοί που ανεγείρουν οικοδομές μέσα σε κατοικημένες περιοχές ή εκτελούν άλλα έργα και καταλαμβάνουν ολόκληρο το πεζοδρόμιο μπροστά από την οικοδομή ή το έργο, υποχρεούνται να κατασκευάσουν πρόσθετο πεζοδρόμιο ή να πάρουν άλλα κατάλληλα μέτρα για την ασφαλή διέλευση των πεζών.

4. Όταν επιτρέπεται η κατάληψη τμήματος οδού πρέπει αυτό να επισημαίνεται υποχρεωτικά από αυτόν που το κατέλαβε σύμφωνα με το άρθρο 13, περί σήμανσης των εργασιών που εκτελούνται στις οδούς.

5. Απαγορεύεται η κατάληψη επιφάνειας πεζόδρομου για οποιαδήποτε άλλη χρήση εκτός από αυτή για την οποία έχει κατασκευαστεί, εφόσον παρεμποδίζεται η κυκλοφορία των πεζών, καθώς και η είσοδος - έξοδος οχημάτων άμεσης ανάγκης ή η εξυπηρέτηση των παροδίων.

6. Οι παραβάσεις του παρόντος κατατάσσονται στην κατηγορία Ε3-Α.

Άρθρο 53
Αγώνες στις οδούς

1. Αγώνες ζωηλάτων οχημάτων, ζώων, ποδηλάτων, αυτοκινήτων, τετράτροχων οχημάτων, μοτοσυκλετών και μοτοποδηλάτων σε οδούς και χώρους του πεδίου εφαρμογής του παρόντος, επιτρέπεται να γίνονται μόνο έπειτα από σχετική άδεια.

2. Η κατά την παρ. 1 άδεια χορηγείται:

α) Για τους αγώνες ζωηλάτων οχημάτων και ζώων, από τις κατά τόπους αστυνομικές διευθύνσεις ή διευθύνσεις τροχαίας,

β) για τους αγώνες ποδηλάτων, ομοίως από τις αρχές της περ. α, έπειτα από προηγούμενη αίτηση των ενδι-

αφερομένων και γνώμη της Ελληνικής Ομοσπονδίας Ποδηλασίας ή της Τριαθλητικής Ομοσπονδίας Ελλάδας, κατά περίπτωση,

γ) για όλους τους αγώνες μοτοσυκλετών, μοτοποδηλάτων και τετράτροχων οχημάτων, που διενεργούνται από συλλόγους, μέλη της ειδικώς αναγνωρισμένης αθλητικής ομοσπονδίας, ή από την ίδια, από το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, ή τις εξουσιοδοτημένες από αυτό αρχές, έπειτα από σύμφωνη γνώμη της Αθλητικής Ομοσπονδίας Μοτοσυκλετών ή του νομικού προσώπου που εκπροσωπεί νόμιμα το άθλημα στη Διεθνή Ομοσπονδία Μοτοσυκλέτας, σύμφωνα με τους κανόνες ασφαλείας που ορίζει η Διεθνής Ομοσπονδία Μοτοσυκλέτας. Ειδικά για τους αγώνες που διοργανώνονται από την Αθλητική Ομοσπονδία Μοτοσυκλετών, απαιτείται γνωστοποίηση προς τις αρμόδιες αρχές,

δ) για όλους τους εθνικούς αγώνες αυτοκινήτων, οχημάτων καρτ, παλαιών αυτοκινήτων ιστορικού ενδιαφέροντος, από το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη ή τις εξουσιοδοτημένες από αυτό αρχές, έπειτα από σύμφωνη γνώμη της, αναγνωρισμένης από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, Αθλητικής Ομοσπονδίας Αυτοκινήτων.

Για όλους τους διεθνείς αγώνες αυτοκινήτων, οχημάτων καρτ, παλαιών αυτοκινήτων ιστορικού ενδιαφέροντος, που αναγράφονται στο πρόγραμμα αγώνων της Διεθνούς Ομοσπονδίας Αυτοκινήτου, από το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη ή τις εξουσιοδοτημένες από αυτό αρχές, έπειτα από σύμφωνη γνώμη του νομικού προσώπου που εκπροσωπεί νόμιμα το άθλημα στη Διεθνή Ομοσπονδία Αυτοκινήτου ή της αναγνωρισμένης από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού αθλητικής ομοσπονδίας για τον μηχανοκίνητο αθλητισμό, σύμφωνα με τους κανόνες ασφαλείας που ορίζει η Διεθνής Ομοσπονδία Αυτοκινήτων,

ε) για τις λοιπές διοργανώσεις των φορέων παλαιών μηχανοκίνητων οχημάτων ιστορικού ενδιαφέροντος (αυτοκινήτων ή μοτοσυκλετών) από το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη ή τις εξουσιοδοτημένες από αυτό αρχές, έπειτα από σύμφωνη γνώμη του νομικού προσώπου που εκπροσωπεί νόμιμα τα παραπάνω στη Διεθνή Ομοσπονδία Παλαιών Οχημάτων ή τη Διεθνή Ομοσπονδία Αυτοκινήτων ή τη Διεθνή Ομοσπονδία Μοτοσυκλέτας.

Η αίτηση των ενδιαφερομένων για τις περ. γ’, δ’ και ε’ υποβάλλεται στις ανωτέρω αθλητικές ομοσπονδίες (αυτοκινήτου ή μοτοσυκλετών) ή στα νομικά πρόσωπα που εκπροσωπούν νόμιμα το άθλημα στην Ελλάδα είτε στη Διεθνή Ομοσπονδία Αυτοκινήτου είτε στη Διεθνή Ομοσπονδία Μοτοσυκλέτας είτε στη Διεθνή Ομοσπονδία Παλαιών Οχημάτων και διαβιβάζεται στο αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη ή στις εξουσιοδοτημένες από αυτό αρχές, μαζί με την απαιτούμενη σύμφωνη γνώμη τους, προκειμένου να εκδοθεί η σχετική άδεια.

3. Για την περίπτωση των οχημάτων καρτ απαιτείται άδεια οδήγησης αυτοκινήτου ή άδεια οδηγού αγώνων κάρτινγκ οποιασδήποτε κατηγορίας, που έχει εκδοθεί από την αναγνωρισμένη από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού αθλητική ομοσπονδία για τον μηχανοκίνητο αθλητισμό ή σε ό,τι αφορά τους διεθνείς αγώνες καρτ από το νομικό πρόσωπο που εκπροσωπεί νόμιμα το άθλημα στη Διεθνή Ομοσπονδία Αυτοκινήτου. Τα μέτρα ασφαλείας που προβλέπονται από τον Διεθνή Κανονισμό Καρτ, τόσο για τους οδηγούς όσο και για τους θεατές, εφαρμόζονται αναλόγως.

4. Οι παραβάσεις του παρόντος κατατάσσονται στην κατηγορία Ε4 και τιμωρούνται αυτοτελώς με διοικητικό πρόστιμο πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ και με ποινή απαγόρευσης διοργάνωσης αγώνων για χρονικό διάστημα μέχρι πέντε (5) ετών από την ημερομηνία της παράβασης.

Άρθρο 54
Τεκμήριο υπαιτιότητας

Τεκμαίρεται υπαιτιότητα του τρίτου που ζημιώθηκε από την κυκλοφορία οδικού οχήματος, το οποίο οδηγείται κατά τις περί κυκλοφορίας διατάξεις, αν αυτός παραβίασε κατά την επέλευση της ζημίας, τις διατάξεις αυτές. Σε κάθε άλλη περίπτωση έχει εφαρμογή ο ν. ΓΨΝ/1911 (Α’ 332) περί της εκ των αυτοκινήτων ποινικής και αστικής ευθύνης.

Άρθρο 55
Μέτρα ρύθμισης οδικής κυκλοφορίας

1. Επιτρέπεται η λήψη μέτρων που αφορούν στη ρύθμιση της κυκλοφορίας, όπως στον καθορισμό των μονόδρομων, ποδηλατοδρόμων και κατευθύνσεων της κυκλοφορίας, στην προτεραιότητα οδών, στην αλλαγή της διατομής του οδοστρώματος ή της οδού, στην εγκατάσταση και λειτουργία φωτεινής σηματοδότησης, στον προσδιορισμό και τη λειτουργία των χώρων στάθμευσης οχημάτων σε κοινόχρηστους χώρους και γενικά στον καθορισμό χώρων στάθμευσης και στην επιβολή περιορισμών ή απαγορεύσεων κυκλοφορίας ή στάθμευσης. Αν από τη λήψη των μέτρων για την εφαρμογή της παρούσας επηρεάζονται οι υπηρεσίες οδικής μαζικής μεταφοράς, απαιτείται και η σύμφωνη γνώμη του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών (Ο.Α.Σ.Α.) ή του Οργανισμού Συγκοινωνιακού Έργου Θεσσαλονίκης (Ο.Σ.Ε.Θ.), για την περιοχή αρμοδιότητάς τους ή των αρμοδίων Υπηρεσιών των Περιφερειών για λεωφορειακές διαδρομές ΚΤΕΛ ή των δήμων για αστικές λεωφορειακές διαδρομές, για τις άλλες περιοχές της χώρας.

Επιτρέπεται να προσδιορίζεται δίκτυο οδών που επηρεάζονται από την κατασκευή εκτελούμενων ή προγραμματιζόμενων συγκοινωνιακών έργων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, που υλοποιούνται ως συμβάσεις παραχώρησης ή Σύμπραξη Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) ή χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Κατ’ εξαίρεση κάθε αντίθετης διάταξης, τα μέτρα της παρούσας για τα ανωτέρω συγκοινωνιακά έργα που κατασκευάζονται από το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών και το προσδιοριζόμενο δίκτυο οδών που επηρεάζεται από αυτά, ανεξαρτήτως του χαρακτηρισμού τους, καθορίζονται με μελέτες που εκπονούνται ή εγκρίνονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες κατασκευής

και κυκλοφορίας του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών ή από τον ανεξάρτητο μηχανικό στο πλαίσιο των συμβάσεων παραχώρησης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

Κατ’ εξαίρεση, επιτρέπεται να ανατίθεται, σε εποπτευόμενους φορείς του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών η αρμοδιότητα για τη λειτουργία, συντήρηση, σήμανση, διαγράμμιση, καθαριότητα και τον ηλεκτροφωτισμό του δικτύου των οδών που επηρεάζονται κατά την κατασκευή των έργων του Υπουργείου αυτού, που υλοποιούνται με συμβάσεις παραχώρησης ή ΣΔΙΤ ή χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Αν από τη λήψη των μέτρων της παρούσας, επηρεάζονται οι υπηρεσίες οδικής μαζικής μεταφοράς, για τα παραπάνω συγκοινωνιακά έργα του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και το επηρεαζόμενο δίκτυο οδών, η απαιτούμενη γνώμη του Ο.Α.Σ.Α. ή του Ο.Σ.Ε.Θ., για την περιοχή αρμοδιότητάς τους ή των αρμοδίων υπηρεσιών των Περιφερειών για λεωφορειακές διαδρομές ΚΤΕΛ ή των δήμων για αστικές λεωφορειακές διαδρομές, για τις άλλες περιοχές της χώρας, παρέχεται υποχρεωτικά εντός προθεσμίας πέντε (5) ημέρων από την υποβολή του σχετικού φακέλου, άλλως τεκμαίρεται ως σύμφωνη.

2. Τα μέτρα που αναφέρονται στην παρ. 1 μπορεί να λαμβάνονται προσωρινά εντός και εκτός κατοικημένων περιοχών, όταν αυτό επιβάλλεται από ιδιαίτερους λόγους ασφαλείας ή σε έκτακτες περιπτώσεις για την αντιμετώπιση τελείως προσωρινών καταστάσεων.

3. Με τις αποφάσεις των αρμόδιων οργάνων των παρ. 1 και 2 και με την ίδια διαδικασία, μπορεί να καθορίζονται σε κατοικημένες περιοχές, πεζόδρομοι ή περιοχές μόνο για την κυκλοφορία πεζών ή ατόμων με αναπηρία ή περιοχές ήπιας κυκλοφορίας. Όπου οι αποφάσεις αυτές επηρεάζουν τις υπηρεσίες οδικής μαζικής μεταφοράς, εφαρμόζεται και το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1. Στις μελέτες, βάσει των οποίων εκδίδονται οι σχετικές αποφάσεις, περιλαμβάνεται και ο κανονισμός λειτουργίας του πεζόδρομου. Όπου από τον κανονισμό λειτουργίας του πεζόδρομου προβλέπεται η συνύπαρξη πεζών, ποδηλάτων και Ε.Π.Η.Ο, οι πεζοί έχουν προτεραιότητα έναντι των ποδηλάτων και των Ε.Π.Η.Ο. Σε συνθήκες ιδιαίτερα αυξημένης κίνησης, εφαρμόζεται η παρ. 3 του άρθρου 44.

4.α) Με βάση κυκλοφοριακές μελέτες, που έχουν εκπονηθεί ή εγκριθεί από κοινού από τις αρμόδιες υπηρεσίες της οικείας περιφέρειας ή του οικείου δήμου και του φορέα ή της υπηρεσίας που είναι κατά περίπτωση αρμόδιος για τις υπηρεσίες δημόσιας οδικής μαζικής μεταφοράς μπορούν να καθορίζονται οδοί ή λωρίδες κυκλοφορίας, στις οποίες κυκλοφορούν μόνο μέσα δημόσιας οδικής μαζικής μεταφοράς προσώπων, συμπεριλαμβανομένων των τροχιοδρομικών οχημάτων, εξαιρουμένων των περιοχών αρμοδιότητας των Ο.Α.Σ.Α. και Ο.Σ.Ε.Θ.

β) Για τις περιοχές αρμοδιότητας των Ο.Α.Σ.Α. και Ο.Σ.Ε.Θ., ο καθορισμός οδών ή λωρίδων κυκλοφορίας, στις οποίες κυκλοφορούν μόνο μέσα δημόσιας οδικής μαζικής μεταφοράς προσώπων, συμπεριλαμβανομένων των τροχιοδρομικών οχημάτων, γίνεται με βάση μελέτες που εκπονούνται από τους Ο.Α.Σ.Α. και Ο.Σ.Ε.Θ. για τα μέτρα προτεραιότητας των δημόσιων μέσων μαζικής μεταφοράς έναντι των λοιπών οχημάτων, καθώς επίσης για την εγκατάσταση ειδικών σημάνσεων και για κάθε μέτρο που θα εξασφαλίζει την απρόσκοπτη κυκλοφορία των οχημάτων των αστικών συγκοινωνιών και την ασφαλή και άνετη διακίνηση των επιβατών. Η υλοποίηση της σήμανσης, η τοποθέτηση και συντήρηση των διαχωριστικών μέσων ανήκουν στην αρμοδιότητα των εποπτευόμενων από αυτό Οργανισμών που βαρύνονται και με τις σχετικές δαπάνες.

γ) Στις λωρίδες των περ. α) και β) επιτρέπεται η στάση επιβατικών δημόσιας χρήσης (Ε.Δ.Χ.), εφόσον δεν παρακωλύεται η κυκλοφορία των μέσων δημόσιας οδικής μαζικής μεταφοράς προσώπων για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τα τριάντα (30) δευτερόλεπτα, και μόνο με σκοπό την επιβίβαση και αποβίβαση. Ειδικότερα, η αποβίβαση επιτρέπεται όπισθεν των λεωφορείων και με την προϋπόθεση να μην παρακωλύεται η κυκλοφορία των λεωφορείων και των οχημάτων, που χρησιμοποιούν τις λωρίδες των περ. α) και β). Κατά παρέκκλιση του χρονικού περιορισμού του δεύτερου εδαφίου επιτρέπεται στα Ε.Δ.Χ. σύντομη στάση σε εσοχές οδών μόνο για επιβίβαση και αποβίβαση. Από την εφαρμογή των δύο πρώτων εδαφίων εξαιρείται η στάση Ε.Δ.Χ., για την επιβίβαση ή αποβίβαση ατόμων με εμφανείς βαριές κινητικές αναπηρίες ή τυφλότητα, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 4530/2018 (Α’ 59).

δ) Στις λωρίδες των περ. α) και β) επιτρέπεται η κυκλοφορία έμφορτων Ε.Δ.Χ. ΕΙΔΜΙΣΘ αυτοκινήτων της υποπερ. β της περ. 19 του άρθρου 4, που προορίζονται για τη μεταφορά ατόμων με αναπηρία και έμφορτων επιβατικών δημόσιας χρήσης (Ε.Δ.Χ.) μηδενικών ρύπων.

ε) Για την περιοχή αρμοδιότητας του Ο.Σ.Ε.Θ., οι σχετικές δαπάνες που αφορούν στην κατασκευή και συντήρηση των λωρίδων κυκλοφορίας δημόσιας οδικής μαζικής μεταφοράς προσώπων, βαρύνουν τον αντίστοιχο δήμο, ενώ το κόστος εγκατάστασης και συντήρησης των ηλεκτρονικών μέσων ελέγχου βαρύνουν τον Φορέα Λειτουργίας.

5. Σε οδούς, στις οποίες για ειδικούς λόγους επιβάλλεται η αναγκαστική μείωση της ταχύτητας των οχημάτων ή ο περιορισμός της κυκλοφορίας τους, μπορεί να προβλέπεται η δημιουργία ειδικών διαμορφώσεων του οδοστρώματος ή η τοποθέτηση κινητών εμποδίων. Εκείνος που παραβαίνει την απόφαση της παρ. 16 του άρθρου 112, τιμωρείται με φυλάκιση έως δώδεκα (12) μήνες και χρηματική ποινή από χίλια (1.000) έως δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ.

6. Για την ανακούφιση, την ομαλή και ασφαλή διεξαγωγή της οδικής κυκλοφορίας, σε συνδυασμό με την ανάγκη εξασφάλισης καλύτερων συνθηκών διεξαγωγής της οδικής κυκλοφορίας με τα μέσα δημόσιας οδικής μαζικής μεταφοράς προσώπων ή για λόγους γενικότερου δημόσιου συμφέροντος, μπορούν να λαμβάνονται μέτρα περιορισμού ή απαγόρευσης της κυκλοφορίας ή της στάθμευσης μηχανοκίνητων οχημάτων οποιασδήποτε κατηγορίας ή ορισμένων κατηγοριών, καθώς και μοτοποδηλάτων σε ορισμένη περιοχή ή περιοχές της χώρας ή πόλεων ή κωμοπόλεων ή σε ορισμένη οδό ή οδούς ή και σε τμήμα οδού ή οδών. Στις περιοχές όπου,

σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, έχει απαγορευθεί η στάθμευση οχημάτων και μοτοποδηλάτων, εκτός από τις κυρώσεις της παρούσας, μπορεί να γίνεται και η μεταφορά του οχήματος ή του μοτοποδηλάτου, σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 38, περί στάσης και στάθμευσης. Τα μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα λαμβάνονται για την περιοχή της τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης. Η παράβαση των αποφάσεων της παρ. 16 του άρθρου 112 τιμωρείται, για τη μεν στάθμευση σύμφωνα με το άρθρο 8, για τα δε μέτρα περιορισμού ή απαγόρευσης της κυκλοφορίας κατατάσσεται στην κατηγορία Ε2-Α. Επιπλέον, στους παραβάτες που δεν συμμορφώνονται με τις υποδείξεις των αστυνομικών οργάνων για στάθμευση σε συγκεκριμένο σημείο ή άμεση έξοδο από την απαγορευμένη περιοχή, επιβάλλεται φυλάκιση μέχρι ενός (1) έτους. Η παράβαση των αποφάσεων που εκδίδονται κατ’ εξουσιοδότηση της περ. ζ) της παρ. 16 του άρθρου 111 κατατάσσεται στην κατηγορία Ε2-Α.

7. Τα μέτρα που λαμβάνονται βάσει του παρόντος ισχύουν από την τοποθέτηση των οικείων πινακίδων σήμανσης, των σηματοδοτών ή των διαγραμμίσεων στο οδόστρωμα, εκτός εάν κατά τον χρόνο ισχύος των μέτρων αυτών η κυκλοφορία ρυθμίζεται από τροχονόμους ή τα μέτρα έχουν ληφθεί κατ’ εφαρμογή της παρ. 6 και δεν προβλέπονται αντίστοιχες πινακίδες σήμανσης, οπότε τα μέτρα αυτά ισχύουν από τη δημοσίευση των σχετικών αποφάσεων, κατά την παρ. 1 του άρθρου 112, ή από τη χρονολογία που ορίζουν οι ίδιες αυτές αποφάσεις.

8. Επιτρέπεται να επιβάλλονται περιορισμοί στην κίνηση φορτηγών αυτοκινήτων στο οδικό δίκτυο της χώρας και να καθορίζεται η προσωρινή κίνησή τους σε χώρους στάθμευσης. Επιτρέπεται ο καθορισμός συγκεκριμένου ωραρίου τροφοδοσίας των επιχειρήσεων, υπεραγορών και λοιπών καταστημάτων. Οι παραβάτες της παρ. 16 του άρθρου 116 τιμωρούνται με τις ειδικές διατάξεις του ν. 3446/2006 (Α’ 49) που αφορούν τα φορτηγά οχήματα. Η παράβαση της παρ. 16 του άρθρου 112, κατατάσσεται στην κατηγορία Ε2-Α.

9. Απαγορεύεται η διέλευση από το οδικό δίκτυο που χρησιμοποιείται παραπλεύρως και εναλλακτικά των αυτοκινητοδρόμων και οδών ταχείας κυκλοφορίας, στα μηχανοκίνητα οχήματα μικτού βάρους άνω των τρεισήμισι (3,5) τόνων. Εξαιρούνται της απαγόρευσης του προηγούμενου εδαφίου, οι διελεύσεις οχημάτων άμεσης ή έκτακτης ανάγκης, οδικής βοήθειας ή λόγω ανωτέρας βίας. Οι παραβάτες της παρούσας και της παρ. 16 του άρθρου 112, τιμωρούνται με ανάλογη εφαρμογή των παρ. 12 και 13 του άρθρου δεύτερου του ν. 4388/2016 (Α’ 93), περί Συστήματος Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Οδικών Υποδομών Υπηρεσίας Οδικών Τελών και Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Οδικών Υποδομών.

10. Επιτρέπεται η ίδρυση Κέντρου Οδικών Πληροφοριών, το οποίο δεν επιχορηγείται από τον κρατικό προϋπολογισμό, έργο του οποίου είναι η παροχή πληροφοριών σχετικά με την πυκνότητα της κυκλοφορίας, τα εμπόδια και την κατάσταση των οδών, τις τοπικές καιρικές συνθήκες, καθώς και κάθε άλλη πληροφορία χρήσιμη για την κυκλοφορία των οχημάτων, σύμφωνα με την περ. ιε) της παρ. 16 του άρθρου 112.

Άρθρο 56
Μέτρα ρύθμισης οδικής κυκλοφορίας στους χερσαίους χώρους λιμένων

1. Μέτρα που αφορούν στη ρύθμιση της κυκλοφορίας, στον καθορισμό των μονόδρομων, ποδηλατοδρόμων και κατευθύνσεων της κυκλοφορίας, στην προτεραιότητα οδών, στην αλλαγή της διατομής του οδοστρώματος ή της οδού, στον προσδιορισμό και τη λειτουργία χώρων στάθμευσης οχημάτων και γενικά στον καθορισμό χώρων στάθμευσης έως εκατό πενήντα (150) τετραγωνικών μέτρων συνολικά και στην επιβολή περιορισμών ή απαγορεύσεων κυκλοφορίας ή στάθμευσης σε λιμένες τοπικής σημασίας σύμφωνα με το άρθρο 21 του ν. 3450/2006 (Α’ 64), λαμβάνονται κατόπιν κυκλοφοριακής μελέτης. Οι κυκλοφοριακές μελέτες της παρούσας θεωρούνται από τις τεχνικές υπηρεσίες των φορέων ή, ελλείψει αυτών, από τις τεχνικές υπηρεσίες των οικείων Δήμων ή Περιφερειών.

2. Όσον αφορά στους τουριστικούς λιμένες της επικράτειας, τα μέτρα της παρ. 1 λαμβάνονται σύμφωνα με το περιεχόμενο μελέτης που συντάσσεται με μέριμνα του φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης, η οποία συνοδεύεται από υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α’ 75), του μελετητή για τη συμμόρφωση του περιεχομένου της προς τις εκάστοτε κείμενες οικείες διατάξεις. Η μελέτη αυτή, μαζί με την υπεύθυνη δήλωση του μελετητή, κοινοποιείται στον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, στον Γενικό Γραμματέα Τουριστικής Πολιτικής και Ανάπτυξης του Υπουργείου Τουρισμού, στην Επιτροπή Τουριστικών Λιμένων του άρθρου 30 του ν. 2160/1993 (Α’ 118), στον Γενικό Γραμματέα Ναυτιλίας και Λιμένων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, εφόσον ο τουριστικός λιμένας εμπίπτει εν όλω ή εν μέρει εντός ζώνης λιμένα που έχει καθοριστεί δυνάμει του α.ν. 2344/1940 (Α’ 154), του ν.δ. 444/1970 (Α’ 39) ή του ν. 2971/2001 (Α’ 285), και στην οικεία λιμενική αρχή προς γνώση τους.

3. Αν από τη λήψη των μέτρων της παρ. 1 επηρεάζονται οι υπηρεσίες οδικής μαζικής μεταφοράς, στην περίπτωση των λιμένων τοπικής σημασίας της παρ. 1 οι μελέτες τυγχάνουν και της σύμφωνης γνώμης του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών (Ο.Α.Σ.Α.), για την περιοχή αρμοδιότητάς του ή των Διευθύνσεων Μεταφορών και Επικοινωνιών των Περιφερειών για τις άλλες περιοχές της χώρας, ενώ στην περίπτωση των τουριστικών λιμένων της παρ. 2 στην υπεύθυνη δήλωση του μελετητή περιλαμβάνεται ειδική μνεία ότι τα μέτρα που λαμβάνονται βάσει της μελέτης δεν προκαλούν οποιαδήποτε δυσλειτουργία στην παροχή των υπηρεσιών αυτών.

4. Με τη μελέτη της παρ. 2, μπορούν να καθορίζονται σύμφωνα με την παρ. 17 του άρθρου 112, εντός των λιμένων, των τουριστικών λιμένων και των λιμένων στους οποίους ο φορέας διαχείρισης και εκμετάλλευσης είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, πεζόδρομοι ή περιοχές μόνο για την κυκλοφορία πεζών ή ατόμων με αναπηρία ή περιοχές ήπιας κυκλοφορίας. Όπου από τη λήψη μέτρων του προηγούμενου εδαφίου επηρεάζονται οι υπηρεσίες οδικής μαζικής μεταφοράς, εφαρμόζεται και η παρ. 3.

5. Τα μέτρα που λαμβάνονται βάσει του παρόντος άρθρου ισχύουν από την τοποθέτηση των οικείων πινακίδων σήμανσης, των σηματοδοτών ή των διαγραμμίσεων στο οδόστρωμα, εκτός αν κατά τον χρόνο ισχύος των μέτρων αυτών η κυκλοφορία ρυθμίζεται από τη λιμενική αρχή.

6. Μετά από σύνταξη κυκλοφοριακής μελέτης, επιτρέπεται στους λιμένες διεθνούς ενδιαφέροντος, εθνικής σημασίας και μείζονος ενδιαφέροντος, σύμφωνα με την κατάταξη λιμένων του άρθρου 21 του ν. 3450/2006 να προβλέπονται κυκλοφοριακές ρυθμίσεις, όπως ο καθορισμός μονοδρόμων, η τροποποίηση χρήσης οδού, ο καθορισμός κατευθύνσεων κυκλοφορίας, προτεραιότητας οδών, αλλαγής διατομής οδοστρώματος ή οδού, σήμανσης, διαγραμμίσεων, επιβολής περιορισμών ή απαγορεύσεων κυκλοφορίας ή στάθμευσης και σηματοδότησης.

Οι κυκλοφοριακές μελέτες της παρούσας θεωρούνται από τις τεχνικές υπηρεσίες των φορέων ή, ελλείψει αυτών, από τις τεχνικές υπηρεσίες των οικείων δήμων ή περιφερειών. Για τους λιμένες που υποβάλλεται η κυκλοφοριακή μελέτη, προηγείται η έγκριση του Αναπτυξιακού Προγράμματος και Μελέτης Διαχείρισης (Master Plan).

7. Αν λιμένας διεθνούς ενδιαφέροντος, εθνικής σημασίας ή μείζονος ενδιαφέροντος, κατά την έννοια του άρθρου 21 του ν. 3450/2006, δεν διαθέτει Master Plan, είναι δυνατή, μετά από τη σύνταξη κυκλοφοριακής μελέτης, η κατ’ εξαίρεση έγκριση κυκλοφοριακών ρυθμίσεων για τον καθορισμό μονοδρόμων, κατευθύνσεων κυκλοφορίας, προτεραιότητας οδών, σήμανσης, διαγραμμίσεων, περιορισμών ή απαγορεύσεων κυκλοφορίας ή στάθμευσης και σηματοδότησης. Οι κυκλοφοριακές μελέτες της παρούσας θεωρούνται από τις τεχνικές υπηρεσίες των φορέων ή, ελλείψει αυτών, από τις τεχνικές υπηρεσίες των οικείων Δήμων ή Περιφερειών.

8. Αν από τη λήψη των μέτρων των παρ. 6 και 7 επηρεάζονται οι υπηρεσίες οδικής μαζικής μεταφοράς, για την έγκριση των κυκλοφοριακών ρυθμίσεων των παρ. 6 και 7, απαιτείται και η γνώμη του τοπικού φορέα παροχής δημόσιων τακτικών επιβατικών μεταφορών ή του οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης α’ βαθμού που παρέχει δημοτική συγκοινωνία.

9. Για τη διενέργεια αγώνων αυτοκινήτων, τετράτροχων οχημάτων, μοτοσικλετών, μοτοποδηλάτων, ποδηλάτων, ζωήλατων οχημάτων και ζώων, οι οποίοι διεξάγονται εντός χώρων χερσαίας ζώνης λιμένα ή σε τμήμα αυτής, απαιτείται άδεια από τον αρμόδιο Φορέα Διοίκησης και Εκμετάλλευσης Λιμένα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ, ΒΑΡΗ ΚΑΙ ΕΛΞΗ ΟΧΗΜΑΤΩΝ

Άρθρο 57
Διαστάσεις και βάρη

1. Τα οχήματα των οποίων οι διαστάσεις, το βάρος, το φορτίο και οι ανά άξονα επιβαρύνσεις υπερβαίνουν τα καθοριζόμενα ανώτατα όρια της κάθε περίπτωσης, όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 18 του άρθρου 112, επιτρέπεται να κυκλοφορούν μόνο ύστερα από ειδική άδεια, η οποία μπορεί να δοθεί από τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών ή τις εξουσιοδοτημένες από αυτόν αρχές. Στην άδεια αυτή καθορίζονται περιορισμοί για την κυκλοφορία των οχημάτων αυτών που αναφέρονται ιδίως στις οδούς διέλευσης, τον χρόνο κυκλοφορίας, τη μέγιστη επιτρεπόμενη ταχύτητα και τα απαιτούμενα μέτρα οδικής ασφάλειας.

2. Στον καθορισμό του πλάτους των ρυμουλκούμενων και των συνδυασμών οχημάτων δεν συμπεριλαμβάνεται η εγκάρσια προέκταση:

α) των ελαστικών πλησίον του σημείου επαφής τους με το έδαφος και των συνδέσεων των δεικτών πίεσης αυτών,

β) των αντιολισθητικών συσκευών που έχουν προσαρμοστεί στους τροχούς,

γ) των καθρεπτών οδήγησης, όταν είναι τέτοιας κατασκευής, ώστε να υποχωρούν τόσο προς τα μπρος όσο και προς τα πίσω με μέτρια πίεση, για να μην εξέχουν πέραν του επιτρεπόμενου μέγιστου πλάτους,

δ) των πλευρικών δεικτών κατεύθυνσης και των ενδεικτικών φωτών του όγκου τους,

ε) των τελωνειακών σφραγίδων, οι οποίες είναι προσαρμοσμένες στο φορτίο, και των συσκευών που χρησιμοποιούνται για την εξασφάλιση και προστασία των σφραγίδων αυτών.

3. Τα άκρα των αξόνων και τα κεντρικά τμήματα των τροχών (πλήμνες) των οδικών οχημάτων απαγορεύεται να εξέχουν του εξωτερικού περιγράμματος του οχήματος, εξαιρουμένων των μηχανημάτων έργου, των αγροτικών μηχανημάτων και ζωήλατων οχημάτων, τα οποία στερούνται προφυλακτήρων λάσπης (φτερών) ή έχουν αμάξωμα το οποίο δεν εξέχει των τροχών και για τα οποία επιτρέπεται τα άκρα των αξόνων και των κεντρικών τμημάτων των τροχών να εξέχουν του επιπέδου της στεφάνης των τροχών έως είκοσι πέντε (25) εκατοστά.

4. Το όχημα το οποίο κυκλοφορεί κατά παράβαση του παρόντος ακινητοποιείται από το αρμόδιο αστυνομικό όργανο που διαπίστωσε την παράβαση, σύμφωνα με το άρθρο 50, περί ακινητοποίησης οχήματος.

5. Οι παραβάσεις των παρ. 2 έως 4 κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Β, εκτός των φορτηγών αυτοκινήτων για τα οποία εφαρμόζεται ο ν. 3446/2006 (Α’ 49), περί οργάνωσης και λειτουργίας αρχών ελέγχου κυκλοφορίας των οχημάτων και ρυθμίσεων για τις επιβατικές μεταφορές.

Άρθρο 58
Έλξη οχημάτων

1. Τα οδικά οχήματα επιτρέπεται να έλκουν άλλο όχημα.

2. Οι αγροτικοί ελκυστήρες επιτρέπεται να έλκουν περισσότερα από ένα αγροτικά μηχανήματα, αν αυτά είναι εφοδιασμένα με συστήματα τροχοπέδησης, που ο χειρισμός τους γίνεται από τη θέση του οδηγού του ελκυστήρα και το συνολικό μήκος του συρμού δεν υπερβαίνει τα δεκατέσσερα (14) μέτρα. Στις περιπτώσεις του πρώτου εδαφίου, εφαρμόζονται ανάλογα τα άρθρα 59, περί τροχοπέδησης αυτοκινήτων οχημάτων, 60, περί τροχοπέδησης ρυμουλκούμενων, και 61, περί τροχοπέδησης συνδυασμών οχημάτων.

3. Η έλξη μηχανοκίνητου οχήματος επιτρέπεται από άλλο, σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2, μόνο αν το ελκόμενο δεν είναι δυνατό να κινηθεί με ίδια μέσα, λόγω βλάβης ή λόγω έλλειψης κύριων οργάνων και αν αυτό δεν προκαλεί κίνδυνο για την κυκλοφορία.

4. Οι παραβάσεις του παρόντος κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Β.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΤΡΟΧΟΠΕΔΗΣΗ ΟΧΗΜΑΤΩΝ

Άρθρο 59
Τροχοπέδηση αυτοκινήτων οχημάτων

1. Τα αυτοκίνητα οχήματα είναι εφοδιασμένα με συστήματα τροχοπέδησης, τα οποία μπορεί να χειρίζεται με ευχέρεια ο οδηγός από τη θέση οδήγησης και είναι ικανά να εκτελούν τις πιο κάτω λειτουργίες τροχοπέδησης:

α) τροχοπέδηση πορείας, ικανή να επιβραδύνει την κίνηση του οχήματος, μέχρι να το σταματήσει, με τρόπο ασφαλή, ταχύ και αποτελεσματικό, όποιες και αν είναι οι συνθήκες φόρτωσής του και οποιαδήποτε η ανωφερική ή κατωφερική κλίση της οδού,

β) τροχοπέδηση στάθμευσης, ικανή να συγκρατεί το όχημα ακίνητο, όποιες και αν είναι οι συνθήκες φόρτωσής του και σε σημαντική ανωφερική ή κατωφερική κλίση της οδού. Οι επιφάνειες τριβής της τροχοπέδης αυτής διατηρούνται στη θέση πέδησης με συσκευή, η ενέργεια της οποίας είναι καθαρά μηχανική,

γ) τροχοπέδηση έκτακτης ανάγκης (δευτερεύουσα), ικανή να επιβραδύνει την κίνηση του οχήματος, μέχρι να το σταματήσει σε εύλογη απόσταση, όποιες και αν είναι οι συνθήκες φόρτωσής του, ακόμη και σε περίπτωση αποτυχίας της τροχοπέδης πορείας.

2. Τα συστήματα πέδησης της παρ. 1 μπορούν να έχουν κοινά τμήματα. Ο συνδυασμός των συστημάτων αυτών επιτρέπεται μόνον όταν μπορούν να λειτουργήσουν με δύο (2) τουλάχιστον ανεξάρτητους χειρισμούς.

3. Η τροχοπέδη πορείας επενεργεί σε όλους τους τροχούς του οχήματος.

4. Η τροχοπέδη στάθμευσης και η τροχοπέδη έκτακτης ανάγκης επενεργούν σε έναν (1) τουλάχιστον τροχό σε κάθε πλευρά του άξονα κατά μήκος του οχήματος.

5. Η τροχοπέδη πορείας και η τροχοπέδη στάθμευσης επενεργούν σε επιφάνειες τριβής σταθερά συνδεδεμένες με το σύστημα των τροχών, δια μέσου στοιχείων επαρκούς αντοχής.

6. Όταν η τροχοπέδη βρίσκεται σε κατάσταση πέδησης, οι επιφάνειες τριβής δεν επιτρέπεται να μπορούν να αποσυνδέονται. Η αποσύνδεση αυτή είναι δυνατή σε ορισμένες επιφάνειες τριβής στη μεν τροχοπέδη στάθμευσης μόνο μετά από ενέργεια του οδηγού, στη δε τροχοπέδη πορείας ή έκτακτης ανάγκης, αν εξασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα της πέδησης.

7. Το σύνολο των τμημάτων του συστήματος τροχοπέδησης πορείας σχεδιάζεται και κατασκευάζεται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα της πέδησης μετά από παρατεταμένη ή επαναλαμβανόμενη επενέργεια.

8. Η επενέργεια της τροχοπέδης πορείας κατανέμεται κατάλληλα και συγχρονίζεται μεταξύ των διάφορων αξόνων του οχήματος.

9. Εάν η τροχοπέδη πορείας ενεργοποιείται υποβοηθητικά ή εξ ολοκλήρου από πηγή ενέργειας, πλην της μυϊκής ενέργειας του οδηγού, εξασφαλίζεται η δυνατότητα ακινητοποίησης του οχήματος μέσα σε εύλογη απόσταση, ακόμη και σε περίπτωση αποτυχίας της πηγής ενέργειας.

10. Οι παραβάσεις για αυτόν που θέτει στην κυκλοφορία και για αυτόν που οδηγεί αυτοκίνητο όχημα που δεν είναι εφοδιασμένο με σύστημα τροχοπέδησης, το οποίο να λειτουργεί σύμφωνα το παρόν, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Β.

Άρθρο 60
Τροχοπέδηση ρυμουλκούμενων

1. Με την επιφύλαξη της περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 61, περί τροχοπέδησης συνδυασμών οχημάτων, τα ρυμουλκούμενα, εκτός από τα ελαφρά, επιβάλλεται να είναι εφοδιασμένα με τα ακόλουθα δύο (2) συστήματα τροχοπέδησης:

α) τροχοπέδη πορείας, ικανή να επιβραδύνει την κίνηση του οχήματος, μέχρι να το σταματήσει με τρόπο ασφαλή, ταχύ και αποτελεσματικό, όποιες και αν είναι οι συνθήκες φόρτωσής του και οποιαδήποτε η ανωφερική ή κατωφερική κλίση της οδού,

β) τροχοπέδη στάθμευσης, ικανή να επιβραδύνει την κίνηση του οχήματος, μέχρι να το σταματήσει με τρόπο ασφαλή, ταχύ και αποτελεσματικό, με την οποία παραμένει το όχημα ακίνητο, όποιες και αν είναι οι συνθήκες φόρτωσής του σε σημαντική ανωφερική ή κατωφερική κλίση της οδού. Οι επιφάνειες τριβής της τροχοπέδης αυτής διατηρούνται στη θέση πέδησης με συσκευή, η ενέργεια της οποίας είναι καθαρά μηχανική. Η παρούσα περίπτωση δεν εφαρμόζεται σε ρυμουλκούμενα, τα οποία δεν μπορούν να αποσυνδεθούν από το έλκον όχημα, χωρίς τη χρήση εργαλείων, με την προϋπόθεση ότι τηρείται η περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 61 για την τροχοπέδη στάθμευσης του συνδυασμού οχημάτων.

2. Τα συστήματα τροχοπέδησης της παρ. 1 είναι δυνατό να έχουν κοινά τμήματα, επιτρεπόμενου του συνδυασμού αυτών.

3. Η επενέργεια της τροχοπέδης πορείας πρέπει να κατανέμεται κατάλληλα σε όλους τους τροχούς του ρυμουλκούμενου και να συγχρονίζεται μεταξύ των διάφορων αξόνων αυτού.

4. Η τροχοπέδη πορείας πρέπει να τίθεται σε ενέργεια από τη θέση οδήγησης με τον χειρισμό της τροχοπέδης πορείας του έλκοντος οχήματος. Από το πρώτο εδάφιο εξαιρούνται τα ρυμουλκούμενα με μέγιστο επιτρεπόμενο μικτό βάρος μέχρι τρεις χιλιάδες πεντακόσια (3.500) χιλιόγραμμα, η τροχοπέδη των οποίων μπορεί να είναι κατασκευασμένη, ώστε να τίθεται σε ενέργεια αυτόματα, όταν το ρυμουλκούμενο κινείται προς το επιβραδύνον έλκον όχημα.

5. Η τροχοπέδη πορείας και στάθμευσης πρέπει να επενεργεί επί επιφανειών πέδησης, οι οποίες είναι σταθερά συνδεδεμένες με τους τροχούς, δια μέσου στοιχείων επαρκούς αντοχής.

6. Η τροχοπέδη πορείας, σε περίπτωση απόσπασης του ρυμουλκούμενου, πρέπει να το ακινητοποιεί αυτόματα. Από το πρώτο εδάφιο εξαιρούνται τα μονοαξονικά ρυμουλκούμενα και από τα διαξονικά, εκείνα των οποίων η απόσταση των αξόνων είναι μικρότερη του ενός (1) μέτρου με την προϋπόθεση ότι:

α) το μέγιστο επιτρεπόμενο μικτό βάρος τους δεν υπερβαίνει τα χίλια πεντακόσια (1.500) χιλιόγραμμα, και

β) εκτός των ημιρυμουλκούμενων, είναι εφοδιασμένα, πλην της κύριας συσκευής σύνδεσης και με δευτερεύουσα σύνδεση, η οποία, σε περίπτωση θραύσης της κύριας συσκευής, εμποδίζει την πτώση της ράβδου έλξης του ρυμουλκούμενου στο έδαφος και εξασφαλίζει τη συνέχιση της ασφαλούς έλξης.

7. Οι παραβάσεις για αυτόν που θέτει σε κυκλοφορία, καθώς και αυτόν που οδηγεί όχημα που έλκει ρυμουλκούμενο των παρ. 1 έως 6, το οποίο δεν είναι εφοδιασμένο με σύστημα τροχοπέδησης που λειτουργεί σύμφωνα με το παρόν, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Β.

Άρθρο 61
Τροχοπέδηση συνδυασμών οχημάτων

1. Με την επιφύλαξη των άρθρων 59, περί τροχοπέδησης αυτοκινήτων οχημάτων, και 60, περί τροχοπέδησης ρυμουλκούμενων, σε συνδυασμό οχημάτων επιβάλλεται:

α) Τα συστήματα πέδησης καθενός εκ των συνδεόμενων οχημάτων να συνδυάζονται μεταξύ τους,

β) η επενέργεια της τροχοπέδης πορείας να κατανέμεται κατάλληλα και να συγχρονίζεται μεταξύ των συνδεόμενων οχημάτων και

γ) το μέγιστο επιτρεπόμενο βάρος ρυμουλκούμενου το οποίο, ενδεχομένως, δεν είναι εφοδιασμένο με τροχοπέδη πορείας, να μην υπερβαίνει το μισό του αθροίσματος του απόβαρου του έλκοντος οχήματος και του βάρους του οδηγού.

2. Οι παραβάσεις του παρόντος από αυτόν που θέτει σε κυκλοφορία, καθώς και αυτόν που οδηγεί συνδυασμό οχημάτων, που δεν είναι εφοδιασμένος με σύστημα τροχοπέδησης της παρ. 1, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Β.

Άρθρο 62
Τροχοπέδηση μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών και τρίτροχων οχημάτων

1. Τα δίτροχα μοτοποδήλατα και οι μοτοσικλέτες, χωρίς πλευρικό κάνιστρο, εφοδιάζονται με δύο (2) συστήματα τροχοπέδησης, εκ των οποίων το ένα (1) επενεργεί στον εμπρόσθιο τροχό τουλάχιστον, ενώ το άλλο στον οπίσθιο τροχό τουλάχιστον. Σε μοτοσικλέτα με πλευρικό καλάθι δεν απαιτείται να υπάρχει σύστημα τροχοπέδησης που να επενεργεί στον τροχό του καλαθιού.

2. Τα μοτοποδήλατα με τρεις (3) τροχούς εφοδιάζονται, είτε με δύο (2) ανεξάρτητα συστήματα τροχοπέδησης, που επενεργούν συγχρόνως σε όλους τους τροχούς, είτε με ένα (1) σύστημα τροχοπέδησης, που επενεργεί σε όλους τους τροχούς και ένα (1) σύστημα εφεδρικής τροχοπέδησης (έκτακτης ανάγκης), το οποίο μπορεί να είναι η τροχοπέδη στάθμευσης.

3. Τα συστήματα τροχοπέδησης μοτοποδηλάτων και μοτοσικλετών είναι ικανά να επιβραδύνουν την κίνηση του οχήματος, μέχρι να το σταματήσουν, με τρόπο ασφαλή, ταχύ και αποτελεσματικό, όποιες και αν είναι οι συνθήκες φόρτωσής του και οποιαδήποτε η ανωφερική ή κατωφερική κλίση της οδού.

4. Τα τρίτροχα οχήματα εφοδιάζονται με ένα (1) σύστημα τροχοπέδησης, το οποίο με χειρισμό με το πόδι επενεργεί σε όλους τους τροχούς, ένα (1) σύστημα τροχοπέδησης στάθμευσης και ένα (1) σύστημα εφεδρικής τροχοπέδησης (έκτακτης ανάγκης), το οποίο μπορεί να είναι η τροχοπέδη στάθμευσης. Η τροχοπέδη στάθμευσης πληροί τις προϋποθέσεις της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 59.

5. Οι παραβάσεις του παρόντος από αυτόν που θέτει σε κυκλοφορία, καθώς και αυτόν που οδηγεί, μοτοποδήλατο ή μοτοσικλέτα ή τρίτροχο όχημα που δεν είναι εφοδιασμένα με σύστημα τροχοπέδησης των παρ. 1 έως 4, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Β.

Άρθρο 63
Τροχοπέδηση ποδηλάτων και Ελαφρών Προσωπικών Ηλεκτρικών Οχημάτων

1. Τα ποδήλατα εφοδιάζονται με δύο (2) συστήματα τροχοπέδησης, ανεξάρτητα μεταξύ τους, άμεσης και αποτελεσματικής επενέργειας, εκ των οποίων το ένα (1) επενεργεί στον εμπρόσθιο και το άλλο στον οπίσθιο τροχό.

2. Τα Ελαφρά Προσωπικά Ηλεκτρικά Οχήματα εφοδιάζονται με σύστημα τροχοπέδησης, εύχρηστο, άμεσης και αποτελεσματικής επενέργειας.

3. Οι παραβάσεις του παρόντος από αυτόν που θέτει σε κυκλοφορία, καθώς και αυτόν που οδηγεί, ποδήλατο ή Ε.Π.Η.Ο. που δεν είναι εφοδιασμένο με σύστημα τροχοπέδησης των παρ. 1 και 2, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Α.

Άρθρο 64
Τροχοπέδηση ζωήλατων οχημάτων

1. Επιτρέπεται να επιβληθεί σε ορισμένες κατηγορίες ζωήλατων οχημάτων ο εφοδιασμός τους με σύστημα τροχοπέδησης εύχρηστο και αποτελεσματικό, που να επενεργεί στο όχημα και στο έδαφος.

2. Οι παραβάσεις του παρόντος από αυτόν που θέτει σε κυκλοφορία, καθώς και αυτόν που οδηγεί, ζωήλατο όχημα που δεν είναι εφοδιασμένο με σύστημα τροχοπέδησης της παρ. 1, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Α.

Άρθρο 65
Τροχοπέδηση αγροτικών μηχανημάτων

1. Αγροτικά μηχανήματα, τα οποία εκ κατασκευής μπορούν να αναπτύξουν ταχύτητα μεγαλύτερη των τριάντα (30) χιλιομέτρων την ώρα, εφοδιάζονται με δύο (2) ανεξάρτητα μεταξύ τους συστήματα τροχοπέδησης. Οι περ. α) και β) της παρ. 1 και η παρ. 3 του άρθρου 59, περί τροχοπέδησης αυτοκινήτων οχημάτων, εφαρμόζονται ανάλογα.

2. Αγροτικά μηχανήματα, τα οποία εκ κατασκευής δεν μπορούν να αναπτύξουν ταχύτητα μεγαλύτερη των τριάντα (30) χιλιομέτρων την ώρα, μπορεί να είναι εφοδιασμένα με ένα (1) μόνο σύστημα τροχοπέδησης

(τροχοπέδη πορείας), αν το σύστημα αυτό λειτουργεί και ως τροχοπέδη στάθμευσης.

3. Οι παραβάσεις του παρόντος από αυτόν που θέτει σε κυκλοφορία, καθώς και αυτόν που οδηγεί, αγροτικό μηχάνημα που δεν είναι εφοδιασμένο με το σύστημα τροχοπέδησης των παρ. 1 και 2, ή στο οποίο αυτό δεν λειτουργεί, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Β.

Άρθρο 66
Τροχοπέδηση μηχανημάτων έργου

1. Μηχανήματα έργου, τα οποία εκ κατασκευής μπορούν να αναπτύξουν ταχύτητα μεγαλύτερη των είκοσι πέντε (25) χιλιομέτρων την ώρα, εφοδιάζονται με δύο (2) ανεξάρτητα μεταξύ τους συστήματα τροχοπέδησης. Οι περ. α) και β) της παρ. 1 και η παρ. 5 του άρθρου 59, περί τροχοπέδησης αυτοκινήτων οχημάτων, εφαρμόζονται ανάλογα.

2. Μηχανήματα έργου, τα οποία εκ κατασκευής δεν μπορούν να αναπτύξουν ταχύτητα μεγαλύτερη των είκοσι πέντε (25) χιλιομέτρων την ώρα, μπορούν να είναι εφοδιασμένα με ένα (1) μόνο σύστημα τροχοπέδησης, εάν το σύστημα αυτό λειτουργεί και ως τροχοπέδη στάθμευσης.

3. Οι παραβάσεις του παρόντος από αυτόν που θέτει σε κυκλοφορία, καθώς και αυτόν που οδηγεί, μηχάνημα έργου που δεν είναι εφοδιασμένο με το σύστημα τροχοπέδησης της παρ. 1, ή στο οποίο αυτό δεν λειτουργεί, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Β.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΦΩΤΑ ΚΑΙ ΑΝΤΑΝΑΚΛΑΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΑΝΤΑΝΑΚΛΑΣΤΗΡΕΣ)

Άρθρο 67
Φώτα πορείας (μεγάλα)

1. Τα αυτοκίνητα οχήματα, τα οποία μπορούν να υπερβούν την ταχύτητα των σαράντα (40) χιλιομέτρων την ώρα σε ευθεία οριζόντια οδό, έχουν στο εμπρόσθιο μέρος τους δύο (2) λευκά ή ειδικής επιλογής κίτρινα φώτα πορείας, ικανής έντασης, για τον επαρκή φωτισμό της οδού κατά τη διάρκεια νύχτας, με καθαρές καιρικές συνθήκες, σε απόσταση τουλάχιστον εκατό (100) μέτρων μπροστά από το όχημα.

2. Η απόσταση μεταξύ των εξωτερικών ορίων των φώτων πορείας και του ακρότατου εξωτερικού ορίου του οχήματος δεν είναι μικρότερη από την αντίστοιχη απόσταση των φώτων διασταύρωσης.

3. Οι παραβάσεις του παρόντος από αυτόν που θέτει σε κυκλοφορία, καθώς και από αυτόν που οδηγεί όχημα χωρίς τα φώτα πορείας που προβλέπονται στις παρ. 1 και 2, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Α.

Άρθρο 68
Φώτα διασταύρωσης (μεσαία)

1. Τα αυτοκίνητα οχήματα, τα οποία μπορούν να υπερβούν την ταχύτητα των δέκα (10) χιλιομέτρων την ώρα σε ευθεία οριζόντια οδό, έχουν στο εμπρόσθιο μέρος τους ζυγό αριθμό λευκών φώτων ή ειδικής επιλογής κίτρινα φώτα διασταύρωσης, ικανής έντασης, για τον επαρκή φωτισμό της οδού κατά τη διάρκεια νύχτας με καθαρές καιρικές συνθήκες, σε απόσταση τουλάχιστον σαράντα (40) μέτρων μπροστά από το όχημα. Τα αυτοκίνητα οχήματα δεν επιτρέπεται να είναι εφοδιασμένα με περισσότερα από δύο (2) φώτα διασταύρωσης που να ανάβουν ταυτόχρονα.

2. Το εξωτερικό σημείο της φωτιστικής επιφάνειας των φώτων διασταύρωσης απέχει το πολύ σαράντα εκατοστά (0,40 μ.) από το ακρότατο εξωτερικό όριο της ίδιας πλευράς του οχήματος.

3. Οι παραβάσεις του παρόντος από αυτόν που θέτει σε κυκλοφορία, καθώς και αυτόν που οδηγεί αυτοκίνητο όχημα το οποίο δεν είναι εφοδιασμένο με τα φώτα διασταύρωσης των παρ. 1 και 2, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Β.

Άρθρο 69
Φώτα θέσης (μικρά)

1. Τα αυτοκίνητα οχήματα έχουν δύο (2) μετωπικά λευκά φώτα θέσης.

Επιτρέπεται η χρήση ειδικής επιλογής κίτρινου χρώματος για τα φώτα αυτά, όταν είναι ενσωματωμένα σε φώτα πορείας ή διασταύρωσης, τα οποία εκπέμπουν ειδικής επιλογής κίτρινες δέσμες.

2. Τα φώτα θέσης της παρ. 1, όταν είναι τα μόνα αναμμένα, κατά τη διάρκεια νύχτας με καθαρές καιρικές συνθήκες, είναι ορατά από απόσταση τουλάχιστον τριακοσίων (300) μέτρων, χωρίς να προκαλούν θάμβωση ή δυσχέρεια σε όσους χρησιμοποιούν την οδό.

3. Τα αυτοκίνητα και τα ρυμουλκούμενα έχουν, στο οπίσθιο μέρος τους, ζυγό αριθμό ερυθρών φώτων θέσης, ορατών από απόσταση τουλάχιστον τριακοσίων (300) μέτρων κατά τη διάρκεια νύχτας με καθαρές καιρικές συνθήκες, χωρίς να προκαλείται θάμβωση ή δυσχέρεια σε όσους χρησιμοποιούν την οδό.

4. Το εξωτερικό σημείο της φωτιστικής επιφάνειας των φώτων θέσης απέχει το πολύ σαράντα εκατοστά (0,40 μ.) από το ακρότατο εξωτερικό όριο της ίδια πλευράς του οχήματος.

5. Τα ρυμουλκούμενα, με πλάτος μεγαλύτερο από ένα μέτρο και εξήντα εκατοστά (1,60 μ.) έχουν δύο (2) μετωπικά λευκά φώτα θέσης, όπως στην παρ. 1, προσαρμοσμένα σε τέτοια θέση ώστε το εξωτερικό σημείο της φωτιστικής τους επιφάνειας να μην απέχει περισσότερο από δεκαπέντε εκατοστά (0,15 μ.) από το ακρότατο εξωτερικό όριο της ίδιας πλευράς του ρυμουλκούμενου.

6. Οι παραβάσεις του παρόντος από αυτόν που θέτει σε κυκλοφορία, καθώς και αυτόν που οδηγεί, αυτοκίνητο όχημα ή ρυμουλκούμενο το οποίο δεν είναι εφοδιασμένο με τα φώτα θέσης που προβλέπονται στις παρ. 1 έως 5, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Α.

Άρθρο 70
Φώτα όγκου και φώτα πλευρικά

1. Τα αυτοκίνητα οχήματα και τα ρυμουλκούμενα, το πλάτος των οποίων υπερβαίνει τα δύο μέτρα και δέκα εκατοστά (2,10 μ.) επιβάλλεται να έχουν δύο (2) τουλάχιστον φώτα όγκου, τα οποία πρέπει να εκπέμπουν λευκό ή κίτρινο φως προς τα εμπρός και ερυθρό φως προς τα πίσω.

Με τα ίδια πιο πάνω φώτα μπορεί να είναι εφοδιασμένα και τα οχήματα των οποίων το πλάτος υπερβαίνει το ένα μέτρο και ογδόντα εκατοστά (1,80 μ.).

2. Τα αυτοκίνητα οχήματα και τα ρυμουλκούμενα εφοδιάζονται με κίτρινα πλευρικά φώτα.

3. Οι παραβάσεις του παρόντος από αυτόν που θέτει σε κυκλοφορία, καθώς και αυτόν που οδηγεί αυτοκίνητο όχημα ή ρυμουλκούμενο το οποίο δεν είναι εφοδιασμένο με τα φώτα των παρ. 1 και 2, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Α.

Άρθρο 71
Φως πινακίδας αριθμού κυκλοφορίας

1. Τα αυτοκίνητα οχήματα και τα ρυμουλκούμενα επιβάλλεται να έχουν φώτα ικανής έντασης, για τον επαρκή φωτισμό της πινακίδας του αριθμού κυκλοφορίας, ώστε ο αριθμός, όταν φωτίζεται, να είναι ευανάγνωστος κατά τη διάρκεια νύχτας με καθαρές καιρικές συνθήκες, από απόσταση τουλάχιστον είκοσι μέτρων (20 μ.) και μη απευθείας ορατό από τους οδηγούς των οχημάτων που ακολουθούν.

2. Οι παραβάσεις του παρόντος από αυτόν που θέτει σε κυκλοφορία, καθώς και αυτόν που οδηγεί αυτοκίνητο όχημα ή ρυμουλκούμενο, το οποίο δεν είναι εφοδιασμένο με το φως πινακίδας αριθμού κυκλοφορίας της παρ. 1, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Β.

Άρθρο 72
Φώτα τροχοπέδησης

1. Τα αυτοκίνητα οχήματα, τα οποία μπορούν να υπερβούν την ταχύτητα των είκοσι πέντε (25) χιλιομέτρων την ώρα σε ευθεία οριζόντια οδό, και τα ρυμουλκούμενα έχουν στο οπίσθιο μέρος τους τουλάχιστον δύο (2) ερυθρά φώτα τροχοπέδησης, η φωτιστική ένταση των οποίων να είναι σημαντικά μεγαλύτερη εκείνης των πίσω φώτων θέσης.

2. Οι παραβάσεις του παρόντος από αυτόν που θέτει σε κυκλοφορία, καθώς και αυτόν που οδηγεί, αυτοκίνητο όχημα ή ρυμουλκούμενο, το οποίο δεν είναι εφοδιασμένο με τα φώτα πέδησης της παρ. 1, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Β.

Άρθρο 73
Φώτα ομίχλης

1. Τα αυτοκίνητα οχήματα μπορούν να φέρουν μπροστά δύο (2) φώτα ομίχλης αντιθαμβωτικά, λευκού ή ειδικής επιλογής κίτρινου χρώματος και τοποθετημένα με τρόπο ώστε κανένα σημείο της φωτιστικής τους επιφάνειας να μη βρίσκεται ψηλότερα από το ανώτατο σημείο της φωτιστικής επιφάνειας των φωτών διασταύρωσης και το εξωτερικό σημείο της φωτιστικής τους επιφάνειας να απέχει λιγότερο από σαράντα εκατοστά (0,40 μ.) από το ακρότατο εξωτερικό όριο της ίδιας πλευράς του οχήματος.

2. Τα αυτοκίνητα και τα ρυμουλκούμενα μπορούν να φέρουν πίσω ένα (1) ή δύο (2) φώτα ομίχλης ερυθρού χρώματος.

3. Οι παραβάσεις του παρόντος από αυτόν που θέτει σε κυκλοφορία, καθώς και από αυτόν που οδηγεί όχημα το οποίο φέρει φώτα ομίχλης που δεν πληρούν τους όρους των παρ. 1 και 2, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Α.

Άρθρο 74
Φώτα οπισθοπορείας

1. Τα αυτοκίνητα οχήματα μπορούν να έχουν αντιθαμβωτικά φώτα οπισθοπορείας, λευκού ή ειδικής επιλογής κίτρινου χρώματος, τα οποία να ανάβουν αυτόματα με τη χρησιμοποίηση της ταχύτητας οπισθοδρόμησης του οχήματος.

2. Οι παραβάσεις του παρόντος για αυτόν που θέτει σε κυκλοφορία, καθώς και αυτόν που οδηγεί αυτοκίνητο όχημα, το οποίο έχει φως οπισθοπορείας που δεν πληροί τους όρους της παρ. 1, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Α.

Άρθρο 75
Φώτα δεικτών κατεύθυνσης (φλας) και φώτα έκτακτης ανάγκης

1. Τα αυτοκίνητα οχήματα, τα τρίτροχα οχήματα, οι μοτοσικλέτες, τα μοτοποδήλατα και τα ρυμουλκούμενα, έχουν ζυγό αριθμό σταθερών δεικτών κατεύθυνσης με κίτρινα φώτα που αναβοσβήνουν, ορατά κατά την ημέρα και νύχτα από τους χρήστες της οδού. Η συχνότητα με την οποία αναβοσβήνει το φως είναι ενενήντα (90) παλμοί το λεπτό, με ανοχή συν πλην τριάντα (30) παλμών. Με τα φώτα της παρούσας μπορούν να αναβοσβήνουν συγχρόνως και τα πλευρικά φώτα θέσης.

2. Τα αυτοκίνητα οχήματα και τα ρυμουλκούμενα εφοδιάζονται με συσκευή που επιτρέπει τη σύγχρονη λειτουργία των φώτων δεικτών κατεύθυνσης (φώτα έκτακτης ανάγκης).

3. Οι παραβάσεις για αυτόν που θέτει σε κυκλοφορία, καθώς και αυτόν που οδηγεί όχημα, που αναφέρεται στις παρ. 1 και 2 και το οποίο δεν είναι εφοδιασμένο με τους προβλεπόμενους φωτεινούς δείκτες κατεύθυνσης που να λειτουργούν σύμφωνα με το άρθρο αυτό, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Α.

Άρθρο 76
Αντανακλαστήρες

1. Τα αυτοκίνητα οχήματα και τα ρυμουλκούμενα επιβάλλεται να έχουν στο οπίσθιο μέρος τους δύο (2) τουλάχιστον ερυθρούς αντανακλαστήρες, ορατούς από οδηγό, κατά τη νύχτα με καθαρές καιρικές συνθήκες από απόσταση τουλάχιστον εκατόν πενήντα μέτρων (150 μ.), όταν φωτίζονται από τα φώτα πορείας, τα φώτα διασταύρωσης ή τα φώτα ομίχλης άλλου οχήματος.

2. Οι ως άνω αντανακλαστήρες των μεν αυτοκινήτων οχημάτων μπορούν να έχουν οποιοδήποτε σχήμα, εκτός τριγωνικού, των δε ρυμουλκούμενων επιβάλλεται να έχουν σχήμα ισόπλευρου τριγώνου, πλευράς μήκους από δεκαπέντε εκατοστά (0,15 μ.) έως και είκοσι εκατοστά (0,20 μ.) και το οποίο τοποθετείται με τη μία πλευρά οριζόντια και την απέναντι αυτής κορυφή προς τα πάνω. Μέσα στο τρίγωνο αυτό απαγορεύεται η τοποθέτηση οποιουδήποτε φωτεινού σήματος.

3. Το εξωτερικό άκρο της φωτιστικής επιφάνειας του αντανακλαστήρα δεν απέχει περισσότερο από σαράντα

εκατοστά (0,40 μ.) από το ακρότατο της αυτής πλευράς εξωτερικό όριο του οχήματος.

4. Τα ρυμουλκούμενα έχουν στο εμπρόθιο μέρος δύο (2) λευκούς αντανακλαστήρες οποιουδήποτε σχήματος, εκτός τριγωνικού, οι οποίοι ανταποκρίνονται ως προς την ορατότητα με τις απαιτήσεις της παρ. 1.

5. Τα αυτοκίνητα οχήματα και τα ρυμουλκούμενα, το μήκος των οποίων υπερβαίνει τα έξι (6) μέτρα, επιβάλλεται να έχουν κίτρινους πλευρικούς αντανακλαστήρες.

6. Οι παραβάσεις για αυτόν που θέτει σε κυκλοφορία, καθώς και αυτόν που οδηγεί αυτοκίνητο όχημα ή ρυμουλκούμενο, που δεν έχει τους κατά το παρόν άρθρο προβλεπόμενους αντανακλαστήρες, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Α.

Άρθρο 77
Γενική διάταξη ηλεκτρικού συστήματος

1. Το ηλεκτρικό σύστημα των αυτοκινήτων οχημάτων και των συνδυασμών οχημάτων, οι οποίοι αποτελούνται από ένα έλκον αυτοκίνητο όχημα και ένα ή περισσότερα ρυμουλκούμενα, πρέπει να είναι κατασκευασμένο με τρόπο ώστε τα φώτα πορείας, διασταύρωσης, ομίχλης, τα μετωπικά φώτα θέσης του αυτοκινήτου οχήματος και το φως της πινακίδας αριθμού κυκλοφορίας, να μην ανάβουν όταν δεν είναι αναμμένα τα πίσω ερυθρά φώτα θέσης. Επίσης, τα μπροστινά λευκά φώτα θέσης του αυτοκινήτου οχήματος είναι πάντοτε αναμμένα όταν ανάβουν τα φώτα πορείας, διασταύρωσης ή ομίχλης.

Η παρούσα δεν εφαρμόζεται όταν τα φώτα πορείας ή διασταύρωσης χρησιμοποιούνται για φωτεινή προειδοποίηση, όπως στην παρ. 4 του άρθρου 40, περί κανόνων χρήσης των φώτων οχημάτων.

2. Οι παραβάσεις για αυτόν που θέτει σε κυκλοφορία, καθώς και αυτόν που οδηγεί όχημα ή συνδυασμό οχημάτων, που δεν είναι εφοδιασμένο με το πιο πάνω προβλεπόμενο ηλεκτρικό σύστημα, το οποίο να λειτουργεί σύμφωνα με το παρόν άρθρο κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Α.

Άρθρο 78
Φώτα μοτοποδηλάτων και μοτοσικλετών

1. Τα τρίτροχα μοτοποδήλατα είναι εφοδιασμένα με:
α) Ένα (1) ή δύο (2) φώτα διασταύρωσης,
β) ένα (1) ή δύο (2) οπίσθια φώτα θέσης,
γ) ένα (1) ή δύο (2) φώτα τροχοπέδησης.
δ) ένα (1) ή δύο (2) σε κάθε πλευρά μη τριγωνικούς ανακλαστήρες,
ε) έναν (1) μη τριγωνικό ανακλαστήρα πίσω,
στ) δύο (2) ανακλαστήρες σε κάθε ποδομοχλό, όταν αυτοί δεν είναι αναδιπλούμενοι.

Τα δίτροχα μοτοποδήλατα μπορεί να είναι εφοδιασμένα και με:
α) Ένα (1) ή δύο (2) φώτα πορείας,
β) δύο (2) σε κάθε πλευρά δείκτες κατεύθυνσης,
γ) φώτα για τον φωτισμό της πινακίδας του αριθμού κυκλοφορίας,
δ) ένα (1) ή δύο (2) φώτα θέσης μπροστά,
ε) έναν (1) μη τριγωνικό ανακλαστήρα μπροστά.

2. Τα τρίτροχα μοτοποδήλατα και τα ελαφρά τετράτροχα είναι εφοδιασμένα με:
α) Ένα (1) ή δύο (2) φώτα διασταύρωσης.
β) Ένα (1) ή δύο (2) φώτα θέσης μπροστά. Τα τρίτροχα μοτοποδήλατα με μέγιστο πλάτος άνω των χιλίων τριακοσίων (1.300) χιλιοστών είναι εφοδιασμένα με δύο (2) φώτα θέσης μπροστά.
γ) Ένα (1) ή δύο (2) φώτα θέσης πίσω. Τα τρίκυκλα μοτοποδήλατα με μέγιστο πλάτος άνω των χιλίων τριακοσίων (1.300) χιλιοστών είναι εφοδιασμένα με δύο (2) φώτα θέσης πίσω.
δ) Έναν (1) ή δύο (2) μη τριγωνικούς ανακλαστήρες πίσω.
Τα τρίκυκλα μοτοποδήλατα με μέγιστο πλάτος άνω των χιλίων (1.000) χιλιοστών είναι εφοδιασμένα με δύο (2) μη τριγωνικούς ανακλαστήρες πίσω.
ε) Δύο (2) ανακλαστήρες σε κάθε ποδομοχλό, όταν αυτοί δεν είναι αναδιπλούμενοι.
στ) Ένα (1) ή δύο (2) φώτα τροχοπέδησης. Τα τρίτροχα μοτοποδήλατα με μέγιστο πλάτος χιλίων τριακοσίων (1.300) χιλιοστών είναι εφοδιασμένα με δύο (2) φώτα τροχοπέδησης.
ζ) Δύο (2) σε κάθε πλευρά δείκτες κατεύθυνσης, για τα τρίτροχα μοτοποδήλατα με κλειστό αμάξωμα.

Επίσης, τα τρίτροχα μοτοποδήλατα μπορεί να είναι εφοδιασμένα και με:
α) Ένα (1) ή δύο (2) φώτα πορείας,
β) δύο (2) σε κάθε πλευρά δείκτες κατεύθυνσης, για τα τρίτροχα μοτοποδήλατα χωρίς κλειστό αμάξωμα,
γ) φώτα για τον φωτισμό της πινακίδας του αριθμού κυκλοφορίας,
δ) έναν (1) ή δύο (2) σε κάθε πλευρά μη τριγωνικούς ανακλαστήρες.

3. Οι δίτροχες μοτοσικλέτες είναι εφοδιασμένες με:
α) Ένα (1) ή δύο (2) φώτα πορείας,
β) ένα (1) ή δύο (2) φώτα διασταύρωσης,
γ) δύο (2) σε κάθε πλευρά δείκτες κατεύθυνσης,
δ) ένα (1) ή δύο (2) φώτα τροχοπέδησης,
ε) ένα (1) ή δύο (2) φώτα θέσης μπροστά,
στ) ένα (1) ή δύο (2) φώτα θέσης πίσω,
ζ) φως για τον φωτισμό της οπίσθιας πινακίδας του αριθμού κυκλοφορίας,
η) Έναν (1) μη τριγωνικό ανακλαστήρα πίσω.

Επίσης, οι δίτροχες μοτοσικλέτες μπορεί να είναι εφοδιασμένες και με:
α) Ένα (1) ή δύο (2) φώτα ομίχλης μπροστά,
β) ένα (1) ή δύο (2) φώτα ομίχλης πίσω,
γ) ένα (1) φως έκτακτης ανάγκης,
δ) έναν (1) ή δύο (2) σε κάθε πλευρά μη τριγωνικούς ανακλαστήρες.

4. Οι δίτροχες μοτοσικλέτες με πλευρικό κάνιστρο είναι εφοδιασμένες με:
α) Ένα (1) ή δύο (2) φώτα πορείας,
β) ένα (1) ή δύο (2) φώτα διασταύρωσης,
γ) δύο (2) σε κάθε πλευρά δείκτες κατεύθυνσης,
δ) ένα (1) ή δύο (2) φώτα τροχοπέδησης,
ε) δύο (2) ή τρία (3) φώτα θέσης μπροστά, από τα οποία το ένα (1) στο καλάθι,
στ) δύο (2) ή τρία (3) φώτα θέσης πίσω, από τα οποία το ένα (1) στο καλάθι,
ζ) φως για τον φωτισμό της οπίσθιας πινακίδας του αριθμού κυκλοφορίας,

η) δύο (2) μη τριγωνικούς ανακλαστήρες πίσω.

Επίσης, οι δίτροχες μοτοσικλέτες με πλευρικό καλάθι μπορεί να είναι εφοδιασμένες και με:

α) Ένα (1) ή δύο (2) φώτα ομίχλης μπροστά,

β) ένα (1) ή δύο (2) φώτα ομίχλης πίσω,

γ) ένα (1) φως έκτακτης ανάγκης,

δ) έναν (1) ή δύο (2) σε κάθε πλευρά μη τριγωνικούς ανακλαστήρες.

5. Το ηλεκτρικό σύστημα μοτοσικλέτας και καλαθιού είναι κατασκευασμένο με τρόπο, ώστε τα φώτα θέσης (μετωπικό και πίσω) του καλαθιού να ανάβουν συγχρόνως με το πίσω φως θέσης της μοτοσικλέτας.

6. Τα φώτα που προβλέπονται στις παρ. 3 και 4 πληρούν τις προδιαγραφές ως προς το χρώμα, την ένταση και την τοποθέτηση, οι οποίες καθορίζονται για τα αντίστοιχα φώτα των αυτοκινήτων οχημάτων, εκτός των μοτοποδηλάτων, τα οποία έχουν φανούς μέτριας έντασης.

7. Οι παραβάσεις για αυτόν που θέτει σε κυκλοφορία, καθώς και αυτόν που οδηγεί όχημα από τα πιο πάνω, το οποίο δεν είναι εφοδιασμένο με τα ως άνω προβλεπόμενα φώτα, που να λειτουργούν σύμφωνα με το άρθρο αυτό κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Α.

Άρθρο 79
Φώτα τρίτροχων οχημάτων

1. Τα τρίτροχα οχήματα είναι εφοδιασμένα με:

α) Ένα (1) ή δύο (2) φώτα πορείας. Τα τρίτροχα οχήματα, των οποίων το μέγιστο πλάτος είναι άνω των χιλίων τριακοσίων (1.300) χιλιοστών, είναι εφοδιασμένα με δύο (2) φώτα πορείας.

β) Ένα (1) ή δύο (2) φώτα διασταύρωσης. Τα τρίτροχα οχήματα, των οποίων το μέγιστο πλάτος είναι άνω των χιλίων τριακοσίων (1.300) χιλιοστών, είναι εφοδιασμένα με δύο (2) φώτα διασταύρωσης.

γ) Έναν (1) ή δύο (2) σε κάθε πλευρά δείκτες κατεύθυνσης.

δ) Ένα (1) ή δύο (2) φώτα πέδησης. Τα τρίτροχα οχήματα, των οποίων το μέγιστο πλάτος είναι άνω των χιλίων τριακοσίων (1.300) χιλιοστών είναι εφοδιασμένα με δύο (2) φώτα πέδησης.

ε) Ένα (1) ή δύο (2) φώτα θέσης μπροστά. Τα τρίτροχα οχήματα, των οποίων το μέγιστο πλάτος είναι άνω των χιλίων τριακοσίων (1.300) χιλιοστών είναι εφοδιασμένα με δύο (2) φώτα θέσης μπροστά.

στ) Ένα (1) ή δύο (2) φώτα θέσης πίσω. Τα τρίτροχα οχήματα, των οποίων το μέγιστο πλάτος είναι άνω των χιλίων τριακοσίων (1.300) χιλιοστών είναι εφοδιασμένα με δύο (2) φώτα θέσης πίσω.

ζ) Φως για τον φωτισμό της οπίσθιας πινακίδας του αριθμού κυκλοφορίας.

η) Δύο (2) μη τριγωνικούς ανακλαστήρες πίσω.

θ) Φως έκτακτης ανάγκης.

ι) Έναν (1) ή δύο (2) μη τριγωνικούς ανακλαστήρες πίσω.

Τα τρίτροχα οχήματα, των οποίων το μέγιστο πλάτος είναι μέχρι χίλια (1.000) χιλιοστά, δεν επιβάλλεται να έχουν ανακλαστήρα πίσω.

Επίσης, τα τρίτροχα οχήματα μπορεί να είναι εφοδιασμένα και με:

α) Ένα (1) ή δύο (2) φώτα ομίχλης μπροστά,

β) ένα (1) ή δύο (2) φώτα ομίχλης πίσω,

γ) ένα (1) ή δύο (2) φώτα οπισθοπορείας,

δ) έναν (1) ή δύο (2) σε κάθε πλευρά μη τριγωνικούς ανακλαστήρες.

2. Τα φώτα της παρ. 1 πληρούν τις προδιαγραφές ως προς το χρώμα, την ένταση και την τοποθέτηση, οι οποίες καθορίζονται για τα αντίστοιχα φώτα των αυτοκινήτων οχημάτων.

3. Οι παραβάσεις για αυτόν που θέτει σε κυκλοφορία, καθώς και αυτόν που οδηγεί τρίτροχο όχημα, το οποίο δεν είναι εφοδιασμένο με τα πιο πάνω προβλεπόμενα φώτα και αντανακλαστικά στοιχεία, που να λειτουργούν σύμφωνα με το παρόν άρθρο κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Α.

Άρθρο 80
Φώτα ποδηλάτων και Ελαφρών Προσωπικών Ηλεκτρικών Οχημάτων (Ε.Π.Η.Ο.)

1. Τα ποδήλατα είναι εφοδιασμένα με ένα (1) λευκό ή κίτρινο φως μπροστά, ένα (1) ερυθρό φως αντανακλαστικό στοιχείο πίσω και με έναν (1) τουλάχιστον αντανακλαστήρα σε κάθε πλευρά. Ομοίως, αντανακλαστικό στοιχείο κίτρινου χρώματος τοποθετείται σε κάθε ποδομοχλό.

Εξαιρούνται της υποχρέωσης να φέρουν τα ως άνω φώτα, εφόσον δεν κυκλοφορούν τη νύχτα, τα ποδήλατα των οποίων η διάμετρος τροχού δεν υπερβαίνει τα πεντακόσια (500) χιλιοστά, τα αγωνιστικά και τα ορειβατικά ποδήλατα.

2. Τα Ε.Π.Η.Ο. είναι εφοδιασμένα με ένα (1) λευκό ή κίτρινο φως μπροστά, ένα (1) ερυθρό φως και αντανακλαστικό στοιχείο πίσω και με έναν (1) τουλάχιστον αντανακλαστήρα σε κάθε πλευρά. Εξαιρούνται της υποχρέωσης να φέρουν τα ως άνω φώτα, εφόσον δεν κυκλοφορούν τη νύχτα, ηλεκτροκίνητα αμαξίδια, scooters και handbikes ατόμων με αναπηρία.

3. Οι παραβάσεις για αυτόν που θέτει σε κυκλοφορία, καθώς και αυτόν που οδηγεί ποδήλατο ή Ε.Π.Η.Ο, το οποίο δεν είναι εφοδιασμένο με τα πιο πάνω προβλεπόμενα φώτα και αντανακλαστικά στοιχεία, που να λειτουργούν σύμφωνα με το παρόν άρθρο κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Α.

Άρθρο 81
Φώτα ζωήλατων οχημάτων

1. Τα ζωήλατα οχήματα είναι εφοδιασμένα με δύο (2) λευκά φώτα μπροστά και δύο (2) ερυθρά πίσω. Αντί των ερυθρών φώτων, επιτρέπεται να τοποθετηθούν αντανακλαστικά στοιχεία ερυθρού φωτός.

2. Οι παραβάσεις για αυτόν που θέτει σε κυκλοφορία, καθώς και αυτόν που οδηγεί ζωήλατο όχημα, το οποίο δεν είναι εφοδιασμένο με τα πιο πάνω προβλεπόμενα φώτα και αντανακλαστικά στοιχεία, που να λειτουργούν σύμφωνα με το παρόν άρθρο κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Α.

Άρθρο 82
Φώτα αγροτικών μηχανημάτων

1. Οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου για το σύστημα φωτισμού και οπτικής γενικά σήμανσης των οχημάτων έχουν ανάλογη εφαρμογή και στα αγροτικά

μηχανήματα τα οποία κινούνται αυτοδύναμα και επί των υπ’ αυτών ρυμουλκούμενων, αν αυτά καλύπτουν τα πίσω φώτα του έλκοντος οχήματος. Ειδικότερα, στις περιπτώσεις συνδυασμών μονοαξονικών γεωργικών ελκυστήρων, των οποίων η πραγματική ισχύς του κινητήρα στον άξονα δεν υπερβαίνει τους επτά (7) ίππους, μετά ρυμουλκούμενων, εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου για τις δίτροχες μοτοσικλέτες με ή χωρίς καλάθι.

Αν η πραγματική ισχύς του κινητήρα στον άξονα υπερβαίνει τους (7) ίππους, εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου για τις τρίτροχες μοτοσικλέτες.

2. Τα αγροτικά μηχανήματα μπορούν να φέρουν ειδικό προβολέα, ο οποίος χρησιμοποιείται μόνο κατά την εκτέλεση μηχανοαγροτικών εργασιών, απαγορευμένης της χρήσης αυτού κατά την κίνησή τους στις οδούς.

3. Οι παραβάσεις για αυτόν που θέτει σε κυκλοφορία, καθώς και αυτόν που οδηγεί όχημα από τα πιο πάνω, το οποίο δεν είναι εφοδιασμένο με το προβλεπόμενο σύστημα φωτισμού, που να λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, όπως και αυτόν που παραβαίνει την παρ. 2 του άρθρου αυτού, κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Β.

Άρθρο 83
Φώτα μηχανημάτων έργου

1. Οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου για το σύστημα φωτισμού και οπτικής γενικά σήμανσης των οχημάτων, έχουν ανάλογη εφαρμογή και επί των μηχανημάτων έργου και επί των υπ’ αυτών ρυμουλκούμενων, αν αυτά καλύπτουν τα πίσω φώτα του έλκοντος οχήματος.

Τα χιονοκαθαριστικά μηχανήματα είναι εφοδιασμένα και με φανούς κίτρινου φωτός.

2. Τα μηχανήματα έργου μπορεί να έχουν ειδικούς προβολείς, οι οποίοι χρησιμοποιούνται μόνο κατά την εκτέλεση έργων, απαγορευμένης της χρήσης αυτών κατά την κίνησή τους επί των οδών.

3. Οι παραβάσεις για αυτόν που θέτει σε κυκλοφορία, καθώς και αυτόν που οδηγεί όχημα από τα πιο πάνω, το οποίο δεν είναι εφοδιασμένο με το προβλεπόμενο σύστημα φωτισμού, που να λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, όπως και αυτόν που παραβαίνει την παρ. 2 του παρόντος κατατάσσονται στην κατηγορία Ε2-Β.

Άρθρο 84
Γενικές διατάξεις για τον φωτισμό

1. Τα φώτα οδικού οχήματος ή ρυμουλκούμενου, εκτός από τα φώτα των δεικτών κατεύθυνσης και τα φώτα έκτακτης ανάγκης, απαγορεύεται να αναβοσβήνουν ή να μεταβάλλουν ένταση. Κατ’ εξαίρεση, αυτό επιτρέπεται για φώτα χρησιμοποιούμενα για την επισήμανση οχημάτων ή συνδυασμών οχημάτων, όπως οχημάτων προτεραιότητας, επί φάλαγγας οχημάτων, οχημάτων μεγάλου μεγέθους και οχημάτων εξοπλισμού κατασκευής ή συντήρησης των οδών, ως προς τα οποία δεν εφαρμόζονται οι γενικοί κανόνες κυκλοφορίας ή η παρουσία των οποίων επί της οδού επιβάλλει στους λοιπούς χρήστες τις οδούς να λαμβάνουν ειδικές προφυλάξεις.

2. Συνδυασμός δύο (2) ή περισσότερων ομοίων ή όχι φώτων, τα οποία εκτελούν την αυτή λειτουργία και τα οποία έχουν το ίδιο χρώμα, θεωρείται ότι αποτελούν ένα (1) φως, αν οι προβολές των φωτιστικών επιφανειών τους, σε εγκάρσιο κατακόρυφο επίπεδο, καταλαμβάνουν ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) τουλάχιστον της επιφάνειας του μικρότερου ορθογώνιου παραλληλόγραμμου, το οποίο περιγράφει τις προβολές αυτές των φωτιστικών επιφανειών.

3. Απλή φωτιστική επιφάνεια, η οποία έχει σχήμα ταινίας, θεωρείται ότι είναι δύο (2) ή ζυγός αριθμός φώτων, αν είναι τοποθετημένη συμμετρικά ως προς το μέσο κατά μήκος επίπεδο του οχήματος, εκτείνεται μέχρις απόστασης όχι μεγαλύτερης των σαράντα εκατοστών (0,40 μ.) από το ακρότατο εξωτερικό όριο του οχήματος και έχει μήκος τουλάχιστον ογδόντα εκατοστών (0,80 μ.). Ο φωτισμός μιας τέτοιας επιφάνειας παρέχεται από δύο (2) τουλάχιστον φωτεινές πηγές που βρίσκονται κατά το δυνατόν πλησιέστερα προς τα άκρα αυτής. Η πιο πάνω φωτιστική επιφάνεια μπορεί να αποτελείται από αριθμό στοιχείων, τα οποία είναι τοποθετημένα με τρόπο ώστε οι προβολές των φωτιστικών επιφανειών των διαφόρων στοιχείων σε εγκάρσιο κατακόρυφο επίπεδο να καταλαμβάνουν ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) τουλάχιστον της επιφάνειας του μικρότερου ορθογώνιου παραλληλόγραμμου, το οποίο περιγράφει τις προβολές αυτές των φωτιστικών επιφανειών.

4. Φώτα οχήματος, τα οποία εκτελούν την αυτή λειτουργία και φωτίζουν προς την ίδια κατεύθυνση, είναι του ίδιου χρώματος. Φώτα και αντανακλαστήρες, ζυγού αριθμού, τοποθετούνται συμμετρικά ως προς το μέσο κατά μήκος επίπεδο του οχήματος, εκτός των οχημάτων, τα οποία έχουν ασύμμετρο εξωτερικό σχήμα. Η ένταση των φώτων κάθε ζεύγους είναι ίδια. Τα φώτα δεν επικαλύπτονται από διάφορα αντικείμενα και διατηρούνται καθαρά.

5. Τηρουμένων των λοιπών διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου, φώτα διαφόρων ειδών και αντανακλαστήρες μπορούν να ενώνονται ή να ενσωματώνονται μέσα στην αυτή συσκευή.

6. Απαγορεύεται η προσθήκη άλλων φωτιστικών ή αντανακλαστικών στοιχείων πέραν των προβλεπόμενων στο άρθρο 4, περί ορισμών.

7. Οι παραβάσεις του παρόντος κατατάσσονται στην κατηγορία Ε1-Α.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ’
ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΟΧΗΜΑΤΩΝ

Άρθρο 85
Μηχανισμοί, εξαρτήματα και συσκευές οχημάτων

1. Τα αυτοκίνητα οχήματα είναι εφοδιασμένα με σύστημα διεύθυνσης, το οποίο επιτρέπει στον οδηγό την ευχερή, ταχεία και ασφαλή αλλαγή κατεύθυνσης του οχήματός του.

2. Τα αυτοκίνητα οχήματα, τα τρίτροχα οχήματα, οι μοτοσικλέτες και τα μοτοποδήλατα είναι εφοδιασμένα με έναν (1) τουλάχιστον καθρέπτη, τοποθετημένο σε

θέση η οποία εξασφαλίζει την ορατότητα της οδού πίσω από το όχημα.

3. Τα αυτοκίνητα οχήματα, τα αγροτικά μηχανήματα και τα μηχανήματα έργου, τα οποία κινούνται στις οδούς είναι εφοδιασμένα με ένα (1) τουλάχιστον ηχητικό όργανο προειδοποίησης ικανής έντασης, τα τρίτροχα οχήματα, οι μοτοσικλέτες και τα μοτοποδήλατα με όμοιο όργανο μικρότερης έντασης. Ο ήχος, ο οποίος εκπέμπεται από το ηχητικό όργανο, είναι συνεχής, του αυτού τόνου και όχι διαπεραστικός. Τα επιβατηγά οχήματα, αντί για εφεδρικό τροχό, δύνανται να είναι εφοδιασμένα με κιβώτιο επισκευής ελαστικού ή με ειδικά συστήματα συνέχισης οδήγησης.

4. Τα οχήματα άμεσης ανάγκης, τα έχοντα προτεραιότητα και τα οχήματα δημόσιας μαζικής μεταφοράς επιβατών, μπορούν να είναι εφοδιασμένα και να χρησιμοποιούν άλλα ηχητικά όργανα, διαφόρων ήχων.

5. Η χρήση σαλπίγγων εναλλασσόμενου ήχου, σειρήνων, σφυρικτών και άλλων παρόμοιων συσκευών απαγορεύεται, εκτός των οχημάτων της παρ. 4.

6. Τα ποδήλατα, εκτός από αυτά που χρησιμοποιούνται σε αθλητικούς αγώνες, είναι εφοδιασμένα με ένα κουδούνι.

7. Τα Ε.Π.Η.Ο. είναι εφοδιασμένα με:

α) συσκευή ηχητικής προειδοποίησης,

β) σύστημα πρόωσης που εφαρμόζεται στον εμπρόσθιο ή στους εμπρόσθιους και στον οπίσθιο ή στους οπίσθιους τροχούς, εφόσον υφίστανται.

Σε περίπτωση ηλεκτρικής βλάβης ή βλάβης του συστήματος πρόωσης, το Ε.Π.Η.Ο. δεν επιταχύνει ή επιβραδύνει απότομα.

8. Τα διαφανή μέρη των αυτοκινήτων, οχημάτων και των ρυμουλκούμενων, τα οποία αποτελούν τμήμα του αμαξώματος αυτών, περιλαμβανομένου και του ανεμοθώρακα, καθώς και οποιουδήποτε εσωτερικού χωρίσματος, είναι κατασκευασμένα με τρόπο ώστε σε περίπτωση θραύσης τους, ο κίνδυνος τραυματισμού προσώπων να μειώνεται στο ελάχιστο και να είναι ορατοί ο οδηγός και οι άλλοι επιβαίνοντες.

Τα διαφανή μέρη του ανεμοθώρακα είναι κατασκευασμένα από τέτοια ύλη, ώστε:

α) η διαφάνεια του ανεμοθώρακα να μην ελαττώνεται με την πάροδο του χρόνου,

β) να μην παραμορφώνουν τις εικόνες των αντικειμένων που φαίνονται δια μέσου του ανεμοθώρακα,

γ) σε περίπτωση θραύσης τους, ο οδηγός να έχει ικανή καθαρή θέα της οδού.

Επιτρέπεται η επικόλληση μεμβρανών στα παράθυρα πίσω από τη θέση του οδηγού - συνοδηγού, όταν το αυτοκίνητο διαθέτει δεξιό καθρέπτη, και σε όλα τα παράθυρα του αυτοκινήτου για ιατρικούς λόγους.

9. Το αυτοκίνητο όχημα, το οποίο έχει ανεμοθώρακα διαστάσεων και σχήματος που δεν επιτρέπει στον οδηγό να βλέπει κανονικά μπροστά του, παρά μόνο μέσα από το διαφανές μέρος του ανεμοθώρακα, είναι εφοδιασμένο με έναν (1) τουλάχιστον αποτελεσματικό καθαριστήρα του ανεμοθώρακα, τοποθετημένο σε κατάλληλη θέση, ο οποίος λειτουργεί με τρόπο ώστε να μην απαιτείται διαρκής ενέργεια του οδηγού. Επιπλέον, το όχημα της παρούσας είναι εφοδιασμένο με πλυντήρια του ανεμοθώρακα.

Απαγορεύεται η τοποθέτηση ή ανάρτηση μπροστά ή πίσω από τον ανεμοθώρακα, καθώς και η επικόλληση σε αυτόν αντικειμένων που περιορίζουν την ορατότητα του οδηγού.

10. Τα φορτηγά όλων των κατηγοριών, τα λεωφορεία και τα ρυμουλκούμενα φέρουν στους τροχούς του οπίσθιου τελευταίου άξονα λασπωτήρες.

11. Τα αυτοκίνητα οχήματα, εκτός από τα τρίτροχα οχήματα και τις μοτοσικλέτες, είναι εφοδιασμένα με σύστημα κίνησης του οχήματος προς τα πίσω, ο χειρισμός του οποίου γίνεται από τη θέση του οδηγού.

12. Ο κινητήρας εσωτερικής καύσης, ο οποίος χρησιμοποιείται για την προώθηση οδικού οχήματος, είναι εφοδιασμένος με αποτελεσματικό σιγαστήρα, κατάλληλο να μειώνει τον θόρυβο, ο οποίος προκαλείται από την έξοδο των καυσαερίων και τέτοιας κατασκευής, ώστε να μην δύναται να τεθεί εκτός λειτουργίας από τον οδηγό από τη θέση του.

13. Οι τροχοί των μηχανοκίνητων οχημάτων, των ρυμουλκούμενων, των μοτοποδηλάτων και των ποδηλάτων φέρουν ελαστικά με ή χωρίς αεροθάλαμο ή άλλα ελαστικά ανάλογης αποτελεσματικότητας που είναι σε τέτοια κατάσταση, ώστε να εξασφαλίζονται οι συνθήκες ασφάλειας και η πρόσφυση, ακόμη και επί υγρού οδοστρώματος.

Τα αυτοκίνητα οχήματα, εκτός των δίτροχων μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων, είναι εφοδιασμένα με έναν (1) εφεδρικό τροχό. Τα επιβατηγά οχήματα, αντί για εφεδρικό τροχό, δύνανται να είναι εφοδιασμένα με κιβώτιο επισκευής ελαστικού ή με ειδικά συστήματα συνέχισης οδήγησης.

14. Τα αυτοκίνητα οχήματα και τα ρυμουλκούμενα είναι εφοδιασμένα με σύστημα ανάρτησης των τροχών, το οποίο εξασφαλίζει την ελαστική σύνδεση του αμαξώματος του οχήματος με αυτούς και την απόσβεση των ταλαντώσεων.

15. Αυτοκίνητο όχημα, το οποίο μπορεί να υπερβεί την ταχύτητα των σαράντα (40) χιλιομέτρων την ώρα, σε ευθεία οριζόντια οδό, είναι εφοδιασμένο με μετρητή ταχύτητας (ταχόμετρο) που να λειτουργεί σωστά.

16. Τα μηχανοκίνητα οχήματα, εκτός από τις δίτροχες μοτοσικλέτες χωρίς καλάθι, τα τρίτροχα μοτοποδήλατα και τα ρυμουλκούμενα, είναι εφοδιασμένα με την πινακίδα ή την ειδική συσκευή επισήμανσης, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 33, περί κίνησης οχημάτων σε αυτοκινητόδρομους, οδούς ταχείας κυκλοφορίας και σήραγγες, και την παρ. 10 του άρθρου 38, περί στάσης και στάθμευσης. Η πιο πάνω πινακίδα αποτελείται από ισόπλευρο τρίγωνο που έχει πλευρά μήκους όχι μικρότερου των σαράντα εκατοστών (0,40 μ.) και πλάτους όχι μικρότερου των πέντε εκατοστών (0,05 μ.), και το εσωτερικό μέρος του μπορεί να είναι κενό ή χρωματισμένο με ανοικτό χρώμα. Οι πλευρές του τριγώνου αυτού είναι κατασκευασμένες από αντανακλαστική ύλη ερυθρού χρώματος. Η πινακίδα είναι κατασκευασμένη με τρόπο ώστε να μπορεί να τοποθετείται σταθερά σε κατακόρυφη θέση.

17. Τα επιβατηγά αυτοκίνητα οχήματα και τα φορτηγά μέγιστου επιτρεπόμενου βάρους μέχρι και τριών χιλιάδων πεντακοσίων χιλιόγραμμων (3.500 χλγρ.) είναι εφοδιασμένα με ζώνες ασφαλείας στα μπροστινά καθίσματα.

18. Τα αυτοκίνητα οχήματα και τα ρυμουλκούμενα, μέγιστου επιτρεπόμενου βάρους μεγαλύτερου των τριών χιλιάδων πεντακοσίων χιλιόγραμμων (3.500 χλγρ.), είναι εφοδιασμένα με κατάλληλες σφήνες αναστολής κύλισης (τάκοι).

19. Τα ζωήλατα οχήματα, μέγιστου επιτρεπόμενου βάρους μέχρι τριών χιλιάδων χιλιόγραμμων (3.000 χλγρ.), μπορούν να φέρουν μεταλλική στεφάνη στους τροχούς, το πλάτος της οποίας δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερο των πέντε εκατοστών (0,05 μ.). Η στεφάνη αυτή είναι συνεχής, κυλινδρική και χωρίς προεξοχές, γωνίες ή διακοπές και δεν στερεώνεται στους τροχούς με καρφιά των οποίων η κεφαλή εξέχει της επιφάνειας της στεφάνης.

20. Τα μηχανήματα έργου και τα αγροτικά μηχανήματα, τα οποία δεν μπορούν να αναπτύξουν ταχύτητα μεγαλύτερη από σαράντα (40) χιλιόμετρα την ώρα σε ευθεία οριζόντια οδό, φέρουν, για την αναγνώρισή τους, στην πίσω πλευρά, ειδική μεταλλική τριγωνική πινακίδα, της οποίας το περίγραμμα φέρει αντανακλαστικό υλικό ερυθρού χρώματος, η δε υπόλοιπη επιφάνεια φθορίζον υλικό επίσης ερυθρού χρώματος.

21. Τα οχήματα, μέγιστου επιτρεπόμενου βάρους επτά χιλιάδων πεντακοσίων χιλιόγραμμων (7.500 χλγρ.) και άνω και τα ρυμουλκούμενα οχήματα μέγιστου επιτρεπόμενου βάρους τριών χιλιάδων χιλιόγραμμων (3.000 χλγρ.) και άνω, φέρουν, για την αναγνώρισή τους, στην οπίσθια πλευρά τους, μία (1) ή δύο (2) μεταλλικές πινακίδες, οι οποίες έχουν εναλλασσόμενες λοξές λωρίδες με φθορίζον υλικό ερυθρού χρώματος και αντανακλαστικό υλικό κίτρινου χρώματος.

22. Τα οχήματα ή οι συνδυασμοί οχημάτων μήκους δεκατριών (13) μέτρων και άνω, φέρουν, για την αναγνώρισή τους, στην οπίσθια πλευρά τους, μία (1) ή δύο (2) πινακίδες, των οποίων η επιφάνεια καλύπτεται με φθορίζον υλικό χρώματος ερυθρού και αντανακλαστικό υλικό χρώματος κίτρινου και επί των οποίων αναγράφονται ειδικά σύμβολα.

23. Τα οχήματα τα οποία μεταφέρουν επικίνδυνα εμπορεύματα φέρουν αναγνωριστικές της επικινδυνότητας του φορτίου πινακίδες και ειδικά σήματα, σύμφωνα με τις ισχύουσες για τις μεταφορές αυτές διατάξεις.

24. Οι παραβάσεις για αυτόν που θέτει σε κυκλοφορία, καθώς και αυτόν που οδηγεί οδικό όχημα, τρίτροχο όχημα, μοτοσικλέτα, μοτοποδήλατο, αγροτικό μηχάνημα ή μηχάνημα έργων, κατατάσσονται ως εξής:

α) οι παραβάσεις των παρ. 1, 8, 9 και 11, στην κατηγορία Ε1-Β,

β) η παράβαση της παρ. 17, στην κατηγορία Ε2-Α,

γ) οι παραβάσεις των παρ. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22 και 23 στην κατηγορία Ε1-Α,

δ) η παράβαση της παρ. 13:

δα) στην κατηγορία Ε2-Β για τρίτροχο όχημα, μοτοσικλέτα, μοτοποδήλατο, επιβατηγό όχημα ιδιωτικής χρήσης ή φορτηγό όχημα έως και τρεισήμισι (3,5) τόνους και

δβ) στην κατηγορία Ε3-Β για φορτηγό όχημα άνω των τρεισήμισι (3,5) τόνων, λεωφορείο, αγροτικό μηχάνημα ή μηχάνημα έργου.

Προκειμένου για φορτηγά οχήματα άνω των τρεισήμισι (3,5) τόνων, λεωφορεία, αγροτικά οχήματα και μηχανήματα έργου, το προβλεπόμενο διοικητικό πρόστιμο επιβάλλεται στον ιδιοκτήτη του οχήματος.

25. Η παράβαση για αυτόν που θέτει σε κυκλοφορία, καθώς και αυτόν που οδηγεί όχημα άλλης κατηγορίας, κατά παράβαση του παρόντος άρθρου ή που δεν είναι εφοδιασμένο με τους προβλεπόμενους στο παρόν άρθρο, κατά περίπτωση, μηχανισμούς, πινακίδες, συσκευές ή συστήματα ή που έχει μηχανισμούς, πινακίδες, συσκευές ή συστήματα, που δεν πληρούν τις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου, κατατάσσεται στην κατηγορία Ε1-Α.

26. Κατ’ εξαίρεση των παρ. 24 και 25, η παράβαση της παρ. 12 κατατάσσεται στην κατηγορία Ε2-Α και στην κατηγορία Σ.

Άρθρο 86
Ειδικές διατάξεις

1. Η κατασκευή των μηχανοκίνητων οχημάτων, μοτοποδηλάτων, ποδηλάτων και Ε.Π.Η.Ο. είναι τέτοια, ώστε να αποφεύγεται η πρόκληση οποιουδήποτε κινδύνου, εκπομπής υπερβολικών ρύπων, οσμών, θορύβων, πυρκαγιάς ή έκρηξης.

2. Η λειτουργία των κυκλωμάτων υψηλής τάσης των οδικών οχημάτων απαγορεύεται να προκαλεί, από την υπερβολική εκπομπή ραδιοπαρασίτων, αισθητή παρενόχληση.

3. Το μηχανοκίνητο όχημα είναι κατασκευασμένο με τρόπο ώστε το πεδίο ορατότητας του οδηγού, μπροστά, δεξιά, και αριστερά αυτού, να είναι αρκετό για να είναι δυνατή η ασφαλής οδήγηση.

4. Τα μηχανοκίνητα οχήματα, τα μοτοποδήλατα και τα ρυμουλκούμενα είναι κατασκευασμένα και εξοπλισμένα με τρόπο ώστε να περιορίζεται κατά το δυνατόν, σε περίπτωση ατυχήματος, ο κίνδυνος, τόσο για τους επιβαίνοντες αυτών όσο και για τους λοιπούς χρήστες της οδού. Ιδιαιτέρως, τα οχήματα αυτά δεν φέρουν στο εσωτερικό και εξωτερικό τους μέρος διακοσμητικά ή άλλα αντικείμενα που προεξέχουν και τα οποία είναι δυνατόν να καταστούν επικίνδυνα για τους επιβάτες ή τους λοιπούς χρηστές της οδού.

5. Η παράβαση του παρόντος κατατάσσεται στην κατηγορία Ε1-Α.

Άρθρο 87
Εξωτερική εμφάνιση αυτοκινήτων οχημάτων

1. Σε περίπτωση μεταβολής του εξωτερικού χρωματισμού που αναγράφεται στην άδεια κυκλοφορίας του αμαξώματος αυτοκινήτου οχήματος, ο κάτοχος αυτού, μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από τη μεταβολή, γνωστοποιεί αυτό στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

2. Η αναγραφή ή τοποθέτηση διαφημίσεων στο εσωτερικό ή εξωτερικό του αμαξώματος αυτοκινήτων οχημάτων, τα οποία εκτελούν δημόσια συγκοινωνία, επιτρέπεται εφόσον δεν ανατρέπεται ο ομοιόμορφος

χρωματισμός που χαρακτηρίζει το δημόσιο μέσο μεταφοράς.

3. Η παράβαση του παρόντος κατατάσσεται στην κατηγορία Ε1-Α.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ’
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ, ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΘΕΣΗ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ

Άρθρο 88
Έγκριση τύπου οχημάτων

1. Για την κυκλοφορία στη χώρα των μηχανοκίνητων οχημάτων, των ρυμουλκούμενων από αυτά και των τρίτροχων οχημάτων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων, είτε αυτά εισάγονται από το εξωτερικό είτε κατασκευάζονται ή συναρμολογούνται στο εσωτερικό, απαιτείται προηγούμενη έγκριση του τύπου αυτών, η οποία χορηγείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες των Υπουργείων Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, για τα αγροτικά μηχανήματα, Υποδομών και Μεταφορών για τα μηχανήματα έργου και για τα λοιπά οχήματα.

2. Η έγκριση τύπου τεχνικών ολοτήτων και συστατικών στοιχείων αυτοκινήτων οχημάτων, των ρυμουλκούμενών τους και των τρίτροχων οχημάτων και μοτοσικλετών, χορηγείται από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

3. Εκτός του οδικού δικτύου ή σε οδούς και χώρους που είναι αδύνατη η δημόσια κυκλοφορία οχημάτων, επιτρέπεται η μεταφορά επιβατών με κατάλληλα για αυτό τον σκοπό μηχανήματα έργου.

4. Για την κυκλοφορία οχημάτων που προορίζονται να κυκλοφορούν μέσα σε ειδικούς περιφραγμένους χώρους, μπορεί να προβλέπεται ειδικότερη διαδικασία, σε σχέση με εκείνη των παρ. 1 έως 3.

5. Για την άρση αμφισβητήσεων σχετικά με τον χαρακτηρισμό μηχανοκίνητου οχήματος ως αυτοκινήτου, αγροτικού μηχανήματος ή μηχανήματος έργου, αποφασίζει αρμόδια επιτροπή.

6. Τα επιβατηγά αυτοκίνητα οχήματα, που τέθηκαν το πρώτον σε κυκλοφορία στη χώρα μετά από την 1η Ιανουαρίου 1993 είναι εφοδιασμένα με ζώνες ασφαλείας και στα πίσω καθίσματα.

Άρθρο 89
Στοιχεία αναγνώρισης πλαισίου και κινητήρα

1. Στο πλαίσιο ή το αμάξωμα των αυτοκινήτων οχημάτων και των υπ’ αυτών ρυμουλκούμενων και των τρίτροχων οχημάτων και μοτοσικλετών, σημειώνονται το όνομα του κατασκευαστή, τα στοιχεία τα οποία χαρακτηρίζουν τον τύπο του οχήματος και ο αύξων αριθμός κατασκευής του. Στον κινητήρα των οχημάτων του προηγούμενου εδαφίου, σημειώνονται τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν τον τύπο αυτού και ο αριθμός σειράς κατασκευής του.

2. Πριν από την αντικατάσταση ή επιδιόρθωση τμήματος του αμαξώματος ή του πλαισίου των αυτοκινήτων, των τρίτροχων οχημάτων και των μοτοσικλετών, η οποία έχει ως αποτέλεσμα την εξαφάνιση ή την αλλοίωση, ολικά ή μερικά, του τύπου και του αριθμού πλαισίου, οι κάτοχοι αυτών ενημερώνουν, πριν από την επέμβαση, τις κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες της αποκεντρωμένης διοίκησης, οι οποίες προβαίνουν στη χάραξη του αριθμού κυκλοφορίας ή του αριθμού πλαισίου σε άλλη κατάλληλη θέση.

3. Η παράβαση για τον κάτοχο οχήματος των κατηγοριών του παρόντος, ο οποίος παραποιεί ή εξαφανίζει τα αναφερόμενα στην παρ. 1 στοιχεία αναγνώρισης του οχήματος, καθώς και αυτόν που ενεργεί την παραποίηση ή αλλοίωση, κατατάσσεται στην κατηγορία Ε3-Β και τιμωρείται με ποινή φυλάκισης μέχρι ενός (1) έτους και με οριστική αφαίρεση των στοιχείων κυκλοφορίας του οχήματος, η οποία επιβάλλεται από το δικαστήριο.

4. Η παράβαση για τον κάτοχο οχήματος των κατηγοριών του παρόντος και αυτόν που ενεργεί την αντικατάσταση ή επιδιόρθωση της παρ. 2, χωρίς να τηρηθεί η σε αυτή προβλεπόμενη διαδικασία, κατατάσσεται στην κατηγορία Ε3-Β και τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός (1) έτους και με αφαίρεση των στοιχείων κυκλοφορίας του οχήματος για χρονικό διάστημα ενός (1) έως τριών (3) μηνών, η οποία επιβάλλεται από το δικαστήριο.

Άρθρο 90
Τεχνικός έλεγχος οχημάτων

1. Τα αυτοκίνητα οχήματα, τρίτροχα οχήματα, μοτοσικλέτες και μοτοποδήλατα, τα οποία κυκλοφορούν στη χώρα, και τα υπ’ αυτών ρυμουλκούμενα, υπόκεινται σε τακτικό περιοδικό τεχνικό έλεγχο.

2. Εάν για οδικό όχημα ή ρυμουλκούμενο της παρ. 1, δημιουργούνται αμφιβολίες για την ασφαλή και κανονική γενικά κυκλοφορία του στις οδούς, οι Αστυνομικές Αρχές και οι υπηρεσίες που είναι εξουσιοδοτημένες από τους αρμόδιους υπουργούς ή περιφερειάρχες μπορούν να διατάσσουν τον έκτακτο τεχνικό έλεγχο αυτού.

3. Η παράβαση για τον οδηγό ή τον κάτοχο επιβατικού δημοσίας χρήσης, ασθενοφόρου, φορτηγού και ρυμουλκούμενου άνω των τρεισήμισι (3,5) τόνων και λεωφορείου που δεν το προσκομίζει για τον τακτικό ή έκτακτο τεχνικό έλεγχο εντός της καθοριζόμενης προθεσμίας ή παραβαίνει την παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 1350/1983 (Α’ 55), περί απαγόρευσης κυκλοφορίας οδικών οχημάτων όταν αυτά δεν έχουν εφοδιαστεί με πιστοποιητικό τεχνικού ελέγχου, κατατάσσεται στην κατηγορία Ε3-Β. Η ίδια παράβαση για τα υπόλοιπα οχήματα κατατάσσεται στην κατηγορία Ε2-Β.

4. Το προβλεπόμενο στην παρ. 3 διοικητικό μέτρο της αφαίρεσης της άδειας οδήγησης επιβάλλεται μόνο στον οδηγό. Το διοικητικό πρόστιμο και το διοικητικό μέτρο της αφαίρεσης των στοιχείων κυκλοφορίας, όπου προβλέπεται, επιβάλλονται στον ιδιοκτήτη του οχήματος.

5.α. Όλα τα μηχανήματα έργου υπόκεινται σε περιοδικό έλεγχο τεχνικής επάρκειας κάθε πέντε (5) έτη, μετά την έκδοση αρχικής άδειας μηχανημάτων έργου.

β. Το αντικείμενο του περιοδικού ελέγχου τεχνικής επάρκειας μηχανημάτων έργου αφορά σε θέματα ασφάλειας λειτουργίας και κυκλοφορίας του μηχανήματος έργου.

γ. Ο περιοδικός έλεγχος τεχνικής επάρκειας των μηχανημάτων έργου διενεργείται από Φορείς Ελέγχου (Φ.Ε.)

οι οποίοι έχουν εγκριθεί από το Υπουργείο Ανάπτυξης, σύμφωνα με τη διαδικασία της υπ’ αρ. 3354/91/8.2.2001 απόφασης του Υφυπουργού Ανάπτυξης «Καθορισμός πλαισίου για την αναγνώριση της ικανότητας και την έγκριση φορέων πιστοποίησης ή ελέγχου στον υποχρεωτικό τομέα» (Β’ 149), όπως εκάστοτε ισχύει και είναι διαπιστευμένοι για τον σκοπό αυτόν, σύμφωνα με το πρότυπο «ISO EN 17020», όπως κάθε φορά ισχύει. Τα πρόσωπα του Φ.Ε. που διενεργούν περιοδικούς ελέγχους τεχνικής επάρκειας μηχανημάτων έργου είναι μηχανικοί τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

δ. Οι κυρώσεις των παρ. 3 και 4 εφαρμόζονται αναλογικά και για τα μηχανήματα έργου.

ε. Για την «Οριστική Διαγραφή» και «Προσωρινή Διαγραφή» μηχανήματος έργου και οχήματος ειδικής κατηγορίας από το μητρώο μηχανημάτων έργου και οχημάτων ειδικής κατηγορίας, όπως καθορίζεται στην υπό στοιχεία οικ. 21867/26.9.2016 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων «Όροι, προϋποθέσεις και διαδικασίες εγκρίσεων τύπου και αδειών κυκλοφορίας που αφορούν τα Μηχανήματα Έργων (Μ.Ε.) και τα οχήματα ειδικής κατηγορίας» (Β’ 3276), όπως εκάστοτε ισχύει, που δεν εξαιρούνται από την καταβολή τελών χρήσης, αρκεί η προσκόμιση βεβαίωσης της αρμόδιας υπηρεσίας της Φορολογικής Διοίκησης ότι τα υπόψη τέλη είναι βεβαιωμένα και εξοφλημένα για τα προηγούμενα έτη και κατ’ ανώτατο για τα τελευταία δέκα (10) έτη από την ημερομηνία διαγραφής, όπως ορίζεται στην ανωτέρω κοινή υπουργική απόφαση. Η προσκόμιση της βεβαίωσης του προηγούμενου εδαφίου δεν επηρεάζει τις οφειλές από τέλη πέραν του άνω χρονικού διαστήματος.

Άρθρο 91
Γενική απογραφή και ταξινόμηση οχημάτων

1. Δεν επιτρέπεται σε κανένα μηχανοκίνητο όχημα ή ρυμουλκούμενο να κυκλοφορεί οπουδήποτε στη χώρα, εάν δεν έχει απογραφεί και ταξινομηθεί κατά την οριζόμενη εκάστοτε γενική απογραφή και ταξινόμηση των οχημάτων.

2. Η παράβαση για αυτόν που κυκλοφορεί μηχανοκίνητο όχημα, το οποίο δεν έχει νόμιμα απογραφεί και ταξινομηθεί, κατατάσσεται στην κατηγορία Ε3-Β και τα στοιχεία κυκλοφορίας του οχήματός του επιστρέφονται μετά την απογραφή του. Για τη σχετική παράβαση που αφορά σε φορτηγά οχήματα εφαρμόζεται ο ν. 3446/2006 (Α’ 49), περί οργάνωσης και λειτουργίας αρχών ελέγχου κυκλοφορίας των οχημάτων. Το άρθρο 50, περί ακινητοποίησης οχήματος, μπορεί να εφαρμοστεί και στην περίπτωση του παρόντος.

Άρθρο 92
Άδεια κυκλοφορίας οχημάτων

1. Δεν επιτρέπεται μηχανοκίνητο όχημα, ρυμουλκούμενο, μοτοποδήλατο, ή ζωήλατο όχημα να κυκλοφορεί οπουδήποτε στη ώρα, αν δεν έχει εκδοθεί γι’ αυτό άδεια κυκλοφορίας.

2. Η παράβαση για αυτόν που θέτει σε κυκλοφορία, καθώς και αυτόν που οδηγεί αυτοκίνητο όχημα ή ρυμουλκούμενο από αυτό, καθώς και τρίτροχο όχημα ή μοτοσικλέτα, που δεν είναι εφοδιασμένο με άδεια κυκλοφορίας ή του οποίου η άδεια κυκλοφορίας έχει αφαιρεθεί κατατάσσεται στην κατηγορία Ε4 και στον παραβάτη επιβάλλονται διοικητικό πρόστιμο επτακοσίων (700) ευρώ, η επί τόπου αφαίρεση για τριάντα (30) ημέρες της άδειας οδήγησης και των στοιχείων κυκλοφορίας του οχήματος. Εφόσον αυτά υπάρχουν και έχουν αφαιρεθεί, το χρονικό διάστημα αφαίρεσής τους προστίθεται στο ήδη επιβαλλόμενο χρονικό διάστημα αφαίρεσής τους. Για τη σχετική παράβαση που αφορά φορτηγά οχήματα έχουν εφαρμογή οι ειδικές διατάξεις του ν. 3446/2006 (Α’ 49).

3. Η παράβαση για αυτόν που θέτει σε κυκλοφορία, καθώς και αυτόν που οδηγεί αγροτικό μηχάνημα με ή χωρίς ρυμουλκούμενο ή μηχάνημα έργου με ή χωρίς ρυμουλκούμενο, που δεν είναι εφοδιασμένο με άδεια κυκλοφορίας ή του οποίου η άδεια κυκλοφορίας έχει αφαιρεθεί κατατάσσεται στην κατηγορία Ε4 και στον παραβάτη επιβάλλονται διοικητικό πρόστιμο επτακοσίων (700) ευρώ, η επί τόπου αφαίρεση για τριάντα (30) ημέρες της άδειας οδήγησης και των στοιχείων κυκλοφορίας του οχήματος. Εφόσον αυτά υπάρχουν και έχουν αφαιρεθεί, το χρονικό διάστημα αφαίρεσής τους προστίθεται στο ήδη επιβαλλόμενο χρονικό διάστημα αφαίρεσής τους.

4. Η παράβαση για αυτόν που θέτει σε κυκλοφορία, καθώς και αυτόν που οδηγεί μοτοποδήλατο που δεν είναι εφοδιασμένο με άδεια κυκλοφορίας ή του οποίου η άδεια κυκλοφορίας έχει αφαιρεθεί ή έχει λήξει, κατατάσσεται στην κατηγορία Ε4 και στον παραβάτη επιβάλλονται διοικητικό πρόστιμο επτακοσίων (700) ευρώ, η επί τόπου αφαίρεση για τριάντα (30) ημέρες της άδειας οδήγησης και των στοιχείων κυκλοφορίας του οχήματος. Εφόσον αυτά υπάρχουν και έχουν αφαιρεθεί, το χρονικό διάστημα αφαίρεσής τους προστίθεται στο ήδη επιβαλλόμενο χρονικό διάστημα αφαίρεσής τους. Η παράβαση για αυτόν που θέτει σε κυκλοφορία και αυτόν που οδηγεί ζωήλατο όχημα, που δεν είναι εφοδιασμένο με άδεια κυκλοφορίας, κατατάσσεται στην κατηγορία Ε2-Α.

Άρθρο 93
Μεταβολή στοιχείων της αδείας κυκλοφορίας

1. Κατά την αλλαγή κατόχου οδικού οχήματος και κατά τη μεταβολή των αναγραφόμενων κύριων χαρακτηριστικών στοιχείων στην άδεια κυκλοφορίας, όταν αυτά επιτρέπονται, απαιτείται η έκδοση νέας άδειας, μετά από εξακρίβωση των νέων στοιχείων, από τις κατά περίπτωση αρμόδιες για την έκδοση των αδειών κυκλοφορίας υπηρεσίες.

2. Αν διαπιστωθεί από αρμόδιο όργανο ότι δεν τηρήθηκε η παρ. 1, μέσα στην προθεσμία που καθορίζεται στην απόφαση της περ. γ) της παρ. 27 του άρθρου 112, αφαιρούνται η άδεια και οι πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας του οχήματος, οι οποίες επιστρέφονται μετά από την έκδοση νέας άδειας, σύμφωνα με την παρ. 1.

3. Η παράβαση του παρόντος κατατάσσεται στην κατηγορία Ε3-Β. Για τη σχετική παράβαση που αφορά σε φορτηγά οχήματα έχουν εφαρμογή οι ειδικές διατάξεις του ν. 3446/2006 (Α’ 49).

Άρθρο 94
Πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας

1. Δεν επιτρέπεται μηχανοκίνητο όχημα, ρυμουλκούμενο, μοτοποδήλατο, ή ζωήλατο όχημα να κυκλοφορεί οπουδήποτε στη χώρα, αν δεν φέρει τις πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας, οι οποίες χορηγήθηκαν νόμιμα. Οι χορηγούμενες πινακίδες είναι αντανακλαστικές.

2. Απαγορεύεται για οποιαδήποτε αιτία η αντικατάσταση των πινακίδων, που καθορίζονται στην παρ. 1 με άλλες που δεν έχουν χορηγηθεί νόμιμα ή η παραποίηση αυτών με οποιαδήποτε μορφή, όπως με τεμαχισμό, αλλαγή σχήματος ή γράμματος ή με κάμψη της πινακίδας, ή η μετάθεση της πινακίδας από το ένα όχημα σε άλλο ή η κατασκευή από άλλον πλην του κατά τις διατάξεις του παρόντος οριζομένου και με τρόπο διάφορο, καθώς και η πώληση, αγορά και χρήση τέτοιων πινακίδων. Οι παραβάτες της παρούσας και αυτοί που υποβάλλουν ψευδή στοιχεία για τη λήψη ανταλλακτικών πινακίδων, έχοντας ως σκοπό την παράνομη χρησιμοποίησή τους, τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι ενός (1) έτους.

3. Η παράβαση για αυτόν που θέτει σε κυκλοφορία αυτοκίνητο όχημα, το οποίο δεν έχει τοποθετημένες και τις δύο (2) πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας, οι οποίες έχουν νόμιμα χορηγηθεί, καθώς και για εκείνον, ο οποίος κυκλοφορεί άλλης κατηγορίας όχημα, που δεν είναι εφοδιασμένο με κανονικές πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας, κατατάσσεται στην κατηγορία Ε3-Β. Στην ίδια κατηγορία κατατάσσεται και η παράβαση για αυτόν που οδηγεί οδικό όχημα του οποίου οι πινακίδες δεν είναι, για οποιονδήποτε λόγο, ευκρινώς ορατές ή αναγνωρίσιμες από τεχνικά μέσα βεβαίωσης παραβάσεων ή τοποθετεί επ’ αυτών μη αντανακλαστικό υλικό. Για τη σχετική παράβαση που αφορά φορτηγά οχήματα έχουν εφαρμογή οι ειδικές διατάξεις του ν. 3446/2006 (Α’ 49). Επιπλέον των διοικητικών κυρώσεων της παρούσας, όποιος καταλαμβάνεται να θέτει σε κυκλοφορία όχημα οι πινακίδες του οποίου έχουν αφαιρεθεί για παραβάσεις του παρόντος νόμου τιμωρείται με ποινή φυλάκισης έως ενός (1) έτους και χρηματική ποινή τουλάχιστον δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ, εφόσον η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

Άρθρο 95
Κυκλοφορία αυτοκινήτων οχημάτων στο εξωτερικό - Κυκλοφορία ξένων αυτοκινήτων

1. Τα αυτοκίνητα οχήματα και τα ρυμουλκούμενα, που έχουν απογραφεί στη χώρα, δεν επιτρέπεται να εξέλθουν των ορίων της, αν δεν είναι εφοδιασμένα με τα υπό των σχετικών διεθνών συμβάσεων και κανονισμών καθοριζόμενα πιστοποιητικά και λοιπά έγγραφα, καθώς και με το διεθνές διακριτικό σήμα των αυτοκινήτων της Ελλάδας. Ξένα αυτοκίνητα απαγορεύεται να εισέρχονται και να κυκλοφορούν στη χώρα, αν δεν φέρουν τα διακριτικό σήμα της χώρας στην οποία έχουν απογραφεί.

2. Τα οχήματα και τα ρυμουλκούμενα από αυτά τα οποία έχουν απογραφεί στη χώρα, απαγορεύεται να φέρουν διεθνές διακριτικό σήμα ξένου κράτους.

3. Η παράβαση της παρ. 2 κατατάσσεται στην κατηγορία Ε1-Α.

Άρθρο 96
Αφαίρεση άδειας και αριθμού κυκλοφορίας

Η άδεια και οι πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας αφαιρούνται, εκτός των περιπτώσεων οι οποίες προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις και:

α) όταν δεν συντρέχουν πλέον οι προϋποθέσεις με τις οποίες χορηγήθηκαν,

β) όταν δεν συντρέχουν οι όροι για την ασφαλή κυκλοφορία του οχήματος.

Άρθρο 97
Παύση κυκλοφορίας οχήματος

1. Όταν μηχανοκίνητο όχημα ή ρυμουλκούμενο, τρίτροχο όχημα, μοτοσικλέτα, που έχει απογραφεί, καταστρέφεται, διαλύεται ή εξάγεται οριστικά στην αλλοδαπή, ο κάτοχός του, μέσα σε δύο (2) μήνες, από τον χρόνο της καταστροφής, διάλυσης ή εξαγωγής, υποβάλλει σχετική δήλωση στην αρμόδια υπηρεσία της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης και παραδίδει σε αυτήν την άδεια και τις πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας του οχήματος.

2. Οι κάτοχοι αγροτικών μηχανημάτων ή μηχανημάτων έργου που έχουν απογραφεί, στις περιπτώσεις της παρ. 1, υποχρεούνται να παραδώσουν την άδεια κυκλοφορίας και τις πινακίδες των οχημάτων αυτών στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατά περίπτωση.

3. Η παράβαση του παρόντος κατατάσσεται στην κατηγορία Ε1-Α.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η’
ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΟΔΗΓΗΣΗΣ - ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΠΟΔΕΙΞΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ - ΕΙΔΙΚΗ ΣΗΜΑΝΣΗ

Άρθρο 98
Άδειες οδήγησης - Κυρώσεις - Άδειες εκπαιδευτών υποψήφιων οδηγών

1. Για την οδήγηση μοτοποδηλάτων και ελαφρών τετρακύκλων, μοτοσικλετών, μηχανοκίνητων τρικύκλων, τετρακύκλων και αυτοκινήτων απαιτείται η κατοχή της κατάλληλης κατηγορίας άδειας οδήγησης. Οι κατηγορίες των αδειών οδήγησης, η κλιμάκωση και η ισοδυναμία μεταξύ των κατηγοριών, καθώς και η χορήγηση, η ανανέωση και η αμοιβαία αναγνώριση και ανταλλαγή αυτών ορίζονται στο π.δ. 51/2012 (Α’ 101).

2. Απαγορεύεται η οδήγηση μοτοποδηλάτων και ελαφρών τετρακύκλων, μοτοσικλετών, μηχανοκίνητων τρικύκλων, τετρακύκλων και αυτοκινήτων:

α) από πρόσωπα τα οποία δεν κατέχουν ισχύουσα ελληνική άδεια οδήγησης της κατάλληλης κατηγορίας. Η απαγόρευση αυτή δεν ισχύει για τα πρόσωπα, τα οποία εκπαιδεύονται ή εξετάζονται προκειμένου να αποκτήσουν ή ανανεώσουν συγκεκριμένης κατηγορίας άδεια οδήγησης, εφόσον είναι εφοδιασμένα με τα προβλεπόμενα έγγραφα για τον σκοπό αυτόν,

β) από πρόσωπα τα οποία δεν κατέχουν ισχύουσα ελληνική ειδική άδεια ή ισχύον ελληνικό πιστοποιητικό, τα οποία απαιτούνται για την οδήγηση ειδικών κατηγοριών

οδικών οχημάτων, ακόμα και εάν κατέχουν την άδεια οδήγησης της περ. α),

γ) ειδικά για τα μοτοποδήλατα με μέγιστη εκ κατασκευής ανώτατη ταχύτητα έως είκοσι πέντε (25) χιλιόμετρα την ώρα, από πρόσωπα που δεν έχουν συμπληρώσει την ηλικία των δεκαπέντε (15) ετών.

δ) από πρόσωπα των οποίων έχει παύσει αυτοδικαίως να ισχύει η άδεια οδήγησης λόγω παύσης πλήρωσης των απαιτούμενων προδιαγραφών σωματικής και διανοητικής ικανότητας υπό τις οποίες τους χορηγήθηκε, όπως οι προδιαγραφές αυτές ορίζονται στο Παράρτημα ΙΙΙ του π.δ. 51/2012.

3. Δεν υπάγονται στις απαγορεύσεις της περ. α) της παρ. 2 και εφόσον έχουν συμπληρώσει την ελάχιστη απαιτούμενη ηλικία που προβλέπεται για τη χορήγηση ελληνικής άδειας οδήγησης:

α) οι κάτοχοι ισχύουσας άδειας οδήγησης, αντίστοιχης κατηγορίας, η οποία έχει εκδοθεί από κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή από τη Νορβηγία, την Ισλανδία ή το Λιχτενστάιν,

β) οι κάτοχοι ισχύουσας διεθνούς άδειας οδήγησης η οποία έχει εκδοθεί από οποιοδήποτε κράτος, εκτός της Ελλάδος, και δεν έχουν τη συνήθη διαμονή τους στην Ελλάδα,

γ) οι κάτοχοι ισχύουσας άδειας οδήγησης, η οποία έχει εκδοθεί από κράτη εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τα οποία η Ελλάδα έχει συνάψει ειδική συμφωνία, η οποία έχει κυρωθεί με νόμο και οι οποίοι δεν έχουν τη συνήθη διαμονή τους στην Ελλάδα,

δ) οι κάτοχοι ισχύουσας άδειας οδήγησης κατά τα οριζόμενα σε διεθνείς συμβάσεις ή συμφωνίες που έχουν κυρωθεί με νόμο και οι οποίοι δεν έχουν τη συνήθη διαμονή τους στην Ελλάδα,

ε) οι οδηγοί μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών, μηχανοκίνητων τρικύκλων, τετρακύκλων και αυτοκινήτων, τα οποία ανήκουν στις ελληνικές ένοπλες δυνάμεις ή στα σώματα ασφαλείας, εφόσον είναι κάτοχοι ισχύουσας άδειας οδήγησης που έχει εκδοθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες τους,

στ) τα μέλη διπλωματικών αποστολών και προξενικών αρχών, τα μέλη Διεθνών Οργανισμών και Γραφείων Διεθνών Οργανισμών στην Ελλάδα και τα μέλη των οικογενειών τους, υπήκοοι τρίτων χωρών, πλην των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Νορβηγίας, της Ισλανδίας ή του Λιχτενστάιν, καθώς και κάτοχοι δελτίου ταυτότητας εκδοθέντος από τη Διεύθυνση Εθιμοτυπίας του Υπουργείου Εξωτερικών, εφόσον κατέχουν ισχύουσα άδεια οδήγησης της χώρας τους, υπό την προϋπόθεση ότι αυτή συνοδεύεται από βεβαίωση της εκδούσας αρχής, για το δικαίωμα οδήγησης οχήματος βάσει των κατηγοριών που κατέχουν, επίσημα μεταφρασμένη,

ζ) οι κάτοχοι ισχύουσας άδειας οδήγησης μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών, μηχανοκίνητων τρικύκλων, τετρακύκλων και επιβατικών αυτοκινήτων που δεν έχουν τη συνήθη διαμονή τους στην Ελλάδα και η οποία έχει εκδοθεί από κράτος στο οποίο δεν εκδίδεται διεθνής άδεια οδήγησης. Προς τούτο, απαιτείται η εθνική άδεια των αντίστοιχων κατηγοριών να συνοδεύεται από επίσημη μετάφρασή της στην ελληνική ή την αγγλική γλώσσα,

η) οι κάτοχοι ισχύουσας άδειας οδήγησης μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών, μηχανοκίνητων τρικύκλων, τετρακύκλων και επιβατικών αυτοκινήτων, κατά τη διαμονή τους στην Ελλάδα, η οποία έχει εκδοθεί από τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, τον Καναδά, την Κοινοπολιτεία της Αυστραλίας, το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, τα εξαρτώμενα εδάφη του Βρετανικού Στέμματος (Γκέρνσεϊ, Νήσος Μαν και Τζέρσεϋ) ή το Γιβραλτάρ.

4.α) Η παράβαση για αυτόν που καταλαμβάνεται να οδηγεί και στερείται ή δεν κατέχει την κατάλληλη άδεια οδήγησης, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του π.δ. 51/2012 ή η άδεια οδήγησής του έχει ανακληθεί ή αφαιρεθεί για οποιονδήποτε λόγο, κατατάσσεται στην κατηγορία Ε4 και στον παραβάτη επιβάλλονται η επί τόπου αφαίρεση της άδειας οδήγησης για ένα (1) έτος, εφόσον υπάρχει και των στοιχείων κυκλοφορίας του οχήματος, για τριάντα (30) ημέρες καθώς και οι ακόλουθες διοικητικές κυρώσεις, ανά περίπτωση:

αα) για μοτοποδήλατα, μοτοσικλέτες, μηχανοκίνητα τρίκυκλα, ελαφρά τετράκυκλα ή τετράκυκλα, επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο πεντακοσίων (500) ευρώ,

αβ) για επιβατηγά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο επτακοσίων (700) ευρώ,

αγ) για επιβατηγά αυτοκίνητα δημόσιας χρήσης και λεωφορεία, επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο χιλίων (1.000) ευρώ, επιπλέον των κυρώσεων του ν. 4070/2012 (Α’ 82),

αδ) για φορτηγά επιβάλλονται τα διοικητικά πρόστιμα και οι κυρώσεις του ν. 3446/2006 (Α’ 49) στα πρόσωπα που ορίζονται με τις διατάξεις του νόμου αυτού.

β) Επιπλέον των διοικητικών κυρώσεων της περ. α), αυτός που καταλαμβάνεται να οδηγεί όχημα, ενώ η άδεια οδήγησής του έχει αφαιρεθεί για παραβάσεις του παρόντος νόμου τιμωρείται με ποινή φυλάκισης έως ενός (1) έτους και με χρηματική ποινή τουλάχιστον δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ.

γ) Όποιος οδηγεί και στερείται ή δεν κατέχει την κατάλληλη άδεια οδήγησης, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του π.δ. 51/2012 ή η άδεια οδήγησής του έχει ανακληθεί ή αφαιρεθεί σύμφωνα με την περ. γ) της παρ. 7 και την παρ. 8 του άρθρου 46, την περ. α) της παρούσας και τις παρ. 3 και 4 του άρθρου 100, τα άρθρα 101 και 110 εάν γίνει υπαίτιος τροχαίου ατυχήματος, με το οποίο επήλθε βαριά σωματική βλάβη ή σημαντική βλάβη σε κοινωφελείς εγκαταστάσεις ή θάνατος ή θάνατοι μεγάλου αριθμού ανθρώπων τιμωρείται με τις ποινές των περ. γγ) και δδ) της παρ. 1 του άρθρου 290Α του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α’ 95), περί επικίνδυνης οδήγησης.

5. Δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις για τη χορήγηση (αρχικής) άδειας οδήγησης σύμφωνα με την παρ. 1, έχει ο παραβάτης, μετά από το πέρας του χρονικού διαστήματος από την ημερομηνία που καταλήφθηκε να οδηγεί χωρίς άδεια, με την προσκόμιση του αποδεικτικού καταβολής του διοικητικού προστίμου.

6. Η παράβαση για αυτόν που καταλαμβάνεται να οδηγεί αυτοκίνητο φορτηγό ή λεωφορείο χωρίς να κατέχει το κατάλληλο Πιστοποιητικό Επαγγελματικής Ικανότητας σύμφωνα με το π.δ. 74/2008 (Α’ 112), κατατάσσεται στην κατηγορία Ε3-Β.

7. Για οδήγηση οχημάτων σε χώρα όπου δεν αναγνωρίζεται η ελληνική άδεια οδήγησης απαιτείται η κατοχή της κατάλληλης κατηγορίας διεθνούς άδειας οδήγησης, σύμφωνα με διεθνείς συμβάσεις ή συμφωνίες που έχουν κυρωθεί με νόμο. Η διεθνής άδεια οδήγησης εκδίδεται στην Ελλάδα από τους εθνικούς εκπροσώπους των διεθνών αυτοκινητιστικών ενώσεων.

Άρθρο 99
Ισχύς αδειών οδήγησης

1. Η ισχύς των αδειών οδήγησης ορίζεται στο π.δ. 51/2012 (Α’ 101).

2. Η παράβαση για αυτόν που καταλαμβάνεται να οδηγεί μοτοποδήλατο, μοτοσικλέτα, μηχανοκίνητο τρίκυκλο, ελαφρύ τετράκυκλο, τετράκυκλο και αυτοκίνητο, ενώ το έντυπο της άδειας οδήγησης ή η αντίστοιχη κατηγορία άδειας οδήγησης έχει λήξει, κατατάσσεται στην κατηγορία Ε2-Α. Παράλληλα, αφαιρείται από αρμόδιο όργανο ελέγχου το έντυπο της άδειας οδήγησής του και αποστέλλεται στην αρμόδια υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφέρειας που το χορήγησε ή σε αυτή, στην περιοχή της οποίας θα δηλώσει ο κάτοχός της ότι κατοικεί. Νέο έντυπο άδειας οδήγησης εκδίδεται μετά από την ανανέωσή της.

Για τη σχετική παράβαση που αφορά φορτηγά οχήματα έχουν εφαρμογή οι ειδικές διατάξεις του ν. 3446/2006 (Α’ 49).

Για τη σχετική παράβαση που αφορά στην ειδική άδεια οδήγησης οδηγού επιβατικού δημοσίας χρήσης αυτοκινήτου έχουν εφαρμογή οι ειδικές διατάξεις του ν. 4070/2012 (Α’ 82).

3. Η παράβαση για αυτόν που καταλαμβάνεται να οδηγεί αυτοκίνητο φορτηγό ή λεωφορείο ενώ έχει λήξει το Πιστοποιητικό Επαγγελματικής Ικανότητας, σύμφωνα με το π.δ. 74/2008 (Α’ 112), κατατάσσεται στην κατηγορία Ε3-Α. Παράλληλα, αφαιρείται από αρμόδιο όργανο ελέγχου, το έντυπο της άδειας οδήγησής του και αποστέλλεται στην αρμόδια Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφέρειας που τη χορήγησε ή σε αυτή, στην περιοχή της οποίας δηλώνει ο κάτοχός της ότι κατοικεί. Νέο έντυπο άδειας οδήγησης εκδίδεται μετά από την ανανέωση του Π.Ε.Ι..

Άρθρο 100
Άδειες οδήγησης αγροτικών μηχανημάτων και μηχανημάτων έργου

1. Δεν επιτρέπεται σε κανέναν να οδηγεί αγροτικό μηχάνημα ή μηχάνημα έργου αν δεν έχει την κατά νόμο άδεια οδήγησης ή όταν η άδεια αυτή έχει αφαιρεθεί.

2. Κατ’ εξαίρεση της παρ. 1, οχήματα ειδικής κατηγορίας που έχουν χαρακτηριστεί ως ειδικοί ελκυστήρες ή ως μηχανήματα έργου - μετατοπιστικά βαρέων αντικειμένων και κυκλοφορούν αποκλειστικά εντός εγκαταστάσεων λιμένων ή αερολιμένων δύναται να οδηγούνται από οδηγούς κατόχους αδειών οδήγησης κατηγορίας ΕΕ, σύμφωνα με το π.δ. 51/2012 (Α’ 101) ή από οδηγούς κατόχους αδειών οδήγησης μηχανημάτων έργου.

3. Η παράβαση για αυτόν που οδηγεί αγροτικό μηχάνημα ή μηχάνημα έργου χωρίς να έχει την απαιτούμενη άδεια οδήγησης ή όταν αυτή έχει ανακληθεί, αφαιρεθεί ή έχει λήξει, κατατάσσεται στην κατηγορία Ε4 και στον παραβάτη επιβάλλονται διοικητικό πρόστιμο επτακοσίων (700) ευρώ, η επί τόπου αφαίρεση της άδειας οδήγησης για ένα (1) έτος, εφόσον υπάρχει και των στοιχείων κυκλοφορίας του οχήματος, για τριάντα (30) ημέρες. Επιπλέον των ανωτέρω διοικητικών κυρώσεων, εκείνος που οδηγεί όχημα του προηγούμενου εδαφίου ενώ η άδεια οδήγησής του έχει αφαιρεθεί, για παραβάσεις του παρόντος νόμου τιμωρείται με ποινή φυλάκισης έως ενός (1) έτους και χρηματική ποινή τουλάχιστον δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ.

4. Όποιος οδηγεί αγροτικό μηχάνημα ή μηχάνημα έργου χωρίς να έχει την απαιτούμενη άδεια οδήγησης ή όταν αυτή έχει λήξει ή ανακληθεί ή αφαιρεθεί σύμφωνα με την περ. γ) της παρ. 7 και την παρ. 8 του άρθρου 46, την περ. α) της παρ. 4 του άρθρου 98 και την παρούσα, τα άρθρα 101 και 110 εάν γίνει υπαίτιος τροχαίου ατυχήματος, με το οποίο επήλθε βαριά σωματική βλάβη ή σημαντική βλάβη σε κοινωφελείς εγκαταστάσεις ή θάνατος ή θάνατοι μεγάλου αριθμού ανθρώπων επιβάλλονται οι ποινές των περ. γγ) και δδ) της παρ. 1 του άρθρου 290Α του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α’ 95), περί επικίνδυνης οδήγησης.

5. Δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις για τη χορήγηση (αρχικής) άδειας οδήγησης σύμφωνα με την παρ. 1, έχει ο παραβάτης, μετά από το πέρας του χρονικού διαστήματος από την ημερομηνία που καταλήφθηκε να οδηγεί χωρίς άδεια, μόνο με την προσκόμιση του αποδεικτικού καταβολής του διοικητικού προστίμου.

Άρθρο 101
Ειδικές περιπτώσεις αφαίρεσης άδειας οδήγησης

1. Αν για τη διάπραξη κακουργήματος ή εκ δόλου πλημμελήματος χρησιμοποιήθηκε οδικό όχημα ως μέσο για τη τέλεση αυτού, αφαιρούνται, με απόφαση δικαστηρίου, η άδεια και οι πινακίδες κυκλοφορίας του οχήματος, καθώς επίσης και η άδεια οδήγησης του οδηγού που οδηγούσε το πιο πάνω όχημα, για χρονικό διάστημα ενός (1) μέχρι δέκα (10) ετών, εφόσον η επιβαλλόμενη ποινή είναι φυλάκιση τριών (3) τουλάχιστον μηνών.

2. Αυτός που καταλαμβάνεται να κατέχει πλαστή ή παραποιημένη άδεια οδήγησης ή να κάνει χρήση αυτής, τιμωρείται με τις ποινές του άρθρου 216 του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α’ 95), περί πλαστογραφίας.

3. Η άδεια οδήγησης οδικού οχήματος αφαιρείται με δικαστική απόφαση, αν από τις γενόμενες ανακρίσεις αποδειχθεί ότι ο κάτοχός της έγινε υπαίτιος τραυματισμού ή θανάτου με το όχημα που οδηγούσε, παραβαίνοντας διατάξεις του παρόντος.

Ειδικότερα τα πιο πάνω αναφερόμενα στοιχεία αφαιρούνται ως εξής.

α) Για χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριών (3) μηνών και μέχρι δύο (2) ετών, αν από το τροχαίο ατύχημα προκλήθηκε σοβαρός τραυματισμός επιβαινόντων σε οποιοδήποτε όχημα ή πεζού.

β) Για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δύο (2) ετών και μέχρι πέντε (5) ετών, εάν επήλθε θάνατος κατά την πρό-

κληση του ατυχήματος, συμπεριλαμβανομένων και των περιπτώσεων που ο θάνατος επήλθε σε χρόνο μεταγενέστερο του ατυχήματος και συνδέεται αιτιωδώς με αυτό.

Στην περίπτωση αυτή η επαναχορήγηση της άδειας γίνεται μόνο μετά από επιτυχή θεωρητική και πρακτική εξέταση και εφόσον ο υπαίτιος οδηγός παρακολουθήσει το ισχύον πρόγραμμα θεωρητικής και πρακτικής εκπαίδευσης υποψήφιων οδηγών σύμφωνα με το π.δ. 51/2012 (Α’ 101).

γ) Σε περίπτωση υποτροπής, τα παραπάνω στοιχεία αφαιρούνται, με δικαστική απόφαση, τουλάχιστον για διπλάσιο χρονικό διάστημα από τα προβλεπόμενα στις περ. α) και β). Το δικαστήριο δύναται σε αυτή την περίπτωση να επιβάλλει και την ποινή της οριστικής αφαίρεσης της άδειας οδήγησης.

4. Αυτός που καταλαμβάνεται να οδηγεί οδικό όχημα χωρίς τη νόμιμη άδεια οδήγησης, εκτός των λοιπών προβλεπόμενων ποινών, στερείται του δικαιώματος απόκτησης άδειας οδήγησης οποιασδήποτε κατηγορίας, με απόφαση του δικαστηρίου, για τρία (3) τουλάχιστον έτη και για δέκα (10) τουλάχιστον έτη, αν έγινε υπαίτιος τροχαίου ατυχήματος με σοβαρό τραυματισμό ή θάνατο.

5. Αυτός που καταλαμβάνεται να οδηγεί οδικό όχημα, κατά το διάστημα που του έχει αφαιρεθεί η άδεια οδήγησης για οποιονδήποτε λόγο, εκτός των λοιπών προβλεπόμενων ποινών, στερείται, με απόφαση του δικαστηρίου, του δικαιώματος επαναχορήγησης της άδειας οδήγησης για τρία (3) επιπλέον έτη, ενώ αν γίνει υπαίτιος τροχαίου ατυχήματος με τραυματισμό ή θάνατο, το δικαστήριο δύναται να επιβάλλει και την ποινή της δια βίου αφαίρεσης της άδειας οδήγησης οποιουδήποτε οδικού οχήματος.

Άρθρο 102
Παραχώρηση της οδήγησης οχήματος

1. Απαγορεύεται η παραχώρηση της οδήγησης οδικού οχήματος σε πρόσωπο το οποίο δεν έχει τη νόμιμη, κατά περίπτωση, άδεια οδήγησης και το αναγκαίο, κατά περίπτωση, πιστοποιητικό επαγγελματικής ικανότητας ή σε πρόσωπο του οποίου τα στοιχεία αυτά έχουν αφαιρεθεί για οποιαδήποτε παράβαση. Στη δεύτερη περίπτωση η απαγόρευση ισχύει μόνο κατά τη διάρκεια της αφαίρεσης των ως άνω στοιχείων.

2. Η παράβαση της παρ. 1 κατατάσσεται στην κατηγορία Ε3-Β.

Άρθρο 103
Έγγραφα τα οποία πρέπει να φέρει ο οδηγός

1. Ο οδηγός οδικού οχήματος, όταν οδηγεί, φέρει:

α) τη νόμιμη άδεια οδήγησης σε έντυπη ή ψηφιακή μορφή,

β) την άδεια κυκλοφορίας του οχήματος,

γ) το αποδεικτικό ασφάλισης,

δ) την απόδειξη πληρωμής των τελών κυκλοφορίας,

ε) κατά περίπτωση:

εα) την ειδική άδεια οδήγησης οδηγού επιβατικού δημοσίας χρήσης αυτοκινήτου,

εβ) το Πιστοποιητικό Επαγγελματικής Ικανότητας,

εγ) το Πιστοποιητικό Επαγγελματικής Κατάρτισης Οδηγού Οχημάτων Μεταφοράς Επικίνδυνων Εμπορευμάτων (ADR) και τα λοιπά έγγραφα που απαιτεί η Ευρωπαϊκή Συμφωνία για τη Διεθνή Οδική Μεταφορά Επικίνδυνων Εμπορευμάτων (ADR), η οποία κυρώθηκε με τον ν. 1741/1987 (Α’ 225),

εδ) το δελτίο τεχνικού ελέγχου,

εε) την κάρτα ελέγχου καυσαερίων,

εστ) τη βεβαίωση καλής λειτουργίας ταχογράφου,

εζ) τη βεβαίωση περιοριστή ταχύτητας και

εη) το σχετικό αυτοκόλλητο σήμα, καθώς και

στ) οποιοδήποτε άλλο έγγραφο, βεβαίωση, ή πιστοποιητικό απαιτείται ανάλογα με την κατηγορία του οχήματος από τις ειδικές διατάξεις.

Οι οδηγοί των ποδηλάτων και των Ε.Π.Η.Ο. από δώδεκα (12) ετών και άνω φέρουν, όταν οδηγούν, οποιοδήποτε νόμιμο έγγραφο ταυτοποίησης προσώπου.

Ειδικά τα οχήματα που είναι μισθωμένα από εταιρείες ενοικιαζόμενων αυτοκινήτων ή χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing), φέρουν μόνο αντίγραφο της άδειας κυκλοφορίας, ενώ δεν υποχρεούνται να φέρουν το αποδεικτικό ασφάλισης και την απόδειξη πληρωμής των τελών κυκλοφορίας.

2. Η παράβαση της παρ. 1 για την έλλειψη καθενός από τα παραπάνω έγγραφα κατατάσσεται στην κατηγορία Ε1-Α.

Άρθρο 104
Χρήση βοηθητικών οργάνων κατά την οδήγηση

1. Οι οδηγοί οδικών οχημάτων, όταν οδηγούν, φορούν γυαλιά ή χρησιμοποιούν άλλα βοηθητικά όργανα ή μέσα, αν αυτό αναγράφεται στην άδειά τους. Οι οδηγοί μοτοσικλετών, αν το κράνος το οποίο φορούν δεν έχει διαφανές προστατευτικό κάλυμμα, φορούν και γυαλιά κατά του ανέμου.

2. Η παράβαση της παρ. 1 κατατάσσεται στην κατηγορία Ε2-Α.

Άρθρο 105
Ειδικό σήμα αναγνώρισης νέων οδηγών αυτοκινήτων οχημάτων

1. Οι νέοι οδηγοί τοποθετούν στο αυτοκίνητο που οδηγούν ειδικό σήμα αναγνώρισης για έναν (1) χρόνο από την απόκτηση της άδειας.

2. Η παράβαση του παρόντος κατατάσσεται στην κατηγορία Ε1-Α.

ΜΕΡΟΣ Γ’
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ - ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΤΡΟΠΗ

Άρθρο 106
Επιβολή διοικητικών μέτρων

1. Τα στοιχεία κυκλοφορίας, άδεια και κρατικές πινακίδες κυκλοφορίας, όλων των κατηγοριών οχημάτων δεν αφαιρούνται, με εξαίρεση:

α) παραβάσεις που η αφαίρεση επιβάλλεται με απόφαση δικαστηρίου,

β) παραβάσεις οι οποίες αναφέρονται σε ελλείψεις ή ελαττωματική λειτουργία του οχήματος και οι οποίες επηρεάζουν την οδική ασφάλεια ή προκαλούν εκπομπές επικίνδυνων καυσαερίων και υπερβολικούς θορύ-

βους, όπως προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 19, περί εκπομπών, ρύπων και θορύβων, στις παρ. 11 και 12 του άρθρου 24, περί ορίων ταχύτητας, στην παρ. 6 του άρθρου 36, περί φόρτωσης οχημάτων, στις περ. ιστ), ιζ) και ιη) της παρ. 2 του άρθρου 38, περί στάσης και στάθμευσης, στην περ. γ της παρ. 7 του άρθρου 46, περί οδήγησης υπό την επίδραση αλκοόλ, στην παρ. 8 του άρθρου 46, περί οδήγησης υπό την επίδραση τοξικών ουσιών, στο άρθρο 50, περί ακινητοποίησης οχήματος, στην παρ. 13 του άρθρου 85, περί μηχανισμών, εξαρτημάτων και συσκευών οχημάτων, στα άρθρα 89, περί στοιχείων αναγνώρισης πλαισίου και κινητήρα, 90, περί τεχνικού ελέγχου οχημάτων, 91, περί γενικής απογραφής και ταξινόμησης οχημάτων, στην παρ. 4 του άρθρου 92, περί άδειας κυκλοφορίας οχημάτων, στο άρθρο 93, περί μεταβολής στοιχείων της άδειας κυκλοφορίας, στο άρθρο 94, περί πινακίδων αριθμού κυκλοφορίας, στην παρ. 2 του άρθρου 98, περί αδειών οδήγησης, κυρώσεων και αδειών εκπαιδευτών υποψήφιων οδηγών, καθώς και στα άρθρα 100, περί αδειών οδήγησης αγροτικών μηχανημάτων και μηχανημάτων έργου, και 102, περί παραχώρησης της οδήγησης οχήματος,

γ) παραβάσεις των άρθρων 7 και 8 και του άρθρου 38, περί στάσης και στάθμευσης, που αφορούν στη στάθμευση και προβλέπεται αφαίρεση της άδειας οδήγησης, όταν αυτή δεν ενεργείται αμέσως και επί τόπου από τον βεβαιούντα την παράβαση. Στην περίπτωση αυτή, τα στοιχεία κυκλοφορίας του οχήματος που αφαιρούνται επιστρέφονται στον κάτοχο με την προσκόμιση της άδειας οδήγησης.

2. Για τις παραβάσεις της παρ. 1, οι οποίες αναφέρονται σε ελλείψεις ή ελαττωματική λειτουργία του οχήματος που επηρεάζουν την οδική ασφάλεια ή σε εκπομπές επικίνδυνων καυσαερίων και την πρόκληση υπερβολικών θορύβων, η επιστροφή των αφαιρεθέντων στοιχείων κυκλοφορίας του οχήματος γίνεται μόνον εφόσον διαπιστωθεί αρμοδίως η αποκατάσταση του ελαττώματος ή των ελλείψεων του οχήματος. Για τα οχήματα που είναι υπόχρεα σε περιοδικό τεχνικό έλεγχο, η διαπίστωση αυτή προκύπτει από την προσκόμιση δελτίου τεχνικού ελέγχου, χωρίς σοβαρές ή επικίνδυνες ελλείψεις και χωρίς τις ελλείψεις για τις οποίες σημειώθηκε η παράβαση. Αν δεν έχει αποκατασταθεί το ελάττωμα ή η έλλειψη για τα οποία έγινε η αφαίρεση των στοιχείων της κυκλοφορίας του οχήματος, μετά από την παρέλευση του χρόνου μέχρι τον οποίο διαρκεί το ληφθέν διοικητικό μέτρο, παρατείνεται η λήψη του μέτρου αυτού μέχρι να διαπιστωθεί αρμοδίως η αποκατάσταση των ελαττωμάτων ή ελλείψεων του οχήματος.

3. Για τις παραβάσεις της παρ. 1 που αφορούν την οδήγηση οχήματος κατά παράβαση των άρθρων 46, 98, 100 και 102, η επιστροφή των αφαιρεθέντων στοιχείων κυκλοφορίας του οχήματος γίνεται μετά από την παρέλευση του χρόνου αφαίρεσης, μόνο με την προσκόμιση αποδεικτικού καταβολής των διοικητικών προστίμων. Για οχήματα που είναι μισθωμένα από εταιρείες ενοικιαζόμενων αυτοκινήτων ή από εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing), εφόσον η διάρκεια της μίσθωσης είναι μικρότερη του χρονικού διαστήματος της επιβληθείσας αφαίρεσης, τα στοιχεία κυκλοφορίας επιστρέφονται στην εκμισθώτρια εταιρεία, με την προσκόμιση του σχετικού συμφωνητικού μίσθωσης του οχήματος.

4. Για τις παραβάσεις, στην περίπτωση των οποίων προβλέπεται αφαίρεση της άδειας οδήγησης και οι οποίες κατατάσσονται στην κατηγορία Ε4, καθώς και για τις παραβάσεις των άρθρων 46, περί οδήγησης υπό την επίδραση οινοπνεύματος, φαρμάκων ή τοξικών ουσιών, και 102, περί παραχώρησης της οδήγησης οχήματος, οι οποίες κατατάσσονται στην κατηγορία Ε3-Β, η άδεια οδήγησης επιστρέφεται μετά από την παρέλευση του χρόνου αφαίρεσής της, μόνο με την προσκόμιση αποδεικτικού καταβολής των διοικητικών προστίμων.

5. Η αφαίρεση της άδειας οδήγησης και των στοιχείων κυκλοφορίας του οχήματος ενεργείται αμέσως και επί τόπου από τον βεβαιούντα την παράβαση αστυνομικό ή άλλα αρμόδια όργανα. Η άδεια οδήγησης και τα στοιχεία κυκλοφορίας του οχήματος προσκομίζονται άμεσα από το όργανο που ενέργησε την αφαίρεση, στην αρμόδια Αστυνομική Αρχή μαζί με τη σχετική έκθεση της παράβασης.

6. Τα προβλεπόμενα στις παρ. 1 έως 5 διοικητικά μέτρα μπορούν να επικυρωθούν ή να αρθούν κατόπιν υποβολής αντιρρήσεων αυτού σε βάρος του οποίου λαμβάνονται, στην αρμόδια Αρχή. Αν η άμεση αφαίρεση των πινακίδων είναι αδύνατη, ενεργείται αμέσως μόλις καταστεί αυτό δυνατόν και σε κάθε περίπτωση, πριν από την παραγραφή της παράβασης για την οποία προβλέπεται η αφαίρεση των πινακίδων. Σε κάθε περίπτωση επιβολής των διοικητικών μέτρων των παρ. 1 έως 5, ο οδηγός, κάτοχος ή ιδιοκτήτης, κατόπιν έγγραφης ή ηλεκτρονικής ειδοποίησης της οικείας αστυνομικής αρχής, παραδίδουν τα στοιχεία κυκλοφορίας του οχήματος, καθώς και την άδεια οδήγησης εντός πέντε (5) ημερών από την ειδοποίηση. Αυτός που δεν συμμορφώνεται, τιμωρείται με τις ποινές του άρθρου 169 του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α’ 95), περί απείθειας. Η εκτέλεση του διοικητικού μέτρου δεν επηρεάζεται από την έκβαση της ποινικής δίκης.

7. Τα προβλεπόμενα διοικητικά μέτρα του παρόντος επιβάλλονται παράλληλα και ανεξάρτητα από τις ποινικές ή άλλες κυρώσεις, που προβλέπονται από τις οικείες διατάξεις.

8. Όταν η άδεια οδήγησης έχει αφαιρεθεί για παράβαση του παρόντος και επιβάλλεται εκ νέου αφαίρεση από άλλη παράβαση, η επιβολή του διοικητικού μέτρου αρχίζει κάθε φορά από τη λήξη του χρόνου της προηγούμενης αφαίρεσης.

9. Στους παραβάτες των οχημάτων για την κυκλοφορία των οποίων δεν απαιτούνται στοιχεία κυκλοφορίας ή άδεια οδήγησης ή και τα δύο, επιβάλλονται οι κυρώσεις μόνο κατά το σκέλος του διοικητικού προστίμου. Σε παραβάσεις για τις οποίες δεν προβλέπεται άλλη κύρωση, επιβάλλεται το διοικητικό πρόστιμο της κατηγορίας Ε1-Α.

10. Σε περίπτωση συρροής παραβάσεων, επιβάλλεται συνολικό διοικητικό μέτρο, το οποίο αποτελείται από το σύνολο των διοικητικών μέτρων τα οποία προβλέπονται για κάθε μία από τις επιμέρους παραβάσεις σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον παρόντα.

11. Σε περίπτωση παραβίασης των πινακίδων Ρ-67 και Ρ-67α της παρ. 3 του άρθρου 7 και της περ. ι) της παρ. 8 του άρθρου 8 εξαιρούνται από την επιβολή του διοικητικού μέτρου αφαίρεσης της άδειας οδήγησης οι οδηγοί επιβατικών δημόσιας χρήσης (ΤΑΞΙ) της υποπερ. α) της περ. 19 του άρθρου 4.

Άρθρο 107
Επιβολή διοικητικών προστίμων από αστυνομικά όργανα

1. Στον καταλαμβανόμενο επ’ αυτοφώρω να διαπράττει παραβάσεις, για τις οποίες προβλέπονται διοικητικά πρόστιμα, βεβαιώνεται, με έντυπο ή ηλεκτρονικό τρόπο από το αρμόδιο κατά περίπτωση όργανο το προβλεπόμενο διοικητικό πρόστιμο για καθεμία από αυτές. Σε περιπτώσεις συγκρότησης μικτών συνεργείων για τη διαπίστωση συγκεκριμένων παραβάσεων, την ποινή του προστίμου επιβάλλει το κατά περίπτωση αρμόδιο όργανο που παρίσταται κατά τον έλεγχο.

2. Ο παραβάτης έχει δικαίωμα να υποβάλει αντιρρήσεις εντός προθεσμίας τριών (3) ημερών, με την επιφύλαξη της παρ. 5, που αρχίζει από την επίδοση της βεβαίωσης, με ηλεκτρονικό τρόπο ή, εφόσον αυτό δεν καταστεί δυνατόν, με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο στην αρχή, στην οποία ανήκει το ανωτέρω όργανο, όπως αυτή προσδιορίζεται στη σχετική βεβαίωση παράβασης. Η απόφαση με την οποία εξετάζονται οι αντιρρήσεις είναι πλήρως αιτιολογημένη με αναφορά σε συγκεκριμένα περιστατικά και στοιχεία. Αν δεν προβληθούν αντιρρήσεις ή αν αυτές απορριφθούν, επικυρώνεται το διοικητικό πρόστιμο από τον προϊστάμενο της αρχής, εντός προθεσμίας τριών (3) ημερών που εκκινεί από την πάροδο της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου με την επιφύλαξη της παρ. 5 του παρόντος, εκτός των παρ. 4 και 5 του άρθρου 90, περί τεχνικού ελέγχου οχημάτων, στις οποίες καταβάλλεται διοικητικό πρόστιμο σαράντα πέντε (45) ευρώ, εφόσον ο κάτοχος ή ο οδηγός του οχήματος, εξαιρουμένων επιβατικών δημόσιας χρήσης, ασθενοφόρων, φορτηγών άνω των τρεισήμισι (3,5) τόνων και λεωφορείων, προσκομίσει, εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών, στις αρμόδιες ελεγκτικές αρχές που επέβαλαν το διοικητικό πρόστιμο, ισχύον δελτίο τεχνικού ελέγχου, και επιστρέφονται η άδεια οδήγησης και τα στοιχεία κυκλοφορίας.

3. Το διοικητικό πρόστιμο καταβάλλεται στον δικαιούχο οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από τη βεβαίωσή του. Το ίδιο ισχύει και για το πρόστιμο του τελευταίου εδαφίου της παρ. 2, το οποίο καταβάλλεται χωρίς έκπτωση, εφόσον παρέλθει άπρακτη η ανωτέρω προθεσμία των δέκα (10) ημερών.

4. Η παρ. 2 εφαρμόζεται και αν η παράβαση διαπιστώνεται με ειδικές ηλεκτρονικές συσκευές ή με άλλα τεχνικά μέσα, όπως σταθερές ή κινητές κάμερες, με την επιφύλαξη της παρ. 5. Οι ως άνω ειδικές ηλεκτρονικές συσκευές ή τεχνικά μέσα, με τα οποία διενεργείται η διαπίστωση παραβάσεων, δύνανται να τοποθετούνται και σε σταθερά σημεία, καθώς και σε οχήματα έκτακτης ανάγκης του άρθρου 48, περί οχήματος άμεσης ανάγκης και έργων στις οδούς, και δημόσιας οδικής μαζικής μεταφοράς επιβατών και επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται, μόνον εφόσον υπάρχει σχετική προειδοποίηση προς το κοινό με σταθερές ή κινητές πινακίδες για την ύπαρξη και λειτουργία τους.

5. Αν η παράβαση διαπιστώνεται με ειδικές ηλεκτρονικές συσκευές της παρ. 4, το διοικητικό πρόστιμο καταβάλλεται στο Εθνικό Ταμείο Οδικής Ασφάλειας της Υπηρεσίας Οδικών Τελών - Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Οδικών Υποδομών (Υ.Ο.Τ. - Η.Δ.Ο.Υ.) εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από την επίδοσή της. Η Υ.Ο.Τ. - Η.Δ.Ο.Υ. εισπράττει τα πρόστιμα του προηγούμενου εδαφίου, τα αποδίδει στον δικαιούχο Ο.Τ.Α., παρακρατώντας ποσοστό επί των προστίμων για τη χρηματοδότηση των λειτουργικών της δαπανών, για μέτρα οδικής ασφάλειας και για τη χρηματοδότηση του έργου προμήθειας και εγκατάστασης, λειτουργίας και συντήρησης του δικτύου καμερών καταγραφής παραβάσεων υπέρ του αναδόχου για όσο χρόνο ο ανάδοχος λειτουργεί και συντηρεί το ανωτέρω δίκτυο και για ποσό που δεν υπερβαίνει το οικονομικό αντικείμενο της σύμβασης.

6. Αν η βεβαίωση της παράβασης γίνει μόνο με βάση τον αριθμό κυκλοφορίας του οχήματος, η σχετική βεβαίωση της παράβασης επικολλάται επί του ανεμοθώρακα και στις παραβάσεις που βεβαιώνονται με ηλεκτρονικά μέσα επιδίδεται με δημόσιο έγγραφο, με ηλεκτρονικό τρόπο ή εφόσον δεν είναι δυνατόν, με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο στον φερόμενο ως ιδιοκτήτη αυτού και, σε περίπτωση συνιδιοκτησίας, σε έναν από τους συνιδιοκτήτες. Αν ο αναφερόμενος στο προηγούμενο εδάφιο ιδιοκτήτης ισχυριστεί ότι δεν ήταν αυτός ο παραβάτης - οδηγός, για τη συγκεκριμένη παράβαση, υποβάλλει, εντός αποκλειστικής προθεσμίας επτά (7) ημερών από την ημερομηνία της επίδοσης ή της επικόλλησης στον ανεμοθώρακα της πιο πάνω βεβαίωσης, υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 (Α’ 75) στο αστυνομικό τμήμα της περιοχής κατοικίας του ή στην υπηρεσία του οργάνου που βεβαίωσε την παράβαση, στην οποία να δηλώνει ότι δεν είναι αυτός ο παραβάτης - οδηγός, υποδεικνύει τον αληθή οδηγό, προσκομίζοντας και αντίστοιχη υπεύθυνη δήλωση του υποδεικνυόμενου προσώπου, συνοδευόμενη με ενδεχόμενες αντιρρήσεις του υποδεικνυόμενου προσώπου για την παράβαση. Η παρούσα ισχύει και σε περιπτώσεις που τα οχήματα είναι μισθωμένα είτε από εταιρείες ενοικιαζόμενων αυτοκινήτων είτε από εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing). Αν δεν υποβάλει την παραπάνω δήλωση στην καθοριζόμενη προθεσμία, παραβάτης λογίζεται ο ιδιοκτήτης του οχήματος. Επί συνιδιοκτητών που το ποσοστό συνιδιοκτησίας είναι πενήντα τοις εκατό (50%), παραβάτης λογίζεται αυτός, το όνομα του οποίου αναγράφεται πρώτο στην άδεια κυκλοφορίας του οχήματος, εκτός αν ο έτερος συνιδιοκτήτης με υπεύθυνη δήλωσή του αποδεχθεί ότι διέπραξε αυτός την παράβαση. Επί συνιδιοκτητών με διαφορετικό ποσοστό ιδιοκτησίας ο καθένας, παραβάτης λογίζεται αυτός που έχει το μεγαλύτερο ποσοστό ιδιοκτησίας του οχήματος ή επί εταιρείας ο νόμιμος εκπρόσωπός της. Η έναρξη της διαδικασίας γίνεται με την επίδοση της σχετικής βεβαίωσης της παράβασης ή την επικόλληση αυτής στον ανεμοθώρακα. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται η παρ. 3.

7. Τα πρόστιμα από τις διοικητικές παραβάσεις του παρόντος, που δεν καταβλήθηκαν εντός της προθεσμίας των δύο (2) μηνών, βεβαιώνονται από τον οικείο Ο.Τ.Α., προκειμένου να εισπραχθούν σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α’ 190 - Κ.Ε.Δ.Ε.). Ειδικά για τα πρόστιμα από τις διοικητικές παραβάσεις που διαπιστώνονται με ηλεκτρονικές συσκευές, τα οποία δεν έχουν καταβληθεί εντός προθεσμίας δυο (2) μηνών, βεβαιώνονται από την Υ.Ο.Τ. - Η.Δ.Ο.Υ., προκειμένου να εισπραχθούν σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε..

8. Για τις παραβάσεις του παρόντος από οδηγούς που είναι και ιδιοκτήτες ή κάτοχοι του οχήματος, εφόσον προβλέπεται διοικητικό πρόστιμο και στους ιδιοκτήτες, καταλογίζεται μόνο το πρόστιμο που αφορά τον ιδιοκτήτη ή τον κάτοχο.

9. Σε περίπτωση συρροής παραβάσεων επιβάλλεται συνολικό διοικητικό πρόστιμο, το οποίο αποτελείται από το πρόστιμο που προβλέπεται για τη βαρύτερη παράβαση και το οποίο επαυξάνεται κατά το ήμισυ (1/2) των προστίμων, τα οποία προβλέπονται για τις άλλες συντρέχουσες παραβάσεις, κατά τον υπολογισμό που προβλέπεται παραπάνω.

10. Σε περίπτωση διαρκούς παράβασης, το αρμόδιο κατά περίπτωση όργανο, που τη βεβαιώνει, ορίζει εύλογο χρόνο για την άρση της και αν ο παραβάτης δεν συμμορφωθεί, επιβάλλει νέο πρόστιμο, σύμφωνα με την παρ. 1, μετά από κάθε νέα βεβαίωση της παράβασης.

Άρθρο 108
Κατηγοριοποίηση παραβάσεων

1. Οι παραβάσεις του παρόντος κατατάσσονται ανάλογα με την επικινδυνότητά τους για τη ζωή, την υγεία και τη σωματική ακεραιότητα των χρηστών του οδικού δικτύου, την υποχρέωση για ιδιαίτερη μέριμνα και προστασία για τα άτομα με αναπηρία, την πρόληψη της πρόκλησης τροχαίων ατυχημάτων, καθώς και τις επιπτώσεις της παράβασης στην οδική ασφάλεια, στις εξής κατηγορίες:

α) κατηγορία Ε1,

β) κατηγορία Ε2,

γ) κατηγορία Ε3,

δ) κατηγορία Ε4,

ε) κατηγορία Σ (αντικοινωνικής οδικής συμπεριφοράς).

2. Η κάθε μία από τις κατηγορίες των περ. α), β), γ) της παρ. 1 διακρίνεται σε δύο υποκατηγορίες, ως εξής:

α) υποκατηγορία Α, για την οποία επιβάλλεται μόνο διοικητικό πρόστιμο, και

β) υποκατηγορία Β για την οποία επιβάλλονται διοικητικό πρόστιμο και διοικητικό μέτρο.

3. Οι παραβάσεις του παρόντος που υποδηλώνουν αντικοινωνική οδική συμπεριφορά, κατατάσσονται, επιπλέον των κατηγοριών των παρ. 1 και 2, και στην κατηγορία Σ. Στις παραβάσεις του προηγούμενου εδαφίου, πέραν του διοικητικού προστίμου και του διοικητικού μέτρου που επιβάλλεται βάσει της κατηγορίας και υποκατηγορίας στην οποία κατατάσσονται, επιβάλλεται και επιπλέον διοικητικό μέτρο.

4. Στην κατηγορία Ε4 κατατάσσονται παραβάσεις με ιδιαίτερες επιπτώσεις για την οδική ασφάλεια. Για τις παραβάσεις που εντάσσονται στην κατηγορία αυτή, επιβάλλονται το διοικητικό πρόστιμο και το διοικητικό μέτρο που αναφέρεται στη συγκεκριμένη σχετική διάταξη.

β) Κάποιες εκ των παραβάσεων επιφέρουν επιπλέον ή μόνο ποινικές κυρώσεις που επιβάλλονται από το δικαστήριο, όπως αναφέρονται στα επιμέρους άρθρα του παρόντος.

5. Για κάθε παράβαση που ανήκει στην ίδια κατηγορία και υποκατηγορία επιβάλλονται οι παρακάτω διοικητικές κυρώσεις:

α) Παράβαση κατηγορίας Ε1:

αα) Ε1-Α επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο τριάντα (30) ευρώ,

αβ) Ε1-Β επιβάλλεται το διοικητικό πρόστιμο της υποκατηγορίας Ε1-Α και το διοικητικό μέτρο αφαίρεσης της άδειας οδήγησης για δέκα (10) ημέρες.

β) Παράβαση κατηγορίας Ε2:

βα) Ε2-Α επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο εκατόν πενήντα (150) ευρώ,

ββ) Ε2-Β επιβάλλεται το διοικητικό πρόστιμο της υποκατηγορίας Ε2-Α και το διοικητικό μέτρο αφαίρεσης της άδειας οδήγησης για είκοσι (20) ημέρες.

γ) Παράβαση κατηγορίας Ε3:

γα) Ε3-Α επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο τριακοσίων πενήντα (350) ευρώ,

γβ) Ε3-Β επιβάλλεται το διοικητικό πρόστιμο της υποκατηγορίας Ε3-Α και το διοικητικό μέτρο αφαίρεσης της άδειας οδήγησης και των στοιχείων κυκλοφορίας του οχήματος για τριάντα (30) ημέρες, τηρουμένης της παρ. 1 του άρθρου 106, περί επιβολής διοικητικών μέτρων.

δ) Για τις παραβάσεις της κατηγορίας Σ, πέραν των κυρώσεων που επιβάλλονται σύμφωνα με τις περ. α) έως γ), επιβάλλεται επιπρόσθετα και το διοικητικό μέτρο αφαίρεσης της άδειας οδήγησης του οδηγού για σαράντα (40) ημέρες.

6. Στις επιμέρους διατάξεις του παρόντος αναφέρονται οι παραβάσεις που επιφέρουν, πέραν των διοικητικών κυρώσεων, και ποινικές κυρώσεις ή που επιφέρουν μόνο ποινικές κυρώσεις που επιβάλλονται από το δικαστήριο.

Άρθρο 109
Ανάκληση άδειας ικανότητας οδηγού

1. Αν διαταχθεί κατ’ εφαρμογή του παρόντος, η ανάκληση της άδειας ικανότητας οδηγού, μπορεί ο οδηγός κατά του οποίου λαμβάνεται το μέτρο αυτό, αν συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις, να λάβει νέα άδεια μετά από τρία (3) έτη από την ανάκληση, εκτός και αν πρόκειται για ανάκληση εφ’ όρου ζωής. Η λήψη νέας αδείας ικανότητας οδηγού τελεί υπό την επιφύλαξη του άρθρου 110, περί υποτροπής.

2. Σε περίπτωση ανάκλησης άδειας ικανότητας οδηγού αυτοκινήτων οχημάτων, η Αστυνομική Αρχή, η οποία εκτελεί τη σχετική απόφαση, διαβιβάζει την άδεια στην αρμόδια υπηρεσία της Περιφερειακής Ενότητας που την εξέδωσε.

Άρθρο 110
Υποτροπή - Σύστημα ελέγχου συμπεριφοράς των οδηγών

1. Ως υποτροπή νοείται η διάπραξη της ίδιας παράβασης εντός χρονικού διαστήματος που ορίζεται στην από-

φαση της παρ. 2, ανεξάρτητα από την τοπική ή χρονική εγγύτητα από την τέλεση της προηγούμενης παράβασης και ανεξάρτητα από την επίδοση ή μη των εκθέσεων βεβαίωσης παραβάσεων, με την επιφύλαξη των παρ. 3, 4 και 5. Ειδικά για την περίπτωση της παράνομης στάθμευσης του άρθρου 38, περί στάσης και στάθμευσης, όταν αυτή συνεχίζεται πέραν των τριών (3) ωρών, βεβαιώνεται νέα παράβαση και υφίσταται υποτροπή.

2. Στο Σύστημα Ελέγχου της Συμπεριφοράς των Οδηγών (Σ.Ε.Σ.Ο.) μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοποδηλάτων συγκεντρώνονται και καταχωρίζονται τα στοιχεία για τις διαπραττόμενες παραβάσεις του παρόντος και του συνδυασμού κατηγορίας και υποκατηγορίας αυτών, σύμφωνα με το άρθρο 108, περί κατηγοριοποίησης παραβάσεων.

3. α) Σε περίπτωση διάπραξης για δεύτερη φορά μέσα σε διάστημα πέντε (5) ετών των παραβάσεων του παρόντος που συνδέονται με:

αα) την οδήγηση υπό την επίδραση οινοπνεύματος, σύμφωνα με τις περ. α) και β) της παρ. 7 του άρθρου 46, περί οδήγησης υπό την επίδραση οινοπνεύματος, φαρμάκων ή τοξικών ουσιών,

αβ) τη Ρυθμιστική Πινακίδα Ρ-2 Υποχρεωτικής διακοπής πορείας (STOP) και τη Ρυθμιστική Πινακίδα Ρ-29, σύμφωνα με τις παρ. 3 και 11 του άρθρου 7, περί σήμανσης οδών με πινακίδες ή την περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 33, περί πραγματοποίησης επιτόπιας στροφής,

αγ) τον ερυθρό φωτεινό σηματοδότη, σύμφωνα με τις περ. β), ε), η) και ι) της παρ. 1 του άρθρου 9, περί φωτεινής σηματοδότησης για την κυκλοφορία οχημάτων,

αδ) την οδήγηση οχημάτων για επίδειξη ικανότητας, εντυπωσιασμού, ανταγωνισμού ή την τέλεση αυτοσχεδίων αγώνων, σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 16, περί κανόνων οδικής συμπεριφοράς, ή τον συναγωνισμό στην ταχύτητα, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 23, περί ταχύτητας και απόστασης μεταξύ οχημάτων, την οδήγηση που υπερβαίνει τα διακόσια (200) χιλιόμετρα την ώρα της περ. δ) της παρ. 9 του άρθρου 24, περί ορίων ταχύτητας,

αε) τη μη χρήση ζώνης από τους οδηγούς, σύμφωνα με την παρ. 5 και τη μη χρήση κράνους ασφαλείας από τους οδηγούς και από τους συνεπιβάτες σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 16, περί κανόνων οδικής συμπεριφοράς,

αστ) τη μη χρήση ειδικών μέσων συγκράτησης και προστασίας κατά τη μεταφορά παιδιών, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 16, την περ. β) της παρ. 2 και την παρ. 3 του άρθρου 37, περί μεταφοράς επιβατών με οχήματα, όσον αφορά το προστατευτικό κράνος συνεπιβάτη,

αζ) τη χρήση κινητού κατά την οδήγηση, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 17, περί οδηγών, και την παρ. 1 του άρθρου 44, περί ειδικών κανόνων για τους οδηγούς ποδηλάτων, μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών, τρίτροχων οχημάτων και Ε.Π.Η.Ο.,

αη) την υπέρβαση κατά πενήντα (50) χιλιόμετρα και άνω του εκάστοτε ισχύοντος ορίου ταχύτητας, σύμφωνα με την περ. γ της παρ. 12 του άρθρου 24,

αθ) τη χρήση της Λ.Ε.Α., σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 33, περί κίνησης οχημάτων σε αυτοκινητόδρομους, οδούς ταχείας κυκλοφορίας και σήραγγες,

αι) τη στάση ή στάθμευση σε θέση όπου βρίσκεται ράμπα διάβασης ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με την περ. ιστ) της παρ. 2 του άρθρου 38, ή σε αποκλειστικές ή γενικές θέσεις στάθμευσης ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 7, περί σήμανσης οδών με πινακίδες, και τις περ. ιζ) και ιη) της παρ. 4 του άρθρου 38,

στον παραβάτη οδηγό επιβάλλονται διοικητικό πρόστιμο χιλίων (1.000) ευρώ και το διοικητικό μέτρο της αφαίρεσης της άδειας οδήγησης για εκατόν ογδόντα (180) ημέρες, με εξαίρεση την παράβαση της περ. αδ) της παρούσας, για την οποία επιβάλλονται στον παραβάτη διοικητικό πρόστιμο τεσσάρων χιλιάδων (4.000) ευρώ και το διοικητικό μέτρο της αφαίρεσης της άδειας οδήγησης για δύο (2) έτη.

β) Σε περίπτωση διάπραξης για δεύτερη φορά μέσα σε διάστημα πέντε (5) ετών των παραβάσεων του παρόντος που συνδέονται με:

βα) μη συμμόρφωση με σταθερό ερυθρό σηματοδότη του άρθρου 9, όταν αυτή έχει ως αποτέλεσμα την πρόκληση τροχαίου ατυχήματος,

ββ) μη συμμόρφωση με την πινακίδα Ρ-2 ή Ρ-29 ή τον συνδυασμό αυτής με πρόσθετες πινακίδες της περ. β) της παρ. 11 του άρθρου 7 ή την πραγματοποίηση επιτόπιας στροφής της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 33 όταν αυτή έχει ως αποτέλεσμα την πρόκληση τροχαίου ατυχήματος,

βγ) τη χρήση κινητού κατά την οδήγηση, σύμφωνα με την υποπερ. βα) της περ. β) της παρ. 6 του άρθρου 17, περί οδηγών, και της παρ. 16 του άρθρου 44, περί ειδικών κανόνων για τους οδηγούς ποδηλάτων, μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών, τρίτροχων οχημάτων και Ε.Π.Η.Ο.,

βδ) τη μη παραχώρηση προτεραιότητας της περ. ε) της παρ. 5 του άρθρου 30, την παραβίαση φωτεινής σηματοδότησης ή κινητού φράγματος προ ισόπεδης σιδηροδρομικής διάβασης σύμφωνα με τις περ. β), γ) και δ) της παρ. 1 του άρθρου 31 και τη στάθμευση σε σιδηροδρομική διάβαση της περ. δ) της παρ. 2 του άρθρου 38, περί στάσης και στάθμευσης, και

βε) την οδήγηση υπό την επίδραση οινοπνεύματος, με ποσοστό αλκοόλ άνω του ορίου της περ. γ) της παρ. 7 του άρθρου 46, περί οδήγησης υπό την επίδραση οινοπνεύματος, φαρμάκων ή τοξικών ουσιών, ή υπό την επήρεια ουσιών της παρ. 8 του άρθρου 46,

βστ) την εγκατάλειψη των περ. α) και β) της παρ. 2 του άρθρου 47, περί συμπεριφοράς σε περίπτωση ατυχήματος,

βζ) την οδήγηση χωρίς ο οδηγός να κατέχει την προβλεπόμενη ισχύουσα άδεια οδήγησης, σύμφωνα με τις περ. β) και γ) της παρ. 4 του άρθρου 98, περί αδειών οδήγησης, κυρώσεων και αδειών εκπαιδευτών υποψήφιων οδηγών, και της παρ. 4 του άρθρου 100, περί αδειών οδήγησης αγροτικών μηχανημάτων και μηχανημάτων έργου,

στον παραβάτη οδηγό επιβάλλονται διοικητικό πρόστιμο δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ και το διοικητικό μέτρο της αφαίρεσης της άδειας οδήγησης για τέσσερα (4) έτη, με εξαίρεση την οδήγηση υπό την επίδραση οινοπνεύματος άνω του ορίου της περ. γ) της παρ. 7 του

άρθρου 46 ή υπό την επήρεια ουσιών της παρ. 8 του άρθρου 46 και την εγκατάλειψη των περ. α) και β) της παρ. 2 του άρθρου 47, που στον παραβάτη επιβάλλεται το διοικητικό μέτρο της αφαίρεσης της άδειας οδήγησης για επτά (7) έτη.

4.α) Σε περίπτωση διάπραξης για τρίτη φορά μέσα σε διάστημα πέντε (5) ετών από την αμέσως προηγούμενη διάπραξη των παραβάσεων της περ. α της παρ. 3 στον παραβάτη οδηγό επιβάλλονται διοικητικό πρόστιμο δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ και το διοικητικό μέτρο της αφαίρεσης της άδειας οδήγησης για ένα (1) έτος, με εξαίρεση την παράβαση της περ. αδ) της παρ. 3, που στον παραβάτη επιβάλλονται διοικητικό πρόστιμο οκτώ χιλιάδων (8.000) ευρώ και αφαίρεση της άδειας οδήγησης για τέσσερα (4) έτη.

β) Σε περίπτωση διάπραξης για τρίτη φορά μέσα σε διάστημα πέντε (5) ετών από την αμέσως προηγούμενη διάπραξη των παραβάσεων της περ. β της παρ. 3, στον παραβάτη οδηγό επιβάλλονται διοικητικό πρόστιμο τεσσάρων χιλιάδων (4.000) ευρώ και το διοικητικό μέτρο της αφαίρεσης της άδειας οδήγησης για οκτώ (8) έτη, με εξαίρεση την οδήγηση υπό την επίδραση οινοπνεύματος, με ποσοστό αλκοόλ άνω του ορίου της περ. γ) της παρ. 7 του άρθρου 46 ή υπό την επήρεια ουσιών της παρ. 8 του άρθρου 46 που στον παραβάτη επιβάλλεται αφαίρεση της άδειας οδήγησης για δέκα (10) έτη και την εγκατάλειψη των περ. α) και β) της παρ. 2 του άρθρου 47, που στον παραβάτη επιβάλλεται αφαίρεση της άδειας οδήγησης δια βίου.

5. Σε περίπτωση διάπραξης της ίδιας παράβασης για τέταρτη φορά και για κάθε επόμενη φορά εντός πέντε (5) ετών από τη διάπραξη της τελευταίας παράβασης, επιβάλλονται οι κυρώσεις των περ. α) και β) της παρ. 4, αναλόγως την παράβαση. Μετά την πάροδο των πέντε (5) ετών από την διάπραξη της τελευταίας παράβασης, χωρίς νέα υποτροπή, κάθε νέα παράβαση θεωρείται ως πρώτη.

6. Για τις περιπτώσεις των παρ. 3, 4 και 5 ο παραβάτης οδηγός υποχρεούται σε εκπαίδευση και εξέταση για τη χορήγηση της άδειας οδήγησης. Το δικαίωμα συμμετοχής στην εξέταση του πρώτου εδαφίου κατοχυρώνεται μετά το πέρας του χρονικού διαστήματος αφαίρεσης της άδειας οδήγησης, μόνο με την προσκόμιση του αποδεικτικού καταβολής των διοικητικών προστίμων, σύμφωνα με το άρθρο 107, κατά περίπτωση.

7. Τα διοικητικά μέτρα του παρόντος επιβάλλονται και εκτελούνται παράλληλα και ανεξάρτητα με τις ποινικές κυρώσεις.

8. Ειδικά για τις παραβάσεις του παρόντος που επισύρουν στερητική της ελευθερίας ποινή, ως υπότροπος θεωρείται όποιος έχει καταδικαστεί αμετάκλητα σε ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι (6) μηνών για οποιοδήποτε ποινικό αδίκημα του παρόντος τέλεσε εντός των προηγούμενων δέκα (10) ετών από τον χρόνο τέλεσης της πράξης.

α) Στην περίπτωση πλημμελήματος που τιμωρείται με φυλάκιση έως δύο (2) έτη, το ελάχιστο όριο της ποινής για τον υπότροπο αυξάνεται κατά τρεις (3) μήνες. Στις λοιπές περιπτώσεις πλημμελημάτων, το ελάχιστο όριο αυτής αυξάνεται κατά έξι (6) μήνες.

β) Στην περίπτωση κακουργήματος, το ελάχιστο όριο ποινής αυξάνεται κατά δύο (2) έτη.

Άρθρο 111
Δημοσίευση αποφάσεων

Οι κατ’ εξουσιοδότηση των διατάξεων του παρόντος εκδιδόμενες αποφάσεις δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός από αυτές που εκδίδονται από τις αστυνομικές Αρχές, οι οποίες δημοσιεύονται στον ιστότοπο του προγράμματος Διαύγεια. Για τη δημοσίευση συντάσσεται έκθεση από το αρμόδιο όργανο, η οποία περιλαμβάνει τη χρονολογία και τον τόπο της δημοσίευσης και η οποία υπογράφεται από το αρμόδιο όργανο. Αντίγραφο της έκθεσης τηρείται από τον οικείο διοικητή και δεύτερο αντίγραφο υποβάλλεται σε αυτόν που εξέδωσε την αστυνομική απόφαση.

ΜΕΡΟΣ Δ’
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΤΕΛΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 112
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Για την εφαρμογή του άρθρου 7, περί σήμανσης οδών με πινακίδες:

α) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών μπορεί να επεκταθεί και σε άλλες κατηγορίες οδών με αντίστοιχη χρωματική κωδικοποίηση για κάθε κατηγορία, η εφαρμογή των πληροφοριακών πινακίδων Π-80 έως Π-90γ.

β) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται τα ειδικότερα ζητήματα τοποθέτησης πινακίδων της παρ. 9.

2. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται οι λεπτομέρειες και οι προδιαγραφές, τις οποίες πληρούν οι διάφορες σημάνσεις των εργασιών που εκτελούνται στις οδούς, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 13, περί σημάνσεων των εργασιών που εκτελούνται στις οδούς.

3. Για την εφαρμογή του άρθρου 14, περί εγκατάστασης μέσων σήμανσης και σηματοδότησης:

α) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές, οι όροι και ο τρόπος της κατακόρυφης και οριζόντιας σήμανσης των οδών, της σηματοδότησής τους, της σήμανσης και σηματοδότησης των εκτελούμενων έργων, της δημιουργίας ειδικών διαμορφώσεων του οδοστρώματος, της τοποθέτησης κινητών εμποδίων και κάθε άλλη συναφής λεπτομέρεια.

β) Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, μπορεί να τροποποιείται ή να συμπληρώνεται το σύστημα κατακόρυφης και οριζόντιας σήμανσης και το σύστημα σηματοδότησης που προβλέπονται.

γ) Με κοινή απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών και του αρμόδιου Υπουργού για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία σύμφωνα με το άρθρο 69 του ν. 4488/2017 (Α’ 137), λαμβάνονται μέτρα για τη διευκόλυνση της κυκλοφορίας ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με την παρ. 4.

4. Για την εφαρμογή του άρθρου 16, περί κανόνων οδικής συμπεριφοράς:

α) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται οι προδιαγραφές για τα ειδικά μέσα συγκράτησης, καθώς και εξαιρέσεις από την υποχρέωση της παρ. 5.

β) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται τα χαρακτηριστικά, οι προδιαγραφές, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρ. 6. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται και οι εξαιρέσεις από την υποχρέωση αυτή.

γ) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και Υποδομών και Μεταφορών λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα ώστε το μάθημα της οδικής κυκλοφορίας της παρ. 8, να διδάσκεται στα σχολεία, σε όλες τις βαθμίδες.

5. Για την εφαρμογή του άρθρου 17, περί οδηγών:

α) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών, Εσωτερικών, Προστασίας του Πολίτη και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, εξειδικεύονται οι προϋποθέσεις τοποθέτησης συσκευών της υποπερ. αγ) της περ. α) της παρ. 1. Η απόφαση της παρούσας περίπτωσης εκδίδεται κατόπιν διαβούλευσης με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και σύμφωνα με τον Γενικό Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, τον ν. 4624/2019 (Α’ 137) και τον ν. 4579/2018 (Α’ 201).

β) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία θέσης σε κυκλοφορία του Λεωφορείου Αστικού Τύπου χωρίς οδηγό, της υποπερ. αε) της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 17, ειδικότερα τεχνικά θέματα για την ασφαλή κυκλοφορία του επί της καθορισμένης διαδρομής, καθώς και ο τρόπος υλοποίησης της κυκλοφορίας του λεωφορείου αυτού, ανά στάδια.

γ) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται τα δικαιολογητικά που συνοδεύουν το σχετικό αίτημα, οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία θέσης σε κυκλοφορία του οχήματος, καθώς και κάθε τεχνικό θέμα για την ασφαλή κυκλοφορία του οχήματος επί καθορισμένης διαδρομής της περ. β) της παρ. 1.

δ) Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, ορίζεται σύστημα επιβολής διοικητικών ποινών (τρόπος επιβολής ποινής, ύψος ποινών, όργανα επιβολής ποινών, περιγραφή ποινών) σε όσους παραβαίνουν την παρ. 4.

ε) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού καθορίζονται τα σχετικά με τον τρόπο και τη διαδικασία επανεξέτασης των οδηγών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρ. 7.

6. Για την εφαρμογή του άρθρου 19, περί εκπομπών, ρύπων και θορύβων, με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται το επιτρεπόμενα όρια περιεκτικότητας σε βλαπτικές ουσίες για την υγεία του ανθρώπου και σε προϊόντα αερίων που ρυπαίνουν το περιβάλλον, που εκπέμπονται από τα οδικά οχήματα, καθώς επίσης και τα επιτρεπόμενα όρια των θορύβων που προκαλούνται από αυτά. Όλα τα πιο πάνω όρια μπορούν να κλιμακώνονται ανάλογα με την ηλικία του κινητήρα και με άλλα τεχνικά χαρακτηριστικά του οχήματος.

7. Για την εφαρμογή του άρθρου 24, περί ορίων ταχύτητας, αρμοδιότητας καθορισμού τους, ελέγχου τήρησής τους, κατηγοριών παραβάσεων και περί κυρώσεων για μη τήρηση ορίων ταχύτητας, ελλιπούς εξοπλισμού επαγγελματικών οχημάτων και παρεμβάσεων σε αυτόν, κατοχής μηχανισμών παρεμπόδισης ελέγχου ταχύτητας, μη ορθής χρήσης Ελαφρού Προσωπικού Ηλεκτρικού Οχήματος:

α) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται τα ανώτατα επιτρεπόμενα όρια ταχύτητας για τα φορτηγά αυτοκίνητα και τους συνδυασμούς αυτών, που μεταφέρουν επικίνδυνα φορτία, που είναι χαμηλότερα εκείνων της παρ. 2, αναλόγως της επικινδυνότητας του μεταφερομένου φορτίου και των τεχνικών προδιαγραφών του μεταφορικού μέσου.

β) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη και Υποδομών και Μεταφορών μπορούν να μεταβάλλονται τα οριζόμενα όρια ταχύτητας.

γ) Με βάση μελέτες που έχουν εκπονηθεί ή εγκριθεί από ή για λογαριασμό των αρμόδιων τεχνικών υπηρεσιών και με απόφαση του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου και μετά από έγκριση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης σύμφωνα με τις διαδικασίες της παρ. 1 του άρθρου 55, περί μέτρων ρύθμισης οδικής κυκλοφορίας δύναται να καθορίζονται και να μεταβάλλονται τα ανώτατα όρια ταχύτητας στις οδούς για τις οποίες έχουν την αρμοδιότητα επίβλεψης και συντήρησης. Τα όρια αυτά είναι κατώτερα των ανωτάτων ορίων που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 24. Ειδικά στις περιπτώσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 24, τα όρια μπορούν να ανέρχονται έως και τα πενήντα (50) χιλιόμετρα την ώρα.

δ) Για τους αυτοκινητοδρόμους, όπως ορίζονται με τις σχετικές αποφάσεις του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, τα όρια ταχύτητας, εκτός των ανωτάτων επιτρεπόμενων ορίων, που προβλέπονται από το άρθρο αυτό, καθορίζονται και μεταβάλλονται ύστερα από μελέτη και με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών.

ε) Για τις οδούς ταχείας κυκλοφορίας και το πρωτεύον εθνικό οδικό δίκτυο, όπως αυτό ορίζεται με τις σχετικές αποφάσεις του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, τα όρια ταχύτητας, εκτός των ανωτάτων επιτρεπόμενων ορίων του παρόντος, καθορίζονται και μεταβάλλονται ύστερα από μελέτη των τεχνικών υπηρεσιών των φορέων που έχουν την αρμοδιότητα συντήρησης των οδών αυτών και μετά από έγκριση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 55. Τα όρια ταχύτητας που ορίζονται στις αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με την παρούσα και τις περ. γ) και δ) εφαρμόζονται από την τοποθέτηση των προβλεπόμενων πινακίδων στις ανωτέρω οδούς.

στ) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών μπορεί να επιβάλλεται για τον έλεγχο των στοι-

χείων πορείας (διανυόμενα χιλιόμετρα, διακοπές πορείας και χρόνος, ταχύτητα) των φορτηγών, λεωφορείων και άλλων κατηγοριών αυτοκινήτων, ο εφοδιασμός τους με αυτόματη συσκευή καταγραφής των στοιχείων αυτών και με μηχανισμό περιορισμού της ταχύτητας του οχήματος, καθώς και η υποχρέωση λειτουργίας αυτών. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται ο τύπος και οι τεχνικές προδιαγραφές των συσκευών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

ζ) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη, Υποδομών και Μεταφορών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης καθορίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές των ειδικών συσκευών της περ. στ καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή της.

8. Για την εφαρμογή του άρθρου 36, περί φόρτωσης οχημάτων, με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται οι ειδικότεροι κανόνες φόρτωσης και μεταφοράς φορτίων ανάλογα με τα διάφορα είδη φορτίου, τις κατηγορίες των οχημάτων μεταφοράς και τον τρόπο μεταφοράς, καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο, τεχνικό και λεπτομερειακό θέμα.

9. Για την εφαρμογή του άρθρου 38, περί στάσης και στάθμευσης:

α) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Προστασίας του Πολίτη, Υποδομών και Μεταφορών και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής δύνανται να καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρ. 6 και ειδικότερα ζητήματα, όπως οι δαπάνες φύλαξης και συντήρησης.

β) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Υποδομών και Μεταφορών και Προστασίας του Πολίτη δύνανται να ορίζονται τα ειδικότερα θέματα και οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παρ. 10.

γ) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται τα κριτήρια χωροθέτησης των θέσεων στάσης/στάθμευσης (πιάτσες) των επιβατικών αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης (ΤΑΞΙ), καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή της περ. β) της παρ. 17.

δ) Ο καθορισμός των θέσεων στάσης, αφετηρίας και στάθμευσης σύμφωνα με την περ. α) της παρ. 17, λαμβάνει χώρα για τις μεν περιοχές αρμοδιότητας του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών (ΟΑΣΑ) και του Οργανισμού Συγκοινωνιακού Έργου Θεσσαλονίκης (ΟΣΕΘ) από αυτούς, ύστερα από ειδική μελέτη αυτών, προκειμένου δε για τις λοιπές περιοχές της χώρας με απόφαση του οικείου Δημοτικού ή Περιφερειακού Συμβουλίου ή της δημοτικής επιτροπής στο οδικό δίκτυο αρμοδιότητάς τους με βάση μελέτες που έχουν εκπονηθεί από ή για λογαριασμό των αρμοδίων Τεχνικών Υπηρεσιών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α’ και β’ βαθμού για τον καθορισμό τέτοιων θέσεων και με τις οποίες εξασφαλίζεται η ομαλή, ασφαλής και απρόσκοπτη διεξαγωγή της κυκλοφορίας στις θέσεις αυτές.

ε) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται οι προδιαγραφές των προεξοχών, καθώς και των οριοδεικτών και η διαδικασία της τοποθέτησής τους σύμφωνα με την περ. α) της παρ. 17, περί τοποθέτησης αυτών σε στάσεις μέσων μαζικής μεταφοράς, ειδικών προεξοχών επί του οδοστρώματος για την επιβίβαση και την αποβίβαση επιβατών και τη διασφάλιση της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία και των εμποδιζομένων ατόμων γενικότερα.

στ) Για τον καθορισμό των θέσεων αφετηρίας, στάσης/στάθμευσης (πιάτσες) των επιβατηγών αυτοκινήτων δημοσίας χρήσης (ΤΑΞΙ) στις κατοικημένες περιοχές σύμφωνα με την περ. β) της παρ. 17, στις περιπτώσεις:

αα) αρμοδιότητας του ΟΑΣΑ και του ΟΣΕΘ, ο καθορισμός γίνεται από τους φορείς αυτούς, έπειτα από πρόταση του οικείου Δημοτικού ή Περιφερειακού Συμβουλίου ή της δημοτικής επιτροπής στο οδικό δίκτυο αρμοδιότητάς τους και

αβ) για τις λοιπές περιοχές της χώρας ο καθορισμός γίνεται με βάση μελέτες που έχουν εκπονηθεί από ή για λογαριασμό των αρμοδίων τεχνικών υπηρεσιών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α’ και β’ βαθμού, με απόφαση του οικείου Δημοτικού ή Περιφερειακού Συμβουλίου ή της δημοτικής επιτροπής στο οδικό δίκτυο αρμοδιότητάς τους.

ζ) Με απόφαση του οικείου Δημοτικού Συμβουλίου ή της δημοτικής επιτροπής στο οδικό δίκτυο αρμοδιότητάς τους καθορίζονται σε κατοικημένες περιοχές ειδικοί χώροι στάθμευσης Ε.Π.Η.Ο. σύμφωνα με την παρ. 18.

10. Για την εφαρμογή του άρθρου 46, περί οδήγησης υπό την επίδραση οινοπνεύματος, φαρμάκων ή τοξικών ουσιών, με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Υγείας, Προστασίας του Πολίτη και Υποδομών και Μεταφορών μπορεί να ορίζεται και μικρότερο ποσοστό από το αναφερόμενο στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1, να καθοριστούν ειδικές κατηγορίες οδηγών με μικρότερα ποσοστά, προσαρμοζόμενων αναλόγως και των ορίων της παρ. 7, να εξειδικεύονται τα όρια τοξικών ουσιών ή φαρμάκων, που ενδέχεται να επηρεάζουν την ικανότητα του οδηγού, να καθορίζονται οι επιστημονικοί τρόποι και η διαδικασία διαπίστωσης της χρήσης οινοπνεύματος, τοξικών ουσιών ή φαρμάκων σύμφωνα με το άρθρο 46, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

11. Με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη καθορίζονται οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή του άρθρου 47, περί συμπεριφοράς σε περίπτωση ατυχήματος.

12. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών μπορεί να παρέχεται το δικαίωμα να τοποθετούνται τα φώτα της παρ. 1 του άρθρου 48, περί οχημάτων άμεσης ανάγκης και έργων στις οδούς και σε άλλες κατηγορίες οχημάτων.

13. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη και Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή του άρθρου 50, περί ακινητοποίησης οχημάτων, όπως η διαδικασία, ο τρόπος και οι περιπτώσεις ακινητοποίησης του οχήματος.

14. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται οι προδιαγραφές των επενδυτών της παρ. 4 του άρθρου 51, περί εργασιών και εναπόθεσης υλικών στις οδούς.

15. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 52, περί κατάληψης τμήματος οδού και πεζοδρομίου.

16. Για την εφαρμογή του άρθρου 55, περί μέτρων ρύθμισης οδικής κυκλοφορίας:

α) με αποφάσεις του Περιφερειακού ή Δημοτικού Συμβουλίου στο οδικό δίκτυο αρμοδιότητάς τους λαμβάνονται τα μέτρα της παρ. 1 του άρθρου 55, με βάση μελέτες που έχουν εκπονηθεί από ή για λογαριασμό των αρμοδίων τεχνικών υπηρεσιών τους. Οι αποφάσεις του προηγούμενου εδαφίου, εγκρίνονται από τον Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ο οποίος αποφαίνεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) μηνών από την κοινοποίηση της απόφασης του Περιφερειακού Συμβουλίου και εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) μηνός από την κοινοποίηση της απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου και αν η προθεσμία παρέλθει άπρακτη, τεκμαίρεται η χορήγηση της έγκρισης. Κατ’ εξαίρεση, τα μέτρα του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του ανωτέρω άρθρου, που καθορίζονται στις μελέτες που έχουν εκπονηθεί ή εγκριθεί από τη Γενική Διεύθυνση Συγκοινωνιακών Υποδομών της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών ή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, λαμβάνονται με αποφάσεις των κατά τόπους αρμοδίων Περιφερειακών Αστυνομικών Διευθύνσεων ή Διευθύνσεων Τροχαίας, όταν αυτά αφορούν:

αα) τους αυτοκινητόδρομους, τις οδούς ταχείας κυκλοφορίας και το εθνικό οδικό δίκτυο της χώρας, τις παρακαμπτήριες οδούς αυτών και αυτές που τα επηρεάζουν,

αβ) τα εκτελούμενα ή υπάρχοντα ή προγραμματιζόμενα συγκοινωνιακά έργα του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών στο αστικό και υπεραστικό δίκτυο,

αγ) το βασικό οδικό δίκτυο, όπως αυτό ορίζεται με αποφάσεις του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών:

i) Των δήμων της Περιφέρειας Αττικής, εκτός των δήμων της Περιφερειακής Ενότητας Νήσων,

ii) του πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης, ήτοι των Δήμων Θεσσαλονίκης, Κορδελιού Ευόσμου, Παύλου Μελά, Αμπελοκήπων-Μενεμένης, Καλαμαριάς, Νεάπολης-Συκεών, πλην της δημοτικής ενότητας Πεύκων, Πυλαίας-Χορτιάτη, πλην της δημοτικής ενότητας Χορτιάτη, της δημοτικής ενότητας Θέρμης του Δήμου Θέρμης και της δημοτικής κοινότητας Καλοχωρίου του Δήμου Δέλτα,

iii) του πολεοδομικού συγκροτήματος Βόλου, ήτοι των δημοτικών ενοτήτων Βόλου, Νέας Ιωνίας, Αισωνίας και Ιωλκού του Δήμου Βόλου,

iv) Του πολεοδομικού συγκροτήματος Ηρακλείου, ήτοι των δημοτικών ενοτήτων Ηρακλείου και Νέας Αλικαρνασσού του Δήμου Ηρακλείου και της δημοτικής Ενότητας Γαζίου του Δήμου Μαλεβιζίου,

v) του πολεοδομικού συγκροτήματος Πατρών, ήτοι των δημοτικών κοινοτήτων Ανατολικού, Αρκτικού, Κεντρικού και Νότιου Τομέα Δήμου Πατρέων, της δημοτικής κοινότητας Ρίου (Αγίου Γεωργίου Ρίου), της τοπικής κοινότητας Ακταίου (Βερναδαίικων) και της δημοτικής κοινότητας Παραλίας,

vi) Του πολεοδομικού συγκροτήματος Λάρισας, ήτοι της δημοτικής ενότητας Λαρισαίων.

αδ) Τις παρακαμπτήριες οδούς του βασικού δικτύου της υποπερ. αγ) και τις οδούς που επηρεάζουν το ανωτέρω δίκτυο.

αε) Την κυκλοφορία στο οδικό δίκτυο επί των ορίων, μεταξύ όμορων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης.

Οι αποφάσεις της παρούσας γνωστοποιούνται άμεσα στις κατά τόπους Υπηρεσίες Τροχαίας ή στις Αστυνομικές Υπηρεσίες που ασκούν καθήκοντα Τροχαίας, καθώς και στις αρμόδιες υπηρεσίες κυκλοφορίας της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

β) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών προσδιορίζεται το δίκτυο οδών του πέμπτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 55.

γ) Με απόφαση του Γενικού Διευθυντή Συγκοινωνιακών Υποδομών της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών λαμβάνονται τα μέτρα των μελετών που προβλέπονται στο έκτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 55.

δ) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών γίνεται η ανάθεση του έβδομου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 55.

ε) Με απόφαση των κατά τόπους αρμοδίων Διευθύνσεων Αστυνομίας ή Διευθύνσεων Τροχαίας, μπορούν να λαμβάνονται τα προσωρινά μέτρα της παρ. 2 του άρθρου 55.

στ) Με απόφαση του οικείου Δημάρχου, γίνεται ο καθορισμός της περ. α) της παρ. 4 του άρθρου 55.

ζ) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, μετά από εισήγηση του κατά περίπτωση αρμόδιου οργανισμού με βάση τον στρατηγικό και επιχειρησιακό σχεδιασμό τους, γίνεται ο καθορισμός της περ. β) της παρ. 4 του άρθρου 55. Με όμοια απόφαση που λαμβάνεται μετά από σχετική μελέτη και πρόταση των αρμόδιων υπηρεσιών εκπόνησης ή έγκρισης των κυκλοφοριακών μελετών, είναι δυνατόν να επιτρέπεται στις οδούς ή λωρίδες του προηγούμενου εδαφίου η κυκλοφορία, δικύκλων μοτοσικλετών, μοτοποδηλάτων και ποδηλάτων, καθώς επίσης και η εφαρμογή των μέτρων αυτών για ορισμένες ημέρες και ώρες. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών εγκρίνονται η επιλογή του είδους και του υλικού διαχωρισμού, η συνοδευτική οριζόντια και κατακόρυφη σήμανση για όλες τις περιπτώσεις καθορισμού οδών ή λωρίδων της περ. β) της παρ. 4 του άρθρου 55. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη και Υποδομών και Μεταφορών καθορίζεται η αρμόδια Υπηρεσία Τροχαίας και οι διαδικασίες για την αφαίρεση της άδειας κυκλοφορίας και οδήγησης στους παραβάτες της παρ. 6 του άρθρου 55, για ορισμένο χρονικό διάστημα, από δέκα (10) ημέρες μέχρι τρεις (3) μήνες. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών, Υγείας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, ορίζονται επιπλέον εξαιρέσεις από την απαγόρευση κυκλοφορίας επιβατικών δημόσιας χρήσης (Ε.Δ.Χ.) στις λωρίδες των περ. α) και β) της παρ. 4 του άρθρου 55, για μεταφορά προσώπων για λόγους υγείας, όπως για τη μεταφορά νεφροπαθών ή καρκινοπαθών για την εξυπηρέτηση των θεραπευτικών τους αναγκών, οι προϋποθέσεις και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

η) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται τα χαρακτηριστικά, οι προδιαγραφές,

οι προϋποθέσεις και κάθε άλλη λεπτομέρεια σχετικά με την εφαρμογή της περ. δ της παρ. 4 του άρθρου 55.

θ) Με απόφαση του οικείου Δημοτικού Συμβουλίου μπορεί να ορίζεται η δημιουργία ειδικών διαμορφώσεων του οδοστρώματος ή η τοποθέτηση κινητών εμποδίων για τις οδούς του πρώτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 55.

ι) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται οι κατηγορίες των οδών στις οποίες επιτρέπεται η δημιουργία των διαμορφώσεων ή η τοποθέτηση κινητών εμποδίων της περ. θ), οι προϋποθέσεις δημιουργίας ή τοποθέτησής τους, οι προδιαγραφές και τα τεχνικά χαρακτηριστικά τους και η ειδική σήμανση που πρέπει να εφαρμόζεται, κατά περίπτωση.

ια) Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης λαμβάνονται τα μέτρα της παρ. 6 του άρθρου 55. Ειδικώς, για την περιοχή της τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, τα μέτρα της παρ. 6 λαμβάνονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Προστασίας του Πολίτη.

ιβ) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Προστασίας του Πολίτη μπορούν να επιβάλλονται οι περιορισμοί του πρώτου εδαφίου της παρ. 8 του άρθρου 55.

ιγ) Με απόφαση των κατά περίπτωση αρμόδιων Περιφερειακών Συμβουλίων καθορίζεται το ωράριο τροφοδοσίας του δευτέρου εδαφίου της παρ. 8 του άρθρου 55.

ιδ) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται οι εξαιρέσεις από την απαγόρευση του πρώτου εδαφίου της παρ. 9 του άρθρου 55 για ειδικούς λόγους που αφορούν, ιδίως, στη μόνιμη διαμονή του ιδιοκτήτη του οχήματος σε όμορη περιοχή, την έδρα εγκατάστασης ή λειτουργίας επιχείρησης που έχει την ιδιοκτησία του οχήματος, τη συμμετοχή του οχήματος σε εκτέλεση δημοσίου ή ιδιωτικού έργου, τη διέλευση λεωφορείων, τη θέση αγροτοκτηνοτροφικής έκτασης όμορης περιοχής της οποίας ο ιδιοκτήτης χρησιμοποιεί οχήματα αγροτικής χρήσης ή τροχήλατα μηχανήματα και ρυθμίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για τη λήψη της σχετικής άδειας διέλευσης, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και οι αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών για την υποβολή της σχετικής αίτησης και τη χορήγηση της άδειας, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Με όμοια απόφαση μπορεί να καθορίζονται ειδικότερα οι οδοί ή τα τμήματα των οδών, στα οποία επιβάλλεται η απαγόρευση κυκλοφορίας της παρούσας, η απαραίτητη σήμανση και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας.

ιε) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Προστασίας του Πολίτη, ιδρύεται το Κέντρο Οδικών Πληροφοριών (Κ.Ο.Π.) της παρ. 10 του άρθρου 55, περί μέτρων ρύθμισης οδικής κυκλοφορίας, και ρυθμίζονται η νομική μορφή του Κ.Ο.Π., ο εποπτεύον φορέας του, η διαδικασία στελέχωσης και λειτουργίας του, η συνεργασία του με δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, ιδίως ως προς την απόκτηση πληροφοριών από αυτούς, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρ. 10.

17. Για την εφαρμογή του άρθρου 56, περί μέτρων ρύθμισης οδικής κυκλοφορίας στους χερσαίους χώρους λιμένων:

α) Με απόφαση του Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και γνώμη του Γενικού Γραμματέα Ναυτιλίας και Λιμένων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, μετά από εισήγηση της Διεύθυνσης Λιμενικής Αστυνομίας και της Διεύθυνσης Λιμενικών και Κτιριακών Υποδομών του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και της οικείας Λιμενικής Αρχής λαμβάνονται τα μέτρα της παρ. 1. Με όμοιες αποφάσεις μπορούν να καθορίζονται τα μέτρα της παρ. 4 του άρθρου 56.

β) Με απόφαση του Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μετά από γνώμη του Γενικού Γραμματέα Ναυτιλίας και Λιμένων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, κατόπιν εισήγησης της Διεύθυνσης Λιμενικών και Κτιριακών Υποδομών και της Διεύθυνσης Λιμενικής Αστυνομίας του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, καθώς και της οικείας Λιμενικής Αρχής, εγκρίνονται οι κυκλοφοριακές ρυθμίσεις που προβλέπονται στη μελέτη της παρ. 6 του άρθρου 56.

γ) Με απόφαση του Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μετά από γνώμη του Γενικού Γραμματέα Ναυτιλίας και Λιμένων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, κατόπιν εισήγησης της Διεύθυνσης Λιμενικών και Κτιριακών Υποδομών και της Διεύθυνσης Λιμενικής Αστυνομίας του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, καθώς και της οικείας Λιμενικής Αρχής εγκρίνονται οι κατ’ εξαίρεση κυκλοφοριακές ρυθμίσεις της παρ. 7 του άρθρου 56.

δ) Με απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησης των αδειών της παρ. 9 του άρθρου 56, καθώς και η επιβολή διοικητικών κυρώσεων στους παραβάτες σύμφωνα με το άρθρο 157 του Κώδικα Δημοσίου Ναυτικού Δικαίου (ν.δ. 187/1973, Α’ 261), ανεξάρτητα από την επιβολή ποινικών ή άλλων κυρώσεων.

18. Για την εφαρμογή του άρθρου 57, περί διαστάσεων και βαρών των οχημάτων, και των ρυμουλκούμενων από αυτά:

α) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται το μέγιστο όριο των διαστάσεων, του βάρους, του φορτίου και των ανά άξονα επιβαρύνσεων των αυτοκινήτων οχημάτων.

β) Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται το μέγιστο όριο των διαστάσεων, του βάρους, του φορτίου και των ανά άξονα επιβαρύνσεων για τα αγροτικά μηχανήματα.

γ) Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Ανάπτυξης καθορίζονται το μέγιστο όριο των διαστάσεων, του βάρους, του φορτίου και των ανά άξονα επιβαρύνσεων για τα μηχανήματα έργου.

δ) Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Προστασίας του Πολίτη καθορίζεται το μέγιστο όριο των διαστάσεων, του βάρους, του φορτίου και των ανά άξονα επιβαρύνσεων για τα μοτοποδήλατα, ποδήλατα και χειροκίνητα οχήματα.

ε) Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εσωτερικών και Υποδομών και Μεταφορών καθορίζεται το μέγιστο όριο των διαστάσεων, του βάρους, του φορτίου και των ανά άξονα επιβαρύνσεων για τα ζωήλατα οχήματα.

στ) Με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών ενσωματώνεται στην ελληνική νομοθεσία κάθε Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τα τεχνικά στοιχεία της παρούσας παραγράφου.

19. Για την εφαρμογή του άρθρου 58, περί έλξης οχημάτων:

α) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, για τα αυτοκίνητα οχήματα και για τα μηχανήματα έργου, μπορεί να επιτρέπεται η έλξη περισσοτέρων του ενός ρυμουλκούμενων και να επιβάλλονται περιορισμοί στην κυκλοφορία των συρμών αυτών.

β) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων μπορεί να επιτρέπεται για τους ελκυστήρες του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 58 να έλκουν περισσότερα από ένα φορτωμένα ρυμουλκούμενα.

γ) Με αποφάσεις των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις σύνδεσης μηχανοκίνητων οχημάτων και ρυμουλκούμενων.

δ) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Υποδομών και Μεταφορών μπορεί να επιτρέπεται για τους ελκυστήρες της παρ. 1 του άρθρου 58, περί έλξης οχημάτων, να έλκουν περισσότερα από ένα φορτωμένα ρυμουλκούμενα. Στην περίπτωση αυτή, εφαρμόζονται ανάλογα τα άρθρα 59, περί τροχοπέδησης αυτοκινήτων οχημάτων, 60, περί τροχοπέδησης ρυμουλκούμενων, και 61, περί τροχοπέδησης συνδυασμών οχημάτων.

20. Με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, μπορεί να επιβληθεί ο εφοδιασμός ζωήλατων οχημάτων με σύστημα τροχοπέδησης σύμφωνα με το άρθρο 64, περί τροχοπέδησης ζωήλατων οχημάτων.

21. Αν η ιδιομορφία των μηχανημάτων της παρ. 1 του άρθρου 82, περί φώτων αγροτικών μηχανημάτων, δεν επιτρέπει ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων για τη θέση των φώτων και αντανακλαστικών στοιχείων, με κοινή απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Υποδομών και Μεταφορών, καθορίζεται διάφορος τρόπος τοποθέτησης.

22. Με αποφάσεις του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται τα χαρακτηριστικά των χρωμάτων των φώτων, τα οποία χρησιμοποιούνται από τα διάφορα οδικά οχήματα του άρθρου 84, περί γενικών διατάξεων για τον φωτισμό.

23. Για την εφαρμογή του άρθρου 85, περί μηχανισμών, εξαρτημάτων και συσκευών οχημάτων:

α) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, ορίζονται οι τεχνικές και λειτουργικές προδιαγραφές, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 85.

β) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, καθορίζονται οι προδιαγραφές των ηχητικών οργάνων που χρησιμοποιούν τα οχήματα της παρ. 4 του άρθρου 85.

γ) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Προστασίας του Πολίτη, καθορίζονται οι προδιαγραφές των μεμβρανών της παρ. 8 του άρθρου 85.

δ) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών μπορούν ορισμένα ειδικής χρήσης μηχανοκίνητα οχήματα και ρυμουλκούμενα να εξαιρεθούν από την υποχρέωση του πρώτου εδαφίου της παρ. 13 του άρθρου 85, αν δεν προκαλείται φθορά του καταστρώματος της οδού.

ε) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, καθορίζεται για κάθε τύπο ελαστικού, το ελάχιστο επιτρεπόμενο πάχος προεξοχών του πέλματος, κάτω από το οποίο, εξαιτίας έλλειψης επαρκούς ικανότητας πρόσφυσης, απαγορεύεται για λόγους ασφάλειας η περαιτέρω χρήση του ελαστικού αυτού.

στ) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών μπορεί ορισμένα ειδικής χρήσης αυτοκίνητα οχήματα ή ρυμουλκούμενα να εξαιρεθούν της υποχρέωσης της παρ. 14 του άρθρου 85.

ζ) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται οι προδιαγραφές των πινακίδων, της αντανακλαστικής ύλης αυτών και των ειδικών συσκευών επισήμανσης της παρ. 16 του άρθρου 85.

η) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, καθορίζονται οι προδιαγραφές των καθρεπτών της παρ. 1 και των ζωνών ασφαλείας της παρ. 17 του άρθρου 85. Με όμοια απόφαση μπορεί να επιβάλλεται η υποχρέωση εφοδιασμού και χρήσης ζωνών ασφαλείας και σε άλλες κατηγορίες οχημάτων, καθώς και στα πίσω καθίσματα των επιβατηγών αυτοκινήτων οχημάτων που ήδη κυκλοφορούν στη χώρα.

θ) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, μπορεί να επιβάλλεται αυτοκίνητα ή οχήματα ή συνδυασμοί οχημάτων (συρμοί) μήκους μεγαλύτερου των δέκα (10) μέτρων να εφοδιάζονται με συστήματα, με τα οποία υποβοηθείται η λήψη σημάτων προειδοποίησης, τα οποία δίνονται από τους οδηγούς των οχημάτων που ακολουθούν.

ι) Με αποφάσεις του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται οι διαστάσεις, οι τεχνικές προδιαγραφές και οι θέσεις τοποθέτησης των ειδικών πινακίδων επισήμανσης ειδικών οχημάτων, που αναφέρονται στις παρ. 20 έως και 22 του άρθρου 85.

ια) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών μπορεί να επιβάλλεται ο εφοδιασμός των αυτοκινήτων, των ρυμουλκουμένων από αυτά, των τρίτροχων οχημάτων, των μοτοσικλετών και των μοτοποδηλάτων και με εξαρτήματα ή συσκευές, όπως πυροσβεστήρες, που προορίζονται για την ασφάλεια των οχημάτων αυτών ή των άλλων επί της οδού οχημάτων, τη βελτίωση του εξοπλισμού τους και την εξυπηρέτηση του δι’ αυτών εκτελούμενου έργου. Με την ίδια απόφαση μπορεί να επιβάλλεται ο εφοδιασμός όλων των οδικών οχημάτων με κιβώτιο το οποίο περιέχει υγειονομικό υλικό πρώτων βοηθειών.

24. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται τα όρια και οι μέθοδοι μέτρησης των χαρακτηριστικών ηλεκτρομαγνητικών διαταραχών οχημάτων με κινητήρα εσωτερικής καύσεως, καθώς και η διαδικασία ελέγχου του άρθρου 86, περί ειδικών διατάξεων.

25. Για την εφαρμογή του άρθρου 87, περί εξωτερικής εμφάνισης αυτοκινήτων οχημάτων:

α) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών ορίζεται η διαδικασία γνωστοποίησης της παρ. 1, περί εξωτερικής εμφάνισης αυτοκινήτων οχημάτων.

β) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών μπορεί να επιβάλλεται ομοιόμορφος εξωτερικός χρωματισμός στα αυτοκίνητα οχήματα ορισμένων κατηγοριών και να προβλέπεται κάθε σχετική λεπτομέρεια.

γ) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις υπό τους οποίους γίνεται ο χρωματισμός του δημόσιου μέσου μεταφοράς της παρ. 2 του άρθρου 87.

26. Για την εφαρμογή του άρθρου 88, περί εγκρίσεων τύπου οχημάτων:

α) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Υποδομών και Μεταφορών, κατά περίπτωση, καθορίζονται ο όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησης των εγκρίσεων της παρ. 1 του άρθρου 88, οι τεχνικές προδιαγραφές των οχημάτων της παρ. 1, πέραν των οριζομένων στον παρόντα, ο τρόπος ελέγχου των εισαγόμενων ή κατασκευαζόμενων πιο πάνω οχημάτων, οι υποχρεώσεις των εισαγωγέων ή κατασκευαστών αυτών για την υποβολή των τεχνικών αυτών στοιχείων, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

β) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται η διαδικασία έκδοσης έγκρισης τύπου, ταξινόμησης και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 88.

γ) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζεται η ειδικότερη διαδικασία για την έγκριση τύπου που δίνεται σε αυτοκίνητα οχήματα, που προορίζονται για την κυκλοφορία μέσα σε ειδικούς περιφραγμένους χώρους, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 88.

δ) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Υποδομών και Μεταφορών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, συγκροτείται επιτροπή των συναρμόδιων κατά περίπτωση υπουργείων, η οποία έχει ως έργο την επίλυση της σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 88. Στην επιτροπή αυτή ανατίθεται και το έργο κατάταξης των οχημάτων ειδικής χρήσης σε ειδική κατηγορία, εφόσον δεν είναι δυνατή η κατάταξή τους σε μία από τις κατηγορίες του άρθρου αυτού. Με την απόφαση της επιτροπής, καθορίζεται επίσης το περιεχόμενο της ειδικής χρήσης των οχημάτων αυτών, καθώς και κάθε λεπτομέρεια σχετικά με τους όρους, τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία χορήγησης έγκρισης στα οχήματα αυτά.

27. Για την εφαρμογή του άρθρου 89, περί στοιχείων αναγνώρισης πλαισίου και κινητήρα:

α) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρ. 1 και ο τρόπος αναγνώρισης αυτοκινήτων οχημάτων, των οποίων το πλαίσιο και οι κινητήρες δεν φέρουν τα χαρακτηριστικά της παρ. 1.

β) Οι προβλέψεις της παρ. 1 του άρθρου 89, μπορούν να εφαρμοσθούν ανάλογα και:

βα) για τα αγροτικά μηχανήματα, με αποφάσεις του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων,

ββ) για τα μηχανήματα έργου και στα ρυμουλκούμενα από αυτά, με αποφάσεις του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών,

βγ) για τα μοτοποδήλατα, με αποφάσεις του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών.

28. Για την εφαρμογή του άρθρου 90, περί τεχνικού ελέγχου οχημάτων:

α) με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται οι κατηγορίες των οχημάτων που ελέγχονται, η συχνότητα του περιοδικού τεχνικού ελέγχου, τα στοιχεία που πρέπει να ελέγχονται, ο τρόπος και η διαδικασία διενέργειας του ελέγχου και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρ. 1.

β) Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, επιβάλλεται ο τεχνικός έλεγχος της παρ. 1 για τα αγροτικά μηχανήματα και τα ρυμουλκούμενα από αυτά.

γ) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, επιβάλλεται ο τεχνικός έλεγχος της παρ. 1 για τα μηχανήματα έργου και τα ρυμουλκούμενα από αυτά.

29. Ο τρόπος και η διαδικασία διενέργειας των γενικών απογραφών και ταξινομήσεων του άρθρου 91, περί γενικής απογραφής και ταξινόμησης οχημάτων, καθορίζονται:

α) για τα αυτοκίνητα οχήματα και τα ρυμουλκούμενα από αυτά, τα τρίτροχα οχήματα και τις μοτοσικλέτες, καθώς και για τα μηχανήματα έργου και τα ρυμουλκούμενα από αυτά, με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, και

β) για τα αγροτικά μηχανήματα και τα ρυμουλκούμενα από αυτά με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

30. Για την εφαρμογή του άρθρου 92, περί αδειών κυκλοφορίας οχημάτων:

α) ο τρόπος και η διαδικασία χορήγησης των αδειών της παρ. 1 καθορίζονται:

αα) για τα αυτοκίνητα οχήματα και τα ρυμουλκούμενα από αυτά, τα τρίτροχα οχήματα και τις μοτοσικλέτες, καθώς και για τα μηχανήματα έργων και τα ρυμουλκούμενα από αυτά, με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών,

αβ) για τα αγροτικά μηχανήματα και τα ρυμουλκούμενα από αυτά, με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων,

αγ) για τα μοτοποδήλατα με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη και

αδ) για τα ζωήλατα οχήματα με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.

β) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, μπορούν να εξαιρούνται από την εφαρμογή του άρθρου 92 ειδικά μηχανοκίνητα οχήματα, τα οποία χρησιμοποιούνται σε αγώνες και πειραματισμούς μέσα

σε αυτοκινητοδρόμια ή παλαιά αυτοκίνητα που χρησιμοποιούνται μόνο σε επιδείξεις ή αγώνες.

γ) Τα στοιχεία των αυτοκινήτων οχημάτων στην άδεια κυκλοφορίας, των ρυμουλκούμενων από αυτά, καθώς και των τρίτροχων οχημάτων και των μοτοσικλετών, ο καθορισμός των κύριων χαρακτηριστικών αυτών, η ενημέρωση των αρμόδιων υπηρεσιών σε περίπτωση μεταβολής και ο χρόνος μέσα στον οποίο επιβάλλεται να γίνει αυτή, η χορήγηση άδειας για την προσωρινή κυκλοφορία ή για δοκιμή, καθώς και οποιοδήποτε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή του άρθρου 92, καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών.

γα) Προκειμένου για αγροτικά μηχανήματα και ρυμουλκούμενα από αυτά, μηχανήματα έργου και ρυμουλκούμενα από αυτά, μοτοποδήλατα, τα στοιχεία στην άδεια κυκλοφορίας ρυθμίζονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού.

31. Οι διαστάσεις, οι προδιαγραφές, ο τρόπος κατασκευής και η διαδικασία χορήγησης των πινακίδων της παρ. 1 του άρθρου 94, περί πινακίδων αριθμού κυκλοφορίας, τα σχετικά με την αντικατάσταση αυτών σε περίπτωση απώλειας, κλοπής, καταστροφής ή φθοράς, τα της χορήγησης πινακίδων για δοκιμαστική ή προσωρινή κυκλοφορία, ο τρόπος και η θέση ανάρτησης, τα των εγγραφών και ενδείξεων επί αυτών, καθώς και οποιοδήποτε σχετικό θέμα, ρυθμίζονται για τα αυτοκίνητα, καθώς και για τα τρίτροχα οχήματα και τις μοτοσικλέτες και τα ρυμουλκούμενα από αυτά με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών. Τα ζητήματα του προηγούμενου εδαφίου ρυθμίζονται ειδικώς:

α) για τα αγροτικά μηχανήματα, με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων,

β) για τα μηχανήματα έργου με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών,

γ) για τα μοτοποδήλατα με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη και

δ) για τα ζωήλατα οχήματα με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.

32. Οι τεχνικές λεπτομέρειες και ειδικότερα ζητήματα της κατασκευής του διακριτικού σήματος της παρ. 1 του άρθρου 95, περί κυκλοφορίας αυτοκινήτων οχημάτων στο εξωτερικό και κυκλοφορίας ξένων αυτοκινήτων, των εγγραφών σε αυτό, του σημείου τοποθέτησης του επί του οχήματος και οποιαδήποτε άλλη σχετική λεπτομέρεια, καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, σύμφωνα με αυτά που ισχύουν διεθνώς.

33. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 97, περί παύσης κυκλοφορίας οχημάτων, δύναται να ρυθμίζονται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών.

34. Για την εφαρμογή του άρθρου 98, περί αδειών οδήγησης, κυρώσεων και αδειών εκπαιδευτών υποψήφιων οδηγών:

α) με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, καθορίζονται:

αα) Οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία της λειτουργίας των Σχολών Οδηγών και των Κέντρων Θεωρητικής Εκπαίδευσης Υποψηφίων Οδηγών (ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο.), μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών και αυτοκινήτων.

αβ) Οι όροι, οι προϋποθέσεις και τα ασυμβίβαστα της άσκησης του επαγγέλματος του εκπαιδευτή υποψηφίων οδηγών μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών και αυτοκινήτων και της λειτουργίας Σχολών Οδηγών και Κέντρων Θεωρητικής Εκπαίδευσης Υποψήφιων Οδηγών (ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο.) μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών και αυτοκινήτων.

αγ) Οι διοικητικές και ποινικές κυρώσεις για τους παραβάτες των διατάξεων του διατάγματος αυτού, καθώς και η διαδικασία επιβολής τους.

β) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, ορίζονται:

βα) η διαδικασία χορήγησης, ανανέωσης, αντικατάστασης, ανταλλαγής, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια που αφορά τις άδειες οδήγησης.

ββ) Οι όροι και οι προϋποθέσεις εκπαίδευσης και επιμόρφωσης των εξεταστών υποψήφιων οδηγών μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών και αυτοκινήτων, καθώς και ο τρόπος συγκρότησης των εξεταστικών επιτροπών και οι υποχρεώσεις των εξεταστών.

βγ) Οι όροι και οι προϋποθέσεις εκπαίδευσης των υποψήφιων οδηγών μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών και αυτοκινήτων με την καθιέρωση υποχρεωτικών μαθημάτων πριν από την εξέταση.

γ) Τα παραρτήματα του π.δ. 51/2012 (Α’ 101) τροποποιούνται και συμπληρώνονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Ανάπτυξης, καθώς και του Υπουργού Υγείας για το παράρτημα ΙΙΙ.

δ) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών ορίζονται οι φορείς έκδοσης, η διαδικασία χορήγησης και κάθε άλλη απαραίτητη λεπτομέρεια που αφορά στην έκδοση στην Ελλάδα της Διεθνούς Άδειας Οδήγησης.

35. Με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών και, κατά περίπτωση, του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή του Υπουργού Ανάπτυξης ρυθμίζονται οι τεχνικές λεπτομέρειες και τα ειδικότερα θέματα της έκδοσης και της ισχύος των αδειών οδήγησης αγροτικών μηχανημάτων ή μηχανημάτων έργου του άρθρου 100.

36. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 101, περί ειδικών περιπτώσεων αφαίρεσης άδειας οδήγησης.

37. Για την εφαρμογή του άρθρου 105, περί ειδικού σήματος αναγνώρισης νέων οδηγών αυτοκινήτων οχημάτων και οδηγών ατόμων με αναπηρία:

α) Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών ορίζονται τα χαρακτηριστικά του σήματος, ο τρόπος τοποθέτησής του, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 105.

β) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, Προστασίας του Πολίτη και Υποδομών και Μεταφορών και του αρμόδιου Υπουργού για τα δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία σύμφωνα με το άρθρο 69 του ν. 4488/2017 (Α’ 137), δύναται να επιβάλλεται η υποχρεωτική τοποθέτηση ειδικών σημάτων αναγνώρισης, σε οποιοδήποτε μηχανοκίνητο όχημα, αν αυτό οδηγείται

από άτομα με αναπηρία ή είναι ειδικό διασκευασμένο για τη μεταφορά του. Με όμοια απόφαση καθορίζονται τα χαρακτηριστικά του σήματος, ο τρόπος τοποθέτησής του, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

38. Για την εφαρμογή του άρθρου 106, περί επιβολής διοικητικών μέτρων:

α) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη και Υποδομών και Μεταφορών ορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την αφαίρεση της άδειας οδήγησης της παρ. 5 του άρθρου 106.

β) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη, Υποδομών και Μεταφορών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης ρυθμίζονται τα τεχνικά ή μη θέματα για την εφαρμογή της παρ. 6 του άρθρου 110, περί επιβολής διοικητικών μέτρων.

γ) Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Υποδομών και Μεταφορών και Προστασίας του Πολίτη, προσδιορίζονται οι δαπάνες που απαιτούνται για την αφαίρεση, μεταφορά, αποθήκευση, φύλαξη και επιστροφή των αφαιρούμενων στοιχείων κυκλοφορίας, προβλέπεται ότι βαρύνουν τον ιδιοκτήτη ή κάτοχο του οχήματος και ότι καταβάλλονται προ της παραλαβής των στοιχείων κυκλοφορίας του οχήματος. Με το προεδρικό διάταγμα της παρούσας καθορίζεται το ύψος των δαπανών για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου, ο τρόπος της είσπραξής τους και η διαχείριση των εισπραττόμενων χρηματικών ποσών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

39. Για την εφαρμογή του άρθρου 107, περί επιβολής διοικητικών προστίμων από αστυνομικά όργανα:

α) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται το είδος των οχημάτων, ο τρόπος της τοποθέτησής τους σε σταθερά ή μη σημεία, οι τεχνικές προδιαγραφές αυτών των ειδικών ηλεκτρονικών συσκευών ή των τεχνικών μέσων, ο τρόπος λειτουργίας τους για τη διαπίστωση των παραβάσεων, το είδος των παραβάσεων που διαπιστώνονται με τα ανωτέρω τεχνικά μέσα, τα ζητήματα τα σχετικά με τα στοιχεία και τον τρόπο που συλλέγονται από αυτά τα τεχνικά μέσα και τη βεβαίωση των παραβάσεων, τα σχετικά με τους περιορισμούς που επιβάλλονται στη χρήση τους για τη διαφύλαξη των δικαιωμάτων όσων υπόκεινται στη δράση τους και κάθε άλλη αναγκαία τεχνική ή άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρ. 4.

β) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Προστασίας του Πολίτη, καθορίζονται τα αρμόδια όργανα και η διαδικασία βεβαίωσης και επιβολής των διοικητικών προστίμων, η διαδικασία και οι δαπάνες της είσπραξης και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρ. 7. Με όμοια απόφαση δύναται να καθορίζονται λεπτομέρειες επιβολής διοικητικών μέτρων και προστίμων σε παραβάτες οδηγούς κατόχους αλλοδαπής άδειας οδήγησης και οχήματα με αλλοδαπά στοιχεία κυκλοφορίας.

γ) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης καθορίζεται ο ειδικότερος τρόπος είσπραξης, καθώς και υπολογισμού του μέρους των εισπραττόμενων προστίμων που διατίθεται σύμφωνα με την παρ. 5, η διαδικασία κατανομής και απόδοσης των προστίμων, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή της παρ. 5.

δ) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Προστασίας του Πολίτη και Ψηφιακής Διακυβέρνησης μπορεί να ορίζεται η δυνατότητα της Υπηρεσίας Οδικών Τελών - Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Οδικών Υποδομών να εισπράττει τα πρόστιμα για παραβάσεις που καταλαμβάνονται επ’ αυτοφώρω σύμφωνα με την παρ. 1 και για παραβάσεις που βεβαιώνονται σύμφωνα με την παρ. 6 και δεν διαπιστώνονται με ειδικές ηλεκτρονικές συσκευές. Με όμοια απόφαση δύναται να καθορίζονται οι λεπτομέρειες της επιβολής διοικητικών μέτρων και προστίμων σε παραβάτες οδηγούς κατόχους αλλοδαπής άδειας οδήγησης και οχήματα με αλλοδαπά στοιχεία κυκλοφορίας.

40. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών, Προστασίας του Πολίτη, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής του Συστήματος Ελέγχου της Συμπεριφοράς των Οδηγών του άρθρου 110, περί υποτροπής και συστήματος ελέγχου συμπεριφοράς των οδηγών, και καθορίζονται ιδίως:

α) ο τρόπος συγκέντρωσης και καταχώρησης των στοιχείων των παραβάσεων,

β) το σύστημα βαθμολόγησης των παραβάσεων και τα επιβαλλόμενα διοικητικά μέτρα στην περίπτωση συγκέντρωσης ορισμένης βαθμολογίας,

γ) οι παραβάσεις για τις οποίες προβλέπεται υποτροπή, οι αυξημένες ποινές που επιβάλλονται και το χρονικό διάστημα από την προηγούμενη παράβαση πέραν του οποίου δεν νοείται υποτροπή,

δ) οι όροι εκπαίδευσης και εξέτασης των οδηγών στους οποίους αφαιρέθηκε η άδεια οδήγησης, κατ’ εφαρμογή του Συστήματος Ελέγχου της Συμπεριφοράς των Οδηγών, προκειμένου να τους επαναχορηγηθεί η άδεια οδήγησης,

ε) οι λοιπές προϋποθέσεις, όπως ιατρικές εξετάσεις, για την επαναχορήγηση άδειας οδήγησης σε υπότροπους οδηγούς και

ζ) η διαδικασία ελέγχου για τη διαπίστωση των παραβάσεων και αναγκαίες διαλειτουργικότητες.

41. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών, Εσωτερικών, Προστασίας του Πολίτη, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Ψηφιακής Διακυβέρνησης καθορίζονται η διαδικασία ο τρόπος, οι όροι, οι αναγκαίες διαλειτουργικότητες, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία τεχνική ή μη λεπτομέρεια για τη διασταύρωση των απαραίτητων στοιχείων των συναρμοδίων αρχών σε πραγματικό χρόνο με σκοπό την ενημέρωση των αρμοδίων οργάνων για το ιστορικό των παραβάσεων του παραβάτη - οδηγού κατά την εφαρμογή του άρθρου 110.

42. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Δικαιοσύνης, Υποδομών και

Μεταφορών και Προστασίας του Πολίτη, αναπροσαρμόζονται τα διοικητικά πρόστιμα που προβλέπονται για παραβάσεις του παρόντος.

Άρθρο 113
Τελικές διατάξεις

1. Καταργείται η παρ. 8 του άρθρου δεύτερου του ν. 4388/2016 (Α’ 93), περί Συστήματος Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Οδικών Υποδομών Υπηρεσία Οδικών Τελών και Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Οδικών Υποδομών. Κάθε αναφορά στην παράγραφο αυτή νοείται ως αναφορά στην παρ. 9 του άρθρου 55 του παρόντος.

2. Κατά την κατάρτιση, σύμφωνα με το άρθρο 185 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ν. 4620/2019, Α’ 96), του πίνακα πραγματογνωμόνων και για τα θέματα τα οποία σχετίζονται με τα συμβάντα από τροχαία ατυχήματα περιλαμβάνονται σε αυτόν πρόσωπα, τα οποία έχουν τεχνική επιστημονική κατάρτιση ή εμπειρία για θέματα κυκλοφορίας κατά προτίμηση από δημόσιους υπαλλήλους ή συνταξιούχους, που υποδεικνύονται από το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος και το νομικό πρόσωπο που εκπροσωπεί στη χώρα μας τη Διεθνή Ομοσπονδία Αυτοκινήτου.

3. Παραπομπές στον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (ν. 2696/1999, Α’57) νοούνται, μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος, ως παραπομπές στα αντίστοιχα άρθρα του παρόντος.

Άρθρο 114
Μεταβατικές διατάξεις

1. Μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2026 διατηρείται το γενικό όριο ταχύτητας των πενήντα (50) χιλιομέτρων την ώρα σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 20 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (ν. 2696/1999, Α’ 57). Μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2026 διατηρείται το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο ταχύτητας των σαράντα (40) χιλιομέτρων, για τα φορτηγά οχήματα που μεταφέρουν πρόσωπα εντός κατοικημένων περιοχών.

2. Η αφαίρεση της άδειας οδήγησης για επτά (7) έτη της υποπερ. βε) της περ. β) της παρ. 3 του άρθρου 110 του παρόντος, εφαρμόζεται και για τις παραβάσεις της παρ. 6 του άρθρου 28 του ν. 4530/2018 (Α’ 59) που βεβαιώθηκαν στο χρονικό διάστημα από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του ν. 4530/2018 έως την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος.

3. Μέχρι τη θέση σε ισχύ της κοινής απόφασης της παρ. 40 του άρθρου 112 του παρόντος εξακολουθεί να ισχύει η υπό στοιχεία οικ. 21504/2601/25.4.2007 κοινή απόφαση των Υπουργών Μεταφορών και Επικοινωνιών και Δημόσιας Τάξης «Σύστημα Ελέγχου Συμπεριφοράς Οδηγών Αυτοκινήτων, Μοτοσικλετών και Μοτοποδηλάτων (Σ.Ε.Σ.Ο.)» (Β’ 623) και παραβάσεις που έχουν τελεσθεί υπό την ισχύ της λαμβάνονται υπόψη κατά την εφαρμογή των κυρώσεων του άρθρου 110, περί συστήματος ελέγχου συμπεριφοράς των οδηγών.

4. Κανονιστικές πράξεις που έχουν εκδοθεί κατ’ εξουσιοδότηση του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (ν. 2696/1999, Α’ 57), εξακολουθούν να ισχύουν.

Άρθρο 115
Καταργούμενες διατάξεις

Από την ισχύ του παρόντος καταργούνται σύμφωνα με το άρθρο 129:

α) Τα άρθρα 27, περί δυνατότητας καθορισμού των κατηγοριών παραβάσεων που αφορούν τη ρύθμιση κυκλοφορίας ποδηλάτων με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, 28, περί κατάταξης των παραβάσεων που προβλέπονται από τον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας με βάση την επικινδυνότητά τους για τη ζωή, την υγεία και τη σωματική ακεραιότητα των χρηστών του οδικού δικτύου, την υποχρέωση για ιδιαίτερη μέριμνα και προστασία για τα άτομα με αναπηρία, την πρόληψη της πρόκλησης τροχαίων ατυχημάτων, καθώς και τις επιπτώσεις της παράβασης στην οδική ασφάλεια και 29 περί μεταβατικών προβλέψεων, του ν. 4530/2018 (Α’ 59),

β) ο Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας (ν. 2696/1999, Α’ 57), με την εξαίρεση των άρθρων 86Α, 87Α, 90Α και 90Β.

ΜΕΡΟΣ Ε’
ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΑΙΘΡΙΑ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ

Άρθρο 116
Προσθήκη χώρων στους οποίους απαγορεύεται η υπαίθρια διαφήμιση και πρόβλεψη εξαιρέσεων - Τροποποίηση παρ. 1 και 2 άρθρου 2 ν. 2946/2001

Στο άρθρο 2 του ν. 2946/2001 (Α’ 224), περί χώρων στους οποίους απαγορεύεται η υπαίθρια διαφήμιση, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1, αα) η περ. η’ αντικαθίσταται, αβ) προστίθενται περ. θ’ και ι’, β) στην παρ. 2, βα) στην περ. α’, (i) μετά από τις λέξεις «προσόψεις των κτιρίων» προστίθενται οι λέξεις «, σε κάθε επιφάνεια ορατή από τους χρήστες των παρακείμενων οδών», (ii) στο τέλος της περίπτωσης προστίθενται οι λέξεις «εξαιρουμένης της ανάρτησης διαφημίσεων επί είκοσι τοις εκατό (20%) της επιφάνειας των καλυμμάτων των ικριωμάτων σε κτίρια των οποίων οι όψεις ανακαινίζονται κατ’ εφαρμογή προγράμματος αποκατάστασης και συντήρησης των όψεων κτιρίων της παρ. 3α του άρθρου 34 του ν. 3164/2003 (Α’ 176)», ββ) στην περ. γ’, οι λέξεις «, πέρα από το ιδεατό στερεό του οικοπέδου και πάνω στην οροφή του κτιρίου» αντικαθίστανται από τις λέξεις «πάνω στην οροφή, σε κάθε εσωτερική ή εξωτερική επιφάνεια ορατή από τους χρήστες των οδών, περιμετρικά του κτιρίου, σε εσωτερικές βιτρίνες ορατές από την οδό όψεως όπως και εντός των ορίων του ιδεατού στερεού του οικοπέδου» και οι παρ. 1 και 2 διαμορφώνονται ως εξής:

«1. Η προβολή υπαίθριας διαφήμισης απαγορεύεται στους εξής χώρους:

α. Σε αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικούς τόπους και στις ζώνες προστασίας γύρω από αυτούς, σε παραδοσιακούς οικισμούς, στον περιβάλλοντα χώρο τους, καθώς και σε τόπους που χαρακτηρίζονται ως ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν

κάθε φορά, εξαιρουμένων των μέσων της περ. γ’ της παρ. 2 του άρθρου 1.

β. Σε μνημεία, στον περιβάλλοντα χώρο τους ή και στις ζώνες προστασίας τους και παραδοσιακά κτίρια.

γ. Σε κτίρια στα οποία στεγάζονται δημόσιες υπηρεσίες και υπηρεσίες των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.

δ. Σε κοιμητήρια, κτίρια ναών κάθε θρησκείας και δόγματος, καθώς και στον περιβάλλοντα χώρο τους.

ε. Σε επιφάνειες τεχνικών έργων φορέων του δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται στο άρθρο 14 παρ. 1 του ν. 2190/1994 (Α’ 28), όπως τοίχοι αντιστήριξης, γέφυρες, σήραγγες, το κατάστρωμα δρόμων και πεζοδρομίων, καθώς και στύλοι και υποσταθμοί εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας.

στ. Σε στοές κτιρίων.

ζ. Σε πινακίδες δημόσιας πληροφόρησης, σε πινακίδες οδικής σήμανσης και στους φωτεινούς σηματοδότες οδικής κυκλοφορίας.

η. Σε πεζοδρόμια, με εξαίρεση τα πεζοδρόμια μέσα σε χώρους σιδηροδρομικών, λιμενικών και αεροπορικών σταθμών και επί των στεγάστρων αφετηριών ή στάσεων αναμονής επιβατών, αστικών και υπεραστικών συγκοινωνιών, σύμφωνα με την υποπερ. ββ) της περ. α’ και την περ. γ’ της παρ. 2 του άρθρου 1.

Ειδικότερα για τις εγκαταστάσεις υπαίθριων διαφημίσεων σε πεζοδρόμια πλευράς πόλης αεροσταθμών, επιπλέον του άρθρου 219 του ν. 4782/2021 (Α’ 36) και της απόφασης της παρ. 2 αυτού, εξασφαλίζεται με μέριμνα του φορέα λειτουργίας, ότι τηρούνται οι προϋποθέσεις των περ. c και d του άρθρου 9 του Κανονισμού EASA EE 139/2014 «Monitoring of aerodrome surroundings» και οι απαιτήσεις των προδιαγραφών πιστοποίησης CS ADR. OPS.B.075 «Safeguarding of aerodromes» AMC1/(d)(2).

θ. Σε οχήματα, εξαιρουμένων των οχημάτων σιδηροδρόμων, τροχιοδρόμων και κάθε τύπου οχημάτων που εκτελούν δημόσια, δημοτική, αστική και υπεραστική συγκοινωνία σύμφωνα με την περ. γ’ της παρ. 2 του άρθρου 1, καθώς και των οχημάτων της παρ. 5 του άρθρου 36 του ν. 3710/2008 (Α’ 216).

ι. Από θαλάσσης, με εξαίρεση τα επιβατηγά και οχηματαγωγά πλοία, δρομολογημένα σε τακτική γραμμή επιβατικών μεταφορών.

2. Απαγορεύεται:

α. Η ανάρτηση πανώ, αεροπανώ ή άλλων όμοιων αντικειμένων για οποιονδήποτε λόγο, σε οδούς, πλατείες ή άλλους κοινόχρηστους χώρους, στις προσόψεις των κτιρίων, σε κάθε επιφάνεια ορατή από τους χρήστες των παρακείμενων οδών και στους ακάλυπτους χώρους, καθώς και επί της ρυμοτομικής γραμμής, όταν υπάρχει πρασιά, εξαιρουμένης της ανάρτησης διαφημίσεων επί του είκοσι τοις εκατό (20%) της επιφάνειας των καλυμμάτων των ικριωμάτων σε κτίρια των οποίων οι όψεις ανακαινίζονται κατ’ εφαρμογή προγράμματος αποκατάστασης και συντήρησης των όψεων κτιρίων της παρ. 3α του άρθρου 34 του ν. 3164/2003 (Α’ 176)

β. Η τοποθέτηση σε κατοικημένες περιοχές ενδεικτικών πινακίδων που προσδιορίζουν τη θέση ή τη διεύθυνση ιδιωτικών επιχειρήσεων ή καταστημάτων.

Σε ειδικές περιπτώσεις, όταν πρόκειται για καταστήματα που πωλούν είδη ή παρέχουν υπηρεσίες άμεσης ανάγκης, ιδίως φαρμακεία, κέντρα υγείας, διαγνωστικά εργαστήρια, πολυϊατρεία και νοσοκομεία, η τοποθέτηση ενδεικτικών πινακίδων μπορεί να επιτραπεί, μετά από προηγούμενη άδεια του Δημοτικού Συμβουλίου κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 7.

γ. Η προβολή έντυπων, χειρόγραφων, φωτεινών ή φωτιζόμενων και ηλεκτρονικών ή άλλων διαφημίσεων πάνω στην οροφή, σε κάθε εσωτερική ή εξωτερική επιφάνεια ορατή από τους χρήστες των οδών, περιμετρικά του κτιρίου, σε εσωτερικές βιτρίνες ορατές από την οδό όψεως, όταν αφορούν σε προϊόντα που δεν σχετίζονται με τη δραστηριότητα της επιχείρησης που κατέχει τη βιτρίνα, όπως και εντός των ορίων του ιδεατού στερεού του οικοπέδου.»

Άρθρο 117
Χώροι στους οποίους επιτρέπεται η υπαίθρια διαφήμιση - Τροποποίηση παρ. 1 και 3 άρθρου 3 ν. 2946/2001

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 2946/2001 (Α’ 224), περί χώρων στους οποίους επιτρέπεται η υπαίθρια διαφήμιση, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο δεύτερο εδάφιο οι λέξεις «η οποία εκδίδεται κατά τους τρεις τελευταίους μήνες πριν από τη λήξη του ημερολογιακού έτους και ισχύει για τα επόμενα τρία (3) έτη» αντικαθίστανται από τις λέξεις «και ισχύει για τα επόμενα τρία (3) έως πέντε (5) έτη, εφόσον η απόφαση λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία, και έως δώδεκα (12) έτη, εφόσον η απόφαση λαμβάνεται με πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) του συνόλου των μελών του», β) στο τρίτο εδάφιο προστίθεται η λέξη «την», γ) προστίθεται τέταρτο εδάφιο, και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Εντός των διοικητικών τους ορίων, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α’ βαθμού μπορούν να καθορίζουν κατάλληλους χώρους, στους οποίους και μόνον επιτρέπεται να τοποθετούνται ειδικά διαμορφωμένα πλαίσια για την προβολή των διαφημίσεων που αναφέρονται στην περ. αα’ της παρ. 2 του άρθρου 1. Ο καθορισμός γίνεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου και ισχύει για τα επόμενα τρία (3) έως πέντε (5) έτη, εφόσον η απόφαση λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία, και έως δώδεκα (12) έτη, εφόσον η απόφαση λαμβάνεται με πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) του συνόλου των μελών του. Με την ίδια απόφαση μπορεί να αποφασίζεται ο μη καθορισμός χώρων προβολής υπαίθριας διαφήμισης.

2. Στην παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 2946/2001, α) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «αντίστοιχα και οι διατάξεις των προεδρικών διαταγμάτων 370/1995 (ΦΕΚ 199Α’) και 346/1998 (ΦΕΚ 230Α’), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν,» αντικαθίστανται από τις λέξεις «αναλογικά οι διατάξεις του ν. 4412/2016 (Α’ 147)», β) προστίθεται νέο τέταρτο εδάφιο και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Το δικαίωμα παραχώρησης της χρήσης των χώρων που αναφέρονται στην παρ. 1 για υπαίθρια διαφήμιση, ανήκει στον Ο.Τ.Α. α’ βαθμού, σύμφωνα με τις διατάξεις

που ισχύουν κάθε φορά για την εκμίσθωση ακινήτων των Δήμων.

Εφόσον η παραχώρηση της χρήσης γίνεται σε συνδυασμό με την ανάληψη εκ μέρους του μισθωτού της υποχρέωσης προμήθειας ειδών ή της παροχής υπηρεσιών προς τον Δήμο, τότε εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις του ν. 4412/2016 (Α’ 147), εάν η προέχουσα παροχή είναι η προμήθεια ειδών ή η παροχή υπηρεσιών.

Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται και για την παραχώρηση χώρων για την προβολή υπαίθριας διαφήμισης στους χώρους και τα οχήματα που αναφέρονται στην περ. γ’ της παρ. 2 του άρθρου 1, εάν ο φορέας που προβαίνει στην παραχώρηση υπάγεται στο πεδίο ρύθμισης των ανωτέρω διαταγμάτων.

Στις μισθώσεις που καταρτίζονται σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο, δύναται να εφαρμόζεται αναλογικά η παρ. 3 του άρθρου 192 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α’ 114), περί ρύθμισης εμπορικών μισθώσεων, υπό την επιφύλαξη ότι η διάρκεια της παράτασης δεν υπερβαίνει την αρχική διάρκεια της μίσθωσης.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.»

3. Υφιστάμενες αποφάσεις της παρ. 1, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι τη λήξη ή ανάκλησή τους.

Άρθρο 118
Γενικοί όροι για την προβολή υπαίθριας διαφήμισης - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 4 ν. 2946/2001

Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 2946/2001 (Α’ 224), οι λέξεις «είτε των διαφημιζομένων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «οπότε η κυριότητα επ’ αυτών καθορίζεται σύμφωνα με τους όρους των συμβάσεων της παρ. 3 του άρθρου 3» και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Η υπαίθρια διαφήμιση γίνεται υποχρεωτικά σε μόνιμα και σταθερά ή προσωρινά και κινητά πλαίσια που κατασκευάζονται με βάση τις προδιαγραφές οι οποίες ορίζονται στις κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ’ εξουσιοδότηση της παρ. 8 του προηγούμενου άρθρου. Τα πλαίσια τοποθετούνται με δαπάνες και φροντίδα είτε εκείνου που έχει το δικαίωμα παραχώρησης της χρήσεως του χώρου είτε των διαφημιστικών εταιρειών, οπότε η κυριότητα επ’ αυτών καθορίζεται σύμφωνα με τους όρους των συμβάσεων της παρ. 3 του άρθρου 3.»

Άρθρο 119
Άδεια για την υπαίθρια διαφήμιση και την τοποθέτηση πλαισίων διαφημίσεων - Τροποποίηση παρ. 2 και 4 άρθρου 5 ν. 2946/2001

1. Στην παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 2946/2001 (Α’ 224), περί άδειας για την υπαίθρια διαφήμιση και την τοποθέτηση πλαισίων διαφημίσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο, αα) οι λέξεις «ιδιωτικό κτίριο ή οικόπεδο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «περιφράξεις οικοπέδων, γήπεδα εκτός σχεδίου, ακάλυπτες μεσοτοιχίες και τυφλές όψεις κτιρίων εκτός σχεδίου,», αβ) μετά από τη λέξη «προηγούμενη» προστίθεται η λέξη «σύμφωνη», αγ) οι λέξεις «γνώμη της πρωτοβάθμιας Ε.Π.Α.Ε., η οποία» αντικαθίστανται από τις λέξεις «η προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής, το οποίο», β) το τρίτο εδάφιο αντικαθίσταται, και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Για τη χορήγηση άδειας προβολής υπαίθριας διαφήμισης ή για την τοποθέτηση πλαισίων διαφημίσεων σε περιφράξεις οικοπέδων, γήπεδα εκτός σχεδίου, ακάλυπτες μεσοτοιχίες και τυφλές όψεις κτιρίων εκτός σχεδίου, απαιτείται επίσης και η προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου Τοπικού Συμβουλίου Μνημείων του Υπουργείου Πολιτισμού, που εξετάζει αν περιορίζεται η θέα και προκαλείται υποβάθμιση μνημείων και αρχαιολογικών χώρων, καθώς και η προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής, το οποίο εξετάζει αν θίγεται η αισθητική της περιοχής, αν επιβαρύνεται στατικώς το κτίριο ή αν δημιουργείται τεχνικό πρόβλημα σε αυτό από τη διαφημιστική κατασκευή. Οι γνώμες του προηγούμενου εδαφίου παρέχονται μέσα σε προθεσμία ενός μηνός από την υποβολή της σχετικής αίτησης. Σε περίπτωση μη παροχής της σύμφωνης γνώμης εντός ενός (1) μηνός, η άδεια δεν εγκρίνεται. Η άδεια της παραγράφου αυτής ισχύει μέχρι τρία έτη και μπορεί να ανανεώνεται μία ή περισσότερες φορές, για ίσο χρονικό διάστημα, με την ίδια διαδικασία.»

2. Στην παρ. 4 του άρθρου 5 του ν. 2946/2001 προστίθεται δεύτερο εδάφιο, και η παρ. 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Για διαφημίσεις οι οποίες διενεργούνται από τον αέρα, αρμόδιος, για τη χορήγηση της άδειας, Δήμος είναι εκείνος στα διοικητικά όρια του οποίου έχει την έδρα της η επιχείρηση του διαφημιζόμενου. Η άδεια χορηγείται υπό τους όρους ότι: α) τα πτητικά μέσα, επιχειρώντας πτήσεις είτε κατά μόνας είτε σε ομαδικούς σχηματισμούς, δεν είναι φωτεινά ή φωτιζόμενα, β) έχει ληφθεί η σχετική άδεια από την Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας σύμφωνα με τις διατάξεις περί εκτέλεσης πτήσεων, και γ) τηρούνται οι διατάξεις περί εκτέλεσης πτήσεων, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων που ισχύουν για την τήρηση της γενικής ασφάλειας σε συγκεντρώσεις προσώπων κατά τη διενέργεια της διαφήμισης.»

Άρθρο 120
Προσθήκη των υπαίτιων εκμισθωτών στα πρόσωπα στα οποία επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 8 ν. 2946/2001

Στην παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 2946/2001 (Α’ 224), περί διοικητικών κυρώσεων, προστίθεται δεύτερο εδάφιο, και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Στους διαφημιστές, καθώς και σε όσους μισθώνουν και εκμεταλλεύονται χώρους υπαίθριας διαφήμισης επιβάλλεται πρόστιμο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις επόμενες παραγράφους σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων του νόμου αυτού, καθώς και των κατ’ εξουσιο-

δότησή του εκδιδόμενων κανονιστικών πράξεων. Το ίδιο πρόστιμο επιβάλλεται και στους υπαίτιους εκμισθωτές για τις περιπτώσεις της υποπερ. γγ) της περ. α’ της παρ. 2 του άρθρου 1.»

Άρθρο 121
Προϋποθέσεις καταχώρισης υπαίθριων διαφημίσεων από φορείς του Δημοσίου - Προσθήκη παρ. 5 στο άρθρο 14 του ν. 2946/2001

Στο άρθρο 14 του ν. 2946/2001 (Α’ 224), περί άλλων διατάξεων, προστίθεται παρ. 5, ως εξής:

«5. Πριν από την καταχώριση υπαίθριων διαφημίσεων έναντι άμεσου ή έμμεσου αντιτίμου από τον δημόσιο τομέα και τους φορείς του δημοσίου τομέα όπως ορίζονται στην περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α’ 143), από φυσικά και νομικά πρόσωπα που διενεργούν κατ’ επάγγελμα υπαίθρια διαφήμιση, οι αρμόδιοι φορείς υποχρεούνται να διασφαλίζουν ότι:

α) τα διαφημιστικά πλαίσια που χρησιμοποιούνται πληρούν τις προϋποθέσεις του παρόντος και

β) στους χώρους εγκατάστασης των διαφημιστικών μέσων είναι επιτρεπτή η διαφήμιση και έχουν νομίμως παραχωρηθεί στους διαφημιστές στο πλαίσιο εν ισχύ σύμβασης.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΑΜΑΞΟΣΤΑΣΙΩΝ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ

Άρθρο 122
Τεχνικές προδιαγραφές αμαξοστασίων αστικών, ημιαστικών και υπεραστικών λεωφορείων - Αντικατάσταση παρ. 3 άρθρου 12 ν. 4974/2022

1. Η παρ. 3 του άρθρου 12 του ν. 4974/2022 (Α’ 185), περί σταθμών και εγκαταστάσεων εξυπηρέτησης επιβατών, αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Ως αμαξοστάσια αστικών, ημιαστικών ή υπεραστικών λεωφορείων ορίζονται οι εγκαταστάσεις στάθμευσης, συντήρησης πλύσης καθώς και οι εγκαταστάσεις παροχής καυσίμων και ενέργειας των αστικών, ημιαστικών ή υπεραστικών λεωφορείων. Για τις εγκαταστάσεις των πρατήριων παροχής καυσίμων και ενέργειας εφαρμόζεται το τρίτο εδάφιο της περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν.2963/2001 (Α’ 268), περί σκοπού Κ.Τ.Ε.Λ. Α.Ε..»

2. Στο άρθρο 31 του ν. 4974/2022, περί μεταβατικών διατάξεων, προστίθεται παρ. 4, ως εξής:

«4. Υφιστάμενοι κατά την 31.3.2025 χώροι αμαξοστασίων αστικών, ημιαστικών ή υπεραστικών λεωφορείων συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της υπ’ αρ. 148169/10.5.2023 απόφασης του Υφυπουργού Υποδομών και Μεταφορών «Καθορισμός των τεχνικών προδιαγραφών για την ίδρυση και λειτουργία των αμαξοστασίων στάθμευσης, συντήρησης και φύλαξης των αστικών ή ημιαστικών λεωφορείων» (Β’ 3120) εντός έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος, κατά παρέκκλιση των προβλεπομένων χρήσεων γης και έως την έγκριση των Ειδικών και Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ

Άρθρο 123
Συγκρότηση και λειτουργία της διοίκησης της Ρυθμιστικής Αρχής Σιδηροδρόμων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 23, παρ. 1, 2 και 4 άρθρου 27 ν. 3891/2010

1. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 23 του ν. 3891/2010 (Α’ 188), περί συγκρότησης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) το αρκτικόλεξο «Ρ.Α.Σ.» αντικαθίσταται από τις λέξεις «Ρυθμιστική Αρχή Σιδηροδρόμων (Ρ.Α.Σ.)», β) οι λέξεις «καθένα εκ των οποίων αναπληρώνεται από ένα αντίστοιχο αναπληρωματικό μέλος» διαγράφονται και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Η Ρυθμιστική Αρχή Σιδηροδρόμων (Ρ.Α.Σ.) συγκροτείται από τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο και τρία (3) ακόμη τακτικά μέλη. Τα μέλη της Ρ.Α.Σ. είναι πρόσωπα εγνωσμένου κύρους και διακρίνονται για την επιστημονική τους κατάρτιση και την επαγγελματική τους ικανότητα στον τεχνικό, οικονομικό ή νομικό τομέα και απολαμβάνουν ευρείας κοινωνικής αποδοχής.»

2. Στο άρθρο 27 του ν. 3891/2010, περί σύνθεσης, συνεδριάσεων, λειτουργίας, αποφάσεων της Ρυθμιστικής Αρχής Σιδηροδρόμων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1, στο έκτο εδάφιο πριν από τις λέξεις «μέλη της Ρ.Α.Σ.» η λέξη «τακτικά» διαγράφεται, β) στην παρ. 2, βα) στο πρώτο εδάφιο μετά από τις λέξεις «και καλεί τα» οι λέξεις «τακτικά και τα αναπληρωματικά» διαγράφονται, ββ) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «τηλεγράφημα, τηλεομοιοτυπία ή άλλο πρόσφορο μέσο, εφόσον το γεγονός τούτο αποδεικνύεται από σχετική σημείωση σε ειδικό βιβλίο, η οποία πρέπει να φέρει χρονολογία και την υπογραφή του προσώπου που έκανε την πρόσκληση» αντικαθίστανται από τις λέξεις «μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή άλλο πρόσφορο μέσο», και οι παρ. 1 και 2 διαμορφώνονται ως εξής:

«1. Η Ρ.Α.Σ. συνέρχεται στην έδρα της ή και εκτός αυτής, αν τούτο έχει οριστεί προηγουμένως, τακτικώς μεν τουλάχιστον μία (1) φορά το μήνα και εκτάκτως όταν ζητηθεί από τον Πρόεδρο αυτής. Η Ρ.Α.Σ. συνεδριάζει νομίμως, εφόσον μετέχουν στη συνεδρίαση ο Πρόεδρος ή, απουσιάζοντος αυτού, ο Αντιπρόεδρος και τρία (3) τουλάχιστον μέλη (απαρτία). Η απαρτία πρέπει να υπάρχει σε όλη τη διάρκεια της συνεδρίασης. Αν, κατά την πρώτη συνεδρίαση, διαπιστωθεί έλλειψη απαρτίας, η Ρ.Α.Σ. καλείται εκ νέου σε συνεδρίαση, η οποία πραγματοποιείται το νωρίτερο σε είκοσι τέσσερις (24) ώρες, με την ίδια ημερήσια διάταξη. Κατά τη συνεδρίαση αυτή, υπάρχει απαρτία αν μετέχουν στη σύνθεση ο Πρόεδρος ή, απουσιάζοντος αυτού, ο Αντιπρόεδρος και τρία (3) τουλάχιστον μέλη. Τα μέλη της Ρ.Α.Σ. δεν μπορούν να απουσιάζουν αδικαιολόγητα για περισσότερες από τρεις (3), κατά σειρά, συνεδριάσεις. Η Ρ.Α.Σ. μπορεί να λειτουργήσει, όχι όμως πέρα από ένα τρίμηνο, αν κάποια από τα μέλη της εκλείψουν ή αποχωρήσουν για οποιονδήποτε λόγο ή απωλέσουν

την ιδιότητα βάσει της οποίας ορίστηκαν, εφόσον, κατά τις συνεδριάσεις της, τα λοιπά μέλη επαρκούν ώστε να υπάρχει απαρτία.

2. Ο Πρόεδρος της Ρ.Α.Σ. καθορίζει την ημέρα, την ώρα και τον τόπο των συνεδριάσεων και καλεί τα μέλη να συμμετάσχουν. Η πρόσκληση, η οποία περιλαμβάνει την ημερήσια διάταξη, γνωστοποιείται, από τον Πρόεδρο, στα μέλη της Ρ.Α.Σ. τουλάχιστον σαράντα οκτώ (48) ώρες πριν από τη συνεδρίαση, μπορεί δε να γίνει και με τηλεφώνημα, μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή άλλο πρόσφορο μέσο. Η προθεσμία αυτή μπορεί, σε περίπτωση κατεπείγοντος, να συντμηθεί, η πρόσκληση όμως, τότε, πρέπει να είναι έγγραφη και να βεβαιώνονται σε αυτήν οι λόγοι που κατέστησαν τη σύντμηση αναγκαία. Πρόσκληση των μελών της Ρ.Α.Σ. δεν απαιτείται όταν οι συνεδριάσεις γίνονται σε ημερομηνίες τακτές, που ορίζονται με απόφασή της, η οποία και γνωστοποιείται στα μέλη της.

Πρόσκληση δεν απαιτείται, επίσης, όταν μέλος της Ρ.Α.Σ. έχει δηλώσει, πριν από τη συνεδρίαση, κώλυμα συμμετοχής του σε αυτήν ή όταν το κώλυμα τούτο είναι γνωστό στον πρόεδρο της Ρ.Α.Σ..»

3. Στην παρ. 4 του άρθρου 27 του ν. 3891/2010, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο μετά από τη λέξη «συνεδρίαση» η λέξη «τακτικό» διαγράφεται, β) το δεύτερο εδάφιο διαγράφεται, και η παρ. 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Αν κατά τη συνεδρίαση απουσιάσει μέλος της Ρ.Α.Σ. το οποίο δεν είχε προσκληθεί, η συνεδρίαση είναι παράνομη. Αν υπήρξαν πλημμέλειες ως προς την κλήτευση μέλους, η Ρ.Α.Σ. συνεδριάζει νομίμως αν αυτό είναι παρόν και δεν αντιλέγει για την πραγματοποίηση της συνεδρίασης.»

4. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται η παρ. 3 του άρθρου 27 του ν. 3891/2010, περί σύνθεσης, συνεδριάσεων, λειτουργίας και αποφάσεων της Ρ.Α.Σ..

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΡΥΘΜΙΣΗ ΑΛΛΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Άρθρο 124
Συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου για την κάλυψη των αναγκών της παρ. 13 του άρθρου 25 του ν. 5049/2023

Η σύναψη των συμβάσεων εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου, σύμφωνα με την παρ. 13 του άρθρου 25 του ν. 5049/2023 (Α’ 152), δύναται να ολοκληρωθεί έως την 31η Δεκεμβρίου 2025. Συμβάσεις Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου που έχουν συναφθεί, δυνάμει της ως άνω διάταξης και ήταν ενεργές κατά τη 10η Ιουνίου 2025, παρατείνονται αυτοδικαίως από τη λήξη τους για χρονικό διάστημα οκτώ (8) μηνών και πάντως χωρίς η διάρκειά τους να υπερβαίνει συνολικά τους είκοσι τέσσερις (24) μήνες από την έναρξη της κάθε σύμβασης, κατά την έννοια του άρθρου 6 του π.δ. 164/2004 (Α’ 134). Με διαπιστωτική πράξη του Γενικού Γραμματέα Υποδομών καθορίζονται τα πρόσωπα των οποίων οι συμβάσεις παρατείνονται αυτοδίκαια.

Άρθρο 125
Θέματα Μητρώων συντελεστών παραγωγής δημοσίων και ιδιωτικών έργων, μελετών, τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών - Τροποποίηση παρ. 1 και 2 άρθρου 39 και παρ. 1 και 6 άρθρου 65 π.δ. 71/2019

1. Στο άρθρο 39 του π.δ. 71/2019 (Α’ 112), περί μεταβατικών διατάξεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 η ημερομηνία «30ή Ιουνίου 2025» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «31η Δεκεμβρίου 2025», β) στην παρ. 2: βα) στο πρώτο και στο δεύτερο εδάφιο η ημερομηνία «30ή Ιουνίου 2025» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «31η Δεκεμβρίου 2025», ββ) στο τέταρτο εδάφιο η ημερομηνία «30ής Ιουνίου 2025» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «31ης Δεκεμβρίου 2025» και το άρθρο 39 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Οι μελετητικές επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στα Μητρώα Μελετητών και Γραφείων Μελετών υποχρεούνται να υποβάλουν αίτηση επανάκρισης για την κατάταξή τους στην αντίστοιχη κατηγορία μελέτης και τάξη, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του παρόντος μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2025.

Η απόφαση κατάταξης της μελετητικής επιχείρησης στο ΜΗ.Μ.Ε.Δ.Ε. εκδίδεται μέσα σε προθεσμία εννέα (9) μηνών από την υποβολή της αίτησης στην υπηρεσία τήρησης του ΜΗ.Μ.Ε.Δ.Ε..

2. Τα πτυχία των εγγεγραμμένων στο Μητρώο Μελετητών και στο Μητρώο Γραφείο Μελετών που είναι σε ισχύ κατά την 3η Ιουλίου 2019 και όσα εκδόθηκαν σε συνέχεια αιτήσεων που υποβλήθηκαν πριν από την έκδοση της διαπιστωτικής πράξης της παρ. 24 του άρθρου 118 του ν. 4472/2017 (Α’ 74), εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2025.

Για το διάστημα από την 31η Δεκεμβρίου 2025 και μέχρι την έκδοση απόφασης κατάταξης της μελετητικής επιχείρησης στο ΜΗ.Μ.Ε.Δ.Ε. τα πτυχία του προηγούμενου εδαφίου εξακολουθούν να ισχύουν υπό την προϋπόθεση υποβολής της αίτησης επανάκρισης μέχρι την παραπάνω ημερομηνία.

Η απόφαση κατάταξης εκδίδεται εντός της προθεσμίας του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1.

Μετά την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας της 31ης Δεκεμβρίου 2025 παύει η ισχύς όλων των πτυχίων για τα οποία δεν υποβλήθηκε αίτηση επανάκρισης.»

2. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 65 του π.δ. 71/2019, περί μεταβατικών διατάξεων, η ημερομηνία «30ή Ιουνίου 2025» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «31η Δεκεμβρίου 2025», και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Οι εργοληπτικές επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.ΕΠ. υποχρεούνται να υποβάλουν αίτηση επανάκρισης για την κατάταξή τους στην αντίστοιχη κατηγορία έργων ή εξειδικευμένη εργασία και τάξη στα Τμήματα Ι και ΙΙ του ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε. (άρθρα 45 και 47), σύμ-

φωνα με τις προϋποθέσεις του παρόντος, μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2025. Η επανάκριση διενεργείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο παρόν.

Η απόφαση κατάταξης της εργοληπτικής επιχείρησης στο ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε. εκδίδεται μέσα σε προθεσμία εννέα (9) μηνών από την υποβολή της αίτησης στην υπηρεσία τήρησης του ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε..»

3. Στην παρ. 6 του άρθρου 65 του π.δ. 71/2019, περί μεταβατικών διατάξεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο, δεύτερο και πέμπτο εδάφιο η ημερομηνία «30ή Ιουνίου 2025» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «31η Δεκεμβρίου 2025», β) στο τέταρτο εδάφιο η ημερομηνία «30ής Ιουνίου 2025» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «31ης Δεκεμβρίου 2025» και η παρ. 6 διαμορφώνεται ως εξής:

«6. Οι βεβαιώσεις εγγραφής στο Μ.Ε.ΕΠ., καθώς και τα πτυχία εργοληπτών Δημοσίων Δασοτεχνικών Έργων που είναι σε ισχύ κατά την 3η Ιουλίου 2019, και όσα εκδόθηκαν σε συνέχεια αιτήσεων που υποβλήθηκαν πριν από την έκδοση της διαπιστωτικής πράξης της παρ. 24 του άρθρου 118 του ν. 4472/2017 (Α’ 74), εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2025.

Για το διάστημα από την 31η Δεκεμβρίου 2025 και εφεξής μέχρι την έκδοση απόφασης κατάταξης της εργοληπτικής επιχείρησης στο ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε. τα πτυχία του προηγούμενου εδαφίου εξακολουθούν να ισχύουν υπό την προϋπόθεση υποβολής της από την παρ. 1 του άρθρου 65 προβλεπόμενης αίτησης επανάκρισης, εντός της προθεσμίας που προβλέπεται σε αυτό.

Η απόφαση κατάταξης εκδίδεται εντός της προθεσμίας του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1.

Μετά την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας της 31ης Δεκεμβρίου 2025 παύει η ισχύς όλων των πτυχίων για τα οποία δεν υποβλήθηκε αίτηση επανάκρισης.

Για το χρονικό διάστημα μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2025, και εφόσον εντός αυτού υποβληθεί αίτηση επανάκρισης ή δήλωσης της παρ. 2, μέχρι την έκδοση σχετικής απόφασης, εξακολουθεί να εκδίδεται, σύμφωνα με τα ισχύοντα μέχρι την 3η Ιουλίου 2019, η ενημερότητα πτυχίου για εργοληπτικές επιχειρήσεις που είναι καταταγμένες στις τάξεις 3η έως 7η.»

Άρθρο 126
Διαδικασία διαιτησίας στις συγχρηματοδοτούμενες συμβάσεις δημοσίων έργων που υλοποιούν δημόσιες επιχειρήσεις του ν. 3429/2005 - Προσθήκη παρ. 12 στο άρθρο 25Β του ν. 3614/2007

Στο άρθρο 25Β του ν. 3614/2007 (Α’ 267), προστίθεται παρ. 12 ως εξής:

«12. Με τους ίδιους όρους και εφόσον έχει τηρηθεί η κατά τον νόμο και τη σύμβαση προβλεπόμενη προδικασία, δύναται να λάβει χώρα, υπό τις διαδικαστικές προϋποθέσεις της παρ. 1, υπαγωγή σε διαιτησία, διαφορών από μεικτές συμβάσεις, ανεξαρτήτως του προέχοντος χαρακτήρα του έργου, και διαφορών από συμβάσεις προμηθειών ή υπηρεσιών, συγχρηματοδοτούμενες ή μη, υπό την προϋπόθεση ότι οι συμβάσεις αυτές συνδέονται λειτουργικά με υλοποιούμενα έργα της παρ. 1 που έχουν ήδη υπαχθεί σε διαιτησία κατά τους όρους αυτού.»

Άρθρο 127
Παράταση προθεσμίας παραχώρησης υπαίθριων χώρων στάθμευσης για την εξυπηρέτηση του αεροδρομίου Ηρακλείου Κρήτης

Στην παρ. 1 του άρθρου 46 του ν. 5039/2023 (Α’ 83), περί των υπαίθριων χώρων στάθμευσης για την εξυπηρέτηση του αεροδρομίου Ηρακλείου Κρήτης, η ημερομηνία «31η.10.2024» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «31η.10.2027» και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Ελεύθεροι δημοτικοί χώροι, όμοροι του αεροδρομίου Ηρακλείου Κρήτης «Νίκος Καζαντζάκης», δύναται να χρησιμοποιηθούν κατά παρέκκλιση του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου Νέας Αλικαρνασσού, μετά από παραχώρηση του Δήμου Ηρακλείου κατά παρέκκλιση της υπ’ αρ. 1732/2009 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης, περί επέκτασης Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου και αναθεώρησης εγκεκριμένου Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου Δήμου Νέας Αλικαρνασσού Νομού Ηρακλείου (ΑΑΠ 122), ως εν γένει υπαίθριοι χώροι στάθμευσης του αεροδρομίου για τη χρονική περίοδο από την έναρξη ισχύος του παρόντος έως την 31η.10.2027.»

Άρθρο 128
Προσωρινή λειτουργία συνεργείων βαρέων οχημάτων στη νησιωτική χώρα - Μεταβατική διάταξη

1. Στη νησιωτική χώρα, με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη, επιτρέπεται η επέκταση λειτουργίας υφιστάμενου συνεργείου συνήθων οχημάτων, επιβατικών αυτοκινήτων, μοτοσυκλετών και μοτοποδηλάτων: α) μέχρι τρεισήμισι (3,5) τόνων μικτού φορτίου ή β) δυνατότητας μεταφοράς μέχρι εννέα (9) ατόμων, κατά παρέκκλιση των διατάξεων περί χρήσεων γης, εφόσον δεν υπάρχει αντίστοιχο συνεργείο εντός της ίδιας νήσου, προκειμένου να συντηρεί και να επισκευάζει συνήθη και μεγάλα βαρέα οχήματα άνω των τρεισήμισι (3,5) τόνων μικτού φορτίου ή δυνατότητας μεταφοράς άνω των εννέα (9) ατόμων.

2. Το παρόν ισχύει μέχρι την ολοκλήρωση των Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων και σε κάθε περίπτωση όχι πέραν της 31ης Δεκεμβρίου 2026.

Άρθρο 129
Ανανέωση συμβάσεων ΙΔΟΧ στον τομέα φύλαξης του Ο.Σ.Ε. Α.Ε. και στο συγκοινωνιακό έργο του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης

1. Συμβάσεις εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου προσωπικού, εκατόν είκοσι τριών (123) εργαζομένων ειδικότητας ΥΕ Φυλάκων που προσελήφθησαν στον τομέα της φύλαξης ισόπεδων διαβάσεων και εγκαταστάσεων της εταιρείας με την επωνυμία «Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδος Ανώνυμη Εταιρεία» (ΟΣΕ Α.Ε.) που συνήφθησαν σύμφωνα με το άρθρο όγδοο του ν. 4506/2017 (Α’ 191), και οι οποίες τέθηκαν εκ νέου σε ισχύ με διάρκεια έως και την 30ή Ιουνίου 2025, σύμφωνα

με το άρθρο 78 του ν. 5039/2023 (Α’ 83), δύνανται να ανανεώνονται για διάστημα έως είκοσι τεσσάρων (24) μηνών, από την ημερομηνία λήξης τους.

Με σκοπό την κάλυψη των υπηρεσιακών αναγκών που ανακύπτουν, ο ΟΣΕ Α.Ε. δύναται:

α) να τοποθετεί το προσωπικό της παρούσας σε οποιεσδήποτε θέσεις του Τμήματος Γραμμής, β) να απασχολεί το προσωπικό αυτό ως ΥΕ Εργατών Γενικών Καθηκόντων.

2. Συμβάσεις εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου προσωπικού, εκατόν πενήντα (150) οδηγών, ειδικότητας ΔΕ Οδηγών, που προσελήφθησαν από το νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, με την επωνυμία «Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης» (Ο.Α.Σ.Θ.), δυνάμει της υπό στοιχεία ΣΟΧ 1/2023 Ανακοίνωσης, που ανανεώθηκαν με το άρθρο 41 του ν. 5131/2024 (Α’ 128) και το άρθρο 42 του ν. 5160/2024 (Α’ 195) και δεν έχουν λυθεί έως τη δημοσίευση του παρόντος, ανανεώνονται αυτοδικαίως από τη λήξη τους έως την ολοκλήρωση της ανάθεσης του συγκοινωνιακού έργου στον Ο.Α.Σ.Θ. και πάντως όχι πέραν της 31ης Δεκεμβρίου 2025.

3. Συμβάσεις Εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου προσωπικού σαράντα (40) οδηγών, ειδικότητας ΔΕ Οδηγών, που προσελήφθησαν από τον Ο.Α.Σ.Θ., δυνάμει της υπό στοιχεία ΣΟΧ 1/2024 Ανακοίνωσης, που ανανεώθηκαν με το άρθρο 42 του ν. 5160/2024 και δεν έχουν λυθεί έως τη δημοσίευση του παρόντος, ανανεώνονται αυτοδικαίως από τη λήξη τους έως την ολοκλήρωση της ανάθεσης του συγκοινωνιακού έργου στον Ο.Α.Σ.Θ. και πάντως όχι πέραν της 31ης Δεκεμβρίου 2025.

4. Οι ανανεώσεις του παρόντος δεν μεταβάλλουν τον χαρακτήρα Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου της σχέσης εργασίας, βάσει της οποίας προσελήφθησαν οι απασχολούμενοι στις θέσεις αυτές και δεν προσμετρώνται στο ανώτατο χρονικό διάστημα των είκοσι τεσσάρων (24) μηνών, κατά την έννοια των άρθρων 5 έως 7 του π.δ. 164/2004 (Α’ 134).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ

Άρθρο 130
Συντήρηση και αναβάθμιση υφιστάμενου δικτύου στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Θέρμης

Το καταχωρημένο δημόσιο ακίνητο με ΑΒΚ 2647 και ΚΑΕΚ: α) 19043ΕΚ00076, β) 19043ΕΚ00150 και γ) 19043ΕΚ00144, το οποίο λειτουργεί ως οδός, παραχωρείται κατά κυριότητα στον Δήμο Θέρμης ως δημοτική οδός, για τη συντήρηση, λειτουργία και αναβάθμισή της.

Άρθρο 131
Αποστολή κατ’ οίκον φαρμακευτικών ιδιοσκευασμάτων για θεραπεία σοβαρών ασθενειών - Τροποποίηση άρθρου 15 ν. 5057/2023

Στο άρθρο 15 του ν. 5057/2023 (Α’ 164), περί της αποστολής κατ’ οίκον φαρμακευτικών ιδιοσκευασμάτων για θεραπεία σοβαρών ασθενειών, προστίθεται δεύτερο εδάφιο και το άρθρο 15 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 15
Αποστολή κατ’ οίκον
φαρμακευτικών ιδιοσκευασμάτων
για θεραπεία σοβαρών ασθενειών

Για τους ασφαλισμένους, οι οποίοι λαμβάνουν φαρμακευτική αγωγή με φαρμακευτικά ιδιοσκευάσματα για θεραπεία σοβαρών ασθενειών της παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 3816/2010 (Α’ 6), είναι δυνατή η αποστολή φαρμάκων κατ’ οίκον, από τα φαρμακεία του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας, μέσω ταχυδρομικής επιχείρησης εγγεγραμμένης στο μητρώο ταχυδρομικών επιχειρήσεων της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων για την παροχή υπηρεσιών ταχυμεταφορών ή μέσω πιστοποιημένης εταιρείας διανομής φαρμάκων-φαρμακαποθηκών, με την επιφύλαξη του ν. 4053/2012 (Α’ 44) για τις ταχυδρομικές υπηρεσίες. Στην περίπτωση διάθεσης φαρμάκων κατ’ οίκον και σε σημεία εξυπηρέτησης του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας, δεν απαιτούνται η υπογραφή και η σφραγίδα του θεράποντος ιατρού και η υπογραφή του παραλήπτη στην ηλεκτρονική συνταγή.»

ΜΕΡΟΣ ΣΤ’
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 132
Έναρξη ισχύος

1. Η ισχύς των Μερών Α’ έως Δ’ αρχίζει τρεις (3) μήνες μετά από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, με την επιφύλαξη της παρ. 2, εκτός αν άλλως ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις.

2. Η ισχύς:

α) των περ. β) και κθ) της παρ. 3 και των περ. α) και β) της παρ. 11 του άρθρου 7, περί σήμανσης των οδών με πινακίδες,

β) των περ. β), ε), η) και ι) των παρ. 1 και παρ. 3 του άρθρου 9, περί φωτεινής σηματοδότησης για την κυκλοφορία των οχημάτων,

γ) των άρθρων 16, περί κανόνων οδικής συμπεριφοράς, και 17, περί οδηγών,

δ) της περ. δ) της παρ. 9 του άρθρου 24, περί ορίων ταχύτητας, της αρμοδιότητας καθορισμού τους, του ελέγχου τήρησής τους, των κατηγοριών παραβάσεων και των κυρώσεων για τη μη τήρηση των ορίων ταχύτητας, του ελλιπούς εξοπλισμού των επαγγελματικών οχημάτων και των παρεμβάσεων σε αυτόν, της κατοχής μηχανισμών παρεμπόδισης του ελέγχου ταχύτητας, της μη ορθής χρήσης Ελαφρού Προσωπικού Ηλεκτρικού Οχήματος,

ε) των άρθρων 30, 31, 37, 38, 44, 46, 47, 55, 98, 100 και του άρθρου 108 ως προς τις παραβάσεις της παρούσας παραγράφου, καθώς και

στ) του Μέρους Ε’,

αρχίζουν από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄

ΠΙΝΑΚΑΣ

σχεδίων πινακίδων σήμανσης οδών

Ι. ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΑΝΑΓΓΕΛΙΑΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ (Κ)

(Κ - 1α)
Επικίνδυνη αριστερή στροφή

(Κ - 1δ)
Επικίνδυνη δεξιά στροφή

(Κ – 2α)
Επικίνδυνες δύο αντίρροπες ή διαδοχικές (συνεχείς) στροφές, η πρώτη αριστερά

(Κ - 2δ)
Επικίνδυνες δύο αντίρροπες ή διαδοχικές (συνεχείς) στροφές, η πρώτη δεξιά

(Κ - 3)
Επικίνδυνη κατωφέρεια (με κλίση ως η αναγραφόμενη στην Πινακίδα)

(Κ - 4)
Απότομη ανωφέρεια (με κλίση ως η αναγραφόμενη στην πινακίδα)

(Κ - 5)
Επικίνδυνη στένωση οδοστρώματος και στις δύο πλευρές

(Κ - 6α)
Επικίνδυνη στένωση οδοστρώματος στην αριστερή πλευρά

(Κ - 6δ)
Επικίνδυνη στένωση οδοστρώματος στη δεξιά πλευρά

(Κ - 7)
Κινητή γέφυρα

(Κ - 8)
Η οδός οδηγεί σε αποβάθρα ή όχθη ποταμού

(Κ - 9)
Επικίνδυνο ανώμαλο οδόστρωμα, σε κακή κατάσταση, με λάκκους κ.λπ.

Ι. ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΑΝΑΓΓΕΛΙΑΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ (Κ)

(Κ - 10)
Επικίνδυνο υπερυψωμένο οδόστρωμα ή απότομη κυρτή αλλαγή της κατά μήκος κλίσης της οδού

(Κ - 11)
Επικίνδυνο κάθετο ρείθρο (αυλάκι) ή απότομη κοίλη αλλαγής της κατά μήκος κλίσης της οδού

(Κ - 12)
Ολισθηρό οδόστρωμα

(Κ - 13)
Επικίνδυνη εκτίναξη χαλίκων (ασύνδετο αμμοχάλικο)

(Κ - 14)
Κίνδυνος από πτώση βράχων και από την παρουσία τους στο οδόστρωμα

(Κ - 15)
Κίνδυνος λόγω διάβασης πεζών

(Κ - 16)
Κίνδυνος λόγω συχνής κίνησης παιδιών (σχολεία, γήπεδα κ.λπ.)

(Κ - 17)
Κίνδυνος λόγω συχνής εισόδου ή διάβασης ποδηλατιστών

(Κ - 18)
Κίνδυνος από τη διέλευση οικόσιτων ζώων

(Κ - 19)
Κίνδυνος από τη διέλευση άγριων ζώων

(Κ - 20)
Κίνδυνος λόγω εκτελούμενων εργασιών στην οδό

(Κ - 21)
Προσοχή, κόμβος ή θέση όπου η κυκλοφορία ρυθμίζεται με τρίχρωμη φωτεινή σηματοδότηση

Ι. ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΑΝΑΓΓΕΛΙΑΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ (Κ)

(Κ - 22)
Κίνδυνος λόγω χαμηλής πτήσης προσγειούμενων ή απογειούμενων αεροσκαφών

(Κ - 23)
Κίνδυνος λόγω συχνού ισχυρού ανέμου (που έχει την κατεύθυνση που δείχνει το ανεμούριο)

(Κ – 24)
Προαναγγελία διπλής κυκλοφορίας

(Κ - 25)
Προσοχή, άλλοι κίνδυνοι (μη δηλούμενοι στις πινακίδες Κ-1 έως Κ-24)

(Κ - 26)
Προσοχή, διασταύρωση όπου ισχύει η προτεραιότητα από δεξιά

(Κ - 27)
Διασταύρωση με οδό, οι επί της οποίας κινούμενοι οφείλουν να παραχωρήσουν προτεραιότητα

(Κ - 28α)
Διακλάδωση με κάθετη οδό αριστερά, οι επί της οποίας κινούμενοι οφείλουν να παραχωρήσουν προτεραιότητα

(Κ - 28δ)
Διακλάδωση με κάθετη οδό δεξιά, οι επί της οποίας κινούμενοι οφείλουν να παραχωρήσουν προτεραιότητα

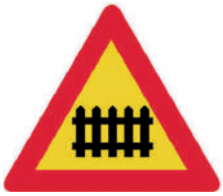
(Κ - 29α)
Διακλάδωση με λοξή οδό αριστερά, οι επί της οποίας κινούμενοι οφείλουν να παραχωρήσουν προτεραιότητα

(Κ – 29δ)
Διακλάδωση με λοξή οδό δεξιά, οι επί της οποίας κινούμενοι οφείλουν να παραχωρήσουν προτεραιότητα

(Κ - 30)
Προσέγγιση σε κυκλική υποχρεωτική διαδρομή

(Κ - 31)
Κίνδυνος λόγω ισόπεδης σιδηροδρομικής διάβασης ή διάβασης τροχιοδρόμου με κινητά φράγματα

Ι. ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΑΝΑΓΓΕΛΙΑΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ (Κ)

(Κ - 32)
Κίνδυνος λόγω ισόπεδης σιδηροδρομικής διάβασης χωρίς κινητά φράγματα

(Κ - 33) (Κ - 34) (Κ - 35)
Πρόσθετες επαναληπτικές πινακίδες στις προσβάσεις ισόπεδων σιδηροδρομικών διαβάσεων ή κινητών γεφυρών, οι οποίες δηλώνουν την προσέγγιση σε αυτές

(Κ - 36)
Κίνδυνος λόγω άμεσης γειτονίας ισόπεδης σιδηροδρομικής διάβασης, χωρίς κινητά φράγματα, μονής σιδηροδρομικής γραμμής ή διάβασης τροχιοδρόμου

(Κ - 37)
Κίνδυνος λόγω άμεσης γειτονίας ισόπεδης σιδηροδρομικής διάβασης, χωρίς κινητά φράγματα, διπλής ή πολλαπλής σιδηροδρομικής γραμμής ή διάβασης τροχιοδρόμου

(Κ - 38α)
Επικίνδυνο έρεισμα αριστερά.

(Κ – 38δ)
Επικίνδυνο έρεισμα δεξιά.

(Κ - 39)
Συχνή κυκλοφοριακή συμφόρηση

(Κ - 40)
Σήραγγα

(Κ - 41)
Κίνδυνος λόγω ισόπεδης διάβασης τροχιοδρόμου χωρίς κινητά φράγματα

(Κ - 42)
Κίνδυνος λόγω ομίχλης

(Κ - 43)
Κίνδυνος λόγω παράλληλων διαβάσεων πεζών και ποδηλάτων

(Κ - 44)
Κίνδυνος λόγω κοινής διάβασης πεζών και ποδηλάτων

ΙΙ. ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ (Ρ)

(Ρ - 1)
Υποχρεωτική παραχώρηση προτεραιότητας

(Ρ - 2)
Υποχρεωτική διακοπή πορείας

(Ρ - 3)
Οδός προτεραιότητας

(Ρ - 4)
Τέλος οδού προτεραιότητας

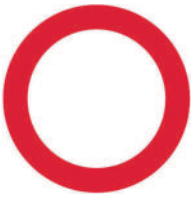
(Ρ - 5)
Προτεραιότητα της αντιθέτως ερχόμενης κυκλοφορίας λόγω στενότητας του οδοστρώματος

(Ρ - 6)
Προτεραιότητα, έναντι της επερχόμενης κυκλοφορίας (λόγω στενότητας οδοστρώματος)

(Ρ - 7)
Απαγορεύεται η είσοδος σε όλα τα οχήματα

(Ρ - 8)
Κλειστή οδός για όλα τα οχήματα και προς τις δύο κατευθύνσεις

(Ρ -9)
Απαγορεύεται η είσοδος σε μηχανοκίνητα οχήματα εκτός των δίτροχων μοτοσικλετών

(Ρ - 10)
Απαγορεύεται η είσοδος στις μοτοσικλέτες

(Ρ - 11)
Απαγορεύεται η είσοδος στα ποδήλατα

(Ρ - 12)
Απαγορεύεται η είσοδος στα μοτοποδήλατα

ΙΙ. ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ (Ρ)

(Ρ - 13)
Απαγορεύεται η είσοδος σε φορτηγά αυτοκίνητα

(Ρ - 14)
Απαγορεύεται η είσοδος σε μηχανοκίνητο όχημα το οποίο σύρει ρυμουλκούμενο, πλην ημιρυμουλκούμενου ή ρυμουλκούμενου ενός άξονα

(Ρ - 15)
Απαγορεύεται η είσοδος σε πεζούς

(Ρ - 16)
Απαγορεύεται η είσοδος σε ζωήλατα οχήματα

(Ρ -17)
Απαγορεύεται η είσοδος σε χειράμαξες

(Ρ - 18)
Απαγορεύεται η είσοδος σε αγροτικά μηχανήματα

(Ρ - 19)
Απαγορεύεται η είσοδος σε μηχανοκίνητα οχήματα

(Ρ - 20)
Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα ορισμένων κατηγοριών (όπως σε μηχανοκίνητα και ζωήλατα οχήματα)

(Ρ - 21)
Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα συνολικού πλάτους που υπερβαίνει τα ... (π.χ. 2 μέτρα)

(P - 22)

Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα συνολικού ύψους που υπερβαίνει τα ... (π.χ. 3,5 μέτρα)

(P - 23)

Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα συνολικού βάρους που υπερβαίνει τους ... (π.χ. 5) τόνους

(P - 24)

P-24: Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα βάρους ανά άξονα που υπερβαίνει τους ... (π.χ. 2) τόνους

ΙΙ. ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ (Ρ)

(Ρ - 25)
Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα ή συνδυασμούς οχημάτων μήκους που υπερβαίνει τα ... (π.χ. 10) μέτρα

(Ρ - 26)
Απαγορεύεται η οδήγηση οχήματος σε απόσταση μικρότερη των... (π.χ. 70) μέτρων από το προηγούμενο

(Ρ - 27)
Απαγορεύεται η αριστερή στροφή

(Ρ -28)
Απαγορεύεται η δεξιά στροφή

(Ρ - 29)
Απαγορεύεται η αναστροφή (στροφή κατά 180°)

(Ρ - 30)
Απαγορεύεται η προσπέραση μηχανοκίνητων οχημάτων, πλην των δίτροχων μοτοσικλετών χωρίς καλάθι

(Ρ - 31)
Απαγορεύεται στους οδηγούς φορτηγών αυτοκινήτων, μέγιστου επιτρεπόμενου βάρους που υπερβαίνει τους 3,5 τόνους, να προσπερνούν άλλα οχήματα

(Ρ - 32)
Η μέγιστη ταχύτητα περιορίζεται στον αναγραφόμενο αριθμό (50 χλμ.) την ώρα

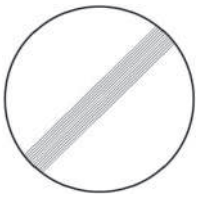
(Ρ - 33)
Απαγορεύεται η χρήση ηχητικών οργάνων προειδοποίησης (εκτός εάν η χρήση έχει ως σκοπό την αποφυγή δυστυχήματος)

(P - 34)
Απαγορεύεται η διέλευση χωρίς στάση προ του Τελωνείου

(P - 35)
Απαγορεύεται η διέλευση χωρίς στάση προ του σταθμού διοδίων

(P - 36)
Τέλος όλων των τοπικών απαγορεύσεων οι οποίες έχουν επιβληθεί με απαγορευτικές πινακίδες στα κινούμενα οχήματα

ΙΙ. ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ (Ρ)

(Ρ - 37)
Τέλος ορίου ταχύτητας το οποίο έχει επιβληθεί με απαγορευτική Πινακίδα (π.χ. 40 χλμ.) την ώρα

(Ρ - 38)
Τέλος απαγόρευσης προσπέρασης η οποία έχει επιβληθεί με απαγορευτική πινακίδα

(Ρ - 39)
Απαγορεύεται η στάθμευση

(Ρ - 40)
Απαγορεύονται η στάση και η στάθμευση εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά με πρόσθετη πινακίδα κ.λπ.

(Ρ - 41)
Απαγορεύεται η στάθμευση στην πλευρά της πινακίδας τους μονούς μήνες

(Ρ - 42)
Απαγορεύεται η στάθμευση επί της πλευράς της πινακίδας τους ζυγούς μήνες

(Ρ - 43)
Περιοχή απαγόρευσης στάθμευσης (στάθμευση περιορισμένης χρονικής διάρκειας)

(Ρ - 44)
Έξοδος από περιοχή απαγορευμένης στάθμευσης

(Ρ - 45)
Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα που μεταφέρουν πάνω από ορισμένη ποσότητα εκρηκτικές ή εύφλεκτες ύλες

(P - 46)
Απαγορεύεται η είσοδος σε οχήματα που μεταφέρουν πάνω από ορισμένη ποσότητα ύλες οι οποίες μπορεί να προκαλέσουν μόλυνση υδάτων

(P - 47)
Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας προς τα αριστερά

(P - 48)
Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας προς τα δεξιά

ΙΙ. ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ (Ρ)

(Ρ - 49)
Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας προς τα εμπρός

(Ρ - 50)
Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας με στροφή αριστερά ή δεξιά

(Ρ - 50α)
Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας με στροφή αριστερά

(Ρ - 50δ)
Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας με στροφή δεξιά

(Ρ - 51α)
Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας εμπρός ή αριστερά

(Ρ - 51δ)
Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας εμπρός ή δεξιά

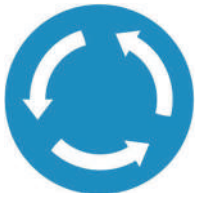
(Ρ - 52)
Υποχρεωτική διέλευση είτε από τη δεξιά είτε από την αριστερή πλευρά της νησίδας ή του εμποδίου

(Ρ - 52α)
Υποχρεωτική διέλευση μόνο από την αριστερή πλευρά της νησίδας ή του εμποδίου

(Ρ - 52δ)
Υποχρεωτική διέλευση μόνο από τη δεξιά πλευρά της νησίδας ή του εμποδίου

(P - 53)
Κυκλική υποχρεωτική διαδρομή

(P - 54)
Οδός υποχρεωτικής διέλευσης ποδηλάτων (απαγορευμένης της διέλευσης άλλων οχημάτων)

(P - 55)
Οδός υποχρεωτικής διέλευσης πεζών (πεζόδρομος, απαγορευμένης της διέλευσης άλλων εκτός πεζών, οχημάτων άμεσης ανάγκης και οχημάτων για την είσοδο - έξοδο σε παρόδιες ιδιοκτησίες)

ΙΙ. ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ (Ρ)

(Ρ - 56)
Οδός υποχρεωτικής διέλευσης εφίππων (απαγορευμένης της διέλευσης άλλων, εκτός εφίππων που χρησιμοποιούν την οδό)

(Ρ - 57)
Υποχρεωτική ελάχιστη ταχύτητα που αναγράφεται με λευκούς αριθμούς σε (π.χ. 30 χλμ.) την ώρα

(Ρ - 58)
Τέλος υποχρεωτικής ελάχιστης ταχύτητας, που έχει υποβληθεί με την πινακίδα Ρ-57

(Ρ - 59)
Υποχρεωτικές αντιολισθητικές αλυσίδες χιονιών σε δύο τουλάχιστον από τους κινητήριους τροχούς του αυτοκινήτου

(Ρ - 60)
Ανώτατη ταχύτητα περιοχής

(Ρ - 61)
Έξοδος από περιοχή με ανώτατο όριο ταχύτητας

(Ρ - 62)
Τέλος απαγόρευσης προσπέρασης από φορτηγά αυτοκίνητα, που έχει υποβληθεί με απαγορευτική πινακίδα

(Ρ - 63)
Απαγορεύεται το ρυμουλκούμενο όχημα να έχει βάρος μεγαλύτερο από ... (π.χ. 3) τόνους.

(Ρ - 64)
Απαγορεύεται το ρυμουλκούμενο όχημα που μεταφέρει επικίνδυνα υλικά

(P - 65)

Η κάθε κατηγορία χρηστών που απεικονίζει το αντίστοιχο σύμβολο πρέπει να χρησιμοποιεί την πλευρά του αντιστοίχου διαδρόμου που είναι ειδικά επιλεγμένη για αυτήν την κατηγορία

(P - 66)

Οι διάφορες κατηγορίες χρηστών που απεικονίζουν τα αντίστοιχα σύμβολα επιτρέπεται να χρησιμοποιούν ταυτόχρονα τον ειδικό διάδρομο

(P - 66α)

Οδός μεικτής χρήσης από οχήματα και ποδήλατα

ΙΙ. ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ (Ρ)

(Ρ - 67)
Αποκλειστική διέλευση λεωφορείων ή τρόλεϊ

(Ρ - 67α)
Αποκλειστική διέλευση λεωφορείων, τρόλεϊ και ποδηλάτων

(Ρ - 68)
Τέλος αποκλειστικής διέλευσης λεωφορείων ή τρόλεϊ

(Ρ - 68α)
Τέλος αποκλειστικής διέλευσης λεωφορείων, τρόλεϊ και ποδηλάτων

(Ρ - 69)
Χώρος ελεγχόμενης στάθμευσης

(Ρ - 70)
Χώρος στάθμευσης ορισμένης κατηγορίας οχημάτων π.χ. ΤΑΞΙ

(Ρ - 71)
Χώρος στάθμευσης αποκλειστικά για οχήματα ατόμων με αναπηρία, ύστερα από ειδική άδεια

(Ρ - 72)
Χώρος στάθμευσης αποκλειστικά για συγκεκριμένο όχημα ατόμων με αναπηρία, ύστερα από ειδική άδεια και με αριθμό κυκλοφορίας

(Ρ - 73α)
Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων φορτίων προς τα αριστερά

(Ρ - 73δ)
Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων φορτίων προς τα δεξιά

(Ρ - 74α)
Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων φορτίων προς τα αριστερά

(Ρ - 74δ)
Υποχρεωτική κατεύθυνση πορείας οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων φορτίων προς τα δεξιά

ΙΙ. ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ (Ρ)

(Ρ - 75)
Επιβάλλει ιδιαίτερη προσοχή σε οχήματα που μεταφέρουν επικίνδυνες ύλες που μπορούν να προκαλέσουν μόλυνση των υδάτων

(Ρ - 76)
Αποκλειστική διέλευση τροχιοδρόμου

(Ρ - 77)
Τέλος αποκλειστικής διέλευσης τροχιοδρόμου

III. ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΕΣ (Π)

(Π - 1)
Προειδοποιητική κατευθύνσεων, η οποία τοποθετείται στις οδούς ταχείας κυκλοφορίας προ διασταυρώσεων με αναγραφές κατευθύνσεων και χιλιομετρικών αποστάσεων

(Π - 2)
Προειδοποιητική κατευθύνσεων, η οποία τοποθετείται στις οδούς ταχείας κυκλοφορίας προ διακλαδώσεων με αναγραφές κατευθύνσεων και χιλιομετρικών αποστάσεων

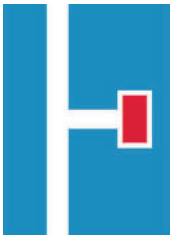
(Π - 3)
Προειδοποιητική κατευθύνσεων για συνήθεις οδούς με αναγραφές κατευθύνσεων και χιλιομετρικών αποστάσεων

(Π - 3α)
Προειδοποιητική κατευθύνσεων με αναγραφή κατευθύνσεων και χιλιομετρικών αποστάσεων σε οδούς τοπικού οδικού δικτύου

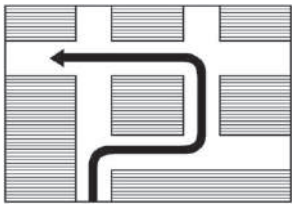
(Π - 3β)
Προειδοποιητική κατευθύνσεων, με αναγραφή κατευθύνσεων για περιοχές μεγάλου τουριστικού ή αρχαιολογικού ενδιαφέροντος

(Π - 4)
Προειδοποιητική για αδιέξοδο στα δεξιά

(Π - 5)
Προειδοποιητική για αδιέξοδο στα αριστερά διαγώνια

(Π - 6)
Προειδοποιητική υποχρεωτικής διαδρομής για στροφή αριστερά στην επόμενη διασταύρωση όπου αυτή απαγορεύεται

(Π - 7)
Προειδοποιητική πινακίδα για προεπιλογή λωρίδας σε διασταύρωση σε οδούς με πολλές λωρίδες κυκλοφορίας

ΙΙΙ. ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΕΣ (Π)

(Π - 8α)
Κατεύθυνση μίας τοπωνυμίας, με μορφή βέλους

(Π - 8β)
Κατεύθυνση μιας τοπωνυμίας με μορφή βέλους (και με λατινικούς χαρακτήρες)

(Π - 8γ)
Κατεύθυνση για περισσότερες της μίας τοπωνυμίας με μορφή βέλους

(Π - 8δ)
Κατεύθυνση μιας τοπωνυμίας μεγάλου τουριστικού ή αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, με μορφή βέλους

(Π - 9)
Κατεύθυνση μίας τοπωνυμίας (μορφής ορθογωνίου)

(Π - 10)
Κατεύθυνση προς αεροδρόμιο

(Π - 11)
Κατεύθυνση προς κατασκήνωση

(Π - 12)
Κατεύθυνση προς Ξενώνα Νεότητας

(Π - 13)
Αρίθμηση εθνικών οδών

(Π - 14)
Αρίθμηση διεθνών αρτηριών

(Π - 15)
Χιλιομέτρηση οδών

(Π - 16)
Χιλιομέτρηση οδών

(Π - 17)
Αρχή κατοικημένης περιοχής

(Π - 18)
Τέλος κατοικημένης περιοχής

(Π - 19)
Τοπωνύμια

(Π - 20)
Επιβεβαιωτική πινακίδα (Παράδειγμα)

ΙΙΙ. ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΕΣ (Π)

(Π - 21)
Διάβαση πεζών

(Π - 21α)
Διάβαση ποδηλάτων

(Π - 21β)
Παράλληλες διαβάσεις πεζών και ποδηλάτων

(Π - 21γ)
Κοινή διάβαση πεζών και ποδηλάτων

(Π - 22)
Νοσοκομείο (για αποφυγή ή μείωση οποιουδήποτε μη αναγκαίου θορύβου)

(Π - 23)
Μονόδρομος

(Π - 24)
Μονόδρομος

(Π - 25)
Οδός αδιέξοδος

(Π - 26)
Οδός ταχείας κυκλοφορίας

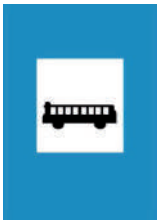
(Π - 26α)
Τέλος οδού ταχείας κυκλοφορίας

(Π - 27)
Αυτοκινητόδρομος

(Π - 27α)
Τέλος αυτοκινητόδρομου

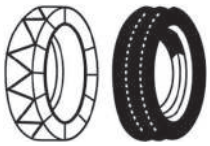
(Π - 28)
Στάση λεωφορείου ή τρόλεϊ

(Π – 28α)
Στάση τροχιοδρόμου

(Π - 29)
Ορεινή οδός ανοικτή ή κλειστή ανάλογα με τις ενδείξεις μέσα στα πλαίσια 1, 2, 3, της πινακίδας

(Π - 30)
Συνιστώνται αλυσίδες ή ελαστικά χιονιών (για το πλαίσιο 2 της Π-29)

ΙΙΙ. ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΕΣ (Π)

(Π - 31)
Χώρος επιτρεπόμενης στάθμευσης

(Π - 31α)
Περιοχή επιτρεπόμενης στάθμευσης

(Π - 31β)
Έξοδος από περιοχή επιτρεπόμενης στάθμευσης

(Π - 31γ)
Κατεύθυνση προς χώρο επιτρεπόμενης στάθμευσης

(Π - 31δ)
Χώρος επιτρεπόμενης στάθμευσης ποδηλάτων

(Π - 32)
Σταθμός πρώτων βοηθειών

(Π - 33)
Συνεργείο επισκευής βλαβών

(Π - 34)
Τηλέφωνο

(Π - 35)
Πρατήριο καυσίμων

(Π – 35α)
Θέση/Σημείο επαναφόρτισης ηλεκτροκίνητων οχημάτων

(Π - 36)
Ξενοδοχείο ή Μοτέλ

(Π - 37)
Εστιατόριο

(Π - 38)
Αναψυκτήριο ή καφενείο

(Π - 39)
Θέση για παραμονή εκδρομέων

(Π - 40)
Σημείο έναρξης περιπάτου

(Π - 41)
Θέσεις για κατασκηνώσεις

ΙΙΙ. ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΕΣ (Π)

(Π - 42)
Θέση για τροχόσπιτα

(Π - 43)
Θέση για κατασκηνώσεις και τροχόσπιτα

(Π - 44)
Ξενώνας Νεότητας

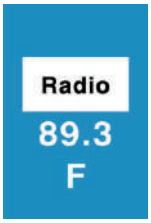
(Π - 45)
Τουριστικές Πληροφορίες

(Π - 46)
Περιοχή κολύμβησης

(Π - 47)
Εγκατάσταση υγιεινής

(Π - 48)
Ραδιοφωνική συχνότητα πληροφοριών οδικής κυκλοφορίας

(Π - 49)
Σήραγγα

(Π - 50)
Αεροδρόμιο

(Π - 51)
Ελικοδρόμιο

(Π - 52)
Εναέρια μεταφορά

(Π - 53)
Λιμάνι

(Π - 54)
Τουριστικό λιμάνι

(Π - 55)
Λιμενικός σταθμός ιπταμένων σκαφών

(Π - 56)
Λιμενικός σταθμός εμπορικών οχηματαγωγών πλοίων

(Π - 57)
Αστυνομία

ΙΙΙ. ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΕΣ (Π)

(Π - 58)
Αρχή περιοχής κατοικίας

(Π - 59)
Τέλος περιοχής κατοικίας

(Π - 60)
Άτομα με αναπηρία

(Π - 61)
Άνω (υπέργεια) διάβαση πεζών

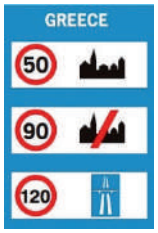
(Π - 62)
Κάτω (υπόγεια) διάβαση πεζών

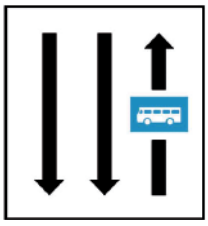
(Π - 63)
Ανισόπεδη διάβαση πεζών χωρίς σκαλοπάτια

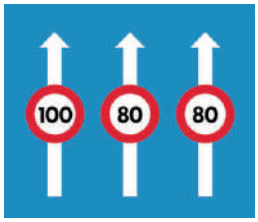
(Π - 64)
Συνιστώμενη ταχύτητα

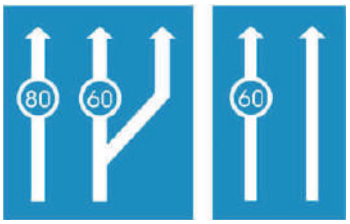
(Π - 65)
Γενικά όρια ταχύτητας

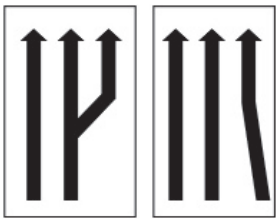
(Π - 66)
Λωρίδα αποκλειστικής κυκλοφορίας λεωφορείων ή τρόλεϊ ή τροχιοδρόμου ή δίκυκλου ή συνδυασμού αυτών

(Π - 67)
Ανώτατα όρια ταχυτήτων ανά λωρίδα κυκλοφορίας

(Π - 68)
Όρια ελάχιστων ταχυτήτων ανά λωρίδα κυκλοφορίας

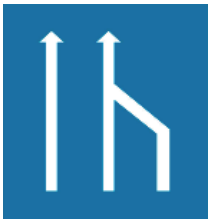

(Π - 69)

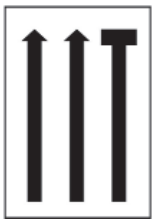
(Π - 69α)

Αριθμός και κατευθύνσεις κυκλοφοριακών λωρίδων

(Π - 70)

Περιορισμός αριθμού κυκλοφοριακών λωρίδων

(Π - 70α)

Περιορισμός αριθμού κυκλοφοριακών λωρίδων

ΙΙΙ. ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΕΣ (Π)

(Π - 71)
Εγκαταστάσεις υγιεινής για άτομα με αναπηρία

(Π - 72)
Κατεύθυνση οχημάτων για στάθμευση σε συγκεκριμένο χώρο (όπως ΜΕΤΡΟ για χρησιμοποίηση του μεταφορικού αυτού μέσου)

(Π - 73)
Προειδοποίηση κατεύθυνσης οχημάτων για στάθμευση σε συγκεκριμένο στεγασμένο χώρο

(Π – 73α)
Προειδοποίηση κατεύθυνσης οχημάτων για στάθμευση σε συγκεκριμένο υπαίθριο χώρο

(Π - 74)
Κατεύθυνση - επισήμανση επικίνδυνων καμπυλών

(Π - 75)
Διαδοχικά βέλη κατεύθυνσης, που τοποθετούνται σε επικίνδυνες καμπύλες κυρίων αρτηριών

(Π - 76)
Εμπόδιο κινητό, λόγω έργων επί της οδού

(Ρ - 52δ)

(Π - 77)

Για υποχρεωτικό πέρασμα από τα δεξιά νησίδας ή εμποδίου. Συνδυάζεται η τοποθέτησή της π.χ. με τη Ρ-52δ

(Ρ - 52α)

(Π - 78)

Για υποχρεωτικό πέρασμα από τα αριστερά νησίδας ή εμποδίου. Συνδυάζεται η τοποθέτησή της π.χ. με τη
Ρ-52α

(Ρ - 52)

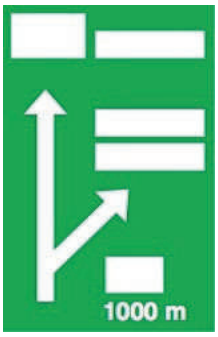
(Π - 79)

Για υποχρεωτικό πέρασμα από τα δεξιά ή αριστερά νησίδας ή εμποδίου. Συνδυάζεται η τοποθέτησή της π.χ. με τη Ρ-52

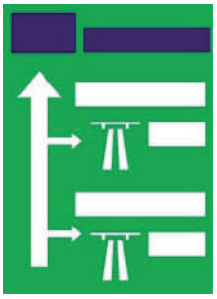
ΙΙΙ. ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΕΣ (Π)
ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΓΙΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΥΣ

(Π - 80)
Αναγγελία προσέγγισης σε ανισόπεδο κόμβο (αποκλειστικά για αυτοκινητόδρομο)

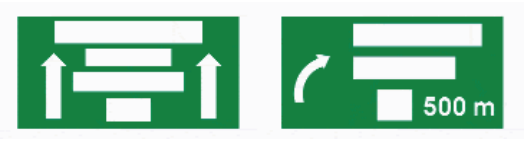
(Π - 81)
Προειδοποιητική κατευθύνσεων προ ανισόπεδου κόμβου (αποκλειστικά για αυτοκινητόδρομο)

(Π - 82)
Προειδοποιητική κατευθύνσεων εισόδου σε αυτοκινητόδρομο από δευτερεύουσα οδό μέσω ανισόπεδου κόμβου

(Π - 83)
Γέφυρα σήμανσης με αναγραφή κατευθύνσεων προ ανισόπεδου κόμβου (αποκλειστικά για αυτοκινητόδρομο)

(Π - 84)
Γέφυρα σήμανσης με αναγραφή κατευθύνσεων προ ανισόπεδου κόμβου με αφαίρεση λωρίδας του αυτοκινητόδρομου

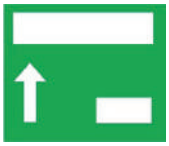
(Π - 85)
Γέφυρα σήμανσης με αναγραφή κατευθύνσεων στην αρχή εξόδου από τον αυτοκινητόδρομο (αρχή λωρίδας επιβράδυνσης κόμβου)

(Π - 86)
Κατεύθυνσης εξόδου από τον αυτοκινητόδρομο

(Π - 87)
Επιβεβαιωτική της εισόδου στο συγκεκριμένο αυτοκινητόδρομο μετά τον ανισόπεδο κόμβο

(Π - 88)
Προειδοποιητική κατεύθυνσης εισόδου στον αυτοκινητόδρομο

(Π - 89)
Κατεύθυνσης εισόδου στον αυτοκινητόδρομο

(Π - 90α)

(Π - 90β)

(Π - 90γ)

Προειδοποιητικές εξόδου από τον αυτοκινητόδρομο σε α, β, γ, αποστάσεις 100, 200, 300 μέτρα αντίστοιχα προ της αρχής της λωρίδας επιβράδυνσης του κόμβου (όπου η πινακίδα Π-85)

ΙΙΙ. ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΕΣ (Π)

(Π - 91)
Προειδοποιητική υποχρεωτικής παρακαμπτήριας διαδρομής των οδικών οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων φορτίων

(Π -92)
Αρχή περιοχής κατοικίας χαρακτηρισμένης ως περιοχής ήπιας κυκλοφορίας

(Π - 92α)
Τέλος περιοχής κατοικίας χαρακτηρισμένης ως περιοχής ήπιας κυκλοφορίας

(Π - 93)
Ρύθμιση κυκλοφορίας από σχολικό τροχονόμο

(Π - 94)
Απαγορεύονται η στάση και η στάθμευση. Οι παραβάτες (σταθμευμένα αυτοκίνητα) μεταφέρονται

(Π - 95)
Τροχιόδρομος επί του οδοστρώματος

(Π - 95α)
Προειδοποιητική διασταύρωσης με αποκλειστική λωρίδα μέσων μαζικής μεταφοράς και ποδηλάτων (η φορά των βελών είναι ενδεικτική)

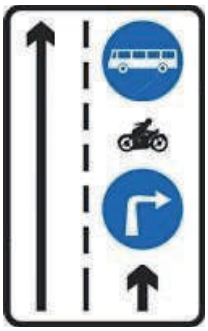
(Π - 96)

Τοποθετείται σε θέσεις κατά μήκος της Ειδικής Λωρίδας Λεωφορείων όπου επιτρέπεται η στάση των ταξί για επιβίβαση/αποβίβαση

(Π - 97)

Τοποθετείται στην περιοχή αρχής της Ειδικής Λωρίδας Λεωφορείων παράλληλης ροής κι επαναλαμβάνεται μετά από σημεία διακοπής της

(Π - 98)

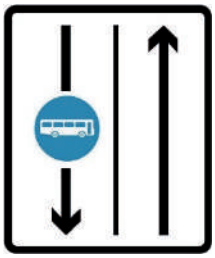
Τοποθετείται στο σημείο αρχής τμήματος μικτής χρήσης της Ειδικής Λωρίδας Λεωφορείων για δεξιά στροφή εξόδου

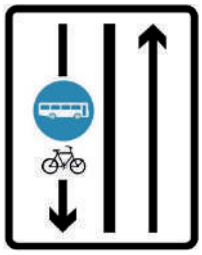
(Π - 98α)

Αποκλειστική λωρίδα μέσων μαζικής μεταφοράς, μοτοσικλετών και ποδηλάτων παράλληλης ροής με την υπόλοιπη κυκλοφορία, καθώς και οχημάτων που στρίβουν δεξιά

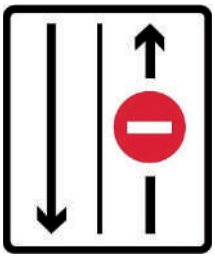
ΙΙΙ. ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΕΣ (Π)

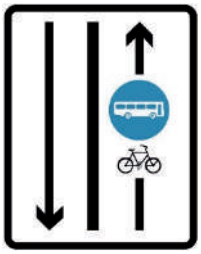
(Π - 99)
Τοποθετείται κατά την πορεία της κυκλοφορίας, στην αρχή κάθε οικοδομικού τετραγώνου όπου υπάρχει λωρίδα αντίθετης ροής μέσων μαζικής μεταφοράς, ώστε να ενημερώνει τους οδηγούς για την ύπαρξη της

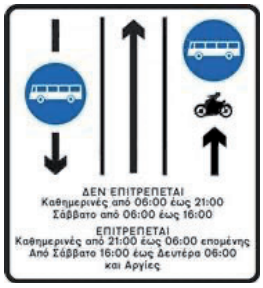
(Π - 99α)
Αποκλειστική λωρίδα μέσων μαζικής μεταφοράς και ποδηλάτων, αντίθετης ροής με την υπόλοιπη κυκλοφορία

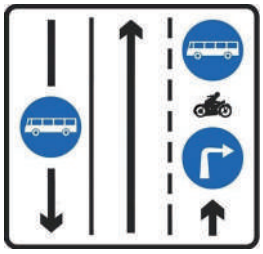
(Π - 100)
Τοποθετείται κατά την πορεία της λωρίδας αντίθετης ροής μέσων μαζικής μεταφοράς, ώστε να πληροφορεί τους οδηγούς των οχημάτων που δεν επιτρέπεται να κυκλοφορούν σε αυτήν για την απαγόρευση της εισόδου τους

(Π - 100α)
Αποκλειστική λωρίδα μέσων μαζικής μεταφοράς και ποδηλάτων, αντίθετης ροής με την κυκλοφορία.

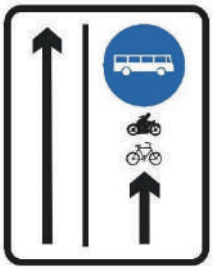
(Π - 101)
Τοποθετείται κατά την πορεία της λωρίδας αντίθετης ροής μέσων μαζικής μεταφοράς, ώστε να πληροφορεί τους οδηγούς των οχημάτων που δεν επιτρέπεται να κυκλοφορούν σε αυτήν για την απαγόρευση της εισόδου τους

(Π - 102)
Τοποθετείται κατά την πορεία της λωρίδας αντίθετης ροής μέσων μαζικής μεταφοράς, ώστε να πληροφορεί τους οδηγούς των οχημάτων που δεν επιτρέπεται να κυκλοφορούν σε αυτήν για την απαγόρευση της εισόδου τους

(Π - 103)
Τοποθετείται στις παρόδους των οδών όπου υφίσταται Ειδική Λωρίδα Λεωφορείων και πληροφορεί τους χρήστες της παρόδου για τη διασταύρωση τους με αυτήν

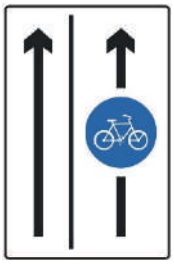
(Π - 104α)
Αποκλειστική λωρίδα μέσων μαζικής μεταφοράς, μοτοσικλετών και ποδηλάτων παράλληλης ροής με την υπόλοιπη κυκλοφορία

(Π - 121)
Προειδοποιητική έναρξης αποκλειστικής λωρίδας ποδηλάτων παράλληλης ροής με την υπόλοιπη κυκλοφορία

(Π - 121α)
Προειδοποιητική έναρξης λωρίδας ποδηλάτων μη αποκλειστικής χρήσης παράλληλης ροής με την υπόλοιπη κυκλοφορία

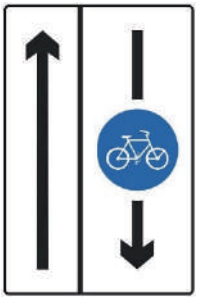

(Π - 122)
Αποκλειστική λωρίδα ποδηλάτων παράλληλης ροής με την υπόλοιπη κυκλοφορία

(Π - 122α)
Λωρίδα ποδηλάτων μη αποκλειστικής χρήσης

ΙΙΙ. ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΕΣ (Π)

(Π - 123)
Αποκλειστική λωρίδα ποδηλάτων, αντίθετης ροής με την υπόλοιπη κυκλοφορία

(Π - 124)
Διαδρομή ποδηλάτων που είναι αριθμημένη και αποτελεί μέρος δικτύου ποδηλάτων

(Π - 125)
Κατεύθυνσης ποδηλάτου μιας τοπωνυμίας με μορφή βέλους

(Π - 130)
Προειδοποιητική διασταύρωσης με αποκλειστική λωρίδα ποδηλάτων

(Π - 131)
Αποκλειστική λωρίδα ποδηλάτων αντίθετης ροής με την κυκλοφορία

(Π - 132)
Τηλέφωνο έκτακτης ανάγκης

(Π - 133)
Πυροσβεστήρας

α

β

(Π - 134)
Χώρος στάσης έκτακτης ανάγκης. Υποδεικνύει τον χώρο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τους οδηγούς για στάση ή στάθμευση σε περίπτωση ανάγκης ή κινδύνου

α β

(Π - 135)

Έξοδοι Κινδύνου

Οι πινακίδες αυτές υποδεικνύουν τη θέση των εξόδων κινδύνου

α β

γ

(Π - 136)

Έξοδοι Κινδύνου

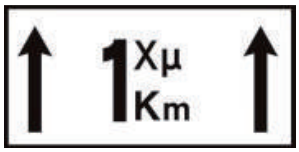
Οι πινακίδες αυτές υποδεικνύουν την κατεύθυνση και την απόσταση της πιο κοντινής εξόδου κινδύνου

IV. ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ (Πρ)

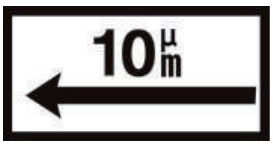
(Πρ - 1)

Απόσταση από τη θέση της πινακίδας μέχρι την αρχή της επικίνδυνης θέσης ή της περιοχής στην οποία εφαρμόζεται ο καθοριζόμενος με αυτήν κανόνας ή περιορισμός (π.χ. 200 μ.).

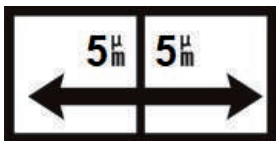
(Πρ - 2)

Μήκος του επικίνδυνου τμήματος ή της περιοχής στην οποία εφαρμόζεται ο καθοριζόμενος με την πινακίδα κανόνας ή περιορισμός (π.χ. 1 χιλιόμετρο).

(Πρ - 3α)

Αρχή ισχύος πινακίδας Ρ-39 ή Ρ-40, που τοποθετείται παράλληλα προς τον άξονα της οδού. Η ισχύς της πινακίδας εκτείνεται επί… (π.χ. 10 μ.) από τη θέση της πινακίδας και προς την κατεύθυνση του βέλους

(Πρ - 3β)

Υπόμνηση ισχύος πινακίδας Ρ-39 ή Ρ-40 που τοποθετείται παράλληλα προς τον άξονα της οδού. Η ισχύς της πινακίδας εκτείνεται επί…(π.χ. 5 μ.) και από τις δυο πλευρές της θέσης της πινακίδας

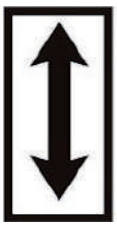
(Πρ - 3γ)

Τέλος ισχύος πινακίδας Ρ-39 ή Ρ-40, που τοποθετείται παράλληλα προς τον άξονα της οδού. Η ισχύς της πινακίδας εκτείνεται επί… (π.χ. 10 μ.) από τη θέση της πινακίδας και προς την κατεύθυνση του βέλους

(Πρ - 4α)

Αρχή ισχύος πινακίδας Ρ-39 ή Ρ-40 που τοποθετείται κάθετα προς τον άξονα της οδού

(Πρ - 4β)

Επανάληψη ισχύος πινακίδας Ρ-39 ή Ρ-40 που τοποθετείται κάθετα προς τον άξονα της οδού

(Πρ - 4γ)

Τέλος ισχύος πινακίδας Ρ-39 ή Ρ-40 που τοποθετείται κάθετα προς τον άξονα της οδού

(Πρ - 4δ)
Επιτρέπεται μόνο για οχήματα ατόμων με αναπηρία ύστερα από ειδική άδεια

(Πρ - 4ε)
Εξαιρούνται μόνο οχήματα ατόμων με αναπηρία ύστερα από ειδική άδεια

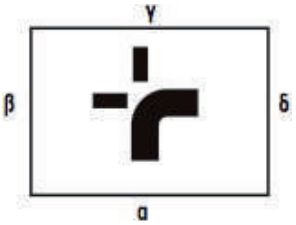
IV. ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ (Πρ)

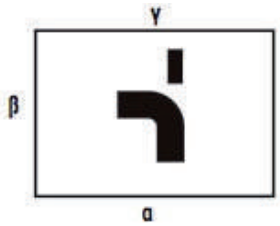
(Πρ - 5)
Πάγος

(Πρ - 6)
Βροχή

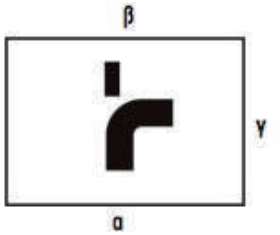

(Πρ - 7)
Προτεραιότητα κατεύθυνσης σε διασταύρωση (π.χ. α-δ)

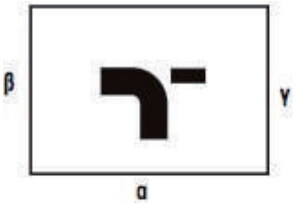

(Πρ - 8)

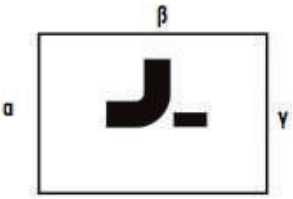
Προτεραιότητα κατεύθυνσης σε διακλάδωση μορφής ⊣ (π.χ. α-β)

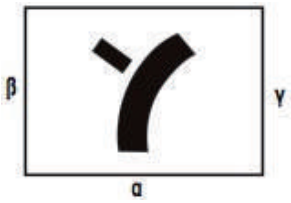
(Πρ - 9)
Προτεραιότητα κατεύθυνσης σε διακλάδωση μορφής ⊢ (π.χ. α-γ)

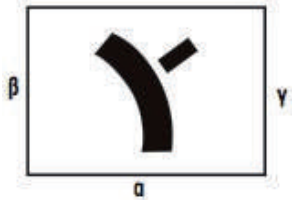
(Πρ - 10)
Προτεραιότητα κατεύθυνσης σε διακλάδωση μορφής T (π.χ. α-β)

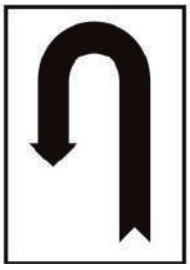
(Πρ - 11)
Προτεραιότητα κατεύθυνσης σε διακλάδωση μορφής ⊥ (π.χ. α-β)

(Πρ - 12)
Προτεραιότητα κατεύθυνσης σε διακλάδωση μορφής Y (π.χ. α-γ)

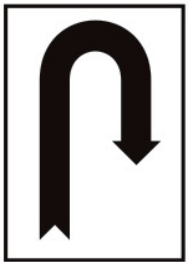

(Πρ - 13)
Προτεραιότητα κατεύθυνσης σε διακλάδωση μορφής Y (π.χ. α-β)

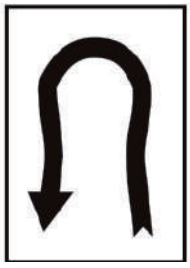
(Πρ - 14α)

Επικίνδυνη κλειστή στροφή αριστερά

(Πρ - 14δ)

Επικίνδυνη κλειστή στροφή δεξιά

(Πρ - 15α)

Ανακάμπτων ελιγμός αριστερά

(Πρ - 15δ)

Ανακάμπτων ελιγμός δεξιά

IV. ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ (Πρ)

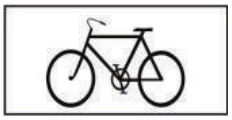
(Πρ-16) Επιτρέπεται μόνο για τη συγκεκριμένη κατηγορία οχημάτων που απεικονίζει το σύμβολο

(Πρ - 16α)
Ζωήλατο όχημα

(Πρ - 16β)
Χειράμαξα

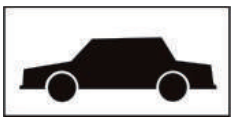
(Πρ - 16γ)
Ποδήλατο

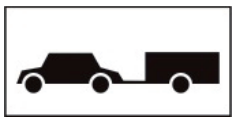
(Πρ - 16δ)
Μοτοποδήλατο

(Πρ - 16ε)
Μοτοσικλέτα
ή τρίτροχο όχημα

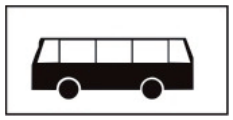
(Πρ - 16στ)
Επιβατηγό όχημα

(Πρ - 16ζ)
Επιβατηγό με ρυμουλκούμενο ενός άξονα (τρέιλερ)

(Πρ - 16η)
Αγροτικό μηχάνημα

(Πρ - 16θ)
Λεωφορείο ή Τρόλεϊ

(Πρ - 16ι)
Φορτηγό αυτοκίνητο

(Πρ - 16ια)
Φορτηγό αρθρωτό

(Πρ - 16ιβ)
Φορτηγό με ρυμουλκούμενο όχημα πλην ρυμουλκούμενου ενός άξονα

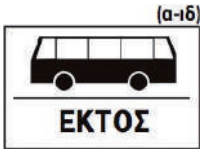
(Πρ - 16ιγ)
Φορτηγό με ρυμουλκούμενο όχημα ενός άξονα

(Πρ - 16ιδ)
Όχημα που φέρει πάνω από ορισμένη ποσότητα εκρηκτικές ή εύφλεκτες ύλες

(Πρ - 16ιε)
Τροχιόδρομος

(Πρ - 17)
(α έως ιδ)
Εξαιρείται (από την ισχύουσα ρύθμιση) μόνο η συγκεκριμένη κατηγορία οχημάτων που απεικονίζει το σύμβολο (αρίθμηση αντίστοιχη με την Πρ-16).

(Πρ - 18α)
Επιτρέπεται μόνο για τα «ΤΑΧΙ»

(Πρ - 18β)
Εξαιρούνται μόνο τα «ΤΑΧΙ»

(Πρ - 19α)
Ηλεκτροκίνητα Οχήματα

(Πρ - 19β)
Εξαιρούνται τα Ηλεκτροκίνητα Οχήματα

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 13 Ιουνίου 2025

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΝ. ΤΑΣΟΥΛΑΣ

Οι Υπουργοί

Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ

Αναπληρωτής Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ

Εξωτερικών
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ

Εσωτερικών
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ

Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού
ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ

Υγείας
ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Προστασίας του Πολίτη
ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

Υποδομών και Μεταφορών
ΧΡΙΣΤΟΣ ΔΗΜΑΣ

Αναπληρωτής Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΥΡΑΝΑΚΗΣ

Περιβάλλοντος και Ενέργειας
ΣΤΑΥΡΟΣ Ν. ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ

Ανάπτυξης
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ

Δικαιοσύνης
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ

Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ

Τουρισμού
ΟΛΓΑ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗ

Ψηφιακής Διακυβέρνησης
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ

Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ

Επικρατείας
ΧΡΗΣΤΟΣ - ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΚΕΡΤΣΟΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 13 Ιουνίου 2025

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α΄ 131 και π.δ. 29/2018/Α΄58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

• Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αιτήματος στην ηλεκτρονική διεύθυνση feksales@et.gr.

• Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας στην ηλεκτρονική διεύθυνση feksales@et.gr.

- Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €.
- Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.
- Υπάρχει δυνατότητα ετήσιας συνδρομής οποιουδήποτε τεύχους σε έντυπη μορφή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

Α. Αποστολή των εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση **https://eservices.et.gr**. Σχετικές εγκύκλιοι και οδηγίες στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Εθνικού Τυπογραφείου (**www.et.gr**) στη διαδρομή **Ανακοινώσεις** → **Εγκύκλιοι**.

Β. Κατ’ εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

• Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (www.et.gr). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: **Καποδιστρίου 34, 10432 Αθήνα**

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση **https://eservices.et.gr**

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)
Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γραφείο 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)
Παραλαβή Δημοσιευτέας Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα έως και Παρασκευή: 8:00 - 13:30

0100100130625014 0